

6 VELIKI INTERVJU
UROŠ SLAVINEC, PREDSEDNIK
UPRAVE DRUŽBE HELIOS

8 TEMA MESECA
DOMŽALSKO GOSPODARSTVO
NEKOČ, DANES, JUTRI

20 KULTURA
20 LET USPEŠNEGA
DELA KD GROBLJE

SLAMNIK

GLASILO
OBČINE
DOMŽALE

31. MAJ 2013 | LETNIK LIII | ŠTEVILKA 5 | IZDAJA KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE | CENA 1,09 EUR

slamnik@kd-domzale.si

Foto: Iztok Dimc

Prilagoditev cen komunalnih storitev

Obnova in nadgradnja komunalne infrastrukture sta nujni za zagotavljanje kakovostnih storitev tudi v prihodnje.

Nova uredba obvezuje občine k prilagoditvi cen komunalnih storitev. Župani se zavedajo, da moramo za kakovostne storitve prihodnjih generacij obnavljati dotrajano infrastrukturo. Župani občin Domžale, Mengeš, Moravče, Lukovica in Trzin ter direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik so na novinarski konferenci 26. aprila 2013 predstavili osnovo za začetek širšega izvajanja obnove in nadgradnje komunalne infrastrukture. V skladu z novo Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki je stopila v veljavo v začetku letošnjega leta, so slovenske občine dolžne prilagoditi cene komunalnih storitev določbam uredbe najkasneje do 1. aprila 2014.

Te so bile vrsto let nadzorovane in omejevalne s strani države – predvsem zaradi omejevanja inflacije, kar je povzročilo ogromno škodo komunalni infrastrukturi in onemogočilo njeno obnovo. V občini Mengeš so predlagane cene sprejeli 11. aprila, v občini Moravče 17. aprila, v občini Domžale dan kasneje, 18. aprila. V občinah Trzin in Lukovica so bili predlogi na občinskih svetih sprejeti 24. in 25. aprila. S tem bodo cene komunalnih storitev, usklajene z uredbo, v vseh občinah pričele veljati s 1. majem 2013. **> 4**

Nikoli ni bilo enostavno, vendar nam je vedno uspelo

Rotary klub Domžale je 16. maja 2013 v prostorih obrtno podjetniške zbornice na Viru organiziral okroglo mizo z naslovom „Domžalsko gospodarstvo nekoč, danes in jutri“.

Udeleženci omizja, ki ga je vodila Vida Petrovčič, so bili zgodovinar dr. Miroslav Stiplovšek, Uroš Slavinec, predsednik uprave Helios, dr. Bogomir Kovač, univerzitetni profesor, ter Franci Pliberšek, asistent guvernerja slovenskega distrikta 1912 v Rotary International in podjetnik. Naslov, ki ga je za omizje izbral organizator Rotary klub Domžale, je skozi večer, v katerem so gostje in obiskovalci spregovorili o gospodarstvu v našem mestu, dokazal, da je to področje zelo pomembno za naše mesto. Zaradi vse-

splošne gospodarske situacije, ki včasih deluje precej depresivno, so v Rotary klubu Domžale želeli vzpodbuditi izboljšanje možnosti za vse, predvsem s pomočjo uporabe lokalnih virov in idej.

»V Rotary klubu se običajno stvari lotevamo tako, da pomagamo, kjer je stiska. Tokrat smo se odločili stopiti korak nazaj in usmeriti prizadevanja v to, da kakšna stiska ne bi nastala,« je uvodoma povedal Janko Velkavrh. »Ne gre za iskanje kritik in izgovorov, kaj naj ne bi šlo, ampak iščemo načine za to, kako privabiti nova delov-

na mesta. Kaj lahko v občinah storimo, da pridemo do večjega števila kvalitetnejših delovnih mest,« pravi Velkavrh. Zavedajo se, da gospodarjenje nikoli ni bilo lahko, vendar nam je v naših krajih dobro uspelo. Cilj tokratnih prizadevanj je najti vzrode za 1-odstotno rast števila delovnih mest in organizatorji verjamejo, da je cilj z angažiranjem širšega kroga motiviranih posameznikov dosegljiv.

Ker je domžalsko gospodarstvo ravno v tem času pred pomembno odločitvijo, ki lahko konkretno vpliva na nadaljnji razvoj

industrije v naši občini – Skupina Helios namreč v teh dneh pričakuje eno od (naj) pomembnejših odločitev v svoji zgodovini, odgovor na vprašanje, kdo bo postal lastnik 72-odstotnega deleža domžalskega paradnega konja – smo v tokratnem Slamniku tudi veliki intervju posvetili gospodarstvu. Kakšen pomen ima Helios za naše mesto, kakšne so razsežnosti Skupine in svoj pogled na domžalsko in slovensko gospodarstvo nam je v pogovoru razkril predsednik uprave Uroš Slavinec. **> 6**

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide **v petek, 28. junija 2013**. Rok za oddajo prispevkov je **v četrtek, 13. junija 2013, do 12. ure**.

Pri vsakem prispevku mora biti jasno razvidno, kdo je avtor prispevka, podpis fotografa ter komentar k fotografiji. Prispevke lahko v času uradnih ur oddate v Kulturnem domu Franca Bernika Domžale, izven uradnih ur v nabiralniku na stavbi ali pa na naš e-naslov.

V skladu z Odlokom o javnem glasilu Občine Domžale »Slamnik« nenaročni prispevki ne bodo honorirani, končno odločitev o objavi prispevkov in njihovi dolžini pa sprejema uredništvo. Za vsa vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu:

urednistvo.slamnik@gmail.com

AKTUALNO

Poučna okoljska pot Blata Mlake

8. maja 2013 se je uradno odprla poučna okoljska pot Blata Mlake pri Radomljah. Kot je uvodoma dejal župan občine Domžale Toni Dragar, je gozd nepogrešljiv del naravnega okolja, njegov pomen pa neprecenljiv za naš planet. V mestnem okolju je vsaka zelena krpa za nas, prebivalce, še kako dragocena. »Veseli me, da nam je uspelo zaključiti projekt, ki bo vsem obiskovalcem nudil možnost za sprostitev, raziskovanje in spoznavanje narave okoli nas.« Župan se je na koncu zahvalil svojim sodelavcem ter vsem, ki so sodelovali pri projektu. **> 2**

PORTRET

Ana Nuša Kern, ravnateljica, ki gradi kakovostno šolo

Osnovna šola Preserje pri Radomljah je drugačna in inovativna, saj že vrsto let pri svojem delu uveljavlja kot edina v Sloveniji Glasserjevo teorijo izbire. Pobudnica in vodja projekta je ravnateljica Ana Nuša Kern, ki je resnično rojena za delo, ki ga opravlja z največjim veseljem. Šola bo prejela priznanje za inovacijsko pedagoško delo, kar bo obenem tudi priznanje njenemu dolgoletnemu pionirskemu delu in prizadevanju, obenem pa priznanje celotnemu kolektivu, ki je v to vključen, ter učencem, ki skupaj s starši pri tem prostovoljno in aktivno sodelujejo. **> 16**

KULTURA

Digitalizacija Mestnega kina Domžale

V Mestnem kinu Domžale so v mesecu maju zaključili dolgo načrtovani projekt digitalizacije in poleg starega 35 mm projektorja v tehniško kabino namestili še zmogljivi Sonyjev digitalni kino projektor, ki bo omogočal projekcije filmov v 4K resoluciji (4096 x 2160 pikslov). Digitalni projektor za obiskovalce pomeni predvsem vrhunsko, kristalno čisto sliko in odličen zvok, iz programskega stališča pa veliko boljše dostopnost do filmov, ki jih bomo sedaj v Domžalah gledali takoj po slovenski in svetovni premieri. **> 25**

ŠPORT

Franci Pavlič, športni sodnik s tremi licencami

Brez pravil preprosto ne gre. Nikjer v življenju in še posebej ne v športu, kjer številni iščejo takšne in drugačne bližnjice do zmag in dosežkov. Tukaj v igro stopijo sodniki. Franci Pavlič je kot sodnik nepogrešljiv za Klub borilnih veščin Domžale, kjer sodi in trenira kickboxing, za mnenja in nasvete pa ga kot sodnika lahko vprašajo tudi nogometaši in boksarji. Skupno imam odsojenih že preko 600 tekem na različnih nivojih. V pogovoru smo izvedeli tudi, katere so glavne razlike v sojenju nogometa in borilne veščine. **> 28**

OKOLJE

Voda iz naših pip je zdrava

Voda, ki jo vsakodnevno uživamo in uporabljamo, ne sme vsebovati mikroorganizmov, parazitov ali njihovih razvojnih oblik, ki za zdravje pomenijo nevarnost. Na vodooskrbnih območjih, ki so v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik, v domove priteka pitna voda, katere skladnost in zdravstvena ustreznost ustreza zakonodajnim predpisom, ki so usklajeni z evropskimi zahtevami. Rezultati nadzora pitne vode v letu 2012 kažejo, da je njeno uživanje varno ter da iz naših pip teče zdrava in sveža pitna voda. **> 33**

AKTUALNO

Drage bralke,
dragi bralci,

Ravno v času nastajanja Slamnika, ki ga držite v rokah, stoji domžalsko gospodarstvo pred pomembnim vprašanjem, kdo bo postal lastnik 72-odstotnega deleža domžalskega paradnega konja – Skupine Helios. Gre za pričakovanje odločitve, ki lahko konkretno vpliva ne le na razvoj podjetja ter domžalskega gospodarstva, temveč tudi na življenje številnih družin iz Domžal in okolice. Zato smo za tokratni veliki intervju izbrali Uroša Slavina, predsednika uprave družbe Helios, ki je spregovoril o pomenu Heliosa za občino Domžale ter predstavil svoj pogled na domžalsko in slovensko gospodarstvo. O možnostih gospodarskega razvoja v občini Domžale v času vsesplošne gospodarske krize so razmišljali tudi gostje okrogle mize z naslovom „Domžalsko gospodarstvo nekoč, danes in jutri“, ki jo je z namenom ustvariti vsako leto 1 % več delovnih mest organiziral Rotary klub Domžale. V Rotary klubu Domžale so namreč prepričani, da splošna stopnja nezaposlenosti, predvsem nezaposlenost mladih, močno vpliva na ekonomski položaj posameznika ter ima vrsto negativnih posledic, ki se nato skušajo reševati s socialnimi programi države ter lokalnih skupnosti in blažiti s prispevki dobrodelnih organizacij. Zato želijo s povezovanjem aktivnih državljanov omogočiti pretok idej in s tem povečati možnosti za reševanje zaposlitvene problematike posameznikov. »Le tisti, ki ne mislijo samo na svojo prihodnost, se aktivirajo v svojem okolju in s tem naredijo nekaj dobrega za vse ljudi,« so zapisali v vabilu na okroglo mizo.

Podobno je o življenju v času krize razmišljala tudi dijakinja Srednje šole Domžale, Urška Ravnikar, ki je za svoj esej z naslovom *Storimo, kar moremo – s tem, kar imamo, in tam, kjer smo!* prejela dijaško Gosarjevo nagrado za leto 2013. Del nagrajenega eseya objavljamo na strani 35. Zaokus samo kratka misel Urške Ravnikar: »Zavestno sami pri sebi se moramo odločiti in začeti sprejemati odločitve v smeri dobro za nas in hkrati za sočloveka. Če bi se vsak posameznik (ne glede na vse ostale) sam pri sebi zares odločil za iskreno pozitivno spremembo in za aktiven doprinos k spremembi okolice, bi bil svet veliko boljši.«

O tem, da je s pozitivnim odnosom do življenja potrebno začeti pri samemu sebi, je prepričana tudi Moravska Mara, ki opaža, da imajo ljudje v sebi premalo življenja, premalo veselja in ljubezni do vsega lepega, kar nas obdaja. »Vsi skupaj se moramo prebuditi in zaživeti. Koliko je lepega po Sloveniji in po svetu,« je prepričana. In dodaja: »Jaz se razveselim vsakega drevesa, rože, prekopane gredice ... Bolj bi morali biti veseli.«

O majhnih korakih, ki pripeljejo do velikih sprememb, govori tudi zgodba Ane Nuše Kern, ravnateljice Osnovne šole Preserje pri Radomljah, ki že 11 let gradi kakovostno šolo, edino v Sloveniji, ki pri svojem delu uveljavlja Glasserjevo teorijo izbire, katere eno izmed načel je, da je vsak odgovoren za svoja dejanja, da vsak izbira svoja vedenja, da lahko spreminjaš le samega sebe.

Začnimo torej pri sebi, pri tem ne izgubimo občutka za druge in življenje bo lepše ne glede na dobre ali slabe čase.

Špela Keber,
odgovorna urednica

Otvoritev poučne okoljske poti Blata Mlake

V sredo, 8. maja 2013, se je uradno odprla poučna okoljska pot Blata Mlake pri Radomljah.

Kot je uvodoma dejal župan občine Domžale Toni Dragar, je gozd nepogrešljiv del naravnega okolja, njegov pomen pa neprecenljiv za naš planet. V mestnem okolju je vsaka zelena krpica za nas, prebivalce, še kako dragocena. »Veseli me, da nam je uspelo zaključiti projekt, ki bo vsem obiskovalcem nudil možnost za sprostitve, raziskovanje in spoznavanje narave okoli nas.« Župan se je na koncu zahvalil svojim sodelavcem ter vsem, ki so sodelovali pri projektu, ter svetnicam in svetnikom, ki so projekt podprli.

V nadaljevanju je mag. Polona Bitenc Pavliha, višja svetovalka za lokalne zadeve na Občini Domžale, opisala zgodovino nastajanja poučne poti in zanimivosti, ki jih lahko spoznamo ob poti. Učenke in učenci OŠ Preserje pri Radomljah so s petjem in plesom prijetno popestrili dogodek, nato pa se vsi skupaj podali po čarobnih predelih poučne poti Blata Mlake. Otvoritev so se udeležili tudi učenci iz OŠ Rodica, po poti se je z učenci in ostalimi pohodniki odpravila tudi podžupanja občine Domžale Andreja Pogačnik Jarc. Za izčrpnije informacije in vodenje po poteh Blata Mlake pa so se nam pridružili tudi strokovnjaki s področja gozdarstva.

Opis projekta in poučne poti

Močvirni svet Blat in Mlak skupaj s Češniškimi in Prevojskimi gmajnami na dobrih 500 hektarjih tvori obširno območje skoraj neokrnjene narave v neposredni bližini gosto poseljene domžalske občine. To edinstveni okolje je nekako ušlo usodi južnejših močvirnih predelov, ki so bili v osemdesetih letih meliorirani za potrebe intenzivne kmetijske proizvodnje. Tod se prepletajo zaraščajoči mokrotni travniki, poplavni gozdovi črne jelše in ostanki poplavnih dobvih

gozdov, ponekod pa tudi gozdovi rdečega bora, ki so se razvili potem, ko je človek dolga leta v njih steljaril ... Popolno podobo pokrajine ustvarja voda s potoki, bajerji in poplavnimi površinami. Pestro okolje nudi dom številnim rastlinskim in živalskim vrstam, tudi takim iz seznama ogroženih vrst. Mnoge živalske vrste so vezane na gozdni rob ter vodni in močvirni svet. Bajerji kljub umetnemu nastanku predstavljajo pomemben življenjski prostor za živalske vrste, ki za prehranjevanje in razmnoževanje potrebujejo večje vodne površine in obrežja. Tako so trstičja, ki tod uspevajo, pomembna za gnezdenje ptic. Bajerji so obenem tudi prezimovališče za nekatere vrste žab, njihovo površino pa krasijo vodne rastline, značilne za stoječe vode (npr. rumeni blatnik). Za biotsko raznovrstnost je še posebej ugodno prepletanje gozdnih in travniških površin. Vlažni travniki, ki se še niso zarasli, predstavljajo rastišče številnih, vse redkejših vlagoljubnih in kisloljubnih rastlin in ugoden življenjski prostor za razvoj določenih razvojnih stadijev žuželk. V današnjem času žal izginjajo zaradi intenzivnega kmetovanja oziroma izsuševanja zemljišč pa tudi zaradi pozidave, majhnih donosov in velike razparceliranosti.

Nekoč je bil tudi predel Blat in Mlak eden takih travnikov, ki se je razprostiral na kar 18 hektarjih. Blatta, kot so ga tedaj imenovali, je bil v lasti treh vasi: Hudu, Radomle in Skerjanchou, vpisan pod parcelno št. 780 občine Radomle, že leta 1868 pa razdeljen po posameznih kmetijah na zelo majhne parcele, ki so se ohranile do današnjih dni. Danes je ta svet, ki leži nekaj metrov nižje od okoliških gozdov, večinoma porasel s črno jelšo in bogatim zeliščnim slojem čemaža, šmarnice, peruše, zvončka..., ki mu daje značilno podobo. Rovščica, ki priteče iz hribovitega kolovško palovškega zaled-

ja, se tu umiri, razlije in prispeva k njegovi slikovitosti v vsakem letnem času.

Ni torej naključje, da se je zamisel o učni poti na območju Blat in Mlak že pred desetletji porodila učiteljem na takratni OŠ Radomeljske čete (danes OŠ Preserje). Sem so vodili osnovnošolce, a pot je ostala brez pojasnjevalnih tabel in vodnika ter so jo sčasoma opustili. Sredi devetdesetih se je na Občini Domžale in med interesnimi skupinami oblikovala ideja o promociji in kasneje tudi zavarovanju tega območja, k čemur je spadala tudi ureditev učne poti. V okviru projekta je bila izdelana zloženka »Blata in Mlake pri Radomljah«, območje pa je danes tudi zaradi v preteklosti izvedenih aktivnosti pod okriljem Natura 2000 zavarovano kot naravna vrednota in uvrščeno med ekološko pomembna območja. Konec leta 2003 je bilo območje kot del predlagane krajinske zasnove Volčji potok predstavljeno v okviru istoimenske publikacije, ki je nastala kot rezultat projekta, ki je v letu 2001 prejel nagrado Evropske komisije, Direktorata za okolje. V letu 2006 je bila izdelana nadgradnja projekta krajinske zasnove v obliki razvojnega programa, v kateri je bil med drugim predstavljen tudi predlog izvedbe učne poti Blata in Mlake. V letu 2009

se je Občina Domžale, Oddelek za urejanje prostora, odločila, da bo sama ob pomoči gozdarskih strokovnjakov določila traso poti in pripravila njeno vsebino. Z namenom ohranitve čimbolj neokrnjene narave je prvotno idejo o izpeljavi poti po notranjosti mokrišča opustila in jo namesto tega izpeljala po že uhojeni poti ob obrobju območja. Konec leta 2012 jo je opremila s pojasnjevalnimi tablam, izdala pa je tudi vodnik in zloženko »Poučna okoljska pot Blata - Mlake pri Radomljah«.

Vabimo vas na izlet k bajerju Črnolo, od koder vas bo »žabica«, zaščitni znak poti, popeljala po uhojenih stezicah od začetne točke ob ribiški koči (informativna tabla: Kje smo – predstavitev poti ob ribiški koči) skozi gozd črne jelše do potoka Rovščica in naprej v borov in smrekov gozd, od koder se boste spet vrnili na obrežje bajerja Črnolo. Zakaj je barva potoka ponekod rjavo rdeče obarvana, katero je največje drevo v okolici, kako hitro raste šotni mah, ali ima ličinka kačjega pastirja čeljusti? Na vse to in še več boste našli odgovore, če se boste sprehodili po poučni okoljski poti Blata - Mlake pri Radomljah.

Prisrčno vabljeni!

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Na obisk v gozd na Dobravah in k potoku Rovščica ste še posebej vabljeni naslednje dni v letu:

2. februar	svetovni dan mokrišč
21. marec	mednarodni dan gozdov
22. marec	svetovni dan voda
22. april	svetovni dan Zemlje
27. april	dan dreves
3. maj	svetovni dan ptic selivk
15. maj	svetovni dan podnebnih sprememb
22. maj	dan biotske raznovrstnosti
5. junij	svetovni dan okolja
zadnja nedelja v juniju	mednarodni dan barij
prvi ponedeljek v oktobru	svetovni dan habitatov
prvi vikend v oktobru	evropski dan opazovanja ptic

Osnovni podatki o poučni okoljski poti Blata Mlake

Dolžina poti: 1,7 km, krožna

Število vsebinskih točk: 10

Začetek poti: pri ribiški koči ob ribniku Črnolo (oznaka "gozdna učna pot" ob cesti Radomlje - Rova)

Potreben čas za ogled: 1 ura

Priporočljiva oprema: obutev za vlažno okolje, preventivna zaščita pred klopi

Publikacija: Blata Mlake – Poučna okoljska pot – vodnik (36. str) in zloženka Poučna okoljska pot – Blata Mlake, dostopna na spletni strani www.domzale.si, na Občini Domžale, na Zavodu za gozdove, KE Domžale

Vodenje za skupine: Zavod za gozdove Slovenije, KE Domžale, po predhodnem dogovoru

Nekaj zanimivosti iz poučne okoljske poti Blata Mlake:

Območje Blat in Mlak ...

... ki se danes razteza na nekaj več kot 20 hektarjih, je razdeljeno na dobrih 100 parcel v lasti 100 različnih lastnikov. Najmanjša parcela ne meri več kot 140 m².

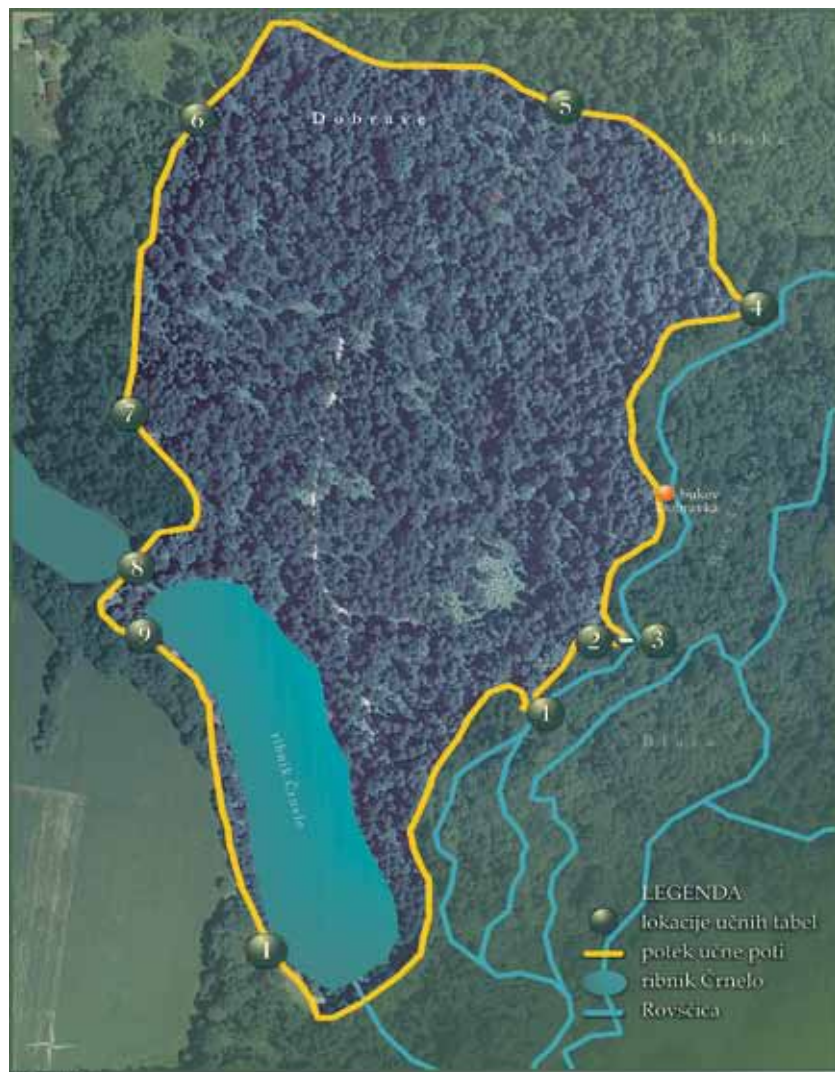
... je zavarovano s kar štirimi vrstami varovanja – Natura 2000, ekološko pomembno območje, naravna vrednota in varovalni gozd.

... je ob popisih dajalo začasno ali stalno bivališče več kot 60 vrstam ptic.

... se lahko pohvali z bukvijsko velikanko staro 70–100 leti, visoko okoli 25 metrov in prsnega obsega več kot 250 centimetrov.

... je prepredeno s potokom Rovščica, ki so ga domačini poimenovali tudi Jermanca, po rokovanju Jermanu, ki je nekoč prebival v njegovi bližini.

... je znano tudi po ribniku (bajerju) Črnolo v njegovi neposredni okolici. Leta glede na najdene zapise, ki potrjujejo ustno izročilo, ni opuščena glinokopna jama, kot jih je kar nekaj v bližini, temveč je nastal z zaježitvijo manjšega potoka, ki se izliva v Rovščico.

1. Kje smo – predstavitev poti	5. Rastline kislh in vlažnih tal
1. Poplavni gozd črne jelše	6. Človek in smreka
2. Potok Rovščica	7. Gozd rdečega bora
3. Življenje drevesa	8. Opekarništvo
4. Železove bakterije in dvoživke	9. Življenje v ribniku in ob njem

Živel dan slovenskega upora, samozavesti in svobode!

»S tem je pravzaprav povedano vse, kar je treba povedati na današnji dan,« je ob začetku slovesnega nagovora na osrednji občinski prireditvi, ki sta jo 27. aprila 2013 v Domu krajanov v Žejah pripravila Občina Domžale ter Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilne borbe Domžale, dejal slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl.

OBČINA DOMŽALE IN ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB DOMŽALE Dr. Matjaž Kmecl, podpredsednik Zveze združenj borcev Slovenije, je ob zaključku dejal: »OF je bila temeljna oblik neposredne demokracije ljudske volje, zato naj živi OF, naj živi praznik OF – praznik življenjske upornosti tega našega malega, ljubelega naroda – proletarca!«

Osrednja prireditev je tudi tokrat v vedno prijazni del tega dela naše občine privabila številne obiskovalce, med katerimi je Marija Majhenič, predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Domžale, posebej pozdravila vse borce in borke, podžupanjo občine Domžale Andrejo Pogachnik Jarc, svetnike in svetnice, poslanca DZ, častne občane, člane vodstva borčevske organizacije, borce vojne za Slovenije ter vse druge, ki so se odločili, da s svojo prisotnostjo počastijo praznik. Ob njem

se po besedah Marije Majhenič ne spominjamo le ustanovitve OF, temveč tudi neustrašnosti, gorečnosti in ustvarjalnosti, s katero so se naši ljudje v letu 1941 uprli sovražniku in v eni najtežjih preizkušenj slovenskega naroda, tudi na Domžalskem, izbojevali svobodo. »Zato smo nanje ponosni, ponosni na njihov prispevek in žrtve, ki ne bodo nikoli pozabljene,« je poudarila ter vsem čestitala ob dnevu upora proti okupatorju pa tudi ob 1. maju – prazniku dela, ter 9. maju – dnevu zmage.

Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl je v začetku svojega govora spomnil na nekatere naše pesnike in pisatelje: Karla Destovnika Kajuha, Primoža Trubarja, Frana Levstika, Janka Kersnika, Ivana Rožba pa tudi slikarja Hinka Smrekarja, ki so opozarjali na upornost, na zaupanje vase ter brezpogojno verjeli v slovenstvo ter nas tudi na tak način obdržali v zgodovini.

Spomnil je na tisoče drugih Slovencev, ki so se takoj po okupaciji uprli in jih je OF povezala v enotno gibanje za svobodo slovenskega naroda. »Šlo je takrat za sijajno generacijo, za skoraj neverjetno dejanje časti in ponosa; šlo je za enkratno vzpon slovenske samozavesti in odgovornosti za lastno in evropsko usodo! Nihče ni računal na nič, vsi so globoko verjeli, da je upor na življenje in smrt edini možni odgovor na smrt obsojenih, kar smo kot narod takrat bili,« je dejal dr. Matjaž Kmecl ter poudaril, da je šlo za veliko in veličastno reč, pa naj se sliši še tako obrabljeno. Ob tem je spomnil na razmišljanja nekaterih današnjih politikantov, ki pravijo, da vse skupaj ni bilo nič; da je vse bilo v službi komunistične revolucije, pa tudi, da bi že lahko enkrat s tem nehali. »Pa ne bomo! Ker bi bilo noro, da zmečemo na politično smetišče vse, kar imamo največ vrednega,« je

poudaril dr. Kmecl ter bil deležen gromkega aplavza. V nadaljevanju je opozoril na aktualno situacijo, na to, kakšen drobiž smo v očeh svetovnih bankirjev, na evropsko solidarnosti in demokracijo, ki ju ni več, pa tudi na naše vztrajno tonjenje v mednarodno bančno blato. Ob tem je poudaril, da utonili še nismo in da tudi praznik slovenskega uporništvu priča o tem, da se ne pustimo potolči, kot se nismo leta 1941, ko se je slovenski narod spontano uprl ter se ves ranjen in krvav tolkel in obstal. »Kot bo obstal tudi zdaj! Ne bojimo se! Ostajamo isti narod, isto ljudstvo, ki v najbolj tegobnem času kot po čudežu zmeraj znova najde v sebi novih moči in trdnosti za kljubovanje,« je dejal dr. Kmecl. Opozoril je tudi na neodgovorno in neznosno pljuvanje po vsem, kar smo in kar imamo, ter svoj nagovor, ki je bil večkrat prekinjen z navdušenim ploskanjem, zaključil, da je najgloblja in najtrajnejša vrednost našega praznika v tem, da nas vodi iz preteklosti v prihodnost, nas opozarja, da moramo verjeti vase, tudi ko je najhuje, ter nas opominja, da ne bo za nas nihče postal ničesar, če ne bomo svoje usode trdno držali sami v svojih rokah. Ob koncu pa je slavnostni govornik dejal: »Tistemu, ki govori, da je ta praznik nepotreben, zato recimo, da bi ga kot simbol in opomin morali pri prči ustanoviti. OF je bila temeljna oblika neposredne demokracije ljudske volje, zato naj živi OF, naj živi praznik OF – praznik življenjske upornosti tega našega malega, ljubelega naroda – proletarca!«

V kulturnem programu je nastopila Godba Domžale, ki jo vodi Damjan Tomažin, in je pred začetkom prireditve pred domom pripravila krajši program; Moški pevski zbor Radomlje pod vodstvom Olge Kuzmič s solistom Andrejem Šrajem, ki je pel partizanske pesmi, pri Hej, brigade pa se jim je pridružila kar cela dvorana; pevka Nataša Loborec - Perovšek; ansambel Mladi zajci, ki je dokazal, da se da partizanske pesmi zapeti tudi v narodno-zabavni izvedbi, recitatorji: David Ivartnik, Tjaša Intihar ter Benjamin Bušević z OŠ Dob, ki jih je za nastop pripravila prof. Marta Kržan, vse skupaj pa je v šopek spleta povezovalka Draga Jeretina Anžin. Za dobro počutje so poskrbeli člani in članice PGD Žeje - Sv. Trojica in udeleženci s svojimi spomini.

VERA VOJSKA

FOTO: VIDO REPANŠEK

Slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl

Iz kulturnega programa: ansambel Mladi zajci in pevka Nataša Loborec - Perovšek

Tudi letos z bistveno cenejšo letno vstopnico v Arboretum Volčji Potok

Občina Domžale in Arboretum Volčji Potok sta tudi letos podpisala pogodbo o sofinanciranju letne karte za obisk arboretuma v vseh letnih časih leta 2013. Letna karta, ki jo sofinancirajo za svoje občane in občanke tudi nekatere druge občine, stane 23 evrov (neznizana znaša 45 evrov), otroška karta pa 14 evrov. Zato občane in občanke občine Domžale, ljubitelje tega naravnega bisera, vabimo, da si z letno karto zagotovite ugodne obiske arboretuma.

ARBORETUM VOLČJI POTOK Večina si je najbrž ugodne letne vstopnice že zagotovila in si ogledala številne prireditve v maju, ko je posebej izstopal ogled nizozemske vasi, več kot dva milijona cvetov ter vrtnarsko cvetlični sejem.

Ker junij v Arboretumu ne bo nič manj bogat, na kratko predstavljamo najpomembnejše prireditve: vrtnice so med ljudmi zelo priljubljene, saj so povezane s čustvi, zapeljevanjem in izkazovanjem naklonjenosti, lepo dišijo in prav njihov vonj je navadno tisti, ki najde pot do srca. Obiščite rozarij in se prepustite čaru cvetočih lepotic – posebej ste dobrodošli 14. junija na ROŽNI DAN – slovenski dan vrtnic.

V arboretum so se vrnili tropski metulji, ki vas bodo s svojo barvitostjo tudi letos očarali, najbrž pa ne boste mogli tudi mimo več kot 1000 kaktusov, sočnic, mlečkov, živih kamenčkov, kristat, bulb in tilandsij, ki jih boste našli v okviru razstave kaktusov, ki je del zbirke Hrovatin Exotica. Rastline cvetijo celo leto. Okrasne orhideje so kot eksotične lepotic: redko jih vidimo v živo, ko pa jih, nas prevzamemo in nam razburijo domišljijo. Vabljeni na razstavo orhidej, ki smo jo pripravili v arboretumu. Poleti pisano balkonsko cvetje krasi okenske police

in balkone. V arboretumu je vsaka zasadi-tev edinstvena in vanjo so vključene tudi novosti na tržišču. Seznanim se z novimi rastlinami in zamislili ter si z njimi polepšajte svoje dvorišče.

Prijeten je postanek ob ambientalni postavitvi Rafaela Samca, za Domžalčane je zanimiva slikarsko kiparska razstava Recikl art Jožeta Töniga, ki predstavlja fantazijske skulpture, izdelane iz odpadnih materialov. Vabljeni na ekološko osveščeno razstavo.

Posebej so v arboretumu poskrbeli za otroke. Tako jih bo vsako soboto, včasih pa tudi v nedeljo v bližini otroškega igrišča pričakala klovnesa in pravljica Čarule-sa, nagajivka, ki ljubi življenje, zanimivo bo odkrivanje davne zgodovine v parku – peskovniku s fosili, na posebni delavnici bodo otroke prepričevali, da ni vse zlato, kar se sveti, lahko obiščejo pravljico urico z Eko knjigo, slikajo park na impresi-onističen način, pod lupo spoznavajo živali in liste, se družijo s plazilci in se na otroškem igrišču imajo lepo. Na kresno noč so otroci povabljeni na lutkovno predstavo Žužkerada.

Za željne rekreacije priporočajo capoeiro – brazilsko večščino, ki združuje elemente plesa, borilne veščine, glasbe in

akrobatike, lahko pa se pridružite nordijskim hoji ali pa jogi.

Vsi, ki imate radi eksotično hrano in radi kuhate, vabljeni na kuharski tečaj indijske kuhinje, v okviru Odprte kuhinje pa vas vabijo na pokušino praznega krompirja, na piknik, predstavitev samooskrbnosti

in še in še ... Vse to bo v juniju! Poglejte na spleto: www.arboretum.si, pišite na e-pošto: info@arboretum.si ali pokličite 01 831 23 45 in ne pozabite: Arboretum Volčji Potok je lep v vseh letnih časih.

VERA VOJSKA

Praznik zdrave ekološke hrane, pridelane v Sloveniji

Občina Domžale in Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije/Zveza BIODAR bosta v soboto, 15. junija 2013, med 8. in 13. uro v Češminovem parku pripravila že 4. domžalski BIO DAN.

DOMŽALE Prireditev poteka v okviru projekta BIO UŽITEK in je pomemben promocijski dogodek in praznik zdrave ter doma pridelane hrane pa tudi zdravega načina življenja nasploh. Kot pravi predsednik Zveze ekoloških kmetov Slovenije Boris Fras, je namen prireditve približati javnosti prednosti ekološko pridelane hrane in obiskovalcem prireditve ponuditi bogato pokušino ekološko pridelanih dobrot iz vseh slovenskih regij.

Prireditev se bo odvijala na tradicionalnem prizorišču v Češminovem parku, kjer bo postavljenih preko 40 stojnic. Pripravljamo pestro degustacijo ekološko pridelanih dobrot intenzivnih in tradicionalnih okusov, na voljo bodo tudi številna promocijska in informativna gradiva o ekološkem kmetijstvu. Na prireditvi bo prisotnih več kot 30 ekoloških kmetovalcev iz vse Slovenije. Tako boste lahko poskusili vse vrste primorskih sirov: kravjega Tolminca iz Čadrga, ovčjega iz Bovca in kozjega iz Mirna, olivno in bučno olje, medene izdelke iz Bele Krajine, krušne in mlevske izdelke, pecivo, pa tudi vino iz ekološko pridelanega grozdja ter številne vrste sadnih sokov in likerjev. Na voljo bodo tudi ekološko pridelane sadike in semena, salame in druge mesnine, jagode ter druga zelenjava in sadje iz nadzorovane ekološke pridelave.

Občina Domžale je k sodelovanju povabila tudi domžalske vrtce in osnovne šole, Srednjo šolo Domžale in Knjižnico Domžale. Sodelovali bodo tudi člani društva Ajda iz Domžal, čebelarke družine Domžale ter še nekateri drugi lokalni pridelovalci in ponudniki zanimiv izdelkov. Kot vsako leto bo z nami tudi Ivanka Brodar s svojimi dobrotami. Svojo dejavnost bo predstavila Šola zdravja, ki širi svoje delo v različne kraje občine. Dogodek bosta popestrila glasbena skupina AN-KARAN, ki prepeva Ježkove pesmi, in plesna skupina Male Sovice, ki jo vodi Anja Slovnik.

Organizatorji si bomo vzeli čas, vam predstavili glavni namen izvajanja projekta BIO UŽITEK in vas z veseljem z vodeno degustacijo pospremili do stojnic, kjer bodo prisotni ekološki kmetovalci, ki danes predstavljajo pomembno vlogo pri uspešnem razvoju slovenskega ekološkega kmetijstva. Predstavili pa bomo tudi vso pestrost in zanimivost delovanja na tem področju, ki ga izvajajo na naših solah in vrtcih ter vam omogočili izposajo knjig s tematiko vrtnarjenja in pridelave hrane.

Vsi, ki bi želeli dodatne informacije v zvezi s sodelovanjem na prireditvi, se lahko obrnete na g. Vida Repanška na Občini Domžale (041 615 494).

CVETA ZALOKAR - ORAŽEM,
POBUDNICA IN USKLAJEVALKA
ORGANIZACIJE BIO DNEVA V DOMŽALAH

Voda je javna dobrina in ne blago

Spoštovane občanke in občani, z rastjo števila prebivalcev postaja pitna voda vse bolj iskana dobrina, pritisek kapitala, ki bi z njo koval dobičke, pa vse večji. Sloveniji sicer še ne grozi vse-spolna privatizacija pitne vode, toda to se lahko spremeni, če bomo morali zaprositi za zunanjo finančno pomoč, zato previdnost ni odveč. Slovenija je z vodo bogata država - po količini, kakovosti ter raznovrstnosti vodnega in obvodnega sveta nima para v Evropi. Je prepozna-na strateška dobrina, zato bo boj za njo v prihodnosti zelo neusmiljen.

Odbor za zadeve Evropske unije, Odbor za finance in monetarno politiko ter Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje so se, 22. februarja 2013, sestali na skupni seji, katere se je udeležil tudi predsednik Skupnosti občin Slovenije, ki je zastopal stališča in mnenja SOS glede obravnavane tematike. Odbor za zadeve Evropske unije ter Odbor za finance in monetarno politiko sta ob obravnavi prve točke »Nadaljnja ravnanja in stališča RS pri sprejemanju Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o podeljevanju koncesijskih pogodb« sprejela sklepa, da se na področju storitev javnega dobra ohranja univerzalnost dostopa do pitne vode, kot uresničevanja temeljnih pravic. Drugi sklep se nanaša na predlog Vladi RS, da v sodelovanju z zainteresirano javnostjo pripravi takšno zakonodajo, ki bo preprečila morebitno bodočo privatizacijo upravljanja s pitno vodo in bo še naprej zagotavljala enak dostop do vode vsem državljanom in državljanom.

Kot župan Občine Domžale pozdravljam evropsko državljansko pobudo in prepričanje, da sta voda in komunalna ureditev človekovi pravici in da je za življenje najpomembnejša naravna danost - voda - javna dobrina in ne blago, katerega bi privatizirali in neenakovredno distribuirali občanom in občanom, državljanom in državljanom. Prav tako podpiram pobudo državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja v zvezi z zaščito oskrbe s pitno vodo pred privatizacijo z dopolnitvijo Ustave. Državni svet je na svoji majski seji sprejel sklep oziroma pobudo, da se v Ustavi RS dopolni 70.

Ilen tako, da se dodata nova odstavka in sicer: »vsakdo ima pravico do pitne vode« in »vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, se izkoriščajo v obliki neprofitne javne službe«.

Cilj predlagane dopolnitve Ustave je zagotoviti univerzalni dostop do vode ter zavarovanje vodnih virov za prihodnje generacije ter preprečiti, da bi oskrba s pitno vodo postala predmet trgovanja. Gre za temeljno človekovo pravico, ki mora biti dostopna vsem prebivalcem in temu primerno tudi ustavno varovana.

Gospodarjenje z vodo in vodovodnim omrežjem ne sme biti predmet pridobitne dejavnosti gospodarskih družb in korporacij, ki se ukvarjajo s pridobivanjem dobička na trgu, zato naj se v Ustavo zapiše, da se morajo vodni viri, ki služijo oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev, izkoriščati v obliki neprofitne javne službe.

Da bi voda postala tržno blago in ne več javna dobrina, ne bomo dopustili! Odločitev, komu prepustiti oskrbo z vodo, mora biti še vedno v rokah posameznih držav in občin.

Toni DRAGAR
župan

Obnova in nadgradnja komunalne infrastrukture sta nujni za zagotavljanje kakovostnih storitev tudi v prihodnje

Nova Uredba obvezuje občine k prilagoditvi cen komunalnih storitev. Župani se zavedajo, da moramo za kakovostne storitve prihodnjih generacij obnavljati dotrajano infrastrukturo.

DOMŽALE Župani občin Domžale, Mengeš, Moravče, Lukovica in Trzin ter direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik so na novinarski konferenci, 26. aprila 2013, predstavili osnovo za začetek širšega izvajanja obnove in nadgradnje komunalne infrastrukture. V skladu z novo Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki je stopila v veljavo v začetku letošnjega leta, so slovenske občine dolžne prilagoditi cene komunalnih storitev določbam uredbe najkasneje do 1. aprila 2014. Te so bile vrsto let nadzorovane in omejevalne s strani države – predvsem zaradi omejevanja inflacije, kar je povzročilo ogromno škodo komunalni infrastrukturi in onemogočilo njeno obnovo. V občini Mengeš so predlagane cene sprejeli 11. aprila, v občini Moravče 17. aprila, v občini Domžale dan kasneje, 18. aprila. V občinah Trzin in Lukovica so bili predlogi na občinskih svetih sprejeti 24. in 25. aprila. S tem bodo cene komunalnih storitev, usklajene z uredbo, v vseh občinah pričele veljati s 1. majem 2013.

Kot so pojasnili župani, so se zaradi enotnega izvajalca javnih služb oskrbe s pitno vodo, odvoda odpadnih voda in ravnanja z odpadki odločili za skupen projekt prilaganja cen komunalnih storitev v skladu z določbami Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki zahteva od občin, da ob ceni za izvajanje javne službe določi tudi ceno, namenjeno obnovi dotrajane infrastrukture, oziroma omrežnino.

Glavne značilnosti skupnega pristopa so enotne cene za izvajanje javnih služb za vse uporabnike (vodarina, kanalščina, smetarina), ki jih Javno komunalno podjetje Prodnik izvaja v navedenih občinah. Tako bodo z uveljavitvijo novih cen tako gospodinjstva kot tudi negospodinjiski uporabniki plačevali enake cene, kar je ena izmed zahtev nove uredbe.

Hkrati z enotnimi cenami se na področju oskrbe s pitno vodo in odvodom odpadnih voda uvajajo omrežnine kot del cene, ki je namenjen izključno obnovam dotrajanih vodovodnih in kanalizacijskih sistemov. Omrežnine se bodo kot namenski prihodki proračunov občin uporabljale izključno za obnovo dotrajanih delov infrastrukture. Za gospodinjstva se bodo omrežnine uvajale postopoma z enoletnim prehodnim obdobjem, občine pa bodo razliko do polnih vrednosti pokrivala s proračunskimi subvencijami. Za negospodinjstva se omrežnine pričnejo obračunavati hkrati z novimi cenami za izvajanje javnih služb.

Domžalski župan Toni Dragar je ob tem povedal, da so za predvidene obnove in

nadgradnje vodovodnih in kanalizacijskih omrežij potrebna znatna sredstva, saj le tako lahko občine še naprej zagotavljajo kakovostne storitve in sledijo smernicam, direktivam in zakonodajnim določbam.

»Če želimo tudi dolgoročno našim občanom zagotavljati enako kakovostne komunalne storitve, kot smo jih imeli doslej, moramo stare azbestne cevi čim prej zamenjati, obnavljati kanalizacijo in vodovodne objekte ter poskrbeti za nadgradnjo komunalne infrastrukture, saj si nihče ne želi, da ne bi mogli v prihodnjih letih več piti vode iz pipe, imeti urejene kanalizacije ali da ne bi imeli ustrezno urejeno ravnanje z odpadki,« je med drugim izpostavil župan občine Domžale **Toni Dragar**. Ob tem je poudaril, da so prilagoditve, ki so jih v Domžalah že potrdili tudi na občinskem svetu, nujne.

Glede na vladno uredbo bodo uporabniki na položnici imeli naveden tudi obračun omrežnin, ki jih doslej niso imeli. »Omrežnina je del cene, ki pokriva stroške javne infrastrukture oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v posamezni občini,« je razložil župan Mengša **Franč Jerič**. »Cena omrežnine je zato za posamezno občino različna, občine pa bodo celotno omrežnino letno vlagale v obnovo vodovodnih in kanalizacijskih sistemov.«

Martin Rebolj, župan Moravč, je dodal: »Višina omrežnin je v občinah, ki imajo manj priključkov na kilometer omrežja, višja, saj navedeno pomeni, da je manj uporabnikov, ki plačajo stroške obnove infrastrukture. Omrežnino se zaračuna glede na velikost vodovodnega priključka (vodomera) in je stalna postavka na računu, ne glede na to, koliko vode uporabnik porabi. Tako gre pri omrežnini za enak sistem kot pri obračunih za porabo električne energije, toplote oziroma plina. Če občine ne bi prilagodile cen skladno z veljavno Uredbo, bi v letu 2014 sledile tudi visoke kazni.«

»V občini Trzin so do sedaj gospodarski uporabniki javnih služb nosili bistveno večje finančno breme kot gospodinjstva, z uskladitvijo cen z zahtevami uredbe pa se cene za vse uporabnike izenačujejo. Sredstva, zbrana iz omrežnin, bomo v celoti vložili v obnovo in nadgradnjo komunalne infrastrukture v občini. S tem bomo omogočili nadaljnjo zagotavljanje ustreznega standarda komunalnih storitev za naše občane. Nihče si ne želi, da bi zaradi pomanjkanja sredstev padla kakovost storitev,« je izpostavil tudi župan Trzina **Tone Peršak**.

»Ravnati moramo kot dobri gospodarji, saj smo občine lastnice infrastrukture, za katero moramo skrbeti, in sredstva iz na-

slova omrežnin bodo v celoti namenjena obnovi in nadgradnji komunalne infrastrukture,« je izpostavil vlogo občin župan občine Lukovica **Matej Kotnik**, kjer so omrežnino za kanalizacijo za gospodinjstva potrdili nekoliko manj od predvidene in bodo razliko do polne cene do nadaljnjega subvencionirali iz občinskega proračuna. Občine imajo v svojih načrtih predvideno večje število investicij, kot so zamenjave azbestnih cevi, obnove dotrajanih vodovodov in kanalizacije in obnove hišnih priključkov na obnovljenih vodovodih.

Direktor Javnega komunalnega podjetja Prodnik **Marko Fatur** je ob tem poudaril: »Vladna uredba je omogočila izenačitev cen za uporabnike storitev javnih služb, če imajo le-ti istega izvajalca. To poenotenje cen pomeni, da bo cena vodarine, kanalščine in smetarine tako za gospodinjstva kot tudi za podjetja, vrtce, šole, torej za vse tiste, ki plačujejo položnice za komunalne storitve, enaka. Cena kubičnega metra pitne vode oziroma odvedene odpadne vode bo tudi za uporabnike v vseh petih občinah enaka. Prilagoditve cen komunalnih storitev tako povzročijo znižanje cen za gospodarske uporabnike ter zvišanje cen za gospodinjstva, ki bodo znašala za povprečnega gospodinjškega uporabnika od 1 do 7 evrov na mesec za vse tri javne službe skupaj (vodarina, kanalščina, ravnanje z odpadki). V primerjavi z nekaterimi drugimi občinami po Sloveniji, kjer so cene komunalnih storitev prilagajali že v letih 2008 in 2010, so cene za oskrbo s pitno vodo v naših občinah iz leta 2001, za kanalščino pa iz leta 2002. V tem času je bila uradna inflacija več kot 50-odstotna, cene energentov in drugih pomembnih stroškov pa so rasle še hitreje. Cena za ravnanje z odpadki je iz leta 2008, v tem času pa so stroški goriva zrasli za 50 %, prav tako pa so se bistveno povečale minimalne plače. Tako bo vodarina skupaj z vodnim povračilom po novem znašala 0,7272 EUR/m³ distribuirane pitne vode (z DDV), cena kanalščine pa 0,2959 EUR/m³ odvedenih odpadnih voda (z DDV), kar je primerljivo s trenutno veljavnimi cenami ostalih območij drugod po Sloveniji. «

Javna služba odvoza blata iz greznic in malih čistilnih naprav (MČN) se izvaja na način, da se vsakemu uporabniku pitne vode, ki ni priključen na kanalizacijski sistem, enkrat na tri leta v sklopu izvajanja javne službe izprazni blato iz greznice oziroma MČN ter odpelje na čistilno napravo na dokončno predelavo. Do sedaj je vsak uporabnik plačal storitev glede na količino odpelnega blata iz greznice oziroma MČN, v skladu z novo uredbo pa je potrebno spremeniti obračun in uporabniku zaračunati to storitev glede na porabljeno vodo. Glede na to določilo se je ustrezno prilagodila tudi cena, ki znaša 0,4318 EUR/m³ porabljene vode. To pomeni, da se uporabniku storitev za odvoz blata iz greznice oziroma MČN ne bo več zaračunavala po opravljeni storitvi, ampak sorazmerno vsak mesec glede na porabljeno vodo.

Na področju ravnanja z odpadki bo cena za vse uporabnike za zabojnik velikosti 80 litrov za ostanek odpadkov 14,2807 evrov na mesec (z DDV), za zabojnik enake velikosti za organske odpadke pa 7,4973 evra na mesec (z DDV).

Prilagojene cene komunalnih storitev po novi uredbi bodo vsi uporabniki prvič prejeli v mesecu juniju na računih, izdanih za mesec maj.

Hkrati z enotnimi cenami se na področju oskrbe s pitno vodo in odvodom odpadnih voda uvajajo omrežnine kot del cene, ki je namenjen izključno obnovam dotrajanih vodovodnih in kanalizacijskih sistemov po posameznih občinah. Omrežnine se bodo kot namenski prihodki proračunov občin uporabljale izključno za obnovo dotrajanih delov infrastrukture. Za gospodinjstva se bodo omrežnine uvajale postopoma z enoletnim prehodnim obdobjem in bodo prvič zaračunane na računih za mesec junij, ki jih bodo uporabniki prejeli v začetku julija, v višini 1/12 celotne končne vrednosti. Občine bodo razliko do polnih vrednosti omrežnine v prehodnem obdobju za gospodinjstva pokrivala s proračunskimi subvencijami. Za negospodinjstva se celotne omrežnine pričnejo obračunavati hkrati z novimi cenami za izvajanje javnih služb.

Občina	Polna cena omrežnine (z DDV) vodovod (DN 20)	Polna cena omrežnine (z DDV) kanalizacija (DN 20)
Domžale	8,0911 €/mesec	8,9367€/mesec
Trzin	4,9999 €/mesec	5,6789 €/mesec
Mengeš	7,1710 €/mesec	6,9464 €/mesec
Moravče	17,4154 €/mesec	10,8471 €/mesec
Lukovica	15,2439 €/mesec	17,3029 €/mesec

Čistilna akcija “Očistimo Domžale 2013” je bila uspešno zaključena

Za nami je še ena uspešna čistilna akcija »Očistimo Domžale 2013«, ki je po zadnjih podatkih združila približno 3360 prebivalcev, od tega 1300 otrok iz vrtcev in šol, ki so čistili šolska in vrtčevska igrišča ter bližnjo okolico.

DOMŽALE To je še posebej vzpodbudno, saj na ta način otrokom privzgojimo skrb za okolje, jih ekološko ozaveščamo, da bodo že zdaj, kot otroci, in kasneje, kot odrasli, znali in zmogli ohranjati naravo ter bodo dober zgled tudi drugim.

Občina Domžale je skupaj s številnimi društvi in občani organizirala čistilno akcijo »Očistimo Domžale 2013«. Kot že v preteklih letih so se tudi v letošnjem letu v čistilno akcijo vključile vse krajevne skupnosti, ki so v sodelovanju s šolami, vrtci, društvi, podjetji in krajinami prispevale k čistejši in lepši občini Domžale. Lokalno organizacijo so odlično izvedle krajevne skupnosti, ki so določile zbirna mesta za začetek akcije v svojih krajih, po-

skrbele, da so udeleženci dobili osnovne pripomočke in oblikovali delovne skupine. Vrečke za smeti in rokavice je preko Javnega komunalnega podjetja Prodnik zagotovila Občina Domžale. Občina je krajevnim skupnostim in skupinam, ki so sporočile približno število sodelujočih v čistilni akciji, zagotovila tudi malico. Po lanskih naraslih vodah je bila letos poleg ostalih predelov občine velika pozornost namenjena čiščenju brežin rek in potokov.

Čistilne akcije se je udeležila tudi podžupanja občine Domžale Andreja Pogačnik Jarc, ki je s predsednikom Krajevne skupnosti Venclja Perka Janezom Ulčarjem in prostovoljci čistila okolico.

Iskreno se zahvaljujemo vsem skupi-

nam in posameznikom, ki so sodelovali v čistilni akciji »Očistimo Domžale 2013« in s svojim trudom pripomogli, da je naša občina lepša in čistejša.

Vsi udeleženci so znova pokazali skrb za naše okolje, s svojimi dejanji pa širijo pomembno sporočilo o pomenu ohranjanja čistega okolja in dajejo zgled ostalim občanom. S takšnimi čistilnimi akcijami res veliko prispevamo k bolj čistemu planetu, vendar pa naša skrb za okolje ne sme biti omejena zgolj na en dan v letu. Za čisto okolje si moramo prizadevati prav vsak dan. Morda potem v prihodnosti morda takšne akcije sploh ne bodo potrebne ...

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

22. seja občinskega sveta Občine Domžale

V četrtek, 23. maja 2013, je od 16. ure dalje v sejni dvorani Občine Domžale potekala 22. seja občinskega sveta, ki jo je vodil podžupan mag. Lovro Lončar.

Po ugotovljeni navzočnosti so člani občinskega sveta sprejeli zapisnik 21. seje z dne 18. aprila 2013 ter naslednji dnevni red:

1. Vprašanja, pobude in predlogi;
2. Volitve in imenovanja;
- informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Osnovne šole Venclja Perka;
- informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Vrtca Urša;
- razrešitev in imenovanje novega predstavnika v svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Domžale;
- informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Glasbene šole Domžale;
- mnenje k imenovanju ravnatelja Osnovne šole Domžale;
- potrditev sestave skupne liste kandidatov za člane Razvojnega sveta Ljubljanske urbane regije za mandatno obdobje 2014–2020;
3. Obravnava in sprejem Odloka o spremembi Odloka o Proračunu Občine Domžale za leto 2013;
4. Obravnava in sprejem Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale;
5. Obravnava in sprejem Odloka o določitvi območja predkupne pravice na nepremičninah v občini Domžale;
6. Obravnava in sprejem Odloka o štipendiranju v občini Domžale;
7. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega vzgojnovarstvenega zavoda »Vrtec Domžale«.

1. **Vprašanja, pobude in predlogi**
Na 21. seji občinskega sveta so vpra-

šanja, pobude in predloge podali: Janez Svoljšak /DeSUS/, Roman Lenassi /NSi/, Anton Preskar /LDSa/, mag. Tomaž Deželak /SDS/, Marija Pukl /DeSUS/, Rok Ravnikar /SLS/, Marija Majda Zevnik/SD/, mag. Majda Pučnik Rudl /SDS/.

2. Volitve in imenovanja

Informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Osnovne šole Venclja Perka
Občinski svet se je seznanil, da je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja glede na dosežanje delo, predloženi program dela osnovne šole ter predstavitev dala pozitivno mnenje Petri Korošec, Antona Skoka 14, 1230 Domžale za ravnateljico Osnovne šole Venclja Perka.

Informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Vrtca Urša

Občinski svet Občine Domžale se je seznanil, da je komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja dala negativno mnenje Tanji Bergant Petric, Novo Polje c. VIII/8, 1260 Ljubljana Polje in Mojci Novinec Babič, Trilerjeva 1, 1215 Medvode za ravnateljico Vrtca Urša. Občinski svet Občine Domžale se je seznanil, da je komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja predlagala, da svet zavoda Vrtca Urša izvede ponovni razpis za delovno mesto ravnatelja Vrtca Urša.

Razrešitev in imenovanje novega predstavnika v svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Domžale

Občinski svet Občine Domžale je imenoval v svet za preventivo in vzgojo v cestnem

prometu v občini Domžale namesto Aleša Oberčkala novega člana Natašo Kustec kot predstavnico Policijske postaje Domžale.

Informacija o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Glasbene šole Domžale

Občinski svet Občine Domžale se je seznanil z informacijo o izdaji mnenja k imenovanju ravnatelja Glasbene šole Domžale.

Mnenje k imenovanju ravnatelja Osnovne šole Domžale

Občinski svet Občine Domžale se je seznanil, da bo Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja odločitev o izreku mnenja o kandidatih za ravnatelja Osnovne šole Domžale sprejela po predstavitvi kandidatov, ki bo 30. maja 2013, in z odločitvijo seznanil občinski svet na junijski seji.

Potrditev sestave skupne liste kandidatov za člane Razvojnega sveta Ljubljanske urbane regije za mandatno obdobje 2014–2020

Občinski svet Občine Domžale je potrdil sestavo skupne liste kandidatov za člane Razvojnega sveta Ljubljanske urbane regije za mandatno obdobje 2014–2020.

3. Obravnava in sprejem Odloka o spremembi Odloka o Proračunu Občine Domžale za leto 2013

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2013 in potrdil Načrt razvojnih programov za obdobje od 2013 do 2016. Odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2013 začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku Občine Domžale. V Uradnem vestniku Občine Domžale se objavi besedilo Odloka o spremembi Odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2013 ter tabelarni del splošnega in posebnega dela proračuna in obrazložitve posebnega dela proračuna.

Amandmaji k Odloku o spremembi Odloka o Proračunu Občine Domžale

Župan Občine Domžale je predlagal občinskemu svetu Občine Domžale v sprejem naslednje amandmaje k odloku, in sicer:

- Dodatna sredstva se na proračunski postavki 165205 – Vzdrževanje poslovnih prostorov zagotovijo zaradi nepredvidenih odgovedi najemnikov v objektu na Ljubljanski 36 v Domžalah (Inšpekcijske službe RS, Zavod Comett, Petrol

d.d.) in priprave poslovnih prostorov za oddajo v najem novim najemnikom. Prostori so potrebni temeljite prenove električne napeljave, zamenjave talnih oblog in beljenja. Prav tako je potrebno zamenjati vhodna vrata v objekt.

- Dodatna sredstva se zagotovijo tudi na proračunski postavki 182102 – Ohranjanje kulturne dediščine zaradi povečanih potreb pri vzdrževanju in obnovah spomenikov.
- Prav tako se zagotovijo dodatna sredstva na proračunski postavki 163302 – Ureditev Češminovega parka v Domžalah. Sredstva so namenjena dokončanju paviljona pod nadstrešnico, s čimer Češminov park pridobiva končno vsebino in s tem tudi funkcijo. V letu 2013 želimo končati z deli v Češminovem parku. Za dokončanje je potrebno urediti še leseno oblogo na pohodnem delu na južni strani nadstreška, na tribunah in stopnišču pri kotalkarski ploščadi. Planirana je namestitev lesene obloge iz sibirskega macesna. Zaradi zagotovitve zračenja je nujno potrebno izvesti prezračevanje kleti pod paviljonom ter namestitev elektro stebrička za potrebe prireditev v parku. Poleg tega so dodatna sredstva namenjena za izdelavo dokumentacije za pridobitev uporabnega dovoljenja.
- Proračunska postavka 132300 – Talna signalizacija na cestah se znižuje, ker so bila na postavki planirana višja sredstva, kot znaša vrednost v postopkih javnega naročanja, pridobljenih ponudb od izvajalcev.
- Črta se 2. odstavek 6. člena Odloka o proračunu Občine Domžale za leto 2013.
- V obrazložitvi proračunske postavke 193107 – Investicijsko vzdrževanje šol se spremeni opis namena porabe tako, da se po novem glasi: »Sredstva so namenjena izvedbi investicijsko vzdrževalnih del v osnovnih šolah. V okviru te postavke med drugim planiramo rekonstrukcijo kotlovnice in priključitev na plinovodno omrežje OŠ Preserje pri Radomljah. Dalje načrtujemo izvedbo energetske sanacije na OŠ Domžale, OŠ Rodica in OŠ Dob. V letošnjem letu planiramo realizacijo energetske sanacije telovadnice na OŠ Domžale. Za OŠ Rodica in OŠ Dob pa bomo sredstva namenili pridobitvi dokumentacije in izvedbi prijave na razpis. Realizacijo načrtujemo v letih 2014 in 2015. Načrtujemo prenovno asfaltnih igrišč pri OŠ Domžale, OŠ Rodica in OŠ Venclja Perka, prenovo atletske steze pri OŠ

Domžale, postavitev lope za shranjevanje orodja pri POŠ Ihan in namestitev ograje na južnem delu šole pri POŠ Ihan in druga dela v okviru razpoložljivih sredstev in na osnovi predlogov posameznih šol.«

- Občinski svetnik Stane Kovač /LTD/ je vložil amandma k Odloku o spremembi Odloka o Proračunu Občine Domžale za leto 2013 in predlagal, da se v poglavju 1402 pospeševanje in podpora gospodarski dejavnosti v skupini 14029001 spodbujanje razvoja malega gospodarstva doda nova postavka – 142109 Sofinanciranje dejavnosti obrtno podjetniške zbornice Domžale v višini 20.000 EUR. Sredstva se zagotovijo tako, da se zmanjša postavka 166200 Sklad za nakup nepremičnin za 20.000 EUR.

Vsi predlagani amandmaji so bili sprejeti.

4. Obravnava in sprejem Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale v prvi obravnavi in ugotovil, da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Nadalje ugotavlja, da je zaradi postopka obravnave in sprejema Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale, postopek nadaljnje obravnave in sprejema Odloka o ustanovitvi Javnega zavoda za starejše Domžale, ki je bil sprejet v prvi obravnavi na 6. seji, 20. aprila 2011, zaključen.

5. Obravnava in sprejem Odloka o določitvi območja predkupne pravice na nepremičninah v občini Domžale

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o določitvi območja predkupne pravice na nepremičninah v občini Domžale in ga posreduje v 30-dnevno obravnavo.

6. Obravnava in sprejem Odloka o štipendiranju v občini Domžale

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o štipendiranju v občini Domžale v drugi obravnavi.

Amandmaji k Odloku o štipendiranju v občini Domžale

Občinska uprava je predlagala naslednje amandmaje, in sicer:

- V tretji alineji prvega odstavka 3. člena se beseda »določljivega« nadomesti z besedo »določnega«.
- Spremeni se četrta alineja prvega odstavka 3. člena odloka, tako, da se glasi: »-dijakom in študentom za deficitne poklice, ki jih določi župan s svojim sklepom in se izobražujejo v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: štipendije deficitarnih poklicev)«.
- V drugi alineji prvega odstavka 6. člena odloka se beseda »praviloma« nadomesti z besedo »do«.
- Črta se besedilo četrtega odstavka 10. člena odloka.
- Spremeni se besedilo 23. člena odloka tako, da se glasi: »Vsebinsko razpisa določi župan«.

Vsi amandmaji so bili sprejeti.

7. Obravnava in sprejem Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega vzgojnovarstvenega zavoda »Vrtec Domžale«

Občinski svet Občine Domžale je sprejel Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega vzgojnovarstvenega zavoda »Vrtec Domžale«.

Na predlog Statutarno-pravne komisije, da se v 1. členu odloka pri naslovih enot dodajo še krajevna imena naselij, je občinski svet Občine Domžale sprejel amandma k Odloku o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojnovarstvenega zavoda »Vrtec Domžale«.

Slavnostna otvoritev Pelehove ceste

V sredo, 22. maja 2013, je v Preserjeh pri Radomljah potekala slavnostna otvoritev Pelehove ceste.

Prerez traku: župan Toni Dragar, predsednik KS Preserje Janez Hribar, gospod Karel Šarec

PRESERJE PRI RADOMLJAH Prenova ceste je potekala v dveh fazah. Prva faza je bila zaključena že v lanskem letu in je obsegala rekonstrukcijo ceste od Tovarniške ulice do mostu pri Lip Radomlje. Urejena je bila tudi kanalizacija ter zgrajen pločnik na severni strani. Druga faza prenove, od mostu Lip Radomlje do Gajeve ulice, se je zaključila v tem mesecu. Dela so obsegala rekonstrukcijo ceste,

Vožnja starih traktorjev

obstoječega južnega pločnika in novo gradnjo severnega pločnika. Urejena je javna razsvetljava in razširjen most pri Lip Radomlje.

Janez Hribar, predsednik KS Preserje, je s svojim pozdravom pričel z uradno otvoritvijo: »Danes smo se zbrali, da skupaj tudi uradno odpremo prenovljen del Pelehove ceste. Veseli me, da je zgrajen pločnik ob vozišču, s čimer

bomo vsi, zlasti pa naši otroci, bolj varni na poti v šolo in iz nje.« Zahvalil se je vsem krajanom in krajanom, ki živijo ob prenovljenem delu Pelehove ceste, za njihovo potrpežljivost in razumevanje v času gradnje.

»Drage krajanke in krajan. V občini Domžale je 13 krajevnih skupnosti in v občinski upravi se trudimo, da enakovredno razvijamo vse predele naše občine.

Vesel sem, da smo danes tu in da bomo skupaj uradno odprli cesto od Kamniške pa vse do Gajeve ulice. Še posebej zato, ker bomo s tem zagotovili večjo varnost udeležencev v prometu, predvsem vseh otrok,« je dejal župan občine Domžale Toni Dragar. Zahvalil se je krajanom za razumevanje in strpnost v času gradnje, izvajalcu za kvalitetno opravljeno delo ter vsem nastopajočim, ki so dogodek prijetno popestrili.

S simboličnim prerezem traku so župan Toni Dragar, predsednik KS Janez Hribar in najstarejši Preserčan, 99-letni Karel Šarec, otvorili prenovljeno Pelehovo cesto.

Slavnosti so se udeležili tudi podžupanja občine Domžale Andreja Pogačnik Jarc, podžupan občine Domžale mag. Lovro Lončar, občinski svetniki in svetnice, predstavniki sosednjih krajevnih skupnosti ter krajanke in krajan Preserij. Godba Domžale, mlada harmonikarja ter vožnja starih traktorjev in motorjev po prenovljeni cesti so poskrbeli, da je bilo v Preserjah pravo vzdušje, kot se za tak dogodek tudi spodobi.

VELIKI INTERVJU

VSAJ DEL PODJETIJ BI SE DALO OHRANITI, A JIH NA ŽALOST NI VEČ

UROŠ SLAVINEC, PREDSEDNIK UPRAVE DRUŽBE HELIOS

Domžalsko gospodarstvo je danes pred pomembno odločitvijo, ki lahko konkretno vpliva na nadaljnji razvoj industrije v naši občini. Skupina Helios v teh dneh pričakuje eno od (naj)pomembnejših odločitev v svoji zgodovini, odgovor na vprašanje, kdo bo postal lastnik 72-odstotnega deleža domžalskega paradnega konja. 24. maja se je namreč iztekel rok za oddajo zavezujočih ponudb za nakup Skupine Helios.

Mogoče lahko v kakšni drugi, ogromni državi, uspeva, da se stranke preganjajo z ideološkimi temami in to ne prinese posledično velike ekonomske škode. Za Slovenijo, ki se je razdelila skorajda po sredini, pa je to škodljivo in je zagotovo imelo močan vpliv na ekonomske parametre.

Mateja A. Kegel
Foto: Arhiv Skupine Helios

Vodstvo družbe je vložilo vse moči v to, da v Heliosu ne bi prišlo do neželenih sprememb, ki bi vplivale ne le na razvoj podjetja, pač pa tudi na številne družine iz Domžal in okolice, katerih člani si kruh služijo prav v družbi, ki je na svoj način zaznamovala gospodarstvo pa tudi samo mesto Domžale. Kakšen pomen ima Helios za naše mesto, kakšne so razsežnosti Skupine in svoj pogled na domžalsko in slovensko gospodarstvo nam je v pogovoru razkril predsednik uprave Uroš Slavinec.

Kakšen je vaš pogled na gospodarstvo v Domžalah, predvsem skozi zadnjih 30 let?

Pred kratkim smo imeli okroglo mizo, poleg mene so sodelovali še profesor Bogomir Kovač, zgodovinar Miroslav Stiplovšek in direktor MIK-a Franci Pliberšek, na kateri sem se dotaknil zgodovine, kot sem jo doživljal, opazoval in jo poznam jaz, brez ambicije, da bi jo obdeloval kot statistik ali zgodovinar. Glede na to, da se v domžalski strukturi gibljem že dlje časa, lahko postrežem z informacijami, kako je bilo v sedemdesetih in osemdesetih letih domžalsko-kamniško gospodarsko izredno močno. V tistem času je prosperiralo veliko industrijskih subjektov, ki so imeli tudi veliko število zaposlenih. Ob tem velja spomniti na Univerzale, Toko in tudi Tosamo, ki je še danes aktivna, pa Papirnico Količevo, ki je sedaj že dlje časa v tuji lasti in še vedno uspešno funkcionira. Spomnil sem tudi na mengeška podjetja: od Melodije do Traka, pa kamniški Titan ... Žalostno je, da je v tem prostoru ostalo aktivnih tako malo podjetij, da je po vseh teh krizah toliko podjetij propadlo. Posledica tega je 10-odstotna brezposelnost v tem prostoru. Bojim se, da je realno pričakovati, da se bo ta odstotek še povečal. Nekatera od omenjenih podjetij so imela tudi zelo ugledne blagovne znamke, kot so Samsonite, Dunlop ... Je bilo pa domžalsko-kamniško področje poznano tudi po svoji moči na področju obrtništva, podjetništva in mislim, da je precej te moči še ostalo. Pomembno dejstvo je, da je za naše gospodarstvo, posebej podjetništvo, v preteklosti svojo funkcijo opravila tudi Ljubljanska banka Domžale, ki je bila tedaj samostojna in neodvisna, z lastnim statusom pravne osebe in ne podružnice, kot danes. Na žalost je v tem času veliko pomembnih industrijskih podjetij izginilo iz zemljevida. Vendar to je življenje, ki vleče za seboj odmiranje nečesa in rojevanje nekaj novega. Kljub temu pa mislim, da bi se dalo vsaj del prestrukturiranih podjetij ohraniti, a jih na žalost ni več.

Kaj pa pogled v prihodnost? Kje vidite priložnost za domžalsko gospodarstvo danes in jutri?

Težko je posebej govoriti o domžalskem gospodarstvu, glede na dejstvo, da predstavlja le manjši del Slovenije, ki se sicer nahaja na lokacijsko ugodnem mestu, blizu komunikacij, nedaleč stran od centra. Mislim, da je na nek način usoda tega področja povezana tudi z dejstvom, da bo določeno število delovnih mest le ostalo v Ljubljani in bodo Domžale deloma ostale t. i. spalno naselje. Kar pa se tiče gospodarstva, verjamem, da ima večina podjetij, ki so se ohranila v današnjem času in se uspešno prestrukturirala, dobre možnosti, da napredujejo, ustvarjajo

nova delovna mesta in podpirajo tudi razvoj infrastrukture. Po drugi strani pa, kot sem že omenil, je tudi podjetništvo še vedno tradicionalno dobro usidrano v tem prostoru in bo ohranilo pomembno mesto. Je pa težko dati oceno pričakovanega razvoja mikro regije kot take, saj je v veliki meri odvisno, v katero smer bo šel razvoj celotne države. Če bo ta dobro vodena in se bo izvlekla iz krizne situacije, v kateri se danes nahaja, bo to za seboj potegnilo tako domžalsko območje kot tudi vsa druga. Res pa je, da imamo v našem delu prednost, da nismo locirani na območju Slovenije, kjer je manj industrijske in podjetniške tradicije. Pogled na Slovenijo nam hitro pokaže, katere regije imajo višjo brezposelnost, slabšo perspektivo in posledično večje težave.

Kot dolgoletni gospodarstvenik imate konkreten pogled na splošno slovensko gospodarstvo. Kje so bile že pred krizo, pa tudi v času krize storjene največje napake, kaj je »država« po vašem mnenju počela narobe, da nas je pripeljalo do današnjega stanja?

Slovenija je mala članica Evropske unije in kot taka deli usodo EU. Vemo, da je recesija pljusnila iz Amerike in bila uvožena v Evropo. Vemo, da je Grčija v globoki krizi že dlje časa, da je v podobni situaciji Portugalska, težave imajo v Španiji, Italiji, tudi Francozi niso imuni. Če pogledamo iz tega zornega kota, sploh ni čudno, da tudi Slovenija deli usodo recesije EU, upoštevaje dejstvo, da gre v Sloveniji za malo ekonomijo, ki je močno vpeta v izvozne tokove in odvisna od njih. Če velike države, ki so danes v težavah, manj kupujejo, se to v Sloveniji hitro odraža. Seveda pa je poleg tega potrebno rešiti še nekaj drugega. Pomembno vprašanje je, ali ni Slovenija globlje v krizi, kot bi lahko bila. Moje mnenje je, da ne leva in ne desna izvršna oblast, ki smo jo imeli po osamosvojitvi, ni v celoti odigrala vloge, ki se jo od vlad pričakuje, poleg tega so bile in so še zamude pri uvajanju strukturnih reform. Osebnost vidim, da je vse to pogojeno z ideološkimi razprtijami, ki si jih mala ekonomija, kot je Slovenija, ne more privoščiti. Mogoče lahko v kakšni drugi, ogromni državi, uspeva, da se stranke preganjajo z ideološkimi temami, in to ne prinese posledično velike ekonomske škode. Za Slovenijo, ki se je razdelila skorajda po sredini, pa je to škodljivo in je zagotovo imelo močan vpliv na ekonomske parametre.

Situacija v družbi Helios – kakšno prihodnost pričakujete, kako bo le-ta vplivala na razvoj našega gospodarstva (Domžale), kaj konkretnije čaka Helios v bližnji prihodnosti?

Že od lani smo v fazi prodajnega postopka. Prodaja Skupine Helios je rezultat propada njenega največjega lastnika Zvona. Delnice, ki jih je zastavil Zvon, so v rokah bank, ki so se odločile, da jih bodo prodale. Bankam so se pridružili tudi nekateri drugi lastniki. Na prodajni poziv se je odzvalo kar nekaj interesentov in vsi so iz tujine. V fazi skrbnega pregleda, v kateri se trenutno nahaja prodajni postopek, so trije potencialni kupci Skupine Helios. Prav do konca tega tedna naj bi prodajalcem oddali zavezujoče ponudbe za nakup (intervju je bil opravljen 22. 5. 2013, op. a.). Uprava je prodajalcem Skupine Helios predstavila svoje poglede glede dodatnih pogojev, ki naj bi jih poleg ponujene cene izpolnjeval kupec in so pomembni za poslovno skupino in vse njene deležnike, tudi za lokalno domžalsko skupnost. Je pa vloga

uprave v prodajnem procesu omejena, delovati mora v dobrobit podjetja in vseh njenih deležnikov.

Kje v svetu se Skupina Helios nahaja danes?

Skupina Helios se uvršča v prvo tretjino največjih izdelovalcev premazov na svetovni lestvici in med 15 največjih v Evropi. V jugovzhodni Evropi sodi med največje. V celotni Skupini Helios je približno 2400 zaposlenih. Skupina združuje 37 podjetij iz 17 držav. Izdelke pa tržimo v 45 državah po svetu.

In kje jo vidite v prihodnje?

V naši viziji do leta 2017 smo si zadali tri cilje. Prvič, da bomo takrat med desetimi glavnimi proizvajalci premazov in umetnih smol v Evropi in pomembni po tržnih deležih v vzhodni in jugovzhodni Evropi – z lastnimi proizvodnimi in trgovskimi podjetji na vseh ključnih trgih. Drugič, da bomo prepoznavni po poslovni odličnosti in po izpolnjevanju pričakovanj naših deležnikov in da bodo naši čisti prihodki iz prodaje znašali 383 milijonov evrov. Dobiček iz poslovanja pa bo v višini 26 milijonov evrov oz. 6,7 odstotka v prihodkih. In tretjič, da bomo prepoznavni kot ugledno družbeno odgovorno podjetje, ki zasleduje trajnostni razvoj, in kot inovativno podjetje, ki najmanj 3 odstotke letne realizacije vlaga v raziskave in razvoj.

Zakaj se je Heliosu uspelo obdržati, medtem ko je druga industrija propadala – kje so glavni razlogi?

Glavni razlog za to je izvoz.

Pa bi druga slovenska podjetja, če bi bolj posegala na trg izven naših meja, imela možnost za stabilnejši obstoj?

Vsekakor. Vedeti morate, da je bila Republika Slovenija v času prejšnjega režima v prednosti zato, ker je mejila na države kapitalističnega sistema. In vrsto let si je slovenska politika uspela v Beogradu izboriti posebne pravice, ki so izhajale iz geografske pozicije Slovenije. Za druge prebivalce in ekonomske

subjekte južneje od Slovenije je bilo težje vstopiti v maloobmejni promet s sosednimi državami. Slovenija je imela to prednost, da je tkala odnose in primerjala svoje rezultate, učinkovitost in uspešnost z zahodnimi, hitreje razvijajočimi se ekonomijami. Seveda predvsem v tistih podjetjih, v katerih je bil menedžment dovolj vizionarski, da je v pravem trenutku ugotovil, da je potrebno razvijati izvoz, ki se je izkazal za pravo pot. Večina podjetij iz tega časa je bila namreč usmerjena le na jugoslovanska tržišča, kar se je pokazalo na dolgi rok kot problematično. Namreč, ko je prišlo do osamosvojitve in recesijskih situacij v EU, so se kot bolj odporna pokazala tista podjetja, ki so bila ekonomsko povezana z razvitim delom Evrope pa tudi z delom vzhodne Evrope. Tista podjetja, ki so bila pripeta izključno na trge bivše države, pa so povečini zabredla v večje težave. V Heliosu smo že pred 20, 30 leti ocenili, da moramo iti intenzivneje v izvoz in smo že tedaj posebej razvili delovanje na vzhodnoevropskih trgih.

Kje se je pri vas poznala gospodarska kriza? Kako se je to čutilo na upadu proizvodnje?

Skupina Helios je lani dosegla 337.926 tisoč evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je praktično na ravni leta 2011. Glede na nestabilne, zaostrene razmere smo lahko z doseženo prodajo tudi v letu 2012 zadovoljni. Slabe gospodarske razmere in s tem povezana slabša prodaja, posebno programa dekorativnih premazov, so posebej zaznamovale slovenski trg in trge držav bivše Jugoslavije. Tržnih deležev nismo izgubili, vendar se je zmanjšal obseg poslovanja in s tem tudi proizvodnja oz. prodaja naših premazov, ki jih naši kupci uporabljajo pri proizvodnji svojih izdelkov ali izvajanju storitev (pohištena, gradbena, kovinska industrija, investicije v infrastrukturo ...). Zaradi padca kupne moči in tudi prelaganja nakupov v prihodnost so svoje nakupe zmanjšali tudi končni potrošniki naših izdelkov.

Koliko dobro poslovanje izven naših meja vpliva na dobrobit podjetja doma?

Vsekakor ima poslovanje izven Slovenije zelo pomemben vpliv na rezultate Skupine Helios, saj vrednostno v Sloveniji prodamo le slabo desetino (lani konkretno smo prodali 9 odstotkov). Na trgih Evropske unije brez Slovenije smo ustvarili 35 odstotkov celotne vrednosti prodaje, sledijo države SND (CIS) s 34 odstotki in države bivše Jugoslavije z 20 odstotki v celotni vrednosti prodaje. Največjo rast prodaje smo primerjalno na leto 2011 dosegli na trgih držav SND (CIS) in sicer za 13 odstotkov. Zadovoljni smo, da smo lani povečali izvoz v države EU in SND. Medtem ko se je prodaja v Sloveniji in prodaja, predvsem programa dekorativnih premazov, na trge bivše Jugoslavije zmanjšala.

Skupina Helios predstavlja zgled družbeno odgovornega podjetja, delodajalca. Vendar pa vaš doprinos ni le lokalni, pač pa ste aktivni na področju družbene odgovornosti tudi na nacionalnem nivoju. V katerih smereh?

V Skupini Helios se že vrsto let trudimo gojiti partnerski odnos do ožjega in širšega družbenega okolja ter posameznikov. Tako smo pobudniki številnih projektov, ki se navezujejo na ohranjanje sožitja z naravo, dobrotelčnih akcij, športnih dogodkov itd. Že dobrih 30 let smo prepoznavni generalni sponzor Košarkarskega kluba Helios Domžale. V slovenski košarki ne poznamo primera, da bi sponzor brez prekinitve vztrajal tako dolgo časovno obdobje. Na ta način smo domačemu klubu zagotovili stabilen vir finančnih sredstev, kar predstavlja predpogoj za nemoteno delo in posledične uspehe.

S svojim zgledom v Heliosu želimo prispevati k ekološkemu premiku v slovenski družbeni zavesti. Tako smo pred 15 leti pričeli z načrtnim osveščanjem slovenske javnosti o pomenu čistih voda in okolja. Skupaj z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje smo osnovali Sklad za ohranjanje čistih slovenskih voda. 17 očiščenih kraških

jam in brezen, 82 obnovljenih vodnih virov v 71 različnih občinah po vsej Sloveniji in 32 idejnih zasnov vodnih učnih poti je trenutni izkupiček našega sklada.

Trinajst let sodelujemo tudi z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez pri obnovi športnih objektov, za kar smo namenili že preko 17 tisoč litrov barv in premazov ter s tem prispevali k celoviti obnovi 70 različnih športnih objektov po vsej Sloveniji. Po mnenju Olimpijskega komiteja Slovenije je sodelovanje s Heliosom eno izmed najuspešnejših, saj se zanimanje športnih zvez za ta projekt iz leta v leto povečuje. Poleti preko našega podjetja HGtrade organiziramo dobrodelno akcijo slovenskih parketarjev za obnovo parketnih površin v enem od slovenskih vrtcev. Akcijo bomo letos izvedli že šestič. V Belinki Belles sodelujemo s Čebelarstvo zvezo Slovenije v okviru projekta Čebelinka. Naš skupni cilj je omogočiti čebeljm družinam v slovenskem prostoru ugodno okolje za življenje. Pomembno vlogo v lokalni domžalski skupnosti igra tudi Center požarne varnosti Domžale, ki deluje tudi pod okriljem Heliosa in je lani prejel tudi bronasto plaketo Občine Domžale za požrtvovalno delo na področju požarne varnosti in sodelovanje v civilni zaščiti.

V vaši zadnji odmevni akciji pa ste lovili rekord v številu prebarvanih šol. Kako je potekala akcija?

Tako je. V soboto, 18. maja, smo na desetih osnovnih šolah po Sloveniji organizirali akcijo postavljanja Guinnessovega rekorda pod okriljem blagovne znamke HELIOS SPEKTRA. Z akcijo v Heliosu nismo le poskušali postaviti Guinnessovega rekorda, ampak smo Slovence združili v skupnem cilju barvanja notranjih zidnih površin po šolah ter jim omogočili, da so naredili nekaj dobrega za svoje okolje. Naši strokovnjaki pa so s sodelovanjem šol izbrali barve, ki bodo stimulativno in prijazno vplivale na okolje osnovnošolcev.

Da je skrb za zeleno okolje ena od vaših prioritet, je znano, kaj pa energetske vidiki?

Zmanjšanje porabe vseh vrst energentov, kot so npr. električna energija, zemeljski plin, komprimiran zrak in odprava izgube energije sodita med glavne cilje tudi v Heliosu. K takšnemu razmišljanju nas vodijo nenehna rast cen energentov, konkurenčnost in varovanje okolja. Tega se moramo zavedati, saj smo na energetske področju med večjimi porabniki. Instrumenti za izboljšanje energetske učinkovitosti brez finančnega vložka so lahko samo nekateri organizacijski ukrepi, medtem ko k izboljšanju energetske učinkovitosti pripomorejo tudi naši investicijski ukrepi, tako pri vzdrževanju kot pri novogradnjah.

Ne moreva niti mimo razvojne poti družbe Helios, v svoji široki paleti artiklov imate tudi kar nekaj inovativnih. Katere so tiste, ki najbolj izstopajo po drugačnosti od klasičnih produktov?

Eden od teh izdelkov je zagotovo notranja zidna barva HELIOS SPEKTRA Fresh&Easy. Letos januarja je bila ta barva razglašena za Produkt leta v kategoriji barve in laki. Produkt leta je nagrada za inovativni izdelek, ki so jo izdelku podarili slovenski potrošniki. Na ravnokar zaključenem dogodku Izzivi gospodarskega razvoja, ki je potekal pod okriljem GZS Osrednjeslovenske regije, smo za izdelek prejeli še zlato priznanje za inovativnost. HELIOS SPEKTRA Fresh&Easy pa je notranja zidna barva, ki vsebuje dišavo, ki se daljši čas sprošča v prostor in ga bogati s svežim vonjem jasmína. Po namembnosti med dekorativnimi barvami izstopa tudi HELIOS SPEKTRA Magnetic, to je notranja zidna barva, ki zidno površino spremeni v magnetno tablo. Med našimi inovativnimi izdelki velja izpostaviti tudi »premaz s funkcijo absorpcije elektromagnetnega sevanja v frekvenčnem območju med MHz in 10 KHz«. Za ta izdelek nam je Gospodarska zbornica Slovenije lani podelila srebrno nacionalno priznanje za inovacije 2011. □

BIO DAN
v Češminovem parku

Sobota, 15. junij
od 8. do 13. ure

**DOBRO ZA NARAVO,
ŠE BOLJŠE ZA VAS!**

ekološki | Republika Slovenija
Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

**OBČINA
DOMŽALE**

TEMA MESECA

DOMŽALSKO GOSPODARSTVO NEKOČ, DANES, JUTRI

Nikoli ni bilo enostavno, vendar nam je vedno uspelo.

Mateja Kegel

Naslov, ki ga je za omizje izbral organizator Rotary klub Domžale, je skozi večer, v katerem so gostje in obiskovalci spregovorili o gospodarstvu v našem mestu, dokazal, da je to področje zelo pomembno za naše mesto in da si želimo večkrat naglas spregovoriti o tej tematiki. Domžale so vseskozi imele pomembno stopnjo gospodarske aktivnosti – seveda ni bilo vedno lahko, a je našemu mestu skozi zgodovino uspevalo.

V Rotary klubu se običajno stvari lotevamo tako, da pomagamo, kjer je stiska. »Tokrat smo se odločili stopiti korak nazaj in usmeriti prizadevanja v to, da kakšna stiska ne bi nastala,« je uvodoma povedal Janko Velkavrh, ki pravi, da zaposlitveni kazalci Upravne Enote Domžale niso slabi in da so dobra leta prilika, da se stanje še izboljša. »Ne gre za iskanje kritik in izgovorov, kaj naj ne bi šlo, ampak iščemo načine za to, kako privabiti nova delovna mesta. Kaj lahko v občinah storimo, da pridemo do večjega števila kvalitetnejših delovnih mest,« pravi Velkavrh.

Miroslav Stiplovšek: Gospodarstvo v Domžalah do leta 1960

O preoblikovanju gospodarstva na domžalsko-kamniškem območju do leta 1960 je spregovoril zgodovinar dr. Miroslav Stiplovšek. Spomnil je, da se je preoblikovanje gospodarstva na našem območju pričelo z industrializacijo, ki je slonela na slami-karstvu. »Obrt se je začela v 18. stoletju, prelomnica je bilo leto 1866, ko sta se dva velika slami-karska podjetnika iz Benečije odločila, da preselita vso strojno opremo v Domžale. Podjetji sta evropsko tržišče obvladovali z več kot 10 podružnicami, ena

je bila celo v New Yorku,« je uvodoma povedal dr. Stiplovšek. V začetku 20. stoletja je na domžalskem delovalo 25 manjših slami-karskih obratov z več kot 1000 delavci, razmah pa je prekinila 1. svetovna vojna, ko se je povpraševanje po slami-kih občutno skrčilo na le petino prejšnjega, se spominja zgodovinar. So pa vzporedno s propadanjem slami-karske industrije na področju današnje občine Domžale začele nastajati nove gospodarske družbe, k čemur je pripomogla ustrezna prometna infrastruktura in usposobljena delovna sila. Domžale sta v nadaljevanju zaznamovali tudi industrija sanitetnega materiala in galanterijska usnjarska dejavnost. »Iz letnih poročil podjetij Obrtne zbornice za trgovino in industrijo je razvidno, da so se podjetja razvijala in rasla, razen v času gospodarske krize so bila finančno uspešna. V Domžalah je svoj čas delovalo kar 8 panog, v katerih je bilo konec tridesetih let zaposlenih več kot 1700 delavcev in delavk, največ v tovarni Induplati (680). Nove tovarne so nastale po veliki preučitvi potreb slovenskega gospodarskega tržišča, uveljavile so se po vsej državi in postale edini proizvajalec glede na svoje artikle po Jugoslaviji. Na domžalskem območju je bilo tedaj 130 obrtnih industrijskih obratov ter okoli 50 trgovin in manjših prodajaln,« pravi Stiplovšek in dodaja, da so Domžale tisti čas doživele gospodarsko socialni razvoj.

Uroš Slavinec: Domžalsko gospodarstvo po letu 1960

Uroša Slavinca, enega najpomembnejših gospodarstvenikov našega kraja, je leta 1970 v Domžale pripeljala košarka, ki ga je posledično vodila v družbo Helios. Tam je bil sprva štipendist, kasneje pa je s svojim znanjem in vizijo hitro prišel do vodstvenih pozicij Skupine Helios. »Helios je bila tedaj izrazito tehnično usmerjena firma, če nisi bil inženir, nisi uspel. A glede na to, da se je začelo precejšnje povpraševanje po ekonomskih znanjih, je prišlo do eksploatacije ekonomskega znanja. Ta

ko sem relativno hitro napredoval in bil v upravi še pred dopolnjenim 30. letom,« se začetkov spominja Slavinec.

»V 70. do 80. letih je bilo na domžalsko-kamniškem koncu dejansko veliko industrije, ki je bila močna z velikim številom zaposlenih. Posledično je bila takrat tukaj nizka brezposelnost. Več kot 1000 ljudi je operiralo s Samsonite blagovno znamko (Toko, op. a.), okoli 1200 zaposlenih je bilo v Induplati in še 650 zaposlenih ter 500 kooperantov v Univerzale. To so bile izredne blagovne znamke,« se je nekaj deset let nazaj vrnil Uroš Slavinec, ki je ob tem spomnil tudi na podjetja kot so Trak, Titan, Filc, Eta in Stol iz Mengša, Kamnika in okolice. Zagotovo je na tem mestu ustrezno vprašanje, kako da je tisti čas podjetništvo v naših krajih bilo toliko bolj uspešno napram ostalih občinam, in Slavinec ob tem odgovarja, da je podjetništvo v tem delu Slovenije bolj prosperiralo kot v večjem delu Jugoslavije zato, ker takratni podjetniki niso 100-odstotno prevzeli centralne socialistične miselnosti. Predsednik uprave družbe Helios s pogledom, ki je zazrt v sedanost in prihodnost, ocenjuje, da obstaja izhod iz trenutne situacije, »ampak ne lahek, ne hiter in ne enostaven izhod. Če bomo obračunavali z ideološkimi delitvami, ideološkimi temami, če se ne bomo orientirali na ekonomijo kot tako, rešitve niso.

Franci Pliberšek: Znanje in delo morata postati vrednota

Na omizju se je domžalskim predstavnikom pridružil tudi Franci Pliberšek, ustanovitelj in direktor uspešne družbe MIK Celje in asistent guvernerja Rotary Slovenija, ki meni, da bi bilo v naši državi lahko veliko bolje, če bi politiki znali bolj upoštevati in spodbujati dobro voljo in prijateljstvo ter to udejanjati tudi v gospodarstvu. »Naše podjetje vseskozi stremi k družbeni odgovornosti, podpiramo šport, kulturo, socialo. Znanje je edino, ki predstavlja moč napredka. V državi, v kateri smo, se lahko situacija izboljša, če bomo znali ceniti znanje in delo kot vrednoto,« pravi Pliberšek, ki ocenjuje, da zadnjih 10 let naša družba ne ceni znanja. »Gospodarstveniki se moramo vprašati, kje smo, kaj smo zadnjih 20 let pokazali ljudem, saj družbi, mlajšim generacijam nismo bili dovolj dober vzor,« je še dodal predstavnik MIK-a.

Bogomir Kovač: Če to krizo preživite, naslednje ne boste doživeli

»Zgodba, ki jo je začel dr. Stiplovšek, govori, da se zgodovina ponavlja. Kraji so obstali, prav tako ljudje, in to kljub temu, da so doživeli bolj dramatične krize, kot je ta, s katero se ukvarjamo danes. Če boste to preživeli, vam obljubljam, da naslednje ne boste doživeli, saj se ta pojavlja le vsakih 50 do 60 let,« pravi dr. Bogomir Kovač. Območje, na katerem živimo, je po 2. svetovni vojni doživelo zelo živahen socialistični gospodarski razvoj. »Domžale so od 70. do 80. let veljale za zamek liberalno socialističnega, z razvojem industrijskega ustroja. To je bil testen poligon, a uspešen. Kamnik je bil industrijsko še bolj klen. Imeli smo zelo bogato industrijsko zaledje, v obeh krajih zelo živahno podjetništvo, potem pa je nastopila inkvizicijska faza in tranzicijski šok. Vse glavne industrijske panoge, ki so se tukaj usidrle, so bile pod udarom deindustrializacije, izginile so lesna, usnjarska, tekstilna industrija. To je bil center klasičnega industrializma, ki ga je razvil socializem, in se je porušil. Ta okolja so se z redkimi izjemami, kot je Helios, nekako obdržala. Od industrijskega

razcveta v postindustrijsko fazo,« opisuje dr. Kovač. In če je socialistični sistem predstavljal netržni sistem ter imel celo težave s tržnim pozicioniranjem, pa imamo danes veliko tržno liberalizacijo, a hkrati tudi velike težave za usmerjanje razvoja in rasti, meni Kovač. Zgodbo zadnjega desetletja pa opisuje kot tisto, ki nas je pripeljala do današnjega stanja. »Kar danes manjka projektne menedžmentu je kredibilnost in zaupanje, da si bodo ljudje upali investirati,« še poudarja Kovač.

Rešitve tudi v energetski sanaciji stavb in koriščenju naravnih virov

Gostje kot eno od rešitev današnjega časa za zmanjšanje brezposelnosti vidijo v energetiki, konkretnije v energetski sanaciji stavb. »V Sloveniji trenutno porabimo 40 odstotkov energije za ogrevanje, povprečna poraba znaša 120 do 130 kWh/m² in če zmanjšamo porabo na 60 kWh/m², lahko dosežemo zastavljene cilje na področju energetike, hkrati pa zaposlimo gradbeni sektor in vse obrtnike od fasaderjev do krovcev,« meni Pliberšek. Gostje so izpostavili tudi potrebo po večjemu koriščenju naravnih danosti, ki jih posamezne občine imajo, ter izpostavili možnost energetske in prehranske samoskrbe. Vendar pa ni vedno lahko. Težava je pri umeščanju energetskih in drugih objektov v prostor. »Problem umeščanja v prostor ni na strani občin, pač pa na ravni države. Mi bi z veseljem sprejeli prostorski načrt, a ko vložimo vlogo, čakamo po pol leta in več, čeprav je rok za odgovor 30 dni,« težave izpostavlja trzinski župan Tone Peršak. Podobno razmišlja mengeški župan Franc Jerič, ki meni, da je državna zakonodaja toga. »Občinski prostorski načrti bi morali biti sprejeti že v letu 2010, a še na vloge iz leta 2009 nismo dobili odgovorov. Tako zainteresirani podjetniki ne morejo širiti svojega deleža in posledično delovnih mest, ki jih prinaša širitev gospodarske dejavnosti.« Tudi drugi gostje so izpostavili počasnost slovenskega birokratskega motorja. »V lokalnih skupnostih smo popolnoma nemočni, ne le na področju urbanizma, ampak tudi v gospodarstvu. Lahko se o ukrepih dogovorimo z ministri in državnimi sekretarji, ko pa pridemo do druge in tretje lige birokratov, nas pospravijo v predal in čakamo,« pravi Toni Dragar, župan občine Domžale, ki je sicer v Sloveniji tretja razvojno najmanj ogrožena občina (pred njo sta le še občina Trzin in Šempeter Vrtojba). Domžalski župan je izpostavil tudi zakonodajo, ki omogoča nezdrave prevzeme podjetij, kot se je zgodilo v primeru Tosame. »Še en primer je Helios, dovolili smo lastninjenje, danes pa ne vemo, kakšna bo usoda 72 odstotkov družbe. Lokalna skupnost je naredila vse, kar je bilo v naši moči, in mogoče bomo imeli takšno srečo, kot jo je imel Lek ob prevzemu, a nikdar ne veš, kaj te čaka. Lahko pride tudi do sovražnega prevzema in vsi, ki smo to že videli, vemo, kaj to pomeni za lokalno skupnost,« pravi Dragar. Posledice, ki nastanejo zaradi propada podjetij, padejo tudi na breme občin. »Ko član družine izgubi službo, strošek pade tudi na občino in če v eni družini trije izgubijo delo, to za občino predstavlja več kot tisoč evrov stroškov mesečno,« opozarja domžalski župan, ki rešitev vidi v treh ključnih dejavnikih: državi, lastnini in financah. »Ko to uredimo, bomo zmagali.«

»V Sloveniji bo potrebno prevetriti zakonodajo, ukiniti dvojna merila, nato pa bomo lahko vse skupaj postavili na novo,« dodaja Uroš Slavinec, ki poudarja, da se je potrebno v procese vključevati organizirano in aktivno.

Rešitev, ki jo predlagajo v Rotary klubu Domžale in so jo predstavili na dogodku, je sledeča: ustvarimo vsako leto 1 % več delovnih mest – 1 % virov za družbeno odgovornost, za rast majhnih in srednjih podjetij, za uporabo potenciala mladih, za podporo z idejami za nove proizvode in storitve, za podporo z znanjem za doseganje mednarodne konkurenčnosti, za podporo z izkušnjami za učinkovito uporabo virov.

Primer prevzema s pozitivnimi posledicami predstavlja Lek, kjer je družba Novartis kupila predvsem proizvode in znanje, v zadnjih letih pa so v mengeško podjetje pripeljali še nove proizvode in kot je povedal direktor Egidij Capuder, so kljub interni in eksterni konkurenci uspeli doseči svoje cilje in še povečati število zaposlenih. »Število delovnih mest se je povečalo, ne toliko kot v Krki, a gre za kvalitetna delovna mesta. V Leku je namreč Sandozov razvojni kompetenčni center, v zadnjih desetih letih pa smo zaposlili veliko novega visoko strokovnega kadra.« Občine rešitve po eni strani poznajo, po drugi strani pa se premalo zavedajo in poudarjajo svojo pomembnost in vlogo pri poganjanju motorjev v pravo smer. Če se osredotočimo samo na energetske področje, ki je bilo na omizju večkrat omenjeno kot rešitev za izhod iz krize, je jasno, da država in Evropska unija svojih ciljev na področju energetske učinkovitosti ne bosta dosegli brez pomoči občin. Je morda to orodje, ki ga lokalne skupnosti lahko uprejo proti počasnim birokratskim motorjem, ki občinam vse prevečkrat onemogočajo učinkovito delo? Morda pa je čas, da lokalne skupnosti to orodje izkoristijo za doseglo ciljev, ki bodo prinesli gospodarsko rast in razvoj ne le občin, ampak tudi države. □

Foto: sxc.hu

Študentsko vseslovensko

Škisova tržnica – zelena oaza sredi mesta

Zveza ŠKIS je že 16. leto zapored pripravila eno in edino, edinstveno in največje prireditve na prostem z eko predznakom in rotacijo 20.000 glave množice. Uau! Skisova tržnica vsako leto privabi več ljudi. Kako ne bi, ko pa je vzdušje vedno tako prijetno, pristno, sproščeno in nasmejanjo. Za odlični dnevni program poskrbi kar 57 slovenskih študentskih klubov z zanimivimi predstavitvami svojih lokalnih posebnosti. Letošnji otvoritveni mimohod vseh je tako že na začetku dogajanja pregnal oblake z neba, no, vsaj tiste z dežnimi kapljami. Potem pa se je začelo dogajanje. Klubovci so mrgoleli po stojnicah, med njimi pa obiskovalci. Slovenija v malem in pravo vzdušje tržnice. Stojnica Študentskega kluba Domžale je bila s svojo domžalsko solato francoskega pridiha, kratkim in sladkim šnopčkom ter specialiteto – pijanimi ŠKD-jčki (beri gumjasti medvedki, pomočeni v eno od žganih pijač) pravi prijetno obiskana. Do nas je prišel tudi naš župan Toni Dragar, ki je bil nad tržnico navdušen, čestital pa je tudi našim klubskim sosedom. Kamničani so namreč s svojo predstavitvijo lokalne posebnosti zažgali do konca. Predstavljalji

so Veliko planino in vse, kar paše zraven. Ajdovi žganci, klobase, obiskovalci so se lahko slikali v pastirskih oblačilih in se preizkusili v molži krave. Dogajanje je s svojim budnim očesom ves čas spremljal pastir Andrej z Velike planine. Vse čestitke študentski klub Komnik – tako za idejo, kot tudi za izvedbo. Odlično!

Odlični pa je bil tudi večerni in glasbeni del tržnice. Nastopili so Peter Bič Project, Xequitfiz, LET3, Dan D, Manouche, Zebra dots, Kill Kenny, John Doe in Dirtswitch. Na elektronskem ŠOU odru pa so nastopili DJ Manuel Dark, DJ Matteo Kunst, DJ Alex Cvetkov, DJ Matthew Z, DJ Cley Clemens, DJ Dominique Jardin in DJ Kuzy. Vsak je zagotovo našel nekaj zase.

Tekom celotnega dogodka pa je potekalo tudi sprotno ločevanje, stiskanje in odvoz odpadkov, saj prav Škisova tržnica slovi kot prva slovenska ekoprireditve. Ilirija je bila tako res pravi zeleni otok sredi Ljubljane. Odlična prireditve, kamor se z največjim veseljem in lepimi spomini vračajo tudi nekdanji študenti. To pa tudi nekaj pove.

ANA STRNAD

FOTO: LUKA SVETLIN IN ŠPELA NOVAK

Klubska vandranja

Prvomajsko klubsko vandranje po Balkanu

Počasi v Študentskem klubu Domžale spet obujamo famozna klubska vandrjanja. To so stroškovno nezahtevni kombijski podvigi v eksotiko tu blizu. Nепrecenljivo.

Za prvomajске praznike smo pripravili vandranje po Bosni in Hercegovini s skokom v Črno goro. Itinerar petih nepozabnih dni super ekipe je šeel nekoliko takole. Iz Domžal je odpeljala pot do Sarajeva, glavnega mesta Bosne in Hercegovine, pa v dolino Drine do slavnega Višegrada z znamenitim Mostom na Drini, pa mimo Goražda in Foče v Črno goro. Na poti domov so si popotniki ogledali še

Nacionalni park Sutjeska in se mimo Mostarja in Počitelja vrnili domov. Na koncu popotovanja so si bili vsi skupaj edini: »Bilo je zabavno, naporno in predvsem poučno.«

Klubska vandranja se bodo dogajala še naprej in najprej zgodila že v juniju. V začetku gremo na avstrijsko Koroško, konec prihajajočega meseca pa se odpravljamo v eksotiko Bele krajine. Če se nam želiš pridružiti, si le poglej vse ostale informacije na spletni strani www.studentski-klub.si in se vidimo!

ANA STRNAD

Mostarski znameniti most je od leta 2005 vpisan na seznam Unescove svetovne kulturne dediščine, njegova obnova pa predstavlja simbol miru in sprave med sprtimi narodi.

Kdor išče, naj najde

Škisovci: »Se
nam želiš
pridružiti?«

Zveza ŠKIS, ki združuje 57 študentskih klubov po Sloveniji in s tem na tisoče študentk in študentov; ki organizira največjo študentsko in prvo celo prirediteljo na prostem – Škisovo tržnico v Ljubljani in v Mariboru; ki skrbi za ostale številne projekte, ki nudijo koristne izobraževalne vsebine, mednarodne treninge, skrbijo za mlade študentske družine, spodbujajo zdravo prehranjevanje in različne športne aktivnosti vabi v svoje vrste nove sodelavce. Lahko se jim pridružijo na naslednjih delovnih področjih: projektno delo, razpisno delo, delo na področju izobraževanja, delo na področju socialne in zdravstva, delo na področju visokega šolstva, delo na področju dijakov, delo na področju mednarodnega odbora.

Če se vidiš v katerem od zgoraj naštetih interesnih področij, pojdi na njihovo spletno stran www.skis-zveza.si in poišči obrazec za prosta delovna mesta. Če jih s svojo idejo, s svojim pristopom prepričaš, te bodo zagotovo kontaktirali v pozitivno. Pa srečno!

Aktualno iz ŠKD-ja

Študentski klub Domžale in Naša hiša

Decembra lani smo začeli s projektom prostovoljnega dela, kjer se ene nedeljo na mesec družimo z uporabniki Naše hiše, ki je ena od enot Varstveno-delovnega centra INCE. Hišo zdaj obiskuje že pet članic oz. prostovoljci Študentskega kluba Domžale, za uporabnike Naše hiše pa pripravimo ustvarjalne delavnice (rišemo z barvicami, vodenimi barvicami, ustvarjamo s plastelinom, kolažem ...), kjer vedno nastanejo zanimivi in unikatni izdelki. Te nato razstavimo v prostorih Študentskega kluba Domžale ali pa jih uporabniki obdržijo in podarijo drugim. Čudovit čas in lepe izkušnje.

+ foto: Izdelki uporabnikov Naše hiše, ki so razstavljeni v klubskih prostorih.

BLAŽKA VES

Kopalkanje 2013

Tudi letos bo! J En petek in en večer elektronske glasbe na domžalskem bazenu v poletju, najverjetneje konec avgusta, ki bo spet poskrbel za snidenje starih prijateljev in lepo, plešočo noč za konec poletne vročice. O vsem te bomo še pravočasno obvestili, naj le povemo, da bo dogodek spektakularen in vreden obiska. Tako kot vsako leto prej. Vse in še več bo pisalo na spletni strani www.studentski-klub.si in tudi na FB strani. Če še nisi naš fan, je skrajni čas, da to tudi postaneš.

Potopisno predavanje o barvah Trinidada in Tobaga

Sonja Ravbar, ki je sedem mesecev živel v domačini Trinidada in Tobaga, nam bo v junijškem potopisu povedala o pisanem življenju na tem karibskem otoku, kjer je karneval eden odmevnejših in cirkuških dogodkov in kjer je – v nasprotju z nami – kulturna povezanost še vedno zelo pristna, verska nasprotja pa sploh niso nasprotja, temveč razlog za praznovanje: Vsi smo eno, vsi praznujemo vse bogove in jih častimo ... da se le lahko družimo in zabavamo. Govorila pa bo tudi o problemih, s katerimi se soočajo domačini. Med njimi so okoliška neosveščenost, država pa leži tudi na tranzicijski poti orožja in droge, destinacija Venezuela - Kuba. Potopis je še vedno brezplačen in se dogaja v klubskih prostorih. Se vidimo.

Dogodki Študentskega kluba Domžale

junij 2013

Več info na www.studentski-klub.si

DELAVNICA O PODJETNIŠTVU 1		IZLET V BENEŠKO SLOVENIJO		KOLESARSKI IZLET		PO GORISKIH BRDIH		AVSTRILJSKI KOROŠKI	
POLET S ŠPORTNIM LETALOM NAD SLOVENIJO		DELAVNICA O PODJETNIŠTVU 2		FILMSKI VEČER				MARATON FRANJA	
NAREDI SI SVOJO BELEŽKO ali ROKOVNIK		POTOPIŠNO PREDAVANJE		FILMSKI VEČER		OSNOVNI TEČAJ EXCEL 2007		COSMIC BOWLING	
DELAVNICA O ZASEBNOSTI NA FACEBOOKU		FILMSKI VEČER		NADALJEVALNI TEČAJ EXCEL 2007		VERONA in PALMANOVA		KOPANJE ali SAVNANJE V ČATEŠKI RIVIERI	
NAREDI SI POLETNI CEKREČEK		POLET S ŠPORTNIM LETALOM NAD SLOVENIJO		BADMINTON TURNIR		COOPERJEV TEKAŠKI PREIZKUS		KOLESARSKI IZLET	
IZLET V CELOVEČ IKEA		FILMSKI VEČER		VANDRANJE PO BELI KRAJINI					

PORTRET

ENA IN EDINA JE MORAVŠKA MARA IN IMAMO JO V DOMŽALAH!

MARA VILAR

Le kdo ne pozna Mare Vilar oziroma Moravške Mare, kakor jo vsi kličejo. Ko se zapletete z njo v pogovor, hitro ugotovite, koliko veselja, volje do življenja, hvaležnosti za vse in pozitivnega pogleda na življenje nosi v sebi. Če bi bili vsi takšni, kot je Mara, bi bil svet drugačen. Veliko lepši.

Miha Ulčar

Foto: Izток Dimc

Ko smo jo obiskali na domu in se v pogovoru sprehodili skozi njeno življenje, je čas minil, kot bi mignil. Med pogovorom nam je Mara tudi večkrat zapela, seveda pa ni manjkalo tudi njenega značilnega humorja. Ker izhaja iz Moravč, jo ljudje kličejo Moravška Mara, in to kljub temu da živi v Domžalah že večji del svojega življenja, kjer je našla zaposlitev in si ustvarila tudi družino.

Iz Moravč v Domžale še kot mlado dekle

Mara izhaja iz Moravč, kjer je bil njen oče, ki je bil glasbeno nadarjen, organist v tamkajšnji cerkvi, sam pa je prihajal iz trdne kmečke družine iz Črnega grabna. Njena mama pa je prihajala iz moravškega mlina. V družini je bilo šest otrok. Mara je v Domžale prišla še kot mlado dekle po drugi svetovni vojni, saj je bilo v tistih časih običajno, da so iz hribovskih krajev hodili drugam. Brez vsega, z malo skromno culico, se je podala v svet. Spomni se, da je bilo perilo, ki ga je takrat nosila, iz padalskega blaga. Pove tudi, da je takrat njena mama hodila od hiše do hiše in povsod so jo spraševali, če hči kaj zna. In njena mama je vedno povedala, da zna Mara veliko stvari. Zaposlitev je dobila v tovarni Toko, kjer je delala kot delavka na normo. »Takrat je bila hrana skromna, v službi ni bilo malice,« pove Mara. Bila je vsa vesela, da je bilo delo in plača. Za prvo plačo je očetu kupila jopico. Dvakrat je bila tudi "udarnica". To pomeni, da je bila spretna in hitra pri delu, saj so delali na normo. Takšen naziv je bil takrat časten. »V meni je vedno živela pesem in spomnim se, da sem v tovarni večkrat zapela in so mi mnogokrat očitali, kaj pojem, saj sem tam zato, da delam, in ne zato, da pojem,« doda Mara. Poleg službe je še dodatno opravljala dela za hrano in stanovanje. Tako se je preživljala prva štiri leta. Rada je imela tudi stik z zemljo. Prva gospodinja, pri kateri je Mara živela dve leti, je imela v najemu zemljo, imela pa je tudi nekaj živali. Zelo rada je hodila v kino. Bila je tudi v dramski sekciji. Po šestih letih življenja v Domžalah je že dobila svojo samostojno sobico nad nekdanjo Metal-ko, kjer ni bilo vode in so jo morali nositi iz štirne. »Vedno sem bila vesela vsakega napredka,« pripomni Mara. In nato doda: »Mami sem vedno napisala pismo, kjer sem ji povedala za vsak svoj napredek.« Vedno se je rada vključila v družbo. Vesela je bila vsakega stika. Kmalu je v Domžalah tudi poiskala ženski pevski zbor Svoboda, kamor se je vključila. Letega je vodil Stane Habe. Spomni se, da so vedno peli lepe pesmi. Veliko nasvetov glede petja je dobila tudi od domžalskega župnika Matije Tomca in Staneta Habeta. Prav tako je začela razmišljati, da bi pričeli s kakšno kulturno dejavnostjo tudi v tovarni Toko. Po drugih tovarnah so takrat namreč že imeli svoje pevske zборе.

Ženski pevski zbor tovarne Toko

Leta 1978 je bilo v tovarni Toko že tisoč zaposlenih. Mara je prišla tudi v delavski svet, kjer so se pred praznovanjem prvega maja spraševali, kakšno praznovanje bi naredili. »Takrat sem skočila v zrak in povedala, da bi lahko kaj zapeli. Ostali so me vprašali, kje bom dobila

pevke. Ja v tovarni, sem jim odgovorila. In res sem kmalu dobila 22 pevk,« ponosno pove Mara. Z ženskim pevskim zborom Toko so nato veliko prepevali na različnih praznovanjih in dogodkih v tovarni, proslavah, raznih prireditvah in tudi na mnogih tekmovanjih. Leta 1983 se je v Slovenj Gradcu začelo tudi srečanje Pevskih zborov usnjarskih mest. Lani so imeli že 29. srečanje po vrsti, ki je bilo tokrat v Domžalah. Vsako leto namreč prireditev pripravi drug pevski zbor. »Za pomoč se zahvaljujemo Občini Domžale in Pavlu Pevcu, ki je vse skupaj pripravil,« hvaležno pripomni Mara.

Ko se je upokojila, je šla velikokrat pomagat v počitniške kapacitete tovarne ali pa v tovarniško menzo. Glede dela ni bila nikoli izbirična. Vse je vedno rada delala in še danes je vedno tako. Pred hišo ima svoj vrt, za katerega pravi, da je to njena zelena soba.

Ljudske pevke Kulturnega društva Domžale pod vodstvom Mare Vilar

Leta 1995 je umrla tovarna Toko in takrat je dala za delovanje pevskega zbora na voljo svoje stanovanje. Takrat so se tudi preimenovala v Ljudske pevke in zmanjšale sestavo na nonet (9 pevk). Razlika med pevci in ljudskimi pevci je v tem, da slednji pojejo kjerkoli in kadarkoli. Ne samo na prireditvah. Lani so tako Ljudske pevke pele pred mlekomatom na tržnici, pred lekarno v Domžalah in še kje. Videli pa jih boste lahko vsepovsod, in to ob različnih trenutkih. Ob tem Mara z veseljem pripomni, da jim je to pravico podelila nekdanja županja, da lahko pojejo kjerkoli po Domžalah ter okolici in kadarkoli. In kot pravi Mara, ljudske pevke ohranjajo pomembno kulturno dediščino ter s tem bogatijo slovenski narod. Vsaka pesem je zakladnica slovenskega izročila. Ljudske pevke so do sedaj izdale dve zgoščenki (Kdor ima srce – Ljudske pevke Mare Vilar, Peli so jih mati moja), trenutno pa pripravljajo že tretjo zgoščenko. Mara pravi, da je v Domžalah veliko starejših ljudi, ki bi peli, in da k njej pride veliko pevk, ki bi rade pele pri njih. Vedno pa jim svetuje, da naj dobijo še kakšno ali dve pevki, da bodo nato ustanovili novo pevsko skupino. Pri vseh težavah, s katerimi so se srečevale pevke, so vedno ostale zveste petju in zboru. Tako kot je vsa Slovenija prepredena z rekami, potoki in studenci, tako so tudi Ljudske pevke pogumno in z veseljem prepletale pesem po Sloveniji. »Vedno smo pele tako, da se je dotaknilo srca, nismo pele samo z usti, ampak tudi s srcem,« me prepriča Mara. Za svojo delo, predanost petju in ljudskemu izročilu je Mara prejela veliko priznanj, med drugim tudi bronasto plaketo Občine Domžale in nagrado Občine Domžale.

Humor je stalni spremljevalec Moravške Mare

V njej je vedno živel humor. Zato med pevskimi nastopi Mara vedno vključi tudi humor. Saj se ji ne zdi dovolj samo to, da zapojejo in nato zapustijo oder. Ob tem pravi: »Jaz moram vedno povedati kakšne smešne prigode. Take domače, da jih vsi razumejo in se jim smeji. Ni lepšega, kot videti dvorano, ki se smeji. Takrat začnem po Moravško "kvafrat".«

Pozitivni pogled na življenje, veselje in hvaležnost

Glede pogleda na življenje pa Mara pravi, da imajo ljudje preveč vsakodnevnih

Ljudje imajo premalo življenja v sebi. Vsi skupaj se moramo prebuditi in zaživeti. Koliko je lepega po Sloveniji in po svetu. Jaz se razveselim vsakega drevesa, rože, prekopane gredice ...

skrbi in se s tem preveč obremenjujejo. »Ljudje imajo premalo življenja v sebi. Vsi skupaj se moramo prebuditi in zaživeti. Koliko je lepega po Sloveniji in po svetu. Jaz se razveselim vsakega drevesa, rože, prekopane gredice ... Bolj bi morali biti veseli. Velikokrat dam rada tudi kakšen denar Rdečemu križu, Karitasu ali kakšni drugi dobrodelni organizaciji. Sicer malo, ker imam sama malo. Ampak, če bi jih bilo več, ki bi dali po malo, se hitro veliko nabere. Premalo je tudi solidarnosti med nami. Nekje rabijo prostovoljce, pa jih ne

dobijo. Bodimo veseli za to, kar imamo. Dobrota se vedno povrne z dobroto,« razmišlja naša sogovornica. Na koncu nam Mara še pove, da veruje v boga in da mu je zelo hvaležna za vse, kar ji je dal. Za vsako stvar, tudi malenkosti, mu je zelo hvaležna. V njej je vedno živela pesem. Kot rdeča nit. Veliko ljudi je s tem bodrila in razveseljevala. Tudi v težkih časih je vedno zapela. Na koncu še zaključí, da je pesem ena močna sila, ki nas ohranja. In nam seveda zapoje ... □

TRŽNA MESTA IN GOSTILNE NEKDANJIH DOMŽAL

Družabno življenje kot vsa druga področja našega današnjega časa doživlja tudi v Domžalah velike spremembe.

Domžalska gostilna Keber ima v Domžalah najdaljšo tradicijo.

V Turkovi hiši je bilo nekoč tudi gostinstvo. V njej je imela ga. Ivana Turk krajši čas vinotoč.

Gostilno v središču Domžal poleg nekdanje »nove fabrike« sta zgradila zakonca Johana in Anton Pichler.

Matjaž Brojan

Ljudje so bili nekoč vsekakor bolj družabni, več so se družili, sodelovali, peli. V časih, ko še ni bilo ne radia ne televizije, kaj šele naj-sodobnejših komunikacijskih možnosti, so cvetele gostilne, zelo živahno je bilo na številnih tržnicah, ki jih je vsak kraj tudi v našem koncu pripravljaj ob točno določenih dnevih. Tedaj so se v vsakem kraju zbirali potujoči trgovci, svoje izdelke so ponudili tudi domači izdelovalci in kupčije so cvetele na t. i. kramarskih sejmihi. Skoraj obvezen je bil hkrati tudi živinski sejem, saj so ljudje potrebovali tudi blago, ki so jih ti sejmi ponujali, predvsem za oskrbo kmeta in popolnitev njihovih hlevov. Kako je bilo včasih z domžalskimi tržnimi mesti in gostilnami?

Najstarejše sejmiško mesto – ob Bistrici

Najstarejše sejmiško (sejmarsko) mesto so Domžale imele ob takratnem bistriškem mostu, ki so ga postavili leta 1724, ob njem pa so kranjski deželni stanovi postavili tudi mitnico. Ta del te mitnice, še vedno zajezen kamnit kvader, lahko še danes vidite v parku v neposredni bližini nekdanjega sejmišča. Ta kamen, zadnji ostanek nekdanje mitnice ob bistriškem mostu, so kot zadnjo pričo dogajanj ob vstopu v Domžale privlekli na sedanje mesto v sedemdesetih letih člani turističnega društva.

»Sejemski plac« – tako se je reklo – se je razprostiral na obrežju Kamniške Bistrice na južni strani mostu, razpotegnil pa se je z ograjami za privez živine vse do današnjega lokala Luna in vse do vode reke Kamniške Bistrice, to je tam, kjer je bila obala položna, v njeni bližini pa plot za privezovanje živine, ki so jo ponudniki nameravali prodati in so jo tam tudi privezali. Zanimivo je (in tudi prav), da so ulico v neposredni bližini nekdanjega sejmišča poimenovali za Sejmiško, s tem pa se je ohranil vsaj delček spomina na nekdanje trgovanje na tem mestu.

Ribničani, lončarji, prodajalci jermenov, komatov. Znani so bili prodajalci lecta, predvsem lectovih src z ogledali. Vedno je bilo dovolj tudi različne krame, pisane in ponujajoče se v živih barvah. Ker je bilo barvitosti vedno dovolj, so bili sejmi vedno dobro obiskani. Tedaj so se nemara vse večje kupčije, posebej pa živinske končale v gostilnah, ki jih je bilo v Domžalah v letu 1928 kar 16. Pa nobeni ni šlo slabo!

Drugo sejmiško mesto je bilo na mostu današnjega parkirišča veleblagovnice – na mesto, kjer je bilo nasproti sedanjih blokov Matije Tomca. Tu je bil v bližini tudi »holoplac«, prodaja okroglega lesa, ki so ga tam tudi prodajali.

Zaradi bližine železniške postaje (železnica je pripeljala prve potnike v Domžale leta

1891) je bilo v bližini vedno veliko furmanov. Vzrok je bil moravški pesek, ki so ga na prekladalno postajo vozili iz Moravč. Sejemski dnevi v Domžalah so bili: pozimi 4. januarja; pomladi 4. maja; poleti 26. julija, na dan sv. Ane; pozimi 25. novembra. Tudi ostali kraji nekdanje občine so seveda imeli vsak svoje sejemske dneve, in sicer: **Mengeš**: 9. februarja, 16. marca, 25. maja, 5. julija, 29. septembra, 6. novembra in 19. decembra; **Dob**: 14. februarja, 15. junija, 10. avgusta, 28. decembra; **Blagovica**: 25. januarja, 20. avgusta; **Krašnja**: 5. avgusta, 21. decembra; **Lukovica**: 3. februarja, 26. marca, 27. aprila, 9. septembra, 18. oktobra; **Moravče**: 24. februarja, 16. maja, 21. junija, 24. avgusta, 11. novembra.

Kdaj so v Domžalah tržnico postavili prvič? Kot je mogoče ugotoviti po dostopnih arhivih, naj bi prvo tržnico postavili šele ob proglasitvi Domžal za trg. 9. avgusta 1925. Po pričevanju mojega očeta Franca Brojana so takrat predstavili ponudbo pridelkov in izdelkov starih Domžalcev kar na vozovih. Na enem od njih je bila tudi njegova mama (moja babica), ki je kupcem ponujala mlevske izdelke, ob njej pa mama Janka Abeta, ki je ponujala jabolka v košari. Na omenjenem vozu je bil tudi preglednik kakovosti izdelkov krojač Rape z monoklom na očesu. Voz, v katerega so vpregli dva para konj, je bil last domžalskega furmana Mihaela Osolina. Za svoje konje je dal izdelati novo konjsko usnjeno opremo, sam pa se je odel v narodno nošo in s tem želel dati tej slavnostni tržnici poseben poudarek.

Kot je omenjeno dogajanje razglasitve Domžal za trg v svojih zapisih Tone Ravnikar, naj bi bila na drugem vozu – parizarju s prav tako dvema vpreženima konjema prikazana domača obrt, pletenje kit in izdelava slamnikov (izstopal je prav velik, skoraj meter širok slamnik, sešit iz pisanih kit).

Prvi uradno zabeležen tržni dan naj bi se v Domžalah zgodil 14. avgusta 1925 – le pet dni po slavnostni prireditvi. Zapisano je stalo, da so tega dne domačinke prodale svoje izdelke, ki so jih na tržnico prinesle v prodajo, že v eni uri.

Kje vse so bile domžalske tržnice

Stara domžalska tržnice je stala tudi pred nekdanjo Kurzthalerjevo slamnikarsko tovarno oz. pred stavbo, v kateri so imeli kasneje svoje prostore invalidi in domžalsko smučarsko društvo. Gospodinje so svoje pridelke ponujale kar na cesti, nad vse zanimivo pa je, da je ta tržnica stala komaj dvajset ali trideset metrov od mesta, kjer so občinski možje Domžalčanom zdaj uredili sodobno tržnico.

Takrat, ko je tržnica stala tik ob makadamski cesti, avtomobilskega prometa še ni bilo, prah se ni mogel dvigovati, takrat pa seveda tudi sanitarnih pogojev niso postavljali. Tonček Ravnikar je za nekdanje domžalske tržnice zapisal tudi nekaj drugih mest, ki se jih mlajši Domžalčani seveda ne morejo spominjati.

Domžalski ponudniki tržnega blaga so svoje izdelke nekaj časa lahko prodajali tudi za Tomaškom, na cesti za nekdanjo Jožovo mesarijo, na tedanji Cesti talcev, pa tudi na trikotniku pred gasilskim domom. Nekaj let pred vojno so novo mesto za tržnico našli ob Lenčkovi hiši. Potem se je po vojni za nekaj let preselila v park med občino in železniško progo, kjer pa se ni obdržala.

Kasneje se je tržnica spet vrnila na mesto ob Lenčkovi hiši, kjer je nekoč stala Capudrova hiša. Ta je bila februarja 1945, ko so Domžale bombardirali zavezniki, ob omenjenem bombardiranju porušena.

Kje so bile domžalske gostilne

Glede na to, da so bile današnje Domžale nekoč razdeljene na štiri vasi: Zgornje Domžale, Spodnje Domžale, Stob in Študa, so bile tudi nekdanje domžalske gostilne razdeljene po teh vaseh. Največ jih je bilo v Zgornjih Domžalah, kjer je »Bog roko ven molil« na vsakem koraku. Poglejmo najprej v nekdanje Zgornje Domžale.

V tem koncu Domžal je stala gostilna pri Meketu na št. 62, nekdanja Cesta talcev, gostilna je bila pri Potočniku v Zgornjih Domžalah, št. 100, Vincenc Habjan – Svahkanov Vinko je imel gostilno na mestu zdaj že porušenega vhoda v Helios.

Nekaj naprej od nekdanje Svahkanove gostilne je stala gostilna Karle Kralj »Pri Karli«, danes je to preurejena gostilna Juvan. Še nekaj naprej v Zgornjih Domžalah 58 je kar dolgo časa obratovalo gostišče Kircher, ki ga je vodil domačin Stane Kircher. Na tem mestu sedaj ob Kebrovi gostilni že stojijo bloki. Prav Kebrovo gostilno z dolgoletno tradicijo, ki se od vseh gostiln na istem mestu kot nekoč k sreči vendarle še nadaljuje, lahko potrdimo za najstarejšo domžalsko gostilno. Na Ljubljanski cesti 108, poleg nekdanje znane domžalske družine Pepevkovih, je stala gostilna Josipine Orehek.

V bližini, na mestu, kjer zdaj stoji domžalska policija, je nekoč stala Slokarjeva gostilna Franca Kuharja (1984), ki je imela na dvorišču tudi kegljišče. Slokarjeva gostilna je bila shajališče pristašev kralja Aleksandra, ki ga je lastnik tudi gostil. V njegovo čast je Slokar na svoj strošek pred gostilno postavil kraljev doprni kip.

V nekdanji Turkovi hiši (kasneje Atelje foto Majhenič) v Zgornjih Domžalah 135 je imela vinotoč Marija Turk. Vinotoč je imela le krajši čas.

Gostinski lokal v bližini v nekdanji hiši Štefana Lavriča – z gostilno Triglav se je kasneje nadaljeval na istem mestu v obliki drugačne gostinske ponudbe. V Zgornjih Domžalah 92 je stala nekdanja ugledna Januševe gostilna Vincenca Januša. V tej gostilni je bila že v 19. stoletju prva domžalska pošta Vincenca Januša, vhod vanjo pa je bil z dvoriščne strani.

Gostilna Strniša, kasneje gostilna Birtič na Rodici. Danes je na njenem mestu hiša nasproti Ravbarja.

Tržnico so Domžalčani nekoč imeli ob Lenčkovi slaščičarni.

Današnja tržnica s ponudbo, urejenostjo, čistočo, redom in vsem ostalim navdušuje vse, ki so jo doslej pogrešali. Zdaj jo imamo!

(se nadaljuje)

DRUŠTVA

na kratko

KRAJEVNA ORGANIZACIJA DRUŠTVA
IZGNANCEV DOMŽALE

Ob dnevu izgnancev gremo v Mostec

Ob dnevu izgnancev, 7. junija 2013, Krajevna organizacija Društva izgnancev Domžale pripravlja obisk osrednje slovenske prireditve v parku Mostec v Ljubljani. Brezplačni avtobus bo ob 10. uri odpeljal z domžalske avtobusne postaje, prireditve se začne ob 11. uri. Organizatorji, med katerimi je tudi naša organizacija, bomo pripravili bogat kulturni program ter družabno srečanje. Vse udeležence, ki razpolagajo s predmeti, vezanimi na čas, preživet v taboriščih, prosimo, da jih pripeljejo s seboj.

Hkrati obveščamo člane in članice ter vse, ki bi si želeli septembra obiskati mednarodno slovesnost ob 70-letnici osvoboditve koncentracijskega taborišča na Rabu, da se čim prej prijavijo. Želimo vam prijeten začetek poletja ter vam sporočamo, da gremo na izlet v začetku julija.

VERA VOJSKA

Poročilo Centra požarne varnosti za mesec april

Poklicni gasilci Centra požarne varnosti smo v mesecu aprilu posredovali na 22 intervencijah, od tega je bilo 5 požarov, 8 prometnih nesreč in trikrat so nas za pomoč prosili reševalci. Ostala posredovanja so bila tehnične narave, kot so odpiranje vrat, črpanje vode, zapiranje radiatorje in uhajanje plina. Pomagali smo tudi policiji pri razsvetljevanju objekta.

9. aprila ob 7.50 smo prejeli klic, da so na farmi Agroemone zagorele bale sena. V večji skladovalnici je bilo skladiščenih okoli 1500 okroglih bal sena. S pomočjo gasilcev PGD Stob -Depala vas in gasilcev PGD Domžale mesto nam je uspelo obvarovati večji gospodarski objekt. Uničenih je bilo približno 400 bal.

17. aprila ob 20.22 smo preko ReCo Ljubljana prejeli klic o požaru v obratu podjetja Lek Mengeš. V namenskem prostoru za polnjenje baterij je prišlo do pregrevanja električnih vodnikov na dizel viličarju. Tvorili so se dimni plini, ki so jih zaznali javljalci požara. Skupaj z dežurnima gasilcema Lek Mengeš, gasilci GZ Mengeš in PGD Kamnik smo s pomočjo termovizijske kamere določili mesto pregrevanja in odstranili vse potencialne nevarnosti. Vozilo smo odstranili iz obrata. Nevarnosti za zdravje zaposlenih ni bilo.

21. aprila ob 12.14 nas je občan iz Preloge obvestil, da je pri izkopu jaška prebil cev, po kateri je speljan dovod zemeljskega plina do stanovanjskega objekta. Kraj dogodka smo zavarovali, nato pa s posebnim ročnim orodjem zatesnili cev in tako preprečili nadaljnje uhajanje zemeljskega plina. Na kraj dogodka je prispela tudi policija in delavec plinane Ljubljana.

25. aprila ob 14.48 smo izvozili na prometno nesrečo, ki se je zgodila na trziški obvoznici v smeri Ljubljane. Ob prihodu na kraj nezgode smo kraj protinaletno in požarno zavarovali, nato pa pomagali reševalcem pri ponesrečenki, ki se je zaletela v obcestno ogrado, ker je med vožnjo izgubila nadzor nad vozilom.

Hvala vsem prisotnim za pomoč na intervencijah!

A. V.

Radomlje praznujejo

Z gasilci na pohod po meji KS

Prvi zapis Radomelj je ohranjen iz leta 1353, torej letos slavimo 660-letnico. To pa so leta! Praznovali bomo celo leto, največ v maju, saj je 21. maj praznik Krajevne skupnosti Radomlje.

Prostovoljno gasilsko društvo Radomlje se je pridružilo praznovanju in je v soboto, 4. maja 2013, organiziralo pohod po meji naše KS. Zjutraj se je pred gasilskim domom zbralo kar nekaj pohodnikov. Oblekli smo si rumene majice z oznako 660-letnice, se opremili z vodo in na pot. Rosa na travi na poljski poti je nakazovala, da bo dan sončen in lep. In je bil. Kmalu nas je pozdravil labod na ribniku pri gradu Črnelo. Nato smo mi pozdravili ribiče na bajerju, ki so imeli tekmovanje. Bili smo pisana družina različnih generacij, razpložena in klepetava, skoraj glasnejša od ptic. Ob Cesti Radomeljske čete do Rov, mi-

mo Plastenke in že smo zavili levo v gozd. Navkreber po mehki poti proti Rudniku, nato levo proti galeriji. Pri cesti so nas pričakali gasilci z dodatno vodo in preverili, kako se držimo. Odlično! Gremo naprej!

Nadaljevali smo ob robu Hudega in čez Mlinščico pri razpadajočem Kovačkovem mlinu. Nato do Kamniške Bistrice in ob levem bregu naprej do tenis igrišč. Tu nas je že čakala dodatna tekočina.

Nadaljevali smo ob robu Škrjančevega, čez glavno cesto in ob Hujskem potoku do izhodišča. V treh urah in pol smo prehodili približno 14 kilometrov. Bili smo ravno prav utrujeni. Pri gasilskem domu so nas gasilci počastili z odličnim golažem. Zanimivo in prijetno! Zagotovo bomo drugo leto ponovili!

ZLATKA LEVSTEK
FOTO: MARJAN LEVSTEK

Območno združenje slovenskih častnikov Domžale

Odlično opravljeno delo v letu 2012 je dobra osnova za še uspešnejše leto 2013

Dejavnost Območnega združenja slovenskih častnikov Domžale je zelo pestra, posebej pa izpostavljajo: vojaško strokovno delovanje, sodelovanje s Slovensko vojsko, športno rekreativne dejavnosti, kulturno in družabno življenje ter skrb za organizacijsko in kadrovske krepitve. Vse naloge so bile uspešno uresničene v letu 2012, pridnosti in zavzetosti pa ne manjkata niti v letu 2013. Predsednik združenja Bine Kladnik poudarja, da skušajo vsem aktivnostim dati predvsem strokovno noto, ki se krepi v sodelovanju z Slovensko vojsko, ne manjka pa tudi humanitarne, kot je sodelovanje na krvodajalski akciji, skrbi za naravo ter športno rekreativne dejavnosti.

Občni zbor je prinesel pozitivno oceno za leto 2012. V poročilu predsednika in v razpravi je bilo opozorjeno na aktualno dogajanje, predvsem na razočaranje nad krovno organizacijo, ker se ni pridru-

žila protestnim izjavam in shodom proti oblastniški samovolji, zavračanju dialoga in sposobnosti organov oblasti pri reševanju ekonomske, socialne, moralne ter etične krize sedanjega časa. Pohvaljeno je bilo povečevanje števila članstva, sodelovanje z Zvezo slovenskih častnikov ter z veteranskimi organizacijami.

S prisposobo društva kot vlaka, ki ima lokomotivo s strojevodjo in aktivnimi sodelavci ter vagone s potniki, ki vstopajo nanj, je bilo nazorno pokazano, kako pomembno je dobro delo vseh, predvsem pa »potnikov«, ki radi vstopajo v združenje slovenskih častnikov. »Vožnja« v letu 2012 so ocenili kot odlično, saj je v društvu prijetno, krepijo se prijateljske in tovariške vezi.

Program za leto 2013 se uspešno uresničujejo. Spominski pohod in Vrbo, udeležba na spominskih prireditvah

na Rudniku in Oklem, kamor prihajajo v uniformah ter s praporom, sodelovanja na občnih zboreh drugih veteranskih organizacij, pridobivanja novih strokovnih znanj, čistilne akcije, udeležba na tekmovanjih ZŠC in ZVVS v smuku in streljanju z malokalibrsko puško na Golteh je le nekaj opravljenih aktivnosti, ki jih bodo v prihodnjih mesecih nadaljevali z udeležbo na kondicioniranju streljanja s pehotnim orožjem na strelišču v Crnem Grobu ter na praznovanju dneva Slovenske vojske in dneva odprtih vrat vojašnic SV, z organizacijo strokovnega predavanja ter z udeležbo na strokovni ekskurziji v Beograd – sejem oborožitve Partner 2013 v Beogradu in ogled muzeja vojnega letalstva ter obisk slovenskega veleposlanstva.

Predsednik Bine Kladnik je prepričan, da bodo program v celoti uresničili in tako

poskrbeli za dobro delo društva ter prijetne trenutke občanov in občank. Vabijo, da se jim pridružite.

VERA VOJSKA

Na Golteh

Iskrene čestitke čebelarju Dragu Mrdjenoviču in ženi Cilki

Red Antona Janše prve stopnje za posebne zasluge za dvig slovenskega čebelarjenja

Pred kratkim je na kongresu Čebelar-ske zveze Slovenije Drago Mrdjenovič s Količevega za posebne zasluge za dvig slovenskega čebelarjenja prejel red Antona Janše prve stopnje. Predlog je pripravilo Čebelarsko društvo Krtina Dob.

»To ni le priznanje zame,« pove čebelar Drago, »enako si ga zasluži žena Cilka«. Čebelnjak je bil včasih ob domačiji, nato sta ga zaradi škropljenja v bližini preselila na Račni vrh, kjer sta s čebelami več kot doma. Povsod imata vrt, sadno drevje, cvetje, vinsko trto, pa veliko veselja, tudi skrbi ne manjka. Čebele in narava so njuno veliko veselje, ki ga delita z dvema uspešnima sinovoma in štirimi vnuki. Imata 20 panjev, 15 rezervnih, včasih sta skrbela za blizu 50 panjev. Cvetlični, gozdni in kostanjev med so glavni. »Pravzaprav nikoli ne veš, koliko boš pridelal.

Rihtiš in skrbiš, pa pride bolezen, neprijazno vreme ... Ampak pridelka se vedno veseliš. S teboj pa vsi drugi, ki ga radi vzamejo. Rada pomagata pri prešanju jabolk in grozdja, gospod Drago je včasih obrezoval drevje.

Veliko je spominov na delo v čebelarskih društvih: v Čebelarski družini Krtina ter društvu Domžale. Povsod je bil v vodstvu, tudi predsednik, skrbel za področje zdravstvene zaščite čebel, bil v nadzornem odboru in še kje. Zaradi znanja, izkušenj ter pridnega dela mu čebelarji zaupajo.

Danes je čebelarjem težje, ker je služba ves dan, včasih, ko je delal v Induplati, je bilo lažje, prav lahko pa nikoli. »Čebele moraš imeti rad, vseskozi se moraš strokovno izobraževati, pomembna sta prijateljstvo in izmenjava izkušenj s čebelarji. Nikoli ne smeš pozabiti, da čebe-

larstvo zahteva človeka, delo pa je poplačano z veseljem ob pogledu na zdrave in pridne čebele ter kvalitetni med,« pravi. Med je tudi za njiju hrana.

Marjan Koderman, predsednik ČD Krtina Dob, ob čestitki opomni, da ima prav čebelar Drago veliko izkušenj in rad pomaga. Bil je praporščak, tudi prapor je bil pri njem shranjen vrsto let, za nov prapor pa sta z ženo Cilko med prvimi darovala za žebličke.

Gospod Drago ni samo čebelar. Je tudi dolgoletni gasilec, vodja veteranov pri PGD Vir, veliko je pomagal pri urejanju gasilskega doma in tudi »balin placa« Budničarev. Povsod ima prijatelje, s katerimi rad dela in pokramlja.

Spoštovana čebelarja Drago in Cilka, iskrene čestitke za priznanje, gospodu Dragu še za bližnji 84. rojstni dan – 6. ju-

nija, obema pa za skoraj šestdesetletno družjenje s čebelami, pa zdrava ostanita!

VERA VOJSKA

FOTO: MARKO BORKO

Veterani vojne za Slovenijo

Zbrali bodo 5000 podpisov za spremembo 101. člena ZUJF-a

V preteklem letu je parlament zavrnil pobudo ZVVS in Združenja Sever za delno spremembo Zakona o uravnoteženju javnih financ. Tokrat izkoriščamo možnost da s 5000 zbranimi podpisi ponovno pridemo do možnosti naknadne presoje 101. člena omenjenega zakona.

Dodani drugi odstavek se glasi:

»Vojni veteran, ki mu s 1. januarjem

2013 pravica iz 101. člena preneha, to pravico ponovno pridobi z začetkom leta, ki sledi letu, v katerem je gospodarska rast preseгла 2,5 odstotka bruto domačega proizvoda. O pridobitvi pravice odloči pristojna upravna enota v postopku, uvedenem po uradni dolžnosti.«

Veterani vojne za Slovenijo tako naprošamo vse svoje člane ter njihove

podpornike, da prispevajo svoj podpis v podporo za spremembo 101. členu zakona.

Potrjevanje predpisanih obrazcev poteka tudi na Upravnih enoti Domžale od 8. maja do 6. junija 2013.

Podpisovanje obrazcev poteka v sobi št. 13. Izpolnjene pustite pri vratarju na Občini Domžale, od koder jih bomo

pravočasno dostavili na ustrezno mesto. Podpisovanje je možno vsak delovni dan tudi izven uradnih ur.

Veterani vojne za Slovenijo si ne želimo novih pravic, le tistih nekaj, ki nam jih je država podarila v zahvalo za obrambo domovine, hočemo obdržati, ko nam bo šlo bolje, če kdaj.

JANEZ GREGORIČ

Zavzemamo se za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje

Medgeneracijsko društvo Jesenski cvet Domžale

Društvo je v našem okolju manj poznano po svoji osnovni dejavnosti, čeprav je aktivno že 13 let, prve skupine za samopomoč pa delujejo že več kot 18 let. Kot že ime društva pove, je naš temeljni cilj medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje. V današnjem času je to pomembna dobrina in potreba. Zavedamo se, da je le družbi, ki ji uspeva vzpostaviti uspešno medsebojno in medgeneracijsko povezovanje ter sodelovanje, zagotovljena prihodnost, razvoj in napredek. Za nas in našo dejavnost je to pravi izziv, ki ga izvajamo v svojem osnovnem programu »Skupine starih ljudi za samopomoč«. V okviru osnovne dejavnosti so poseben izziv sprejele članice skupine MASIMM, ki s svojim znanjem in izkušnjami na ustvarjalnih delavnicah ustvarjajo različne čudovite izdelke, predvsem iz krep papirja. Na ta način prenašajo znanje in veščine – v širšem smislu kulturno dediščino

naših prednikov na mlajše rodove (izvajajo številne delavnice za otroke v vrtcih in šolah ter delavnice za zainteresirane odrasle). Ustvarjalne delavnice imajo svoj pomen v socialni odnosih in druženju, prav tako pa imajo interesni in terapevtski značaj.

Letos smo se v našem društvu odločili, da se širše predstavimo javnosti z razstavo izdelkov skupine MASIMM – ustvarjalne delavnice in podrobnejši prikazi nekaterih dejavnosti društva ter Zveze društev za socialno gerontologijo Slovenije.

Vse, ki vas zanima medsebojno sodelovanje, vas Vabimo, da se nam pridružite na razstavi izdelkov skupine MASIMM. **Otvoritev bo potekala v torek, 11. 6. 2013, ob 17. uri v Menačnikovi domačiji v Domžalah. Razstava izdelkov bo odprta do 21. 6. 2013, in sicer vsak dan od 9. do 12. ure in od 17. do 20. ure.** Tekom razstave pa bodo potekale tudi ustvarjalnemedgene-

racijske delavnice. Za prijavo na delavnice pokličite na telefon: 031 623 114 (Marija).

V navedenem terminu bo potekala tudi predstavitev programa »Skupine starih ljudi za samopomoč«, medgeneracijskega tabora v Radencih, aktivne skupine za samopomoč z udeleženci itd. Nazornejši program dogodkov bo objavljen na spletni strani društva: www.jesenskicvet.net

Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje in javno upravo, partnerjema MD Jesenski cvet in MDS Drava izvaja v letu 2012 in 2013 projekt »Učinkovita komunikacijska platforma – osnova mreže prostovoljstva med zaposlenimi v podjetjih, javni upravi in nevladnih organizacijah«, ki je namenjen krepitvi družbene odgovornosti organizacij in skupin zaposlenih, ki se v procesu odhoda v upokožitev pripravljajo na aktivno življenje v tretjem obdobju

življenja. Predstavitev projekta bo potekala v Menačnikovi domačiji v ponedeljek, 17. 6. 2013, od 10. do 11.30 ure. Izvajalki: Majda Hrovat in Tatjana Prašnikar ter sodelujoči v projektu.

Vsi, ki vas zanima tovrstna tematika in dogajanje, ste iskreno vabljeni.

Modra ptica tudi v letu 2013 leti v nebo

Sezona za letenje radijsko vodenih plovil in jadralnih letal se je začela konec marca in Društvo za modelarstvo in aeronavtiko Modra ptica je v spomladanskih mesecih pripravilo že kar nekaj srečanj in tekmovanj na svojem poligonu med Dobom in Krtino.

DRUŠTVO ZA MODELARSTVO IN AERONAVTIKO Med drugim so se s posebno tekmo poklonili spominu ustanovitelja društva Janka Nagliča, ki je svojo ljubezen do letenja radijsko vodenih modelčkov zapisal že v letu 1975.

Organiziranost tega področja, ne le v Sloveniji, temveč tudi širše, posebej dobro pozna Andrej Pervinšek, ki je med drugim povedal, da je na čelu modelarske dejavnosti ACES Europe (Air Combat Elementary Support), ki jo vodi IC (International Coordinator) Holger Brothmer. Uradni jezik je angleščina. ACES ima svoje podružnice v državah članicah. Slovenija se je kot peta država pridružila leta 1997. Trenutno je na seznamu ACES 17 držav, ki za obveščanje uporabljajo pretežno elektronsko pošto in internet. Prva tekma na Slovenskem je bila jeseni 1998 na ljubljanskem barju, DMA Modra ptica pa je od tedaj do danes organiziralo vrsto tekmovanj. Sprotno informacije, kot so: kontakti, reportaže, rezultati tekmovanj, pravilniki in novosti, si lahko ogledate na spletni strani ACES Slovenije: <http://aircombat.hosted.modelarji.com/>

V letošnjem letu je, tako na njihovem poligonu med Dobom in Krtino kot na strokovnih predavanjih in druženjih, zelo živahno. Tradicionalno odprtje modelarske sezone 2013 so začeli z vsakoletno čistilno akcijo, s katero so uredili modelarsko stezo in njeno okolico ter bližnje kontejnerje. 24. marca je bilo na stezi mednarodno tekmovanje F5J – FAI, v dvorani na Viru pa so pripravili dirko za slovensko-italijansko prvenstvo v kategoriji 1:10 in 1:12 elektro. Sredi aprila so si gledalci lahko ogledali mednarodno tekmo Combat v kategorijah EPA, WW1, WW2 – memorial Janka Nagliča ter se z njo poklonili spominu ustanovitelja društva. Tekmovanje v zračnih bojih je bilo mednarodno: SLO, Avstrija, Slovaška, tekmovalo se z elektro in motornimi modeli – v kategorijah prva in druga svetovna vojna. V kategoriji prva svetovna vojna WW1 morajo biti modeli čim boljše kopije vojnih letal iz tistih časov.

21. aprila 2013 je bila izredno lepa modelarska nedelja, v okviru katere je potekala mednarodna tekma v kategoriji jadralnih modelov F5J 400. Tekmovanje je bilo uspe-

šno za vse tekmovalce – najmlajši je imel 9 let, najstarejši kar nekajkrat več, posebne čestitke pa Mihui, ki je pribral tretje mesto. S tem pa tekmovanj še ni bilo konec, saj so 12. maja odlično pripravili Pokalno tekmo

F5J, imenovano za Pokal slamnik.

Naj tudi v prihodnje Modra ptica uspešno leti!

VERA VOJSKA
FOTO: DMA MODRA PTICA

Udeleženci tekme v zračnih bojih Air Combat Krtina 2013 – memorial Janka Nagliča

Mesec prostovoljstva

Pomagati drugim nas dela bogatejše

V Leku, članu skupine Sandoz, so se že devetič pridružili Novartisovi globalni pobudi Dan prostovoljstva, ki je letos v Sloveniji potekal kar ves mesec. Pomoč posameznikom in različnim organizacijam je letos namenilo več kot 250 prostovoljcev z vseh lokacij po Sloveniji: v Ljubljani, Mengšu, Lendavi in na Prevaljah.

Prostovoljci so v Sloveniji z dejavnostmi začeli že v začetku aprila, ko so v okviru

praznovanja 60-letnice Zveze prijateljev mladine Slovenije v klicnem centru zbrali več kot 25.000 evrov za TOM telefon. Poleg tega so popestrili dan v domovih starejših občanov v Ljubljani, Mengšu in na Prevaljah, pomagali pri obisku slepih in slabovidnih otrok v Hiši eksperimentov ter pri obnovi paviljona Zveze prijateljev mladine Slovenije v Kranjski Gori, uredili in olepšali so okolico Mladinskega klimat-

skega zdravilišča na Rakitni in Male hiše za otroke v Pilštanju, učencem Dvojezične OŠ Lendava II so pripravili poučni Dan poskusov, se udeležili krvodajalskih akcij, junija pa bodo pomagali pri urejanju objekta za urjenje reševalcev na Jezer-skem.

Iz celotnega Novartisa je ob letošnjem dnevu prostovoljstva, že 17. zapored, sodelovalo več kot 16.500 prostovoljcev iz 56

držav, ki so za podporo lokalnim skupnostim skupno namenili 132.000 ur svojega časa.

na kratko

DRUŠTVO REJNIC IN REJNIKOV
DOMŽALE

Planinski pohod in srečanje rejniških družin

V času prvomajskih počitnic, 30. aprila 2013, smo v Društvu rejnic in rejnikov Domžale ob strokovni pomoči CSD Domžale organizirali planinski pohod in srečanje pri lovski koči na Prvinah. Zbralo se nas je blizu 120, starostna struktura udeležencev pa je bila zelo pestra, od najmlajših, ki še ne zmorejo trdnega koraka in so se pripeljali v vozičku, do tistih v resnih zrelih letih. Vreme nam je bilo naklonjeno, kar je druženje ob družabnih aktivnostih pod vodstvom animatorke – prostovoljke Metke Pestotnik naredilo zares prijetno. Veliko je bilo spontanosti, smeha, veselja, in zdravega zadovoljstva, brez alkohola. To nas usmerja v nadaljevanje takšnega dela.

Ob tej priliki se želimo zahvaliti Lovski družini Trojane - Ožbolt, ki so nam brezplačno dovolili uporabo lovske kočice ter občinam Lukovica, Moravče in Domžale, ki nam s sredstvi preko razpisov za delovanje društev v humanitarni dejavnosti omogočajo materialno osnovo za kritje materialnih stroškov našega programa.

MARTA TOMEČ

17. ŠMARJEŠKA CVIČKARIJA

Domžalčanu naslov Šampion Cvička 2013

Na tradicionalni, letos že 17. šmarješki cvičkariji, ki se ji je pridružila še 16. Šmarješka salamijada, je iz dolenske naslov najboljšega romal v Rova pri Radomljah. Na tekmovanju se je letos predstavilo več kot 150 vzorcev vin, strokovna komisija pa je izbirala med 52 vrstami cvička, 30 vrstami modre frankinje, 20 dolenskega belega ... Kot so ob tem poudarili organizatorji, so bile ocene visoke, čemur priča visoka kvaliteta vin, letos pa so doživeli tudi najmanjši odstotek izločenih vzorcev od sedaj. Zmagovalec – Šampion Cvička 2013 je tako postal Rajko Novak iz Rov pri Radomljah z oceno 16,33, ki je z družino pred dobrim letom kupil vinograd v Mervah in postal vinogradnik. Ob tem se je zahvalil tudi svojemu mentorju, izkušenemu vinogradniku Marku Cvelbarju.

(MAK)

NOVA ENERGETSKA PISARNA SRCA
SLOVENIJE

Brezplačni nasveti o gradnji

Od junija dalje bodo prebivalcem občin Srca Slovenije v novi energetski pisarni v Dolu pri Ljubljani na voljo brezplačni strokovni nasveti o učinkoviti rabi energije in obnovljivih virih energije. Energetsko pisarno bodo v partnerstvu vzpostavili podjetje JUB iz Dola pri Ljubljani, vodilni slovenski proizvajalec notranjih zidnih barv in fasadnih sistemov, Razvojni center Srca Slovenije in Občina Dol pri Ljubljani.

Energetska pisarna Srca Slovenije bo delovala v prostorih JUB Design Studia na naslovu Dol pri Ljubljani 28 v Dolu pri Ljubljani. Vrata bo prvič odprla v torek, 4. junija 2013.

Energetski svetovalec bo občanom brezplačno svetoval o načinu gradnje in ogrevanju objektov z razlago energijsko kritičnih mest, predlagal pa bo tudi sanacijske ukrepe z okvirno oceno stroškov. Na voljo bodo tudi splošna svetovanja o razpisih za subvencije občanov za zmanjšanje rabe energije in izkoriščanje obnovljivih virov energije. Energetski svetovalec bo za posvet v Energetski pisarni Srca Slovenije na voljo ob torkih med 15. in 18. uro.

1.

Slamnikarski sejem

Domžale, 8. junij 2013

Vabimo vas na 1. slamnikarski sejem, ki bo v soboto 8. junija 2013, od 9.00 ure do 20.00 ure v parku pri Občini.

Predstavili se bodo rokodelci, ki se ukvarjajo s slamo: pletenje kit, šivanje slamnikov, izdelovanje cekarjev, slamnatih okraskov, košar, peharjev, panjev, pokrivanje streh, izdelovanje hiš iz slamanatih bal ...v spremljajočem programu bodo sodelovali: godba Domžale, otroška in odrasla folklorna skupina, ljudske pevke in godci, zbor...**Skupaj z vami bomo odprli začetek sezone nošenja slamnikov! Privoščite si nov slamnik!**

DRUŠTVA

na kratko

DRUŠTVO LIPA DOMŽALE

Obisk iz Visoke ljudske šole Dunaj

Univerzo za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale je obiskala predstavnica Die Wiener Volkshochschule gospa Helga Pocheim. Gospa Helga nam je v prijetnem razgovoru predstavila izobraževanje odraslih na Dunaju in v Avstriji. Mi pa smo so jo seznanili z delom našega društva, katerega osnovna naloga je ohranjanje in razvijanje umskih, kulturnih in fizičnih sposobnosti starejših. Gospa Helga govori več jezikov, zato je ob obisku naših nemških, angleških in italijanskih skupin pristrčno navezala stike s slušatelji. Bila je presenečena nad kvaliteto poučevanja, veliko sproščenostjo pri pouku in seveda nad znanjem naših slušateljev. Ko smo primerjali cilje našega dela s cilji in nalogami, ki jih opravlja dunajska Visoka ljudska šola za odrasle, smo ugotovili, da med nami ni bistvenih razlik. Velika razlika pa je seveda v materialnih osnovah za delo. Mesto Dunaj, država Avstrija in njeno ministrstvo za šolstvo v celoti pokrivajo stroške za delo te državne organizacije. Ocenili smo, da smo tudi pri nas v Domžalah in v Sloveniji na dobri poti pri zagotavljanju sredstev za nemoteno delo, seveda pa je vse odvisno od materialnih možnosti naše družbe. Ob slovesu smo prejeli vabilo, da obiščemo dunajsko Volkshochschule in da zagotovo to ni naše poslednje srečanje.

METKA ZUPANEK

PGD DOMŽALE MESTO

Sedmi košarkarski turnir

V današnjih časih vsi hrepenijo po novostih, člani PGD Domžale mesto pa smo za ohranjanje tradicije, in tako je na sam praznični dan, 27. aprila, potekal že sedmi košarkarski turnir trojk. Tudi letos se je za zmago potegovalo šest ekip, v zmagovalni ekipi pa so tekmovali Bošti, Timotej, Jože in Jernej, za kar jim še enkrat vsi čestitamo. Seveda pa so bili na koncu zmagovalci prav vsi.

Ekipe so sestavljali gasilci našega društva s prijatelji, povabilu se je tudi letos odzval župan Toni Dragar, a tokrat le kot gledalec. Sonce nas je vse dobro gredo, dež pa je počakal do konca turnirja. Ekipe so se za zmago borile na pošten način. Poškodb ni bilo, prav tako ni med tekmovalci prišlo do nesoglasij. Po naporni igri so se prilegle dobrote z žara, ki nam jih je pripravil Sašo in ki je tudi lepo poskrbel, da igralci in navijači niso omagali. Imeli smo se res lepo in prijetno kramljanje s prijatelji je dan še polepšalo.

Matjaž Čevka in Boštjan Kokalj sta tudi letos dobro organizirala in izpeljala turnir, za kar se jima vsi udeleženci res najlepše zahvaljujemo in se že veselimo turnirja naslednje leto.

ZA PGD DOMŽALE MESTO
SONJA PAVLIŠIČ

1. rojstni dan Šole zdravja Radomlje

Z nami je bil tudi ustanovitelj dr. Nikolaj Grišin

Prav na 19. april – praznik občine Domžale ter ob 660. obletnici prve omembe imena Radomlje je svoj prvi rojstni dan praznovala Šola zdravja Radomlje, edina šola med petdesetimi v Sloveniji, ki si je za vadbo ob pomoči KS Radomlje, Homec - Nožice in Preserje ob Kamniški Bistrici uredila vadbni prostor, poskrbela za ocvetličanje, klopce, stopnice in obešalnike. Predvsem pa skrbijo, da jih je skoraj vsak mesec več.

Praznovanja 1. rojstnega dne se je udeležilo veliko gostov, med njimi župan občine Domžale Toni Dragar, velik zagovornik šol zdravja, pa predsednik KS Radomlje Igor Jeretina in predsednik KS Preserje Janez Hribar, iz KS Homec - Nožice pa je prišel Andrej Repanšek, prišla pa je tudi predsednica slovenskega združenja Zdenka Katkič. Več kot 150 članov in članic šol zdravja pa se je posebej razveselilo obiska začetnika tovrstne skrbi za zdravje in dobro počutje dr. Nikolaja Grišina, ki je vodil jubilejno srečanje. Prisotni so prisluhnili pozdravom gostov, med katerimi je župan Toni Dragar posebej poudaril, kako

vesela je občina, ker ima tako številne šole zdravja v Radomljah, Domžalah, Dobu, Ihanu, na Viru in v Stobu ter dejal: »Vesel sem, da vas imamo.« Gostitelji pod vodstvom Martina Capudra so za vse pripravili dobrodošlico, spomnili na kolesarsko sekcijo Društva upokoencev Radomlje, ki se je posebej trudila za organizacijo Šole zdravja Radomlje, nagradili pa tudi Kati in Vinka, ki sta z znanjem iz Šole zdravja Vir pomagala pri oblikovanju današnje šole. Njen najstarejši član 88-letni Ivan Kralj je bil deležen posebne pozornosti.

Udeležence sta nagovorila Zdenka Katkič, predsednica slovenskega združenja, ter pobudnik tovrstne rekreacije in skrbi za kvalitetno zdravje in pestrejšo življenje dr. Nikolaj Grišin, ki je posebej pohvalil Šolo zdravja Radomlje, ker je edina v Sloveniji s prostovoljnimi delom uredila svoj prostor, ter zaželel, da bi bile šole zdravja oblikovane v vseh slovenskih občinah. »Nov dan je danes, nova pomlad,« je dejal in zaželel vsem še veliko zdravih in prijetnih dni ter uspešne rasti v okviru šol zdravja. Po vadbi so udeleženci obujali spomine, zazvene-

le so himne šol, tudi slovenskih pesmi ni manjkalo.

Zato ob jutrih ob pogledu na vesele ljudi v oranžnih majicah pomislite, kako malo

je treba narediti za dober začetek. Dobrodošli, veseli vas bodo!

VERA VOJSKA
FOTO: VIDO REPANŠEK

60 let prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji

V tednu Rdečega križa od 8. do 15. maja smo v Območnem združenju Rdečega križa Domžale izvedli proslavo s podelitvijo priznanj najzaslužnejšim krvodajalcem.

OZ RK DOMŽALE V šestih desetletjih prostovoljnega krvodajalstva v Republiki Sloveniji smo zabeležili več kot 5 milijonov krvodajalcev, ki so s svojo krvjo bolnikom omogočili zdravljenje ali jim celo rešili življenje. To pomeni, da smo v tem pogledu popolnoma samozadostni, zato so krvodajalci pomemben del zdravstvenega sistema. V Sloveniji daruje kri skoraj 6 % prebivalcev, vsak delovni dan 350–400 krvodajalcev, da zadostimo dnevnim

potrebam zdravstva po krvi. Z odločitvijo za prostovoljno in neplačano darovanje krvi posamezniki s svojo solidarno gesto rešujejo življenja. Vsakodnevni junaki se odzovejo na nenadne potrebe po krvi za transfuzijo, ne glede na okoliščine in ne glede na morebitne neprijetnosti ter tako potrebe drugih postavijo nad svoje.

Krvodajalstvo je kljub gospodarski in socialni krizi v Sloveniji ostalo najbolj množična in najbolj plemenita oblika so-

lidarnosti v Sloveniji. Tega zagotovo ne bi bilo brez požrtvovalnih prostovoljcev in aktivistov, brez prizadevnih organizatorjev v območnih združenjih in krajevnih organizacijah Rdečega križa.

Na prireditvi smo podelili 98 priznanj prizadevnim krvodajalcem, največja med njimi je zagotovo priznanje za 120. odvzem krvi krvodajalcu iz Domžal.

V kulturnem programu so sodelovala dekleta iz pevskega zbora vrtcev občine

Domžale, ki so s svojim nastopom požela velik aplavz. Srečanje krvodajalcev je minilo ob sproščenem klepetu krvodajalcev in dobitnikov priznanj.

Tečem, da pomagam

Lions in Leo klubi Domžale in Kamnik so v nedeljo, 19. maja 2013, ob 10. uri v Arboretumu Volčji Potok priredili dobrodelni tek Tečem, da pomagam. S tem so se pridružili vseslovenski akciji Tečem, da pomagam.

Po besedah guvernerja Lions Distrikta Slovenija Zorana Vodopije »smo Lionsi ljudje, ki opazimo stisko človeka in se nanjo odzovemo z dejanji. Pomagamo slepim in slabovidnim, pomagamo tistim, ki so zaradi posebnih potreb odrinjeni na rob družbe, pa tudi tistim, ki jih je na rob pahnila socialna stiska. Zato smo se slovenski Lionsi odločili, da organiziramo vseslovensko akcijo Tečem, da pomagam! Dogodek, ki je simbolično združil ljudi dobre volje v dejanjih in mislih na tiste, ki potrebujejo pomoč in jim podaril upanje, je potekal v vseh večjih krajih Slovenije«. Skupna točka vseh dobrodelnih tekov z naslovom Tečem, da pomagam, ki so 18. in 19. 5. poteka-

li po vsej Sloveniji, pa je, da so zadnji del trase udeleženci pretekli ali prehodili z zavezanimi očmi in tako sami za nekaj trenutkov izkusili slepoto. Lionsi namreč od leta 1925 z različnimi akcijami pomagajo slepim in slabovidnim po vsem svetu.

Člani Leo in Lions klubov Domžale in Kamnik smo pripravili tek na 3 km in 5 km za ženske, moške in otroke ter nordijsko hojo. Dogodka se je udeležilo 271 tekačev, tako da je bilo s štartninami zbranih 1.620,00 eur denarnih sredstev. Lions klub Domžale je doniral 1.000,00 eur Zavodu za slepo in slabovidno mladino Ljubljana za kritje stroškov poletne šole na morju otrokom iz okolice Domžal.

Lions klub Kamnik je doniral 1.000,00 eur CIRIUS-u, Centru za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik za potrebe njihovih varovancev. Del denarnih sredstev pa je bil namenjen Zvezi prijateljev mladine Družinski center – kot celostna podpora in pomoč socialno ogroženim družinam Slovenije.

S svojo prisotnostjo so dogodku dali poseben pomen župan Domžal Toni Dragar, župan Kamnika Marjan Šarec, župan Mengša Franc Jerič, župan Komende Tomaž Drolec in župan Trzina Tone Peršak, ki so dogodek otvorili skupaj z viceguvernerjem Lions Distrikta Slovenija Jurijem Šarmanom. Med tekači je bilo tudi nekaj znanih športnikov: Simon Kočvar, Miro

Kregar, Matic Romšak, Miran Stanovnik, za kar se jim zahvaljujemo. Dogodka se je udeležil tudi Tone Fornezzi - Tof.

Za udeležbo se zahvaljujemo županom Toniju Dragarju, Marjanu Šarcu, Francu Jeriču, Tomažu Drolcu in Tone-tu Peršaku. Za izvedbo se zahvaljujemo generalnemu pokrovitelju Arboretumu Volčji Potok, glavnima medijskima pokroviteljema Radiu Hit –Domžale in Piksel – hiši digitalnega tiska. Zahvaljujemo se vsem medijskim hišam (RTV SLO, POP TV, PLANET TV, GOLICA TV), ki so pokrivalo dogodek. Zahvaljujemo se tudi ostalim donatorjem: podjetjem Baloh International d.o.o., SimpsS d.o.o, J-Rupert d.o.o., Topatlet Samo Rakuša, Hiša dobrih vin Koželj in Svilanit Kamnik. Za sodelovanje se zahvaljujemo Redarstvu Jelenko, folklorni skupini iz Trzina in Mažoretkam Komenda. Zahvaljujemo se vsem sponzorjem in donatorjem obeh klubov in še posebej Leo kluboma Kamnik in Domžale, ki sta nam z močno ekipo pomagala pri izvedbi dogodka.

Vsa zbrana sredstva bodo šla v prave roke in bodo olajšala vsakdan ter prinesla veliko zadovoljstva otrokom, njihovim staršem in vzgojiteljem.

LIONS KLUBA DOMŽALE IN KAMNIK

Na fotografiji je tek z zavezanimi očmi, tekači pa imajo vsak svojega vodnika.

ZAPOSLIMO KV AVTOKLEPARJA – AVTOMEHANIKA (m/ž).

Pisne prijave pošljite na naslov:
RENAULT AVTO SET - SETNIKAR,
Dragomelj 26, 1230 Domžale.

Prapor že ob prvem rojstnem dnevu

Čebelarско društvo Krtina Dob, na območju katerega se čebelarji že blizu sto let, je že v prvem letu doseglo številne uspehe.

ČEBELARSKO DRUŠTVO KRTINA DOB
Člani in članice ne le da skrbno ravnaajo s čebelami ter pridelujejo kakovosten slovenski med, temveč so s prostovoljnim delom ter finančnimi prispevki razvili prapor, skupaj z OŠ Dob pa uspešno organizirali in izvedli 36. državno tekmovanje mladih čebelarjev. Ob pomoči KS Dob imajo svoj prostor, predvsem pa so ponosni na skupno delo in prijateljstvo.

11. maja dopoldne je v OŠ Dob potekalo 36. državno tekmovanje mladih čebelarjev, popoldne pa v Poletnem gledališču na Stencu slovesna podelitev priznanj najboljšim ter razvijte prapora. Zbrane je pozdravil župan Toni Dragar ter pohvalil vse udeležence in organizatorje, predstavil občino in pridne ljudi, ki živijo v njej, ter čestital vsem mladim čebelarjem in čebelarkam. Predsednik ČZS Boštjan Noč je poudaril, da je delo čebelarskih krožkov na osnovnih šolah in tovrstno tekmovanje svetovni fenomen, saj prav nikjer v svetu nimajo tako dobro organiziranega čebelarskega naraščaja, na katerega je ponosen. Čestital je mladim čebelarjem in mentorjem, nato so bila podeljena priznanja za najboljše pesmi in prozo, fotografije ter panjske končnice. V prirčnem kulturnem programu so nastopili učenci in učenke OŠ Dob, zaplesala sta državna prvaka Jaka in Katarina, zaigrala mlada harmonikarja, prireditelj pa je vodila Ema Smolnikar. Med tekmovalci so za tretje mesto prejeli priznanja tudi Andraž Ban in Teja Habjan Mavretič ter Luka Oražem in Tilen Javoršek z OŠ Dob, kjer krožek vodi Marjan Koderman.

Slovesno, ob glasbeni ploskanju več sto udeležencev, so botri Toni Dragar, župan občine Domžale, Jurij Milanovič in Janez

Avsec, predsednika svetov KS Dob oz. Krtina skupaj z Marjanom Kodermanom, predsednikom Čebelarskega društva Krtina Dob, razvili nov prapor, mu zaželeli srečno pot ter ga izročili praporščaku Poldetu Oražmu. Po nagovoru Marjana Kodermana, predsednika ČD Krtina Dob, ki je posebej poudaril veliko prizadevnost vseh članov in članic društva ter se posebej zahvalil botrom, darovalcem trakov (Občina Domžale, KS Dob, KS Krtina, KS Toma Brejca Vir, župnija Dob, STN Satelitske komunikacije d.o.o., bistro Žeja servis – Dobles, JP CCN Domžale Kamnik d.o.o., PGD Dob, Rolteks rolete – rolo vrata Želodnik, Helios TBLUS d.o.o., Martin Vilar, Dob), opomnil pa tudi, da je geslo, zapisano na praporu:

ZA ČEBELE, ŽIVO IN SVETOČO ZELENORAVO, razpoznavni simbol društva. Zahvalil se je darovalcem zlatih žebličkov, po pobratenu in pripenjanju trakov pa je Janez Janko Kokalj, blagajnik društva, prejel posebno priznanje za osnovni osnutek razpoznavnega znaka društva.

Imenitna slovesnost ob predaji prapora bo skupaj s 36. državnim tekmovanjem mladih čebelarjev, kjer posebno zahvalo zasluži celoten kolektiv OŠ Dob z ravnateljico Barbko Drobnič, postala poseben mejnik v delu društva. Naj zapišem, da je pri peki medenjakov – deležen jih je bil prav vsak – ter izvedbi pogostitve sodelovalo Društvo upokojencev Naš dom Dob, pod Močilnikom pa je postavljen čebelnjak.

Marjan Koderman, predsednik ČD Krtina Dob, je ob koncu dejal: »Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so kakorkoli pomagali. Preveč je vseh, da bi jih našteval, zato vsem skupaj iskrena hvala, še posebej sponzorjem in donatorjem, mojim pridnim sodelavcem ter OŠ Dob. Prav vsak je priložil svoj kamenček v mozaik opravljenega dela, zato vsem še enkrat iskrena hvala, vsem čebelarjem pa: Naj medi!«

Vsem organizatorjem in izvajalcem, tako 36. državnega tekmovanja čebelarskih krožkov kot slovesnosti ob razvijtu prapora, iskrene čestitke.

**VERA VOJSKA
FOTO MARKO BORKO**

Akcija Polepšajmo krajevno skupnost Slavka Šlandra in občino Domžale

Že tretja akcija brezplačne delitve okrasnega cvetja krajanom naše KS za lepše balkone, vrtove in lepši videz našega mesta

KS SLAVKA ŠLANDRA DOMŽALE
KS Slavka Šlandra Domžale je tudi v letošnjem letu sprejela sklep, da bo organizirala pomladansko akcijo KJE SO NAŠE ROŽICE. Akcija cvetja je potekala v petek, 10. maja, in v soboto, 11. maja 2013, v Češminovem parku v Domžalah. O naši akciji smo občane obvestili v Slamniku. Odziv na akcijo je bil še bolj množičen kot prejšnja leta, kar kaže

na to, da so krajanje zainteresirani za lepši videz svoje okolice in kraja ter hvaležni za brezplačno pomoč krajevne skupnosti.

Tako so krajanje iz rok predsednika in članov sveta KS Slavka Šlandra ter naših sodelavk prejeli 910 paketov po pet rožic. To je bilo tudi letos najbolj množično in prijetno srečanje članov sveta KS s številnimi krajanje Domžal v Češminovem parku. Skupno

smo razdelili 4550 različnih rožic za okrasitev balkonov in vrtov. Rožice za polepšanje svoje okolice pa so prejeli tudi Vrtec Urša, enota Čebelica, enota Bistra, enota Češmin, Osnovna šola Rodica, Osnovna šola Roje in Osnovna šola Domžale, Srednja šola Domžale ter dom upokojencev, ki so v naši KS. Vrtinarstvo Tratnik iz Rodice je že tretje leto zapored kvalitetno pripravilo zabojček

različnih rož (5 sadik) za okrasitev balkonov ter vrta in krajanje so bili z izborom zadovoljni.

Glede na lep obisk in mnenje ter pohvale številnih krajanov menimo, da je bila akcija več kot uspešna in da smo spet vsaj malo pripomogli k lepšemu videzu krajevne skupnosti in centra Domžal.

DR. FRANC HABE, PREDSEDNIK KS

Ivanka Benda je praznovala častitljivih 90 let

V nedeljo, 28. aprila, je svojih častitljivih 90 let dopolnila Ivanka Benda iz Domžal. Na njenem domu jo je obiskal župan občine Domžale Toni Dragar.

Ivanka Benda je bila nad obiskom župana prijetno presenečena in je povedala, da o njem veliko sliši in marsikaj prebere. Kot najstarejša od petih otrok je bila rojena v skromni družini v Loki pri Mengšu. Šolo je obiskovala v Mengšu, kjer je bila odlična učenka, vendar so bili časi takšni, da izobraževanja po končani osnovni šoli ni mogla nadaljevati in se je morala takoj zaposliti. Delo je dobila v tovarni zadr v Savljah pri Ljubljani, ki je s proizvodnjo zadr v celoti zadovoljevala potrebe vseh tekstilnih tovarn v takratni Kraljevini Jugoslaviji. Kljub mladim letom si je zaradi marljivosti takoj pridobila zaupanje židovskega lastnika tovarne, ki jo je pooblastil in ji toliko zaupal, da je dnevno proizvodnjo zadr s triclikom vozila na železniško postajo v Šiški, od koder so zadrge potovale naprej do tekstilnih tovarn. V aprilu 1941 je bila Slovenija razdeljena in okupirana. Reka Sava je postala meja med tretjim rajhom in Italijo. Tako seveda ni bilo več možnosti hoditi v službo v takratno drugo državo in Ivanka je ostala še brez tistih minimalnih prihodkov, s katerimi je pomagala svojim staršem ter mlajšemu bratu in sestram.

Že pred drugo svetovno vojno je spoznala svojega bodočega moža – Hinka, s katerim sta se v času vojne, leta 1943, tudi

poročila. Spoznala sta se, ko je Ivanka vsak dan hodila peš od doma do železniške postaje v Trzinu in od tod z vlakom na delo v tovarno v Savlje ter nazaj. Po vojni sta se s tedaj edinim sinom preselila v Dragomelj. Tu je njen mož kot eden prvih obrtnikov odprl kovaško delavnico in tam sta ostala več kot deset let. V tem času se jima je rodilo še pet otrok, tri hčerke in dva sinova. Ivanka, mati šestih otrok, se je od leta 1941, ko je ostala brez službe, odločila svoje življenje posvetiti možu in družini. Leta 1959 sta z možem v Domžalah na Savski cesti sezidala novo hišo in delavnico – kovačijo ter se dokončno preselila v Domžale.

Ivanka je kljub skrbi za veliko družino možu pomagala pri lažjih delih v kovačnici. V delavnici je mnogokrat priskočila na pomoč, na primer pri barvanju kmečkih vozov, saj je moral mož svojo dejavnost ali posel prestrukturirati, bi danes rekli. Tako so svojo dejavnost od klasičnega kovanja konj preusmerili v izdelavo kmečkih vozov. Konje so namreč izpodrinili traktorji, avtomobili in druga motorna vozila.

Vmes pa seveda nikoli ni opustila svojih konjičkov, ki pa so morali biti predvsem praktični in koristni za družino. Trenutke, ki jih ni prebivala v skrbi za družino ali v delavnici, je vestno in z natančnostjo izko-

ristila za pletenje, kvačkanje in predvsem skrbno obdelovanje vrta, ki ji ga še danes zavidajo vsi sosede in mimoidoči.

Pred štirinajstimi leti ji je umrl mož in od tedaj, skupaj z najmlajšo hčerjo, živi v hiši na Savski cesti v Domžalah. Vmes je pred šestimi leti doživela še hudo prometno nesrečo, zdravniki so že obupali nad njo, ni pa obupala Ivanka, ki si je s svojo neverjetno notranjo močjo in voljo do življenja opomogla in zaživela kot prej.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Predstavitev strojev SIP Šempeter

Deževna sobota 11. maja je na kmetijo pri Gmajnarju na Videm pri Lukovici privabila številne obiskovalce, ki so si prišli ogledat različne stroje SIP Šempeter za košnjo in spravilo sena.

STROJNI KROŽEK RADOMLJA
Letošnje muhasto vreme povzroča kmetovalcem veliko težav, saj dela tako na polju kakor travnikih že zelo zamujajo. Ko pa bo posijalo sonce in bo postalo toplo, bo hitro prišel čas za košnjo in tega se še kako zavedajo tudi pri Strojnem krožku Radomlja. In takrat se kmetje ne bodo imeli časa seznanjati z novostmi na področju strojev, ki so jim v veliki meri v pomoč. Določen stroj mora odgovarjati našim potrebam in zahtevam, zato je zelo pomemben premišljen nakup. Redno vzdrževanje in pravilne nastavitve pa so nato predpogoj za dobro, hitro in varno delo. Deževna sobota, 11. maja, je tokrat na kmetijo pri Gmajnarju na Videm pri Lukovici privabila številne obiskovalce, ki so si prišli ogledat različne stroje SIP Šempeter, namenjene košnji in spravilu sena. Tako smo si lahko ogledali diskaste in bobnaste kosilnice, obračalnike, zgrabljalnike, tračne obračalnike, nakladalne prikolice in trosilnike organskih gnojil. Zaradi dežja je bila sama predstavitev košnje prestavljena, pa so strokovnjaki iz SIP Šempetra kljub temu imeli obilo dela. Kako pomembna je pravilna nastavitvev kosilnice, so nam tokrat razložili teoretično in pokazali praktično. Ob tem je marsikdo spoznal

skrivnosti mojstrov košnje. Poleg tega so z veseljem odgovarjali tudi na druga vprašanja, povezana z nakupom in kasnejšim vzdrževanjem stroja, saj je le brezhiben stroj varen stroj. In če je že dež preprečil, da bi se res preizkusili v košnji, pa ni motil mladih fantov skupine Bojsi. Ti so skrbeli, da so se vsi obiskovalci prav dobro zabavali ob njihovi glasbi. Domače dobrote, ki so tokrat prihajale na mizo, pa so že dale slutiti, da je košnja blizu, samo likof je tokrat malce pohitel in smo ga imeli kar skupnega pri Gmajnarju. In to, kar so gostitelji zapisali na vabilu, je kar držalo – sobota je bil praznik za celo družino, saj je kljub slabemu vremenu vsak našel nekaj zase.

PORTRET

RAVNATELJICA, KI GRADI KAKOVOSTNO ŠOLO

ANA NUŠA KERN, RAVNATELJICA NA OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH, INŠTRUKTORICA TEORIJE IZBIRE

Osnovna šola Preserje pri Radomljah je drugačna in inovativna, saj že vrsto let pri svojem delu kot edina v Sloveniji uveljavlja Glasserjevo teorijo izbire.

Cveta Zalokar - Oražem
Foto: Iztok Dimc

V marcu so pripravili dan odprtih vrat in lahko smo se prepričali, kako deluje v praksi. Pobudnica in vodja projekta je ravnateljica Ana Nuša Kern, ki je profesorica zgodovine, a resnično rojena za delo, ki ga že 15 let opravlja z največjim veseljem, saj živi za svojo šolo in ji nameni več kot 12 ur dnevno. Šola bo prejela priznanje za inovacijsko pedagoško delo, kar bo obenem tudi priznanje njenemu dolgoletnemu pionirskemu delu in prizadevanju, obenem pa priznanje celotnemu kolektivu, ki je v to vključen, ter učencem, ki skupaj s starši pri tem prostovoljno in aktivno sodelujejo.

Tudi učitelj se mora stalno učiti.

Zase pravi, da je komunikativna in rada govori, da je večna iskalka, ki vse, kar odkrije, želi posredovati naprej. »Šola je kot srednje veliko podjetje, saj skrbimo za več kot 600 učenk in učencev, zaposlenih je 66 učiteljev in še 20 ostalih. Tako kot pri sebi, si tudi pri učencih želim, da so radovedni in raziskovalni, samostojni in samoiniciativni. Izobraževanje in iskanje novega morata biti stalnica in teorija izbire, ki jo prakticiramo, to daje. Pri tem sodelujemo vsi, se dodatno izobražujemo, si izmenjujemo izkušnje, skupaj prebiramo literaturo,« zavzeto pripoveduje in pravi, da je temelj vsega zaupanje med ljudmi, saj morajo biti odnosi takšni, da dajejo vsem občutek varnosti. Vsak pa mora stremeti k optimumu pri sebi. »Ko se vse sprosti, ko ni pretiranega nadzora in vlada zaupanje, to vodi v ustvarjalnost. Polno zaupam svojim sodelavcem, stvari tečejo brez pretiranega nadzora in so zdaj že utečene,« pravi in doda, da je sama vseskozi tudi poučevala, saj je le tako v praksi spoznala, da ni nič samoumevnega, da je potrebno biti potrpežljiv in da stvari potrebujejo svoj čas. Je zagovornica šole brez ocen. »Družba je preveč obremenjena s storilnostjo, vse je osredotočeno na ocene in merjenje. Šola brez ocen bi bila boljša, vsak bi napredoval s svojim tempom in v skladu s svojimi sposobnostmi, nastopilo bi olajšanje, manj bi bilo problemov,« je prepričana in doda, da to seveda ne pomeni anarhije, ampak veliko odgovornosti in kvalitetnega dela. Čeprav prizna, da javnost in večina staršev temu še niso naklonjeni, upa pa, da se bo to postopno spremenilo.

Na šolo se je vrnila kot ravnateljica.

Svojo učiteljsko pot je začela na OŠ Preserje pri Radomljah leta 1984 in prvič ostala do leta 1991. Potem si je želela novih izzivov in spoznanj, najprej je poskusila na Zavodu RS za šolstvo, a je po šestih mesecih dala odpoved, ker je pogrešala otroke in šolsko vzdušje. Kariero je nadaljevala kot pomočnica ravnateljice na Gimnaziji Kamnik, a zaradi slabih odnosov tam ni dolgo zdržala. Kot samostojna raziskovalka je potem nekaj let pisala učbenika in bila ekspert za zgodovino pri Svetu Evrope. Vmes se je izpopolnila v znanju angleškega jezika. Leta 1997 pa se je vrnila na presersko šolo, tokrat kot ravnateljica. »To je postalo moje poslanstvo. Plača in materialne stvari zame niso najpomembnejše, mene vodita entuziazem in veselje, lastno zadovoljstvo in sreča ljudi okoli mene. Odgovornost je sicer velika, za učence, učitelje, finance, služba je vezana na petletni mandat. Zatenkrat ne bi ničesar spreminjala, želim si le nadgraditi, kar že dalj časa počnemo na šoli, čutim, da moram čim prej napisati o

tem knjigo. Da bo ostalo po vseh letih trdega in inovativnega dela nekaj trajnega, ne le certifikat, pač pa zabeležena in ohranjena vsa naša spoznanja in izkušnje. Prišel je tudi trenutek za premislek, ko se je potrebno ustaviti in začeto utrditi. A za to mi žal zmanjkuje časa,« pravi in pojasni, da čas, ko je v šoli, preživi z ljudmi, vse ostalo delo pa potem opravi še doma.

Preteklost posameznika nas ne zanima.

Glasserjevo kakovostno šolo, ki temelji na teoriji izbire, so začeli uvajati leta 2001. Prva skupina je bila oblikovana pred 11 leti, potem pa se je projekt postopno širil. Vsak se je moral za pristop odločiti prostovoljno, tako učitelji kot učenci. »Ko smo začeli, nismo veliko govorili o tem, kaj počnemo, zdaj se je marsikaj spremenilo. Takrat je bilo težko razložiti in pojasniti osnovna načela, na primer, da je vsak odgovoren za svoja dejanja, da vsak izbere svoja vedenja, da lahko spreminjaš le samega sebe,« govori o začetkih in doda, da so skozi zahtevno in prostovoljno dodatno izobraževanje šli do zdaj vsi učitelji, razen enega. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ga izvaja in razširja kot inštruktorica kar sama in v tem trenutku se v popoldanskem času dodatno izobražuje šest skupin. »Do leta 1996 je bil v šoli relativen mir, potem pa se je spremenila zakonodaja in tudi družbena klima; lahko govorimo o dobesednem vdoru staršev v šolo, vse so želeli kontrolirati, zahtevali so spremembe, na katere učitelji nismo bili pripravljeni. Problem ni bilo izobraževanje, pač pa vzgoja. Kolektiv je te težave čutil, vse več je bilo konfliktov, začeli smo iskati nove poti. Tako sem v množici različnih teorij odkrila teorijo izbire, ki sta jo iz Amerike prenesla k nam Boba in Leon Lojk. Govorimo o treh poljih: o psihoanalizi, svetovanju in šolskem področju, kjer delujemo tudi mi. Pri odločitvi so vsaj pri meni pretehtala izhodišča, da se ne ukvarja s preteklostjo posameznika in da vsak lahko začne od danes delati in ravnati drugače. Zgodovina ni pomembna, pomembno je, ali hočeš kaj spremeniti – predvsem na sebi. Smo edina šola v Sloveniji, ki to izvaja, nekateri so poskušali, problem pa je, da mora biti na čelu tega vedno ravnatelj, samo učitelji niso dovolj. Glasserjevo teorijo smo prenesli v prakso in v naše razmere. Razvijamo tudi novosti, kot so modra soba, povezovalne navade, konvergentna pedagogika,« ponosno razlaga in je vesela, da se za teorijo izbire zdaj zanima vse več šol in učiteljev, saj so opazili razlike in spremembe. Glede na to, kar sem sama opazila ob obisku šole, lahko rečem, da je to prijazna šola, ki ni razpuščena, čeprav je veliko svobode, obenem pa takšna, ki otroku pomaga razvijati njegove potenciale.

Teorija izbire razlaga naše vedenje.

Na vprašanje, da nam pojasni in približa teorijo, po kateri delujejo, pravi: »Vsak človek ima pet potreb, ki so gensko določene ob rojstvu. Zadovoljuje jih skozi svoj svet kvalitet. Te se šele razvijajo, prva je na primer njegova mama, kasneje se to dopolnjuje z bližnjimi pa z lepimi dogodki, hrano, ki jo imamo radi ... To so naše dragocene stvari in svoje potrebe zadovoljujemo skozi spomin na te ugodne trenutke. Tako ustvarjamo svoje navade. Človek deluje celostno, od fiziologije do čustvovanja, a po Glasserju lahko kontroliramo le mišljenjska in vedenjska dejanja. Tudi učence opazujemo glede na njihove potrebe po moči, svobodi, varnosti in približaj se mu glede na njihovo izražanje. Treba je ustvariti okolje, da bo to potrebno zadovoljilo. V prvem obdobju sta to varnost in pripadnost, kasneje potreba

Ko se vse sprosti, ko ni pretiranega nadzora in vlada zaupanje, to vodi v ustvarjalnost. Popolnoma zaupam svojim sodelavcem, stvari tečejo brez pretiranega nadzora in so zdaj že utečene.

po moči in svobodi, še posebej se to razvije med najstniki. Takšno okolje želimo ustvarjati tudi v šoli, iščemo možnost zadovoljiti potrebe, čeprav tu ni lahko. Gre za zelo zapleteno gradnjo odnosov v skupini, pri čemer pazimo, da ne pademo v kaznovanje in šikaniranje. Učitelji pri nas uporabljamo povezovalne navade, v vsakem trenutku nastopamo s spoštovanjem do učenca in to se nam potem tudi vrača nazaj. Zaupati je treba temu, da se vsak vede tako, da bo zadovoljeval svoje potrebe. Takoj dopolni, da je ob tem jasno, da meje so, a z odgovornostjo in veliko truda jih določa vsak sam, pri tem pa upošteva in se zaveda, da smo skupnost ter da so potrebna pravila, ki pa so osmišljena in dogovorjena. »Dobiti morajo konkretno izkušnjo in potem ne nasprotujejo več, saj potreba za uporabo brez razloga ugasne. Njihovo vedenje ni odziv na okolje, njihovo vedenje je njihova izbira. Naši otroci so živahni, niso zamorjeni, so veseli in večina je zadovoljna. Napredujemo skupaj, mirno, manj stresno in hitreje, saj pri nas vse temelji na odnosih. Vseprisotna je kultura medsebojnega širjenja izkušenj, učitelji sodelujejo med seboj in si pomagajo,« nam zavzeto pojasnjuje ga. Kern.

Priznanje za pedagoško inovacijo.

Projekt z naslovom Z dobrimi odnosi do znanja so predstavili tudi Zavodu RS za

šolstvu in zanj prejeli priznanje na peti inovacijski ravni. V obrazložitvi so na zavodu tako ocenili, da je »vizija šole oblikovana na osnovi vrednot, kot so vzgoja, družbeno odgovornega človeka, kritičnega, samostojnega, prijaznega, povezovalnega, skrbnega, samozvestnega in uspešnega. Negospodovalno vodenje in vizija vrednot so spodbudile inovacije v vzgoji in izobraževanju ter širjenju le-teh znotraj in izven šole. Zato ugotavljajo, da OŠ Preserje sledi humanim oblikam družbenega in pedagoškega delovanja. V tem smislu projektna skupina vodi oz. usmerja celoten učiteljski zbor na poti humanega prilaganja izvedbenega kurikula obveznega šolanja. Ocena, vredna pohvale, priznanja in posnemanja. Sicer pa so velik poudarek pri svojem delu posvetili tudi temu, da so eko šola. Ob šoli so uredili vrtičke, nižji razredi imajo vsak svojo gredico, gojijo zelišča in se učijo pridelovati zelenjavo. Učenci sodelujejo tudi pri kuhi, sami na šoli pečejo kruh. Utečeno je ločevanje odpadkov, z inovativnostjo so sami izdelali kompostnik za hitro predelavo odpadkov v zemljo. Posebej dobre rezultate je dala tako imenovana eko sobota, ko so učenci samostojno pregledovali učinkovitost rabe in porabe energije na šoli in našli veliko stvari, ki jih zdaj skupaj izboljšujejo. Sami tudi pleskajo razrede, se lotijo generalnega čiščenja šole ... Ravnateljica bi lahko še dolgo naštevala, kaj vse počnejo, a zaključijo: »Ja, rada sem med učenci, velikokrat grem mednje, se z njimi pogovarjam. Tudi jem kar z njimi v jedilnici. Tako se mi je pred časom zgodilo, da sem si vzela veliko več solate, pa je eden od učencev to opazil in začuden povprašal, ali bom res tako veliko pojedla. Znao jo pa tudi potolažiti, saj jo je učenec, ki mu je na vprašanje, kako se počuti, odgovorila, da tisti dan ni ravno v najboljši koži, hitro potolažil, da je takšno pač življenje. Učenci znajo biti tudi zelo neposredni in odprti, če so odnosi na šoli sproščeni in osebni. Tako jo je eden od učencev na hodniku ustavil in kar direktno vprašal, kaj pa ona

kot ravnateljica sploh dela tukaj na šoli, a je ona samo za to, da jih varuje ...

Vedno ji je veliko pomenila družina.

Z družino živi v Šmarci, je mati Barbare, ki odhaja prav v teh dneh na delo v London, in Domna, ki je poskrbel, da je že dvakrat babica. Odraščala je v Šmarci, v domačem okolju, ki je veliko nudilo, hiša je bila vedno polna knjig, ki so bile cenjene. Očeta je vse zanimalo, bil je tudi glasbenik. Pravi, da danes ve, da sta starša odlično opravila svojo vlogo, tako je oče zadostil radovednosti, raziskovanju, bil je tehnično usmerjen, mama pa ji je dala ustrezna znanja v gospodinjstvu, ljubezen do kuhanja, toplino. Ker je že stopila v petdeseta, občuti, da se njena vloga spreminja, tako je vse več dela posvečenega spet staršem, obenem pa je potrebno pomagati otrokom pri eksistencialnih stvareh, stanovanjskih problemih, službah, popaziti je treba na vnuke. »Prostega časa je malo, kar ga je, ga namenjam branju knjig in obiskom koncertov. Rada imam umetnost, glasba me hitro spravi v jok, ganjena sem od lepote ... In tudi v šoli si želimo, da bi učenci našli pot do klasične lepote in ravnesveja, ki ga lahko dajejo različne umetnosti,« se spet hitro vrne k šoli. Med avtorji ji je blizu Jung, ki jo vedno znova fascinira s svojim poznavanjem človeka. »Knjige so nasploh pomembne, nezavedno vpletaš in uporabiš njihova sporočila in vedenje v svojem življenju in pri delu,« ugotavlja. Sicer pa ceni in vzdržuje obrede, pomembna je tradicija, tako za družino kot vsako skupnost. Važni so stiki ob tem, važno se je veliko pogovarjati, družiti in biti odprt. Tako stalno išče možnosti, da se družina zbere, rada pripravlja kosila, ki so obenem predvsem priložnost, da so skupaj, da vsak lahko pove, kako mu gre, da se izmenjujejo energije, da vedo, kaj se vsakemu dogaja ... »To nas povezuje,« pravi za svoje obrede druženja – doma in na šoli. □

Uspešno sodelovanje Vrtca Urša z JKP Prodnik

»Saj v našem vrtcu je tako, da z EKO vzgojo rastemo« – odlomek himne Vrtca Urša.

VRTEC URŠA V mesecu aprilu smo v okviru EKO vzgoje v vseh skupinah Vrtca Urša načrtovali in izvajali dejavnosti s področja ekologije. Z vsemi aktivnostmi želimo že v predšolski dobi vzgajati za življenje in s tem zavedanje, da je čisto in urejeno okolje vrednota, za katero si moramo prizadevati vsi.

Strokovne delavke preko različnih zanimivih vsebin in metod uresničujejo cilje, kot so: razvijanje spoštljivega odnosa do narave; primerjanje žive in nežive narave; pridobivanje izkušenj, kako otroci sami in drugi ljudje vplivajo na naravo in kako lahko

dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju naravnega okolja; razvijanje predstave o nastajanju odpadkov ter pomenu in možnosti predelave; spoznavanje obnovljivih virov energije ...

Ne smemo pozabiti na izdelovanje različnih uporabnih ali okrasnih izdelkov iz odpadnega materiala, ki ga pridno prinašajo v vrtec otroci s starši in zaposleni. S tem se spodbuja ustvarjalnost otrok in krepi zavest, da ni vse v kupljenih dobrinah, temveč da material, ki bi ga zavrgli, lahko koristno uporabimo v drugačni obliki.

Kot vsako leto so nas obiskali delavci JK Prodnik in na veliko veselje otrok tudi priljubljeni Grini, ki je s starejšimi skupinam obnovil Grinijeve zapovedi ter vsem otrokom podaril album z nalepkami. Zahvaljujemo se Javnemu komunalnemu podjetju Prodnik za večletno uspešno sodelovanje z našim vrtcem in si želimo še naprej uspešnega delovanja s skupnim ciljem ozaveščanja predšolskih otrok o pomenu EKO vzgoje v vseh segmentih našega življenja.

TINA PANČUR,
POMOČNICA RAVNATELJICE VRTCA URŠA

Vsakdanji kruh naših prednikov

Raziskati kruh naših prednikov je bila naloga članov turističnega krožka na OŠ Vencija Perka v Domžalah, ki so sodelovali na 27. državnem festivalu Turizmu pomaga lastna glava. Naslov letošnjega festivala je bil Potuj z jezikom.

OŠ VENCILJA PERKA DOMŽALE Mentorice Jelka, Meta in Bojana so seznanim učence s temo in za sodelovanje v raziskovanju navdušile Jureta, Marka, Kostja, Drejca, Tilna, Špelo in Katarino iz 5.c razreda ter Blaža, Nadijo, Nives, Elmo, Lano in Timija iz 4.b razreda. Naredili so načrt. Dogovorili so se, da bodo z intervjuji, sodelovanjem z oskrbovankami Doma upokojencev Domžale, ogledom pekarnice, zbiranjem receptov in pregovorov o kruhu naredili raziskovalno

nalogo. Svoje mame, babice in druge starejše žene so spraševali o peki kruha nekoč. Prvič so spoznali sestavine, kot so kvasni nastavek, polnozrnata, krušna moka in posebnost – krompirjev kruh. Pod vodstvom oskrbovank doma upokojencev so spekli odlične kruhove izdelke: kolačke, ptičke, parklje in različne vrste kruha. Gospe so zelo rade sodelovale z učenci in vsakemu so sešile lep predpasnik, ki so ga nosili ves čas projekta pri praktičnih vajah in pri predstavitvi. V

Pekarni Kancilja jim je pri ogledu pekarnice prijazna pekarica Lenči razložila peko kruha. Poskusili so tudi njihove dobre žemljice.

Učenci 5.c razreda so z mentorico Meto pripravili uprizoritev dramske igrice Od kod si, kruhek. Zaigrali so jo že oskrbovancem v domu upokojencev in svojim vrstnikom. Po obisku gospoda Igorja Kuzniča, ki jim je pripovedoval o kulinariki osrednje Slovenije, kamor spadajo tudi Domžale, so se odločili, da na turistični tržnici predstavimo jed, ki so jo poimenovali slamnikarska malica – v spomin na nekdanje slamnikarstvo. Slamnikarsko malico je sestavljal krompirjev kruh, šobel, hren in jabolčni sok.

V torek, 9. 4. 2013, so se odpravili v Ljubljano v Mercator center v Šiški na turistično tržnico. Tam so se predstavile ekipe ljubljanske regije. Opremljeni s slamniki, slamnikarskimi izdelki, raznimi vrstami kruha, ki so ga učenci sami spekli, in slamnikarsko malico, poznavanjem jedi in raziskovalne naloge so se uspešno predstavili obiskovalcem in komisiji. Osvojili so srebrno priznanje.

Za njimi je veliko opravljenega dela. Naučili so se peči kruh, zbirali so recepte, pregovore, spoznavali stare besede, se družili s starejšimi, ki so jim posredovali svoje izkušnje, igrali so igrice, predvsem pa se veliko naučili o prehranjevanju nekoč in svoje znanje delili z drugimi.

**BOJANA DORIČ, JELKA LESAR IN
META GORJANC, MENTORICE TURISTIČNEGA
KROŽKA OŠ VENCILJA PERKA**

Na kmetiji je lepo ...

Sošolec Gal nas je povabil na obisk k sebi domov, zato smo komajda pričakali, da se najavi kakšen prijeten sončen dan, da bi se napotili proti študi. In smo ga tudi dočakali.

OŠ VENCILJA PERKA DOMŽALE Galova družina ima kmetijo. Še pred odhodom smo se radoživo pogovarjali, kaj lepega nas čaka pri njih doma, veselil pa se je tudi Gal, saj ni tako nepomembno, če te pridejo obiskat vsi sošolci pa še učiteljici.

Prvi nas je ob prihodu na kmečko dvorišče pričakal Miško. To je Galov ljubljencek – poni, ki smo ga previdno pobožali, saj lahko tudi ugrizne. Kar z rok nam je jedel korenje. S korenjem smo nakrmili tudi zajčke, pa še krave. Ob hlevu smo si ogledali zbiralnico mleka ter imeli srečo, ker so ravno tedaj s cisterno prišli izprazniti bazen mleka in le-tega odpeljali v mlekarno, od tam pa v trgovino. Nismo vsi vedeli, da se v trgovini kupljeno mleko pridelava na kmetih.

Kar malo prestrašeni smo se tiščali stene, ko smo prečkali hlev z govedom; telički in krave niso tako majhna bitja, da bi se brezbrizno sprehajali med njimi. Pa še krava je takrat opravljala veliko potrebo in je njeno

blato padalo okoli. Tudi to spada h kmečki idili, čeprav so si nekateri mašili nosove.

Prišli smo do svinjaka. Gal nam je že pred dnevi v šoli razlagal, da so ravnokar dobili mlade prašičke. Skozi celo leto jih bodo dobro krmili, da bodo pozimi dovolj veliki za zakol.

V kokošnjaku je vse vreščalo, jajc pod kurami pa celo morje. Kar zavidali smo Galu, da lahko vsak dan pobira sveža jajčka izpod kokoši.

Ob poslopijih z živalmi imajo postavljen velik rastlinjak, v njem pa smo občudovali številne mlade sadike cvetja in zelenjave, ki jih sami vzgojijo za sajenje na svojih njivah ali za prodajo na tržnici.

Galova mamica nas je nato odpeljala do garaž z orodji. Kaj vse se tam vidi! Traktorji, raznorazni priključki za delo na polju – zlasti fantje so imeli velike oči. Gal jim je razložil, čemu vse služi, saj sam že pridno sodeluje pri vseh kmečkih delih.

Ovce so se prestrašene stisnile v kot svojega domovanja na slami in si najbrž želele, da čim prej zapremo vrata za sabo. Res smo bili glasni v vsem tistem navdušenju.

Ko smo se vrnili na dvorišče kmetije, nas je poleg sladkih dobrot čakalo še večje presenečenje. Galov ata je v voz vpregel Miška in nas zapeljal po vasi. Čisto iz sebe smo bili od poskočnega doživlja in skoraj nas ni bilo mogoče spraviti dol z voza.

Crkljali smo mucko in psa ter se čudili, da se prav nič ne prepirata med seboj.

Mi bi še kar ostali in odkrivali čudne koticke kmetije, vse se nam je zdelo nepojmljivo lepo. Ob vseh teh prijetnih občutkih pa nismo pozabili, da je potrebno na kmetih vsak trenutek trdo poprijeti za delo, da lahko nato pobiraš sadove svojega dela. Mi smo tokrat bili le opazovalci.

**1.A OŠ VENCILJA PERKA DOMŽALE
Z UČITELJICAMA**

S Heliosovimi barvami za lepše prostore in Guinnessov rekord

Tudi na Osnovni šoli Domžale barvita sobota s 121 prostovoljci

OŠ DOMŽALE Sobota 18. maja je bila za vso Slovenijo še posebno barvit dan, saj je na desetih osnovnih šolah, tudi na OŠ Domžale, potekalo pleskanje izbranih prostorov. Prostovoljci so se združili v dobri volji, da pomagajo prebarvati šolske zidove in poskrbijo za prijazno učno okolje, hkrati pa postavijo Guinnessov rekord v množičnem pleskanju notranjih zidnih površin. V barvanju je sodelovalo 1667 prostovoljcev, v OŠ Domžale 121, pomagali so tudi predstavniki Občine Domžale in vodstvo Skupine Helios.

Udeležence so osnovnošolci na inovativen način povabili z veleplakati. Domžalske umetnine si ogledajte na www.barvamo.si

Heliosovi strokovnjaki so s sodelovanjem šol že vnaprej izbrali barve, ki stimulativno in prijazno vplivajo na učni proces. Pred barvanjem so vsi dobili potrebno opremo, zaščitna sredstva in simbolična darila, poskrbljeno je bilo tudi za okrepčilo. Pleskanje je potekalo ob pomoči profesionalnih slikopleskarjev, ki so z drugim nanosom barve poskrbeli za resnično vrhunsko prebarvane prostore.

Ob koncu akcije je v. d. ravnatelj Uroš Govc povedal, da jih zelo veseli, da je družba Helios njihovo šolo izbrala za barvanje notranjih zidnih površin ter Guinnessov rekord. Družba Helios ima namreč sedež v Domžalah

in je največje podjetje v občini. Šola podpira tudi druge Heliosove projekte: Heliosov sklad za ohranjanje čistih voda ter obnovo športnih igrišč v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije. V Domžalah imamo tudi košarkarski klub Helios. »Sam kot v. d. ravnatelja čutim dolžnost, da sodelujemo pri tovrstnem projektu in ga razumem kot pomoč domačih podjetij. Današnja akcija so lepo sprejeli tudi krajani Domžal, saj so se v velikem številu odzvali povabilu,« je dejal Uroš Govc.

Aleš Klavžar, član uprave družbe Helios Domžale, d. d., je barval učilnice v OŠ Domžale in povedal, da so izjemno veseli, da se je barvanja udeležilo toliko prostovoljcev in so skupaj prebarvali toliko prostorov. Med drugim je dejal: »To je bilo najbolj množično pleskanje prostorov doslej in prepričan sem, da smo dosegli Guinnessov rekord. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem sodelujočim šolam, še posebej pa prostovoljcem in profesionalnim pleskarjem, ki so omogočili, da so bodo osnovnošolci zakorakali v prenovljene prostore.«

Čestitke vsem prostovoljcem, učencem pa veliko prijetnih trenutkov v prebarvanih prostorih.

VERA VOJSKA

**Domžalski
komorni
zbor
Domžale**

Zborovodja Fernando Mejias

www.dkz.si

Koncert ob **25-letnici**
delovanja zbora

Četrtnka

**Kulturni dom Franca
Bernika Domžale**

sobota, **15. junij 2013**
ob **20.** uri

Vstopnice so na voljo na blagajni
Kulturnega doma Franca Bernika Domžale,
tel.: **01/722 50 50**, ter pri članih zbora

www.facebook.com/DomzalskiKomorniZbor

IZ NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

na kratko

OŠ RODICA

Dan odprtih vrat v tovarni Krka

V soboto, 20. aprila, je v podjetju Krka Novo mesto potekal dan odprtih vrat, ki smo se ga v sodelovanju z ZPM Domžale udeležili tudi učenci in učitelji OŠ Rodica.

V soboto smo se učenci zbrali pred OŠ Rodica. Z avtobusom smo se odpravili v Krko. Vožnja je bila zabavna. Ko smo prišli pred tovarno, smo imeli sprejem in pogostitev s hrano in pijačo. Razdelili smo se v dve skupini in odšli na ogled tovarne. Ogledali smo smo si Krkin najodobnejši obrat za proizvodnjo trdih oblik zdravil. Po zanimivem in poučnem ogledu smo imeli še zabavni program na prireditvenem mestu. Ogledali smo si predstavo čarodeja, šli na poslikavo obraza in se udeležili mini športne olimpijade. Družili smo se z Krkinimi športniki in dobili njihove avtograme. Med zabavnim programom je nastopila tudi lanskeoletna zmagovalka X Factorja Demetra Malalan. Po nastopu je delila podpise in slike. Ob koncu so nam za nagrado razdelili medalje in nahrbtnike. Daril smo bili zelo veseli. Obisk Krke je bil zelo zanimiv, mi, učenci, pa smo bili zelo navdušeni. Zahvaljujemo se podjetju Krka za izjemno prijazen in velikodušen sprejem ter Zvezi prijateljev mladine Domžale, ki nam je omogočila ta zanimiv obisk!

GAJA GREGORC KELAM, OŠ RODICA

Izjemno vzdušje na Krkini prireditvi je dodatno popestril še nastop Demetre Malalan.

OŠ ROJE

Na državnem tekmovanju mladih tehnikov

V petek, 10. 5. 2013, je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani potekalo Državno tekmovanje mladih tehnikov osnovnih šol z nižjim izobrazbenim standardom. Osnovno šolo Roje so zastopali štirje učenci, ki so se na predhodno izvedenem regijskem tekmovanju dobro odrezali in se tako neposredno uvrstili na Državno tekmovanje mladih tehnikov. Trije učenci so obdelovali gradiva (les, kovino, papir), en učenec pa je izkazoval svoje znanje v obvladovanju računalniškega programa CiciCAD. Tekmovalci so izdelovali lesena stojala za prtičke, zvončke iz kovinskih cevi in pločevine ter ptičje kletke iz papirja. S programom CiciCAD pa so tekmovalci izdelali tehnične risbe predmeta v narisu, tlorisu in stranskem risu. Učenci OŠ Roje so odlično zastopali našo šolo, saj so osvojili dve zlati, eno srebrno in eno bronasto priznanje. Tekmovalcem OŠ Roje čestitamo za izjemen uspeh in jim želimo uspešno nadaljnje delo.

UČITELJ OŠ ROJE
SLAVKO LENARŠIČ

Z novim šolskim letom naziv Kulturna šola

OŠ Preserje pri Radomljah – izobraževalna ustanova, v kateri živijo ljudje, ki s svojo vizijo: Z dobrimi odnosi do uspeha izobražujejo in vzgajajo mlade nadobudneže, ki jim tradicionalni način izobraževanja ne zadostuje več.

OŠ PRESERJE PRI RADOMLJAH To vizijo odražata formativno spremljanje učenčevega napredka in pouk za polno usposobljenost (PPU); slogan Z roko v roki nikoli nisi sam pa raznoliko kulturno udejstvovanje, povezovanje s krajem, varovanje kulturne dediščine, medgeneracijsko povezovanje, mednarodno sodelovanje, eko usmeritev ...

Na šoli si učitelji in mentorji prizadevamo učenca čim bolj kulturno ozavešati, jih podučiti in jim ponuditi življenjsko izkušnjo. Rezultat tega so številne prireditve, proslave, okrogle mize, predavanja, razstave in druge dejavnosti, ki povezujejo učenca. Leti se v njih kulturno izobražujejo in širijo svoja obzorja. Naš cilj je povezati učenca razredne in predmetne stopnje, zato na posamezni kulturni prireditvi sodeluje tudi več kot 100 uencev. Ne mine mesec v šolskem letu, da na našem odru ne bi zaživel kulturni program, ki ga dopolnjujejo številne razredne kulturne aktivnosti in druge dejavnosti.

Velik poudarek dajemo novim oblikam kulture in umetnosti. Stremimo, da vse, kar počnemo, povežemo s kulturo, vsakdanjim življenjem in bogatjenjem duha vsakega učenca. Glavni pobudniki vsega tega so učenci. Veselijo se vsakega novega dogodka, prireditve, predstave, prav tako pa je na šoli globoko zakoreninjena zavest, da znanje in kultura hodita z roko v roki. Vse to so razlogi, da smo se prijavili na razpis Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti za kulturno šolo. Veseli nas dejstvo, da je tudi komisija, pristojna za ocenjevanje, prepoznala naše delo, ki je tako vpeto v naš vsakdanjik, da je postalo način življenja, hrana za obstoj in razlog za nadaljevanje. Novo šolsko leto bomo tako odprli z nazivom kulturna šola in ponovno lahko pričakujete obilo kulturnih, zabavnih ter neponovljivih poslastic, ki jih bodo za vas pripravili učenci, mentorji in vodstvo šole.

MAG. JASMINA POGAČNIK

Srečanje z dr. Romano Jordan v Strasbourgu

Učenci OŠ Dragomelj so se 15. aprila zvečer skupaj z vrstniki iz OŠ Toma Brejca Kamnik, OŠ Stranje in OŠ Šmartno v Tuhinju in spremljevalci ter odlično vodičko Jožico Polanc odpravili na pot proti Franciji.

OŠ DRAGOMELJ Po dopoldanskem ogledu starega mestnega jedra Strasbourga smo se srečali z evropsko poslanko dr. Romano Jordan. Učenca je navdušila veličina parlamenta ter seveda sama priložnost, da so si Evropski parlament lahko ogledali „od znotraj“. Prenočili smo v hostlu v Karlshujsu ter se naslednje jutro odpravili v Trubarjeve kraje. Obiskali smo Derendingen, kjer je služboval in je domnevno tudi pokopan Primož Trubar. Ob povratku proti domovini smo si ogledali še München. Čeprav smo se malo s strahom odločili za organizacijo takšno ekskurzije, smo prepričani, da se bomo naslednje leto zopet zorganizirali na tak način ter učencem dali priložnost, da spoznajo širšo domovino.

Nekaj misli o ekskurziji učenecv OŠ Dragomelj:

Parlament je bil lep, vendar sem pričakovala več.

Lara Gorenc

Pot nas je peljala v Evropski parlament. Tam so nas zelo lepo sprejeli. Najbolj všeč mi je bil predavatelj, ki je zelo nam primerno vodil predavanje. Pozdravit nas je prišla tudi evropska poslanka Romana Jordan. Ogledali smo si tudi veliko sejno dvorano in se slikali pred vsemi zastavami EU.

Ula Dobnikar

Sama ekskurzija mi je bila zelo všeč, še posebej me je fascinirala katedrala v Strasbourgu. Že od daleč je bila dobro vidna in

dalo se je videti, da je narejena v razkošnem slogu. Ko pa smo prišli na trg, mi je dobesedno zastal dih. Vse te podrobnosti in že samo to, koliko je bila visoka, je bilo neverjetno.

Tajda Kralj

Sam parlament mi je bil zelo všeč, bil je čist, urejen in na splošno sem se v njem prijetno počutila. V njem sem spoznala Romano Jordan, ki je poslanka in v parlamentu zastopa Slovenijo.

Karin Uršič

V EU parlamentu mi je bilo všeč in tudi pomembno, da nam je predavatelj na zelo zanimiv in preprost način predstavil, kako deluje parlament, da si vse skupaj sedaj nekoliko lažje predstavljamo.

Mateja Erzar

Od ekskurzije v Francijo in Nemčijo mi je najbolj ostal v spominu kraj, v katerem je deloval in živel Primož Trubar. Zelo mi je všeč preprostost protestantske cerkve in njihova ideja o neprodajanju odpustkov.

Zala Bohar

V Strasbourgu smo prispeli v torek zjutraj ter se odpravili na ogled mesta. Mesto je zelo zanimivo, saj ima pestro zgodovino. To območje so si skozi čas menjali Nemci in Francozi, zato ima mesto nekaj francoskih in nemških značilnosti. Zelo so mi bile všeč hiše v starem mestnem jedru. Ob posedanju na klopci ob reki Ill sem se začela zavedati,

OŠ Roje – zmagovalka v kategoriji Najbolj aktivna šola v projektu Zemljo so nam posodili otroci 2012/13

Ob svetovnem dnevu Zemlje, 22. 4. 2013, so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani s slavnostno podelitvijo priznanj zaključili vseslovenski natečaj Planetu Zemlja prijazna šola.

OŠ ROJE Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, ki nas je na prireditvi tudi nagovoril. Srečanja so se udeležili tudi legenda slovenske košarke Jaka Daneu, znani slovenski igralki Nataša Tič Ralijan in Iva Babič, pevka Nina Pušlar, meteorologinja mag. Tanja Cegnar in varuhinja človekovih pravic Vlasta Nussdorfer.

Na natečaju Planetu Zemlja prijazna šola je v okviru devetih različnih projektov letos sodelovalo več kot 70 šol in med njimi tudi naša. Učenci prilagojenega programa so se v okviru projektov Zelena nit, Karavana varne kemije in Zemljo so nam posodili otroci spoznavali z različnimi ekološkimi temami, ustvarjali plakate, sodelovali v šiviljski delavnici ter pripravili kratek film o šolskem eko vrtu. Z njim se na šoli ukvarjamo že dalj časa, bolj načrtno pa zadnji dve leti. Eko semena kupimo v bližnji cvetličarni, nekaj pa jih vzgojimo sami, kot na primer seme fižola in raznovrstnih zdravilnih in okrasnih rastlin. Poleg zelenjavnega vrta imamo tudi sadovnjak in kotičke z okrasnimi grmičevjem ter jagodičevjem. Vrt nam predstavlja odlično učilo

za dejavno spoznavanje narave, razvijanje spretnosti rok in občutenje različnih naravnih materialov. Učenci posebnega programa pa so prebirali eko knjige, se udeležili predavanja o kompostiranju, nato pa skozi vse leto ločeno zbirali organske odpadke, jih ustrezno kompostirali, da lahko sedaj kompost uporabljamo za gnojenje vrtnih rastlin.

Čeprav smo majhna šola, smo bili najboljši kar pri dveh projektih: Ko odpadki postanejo zlato in Zemljo so nam posodili otroci v kategoriji Najbolj aktivna šola. Pristojni smo si naziv Planetu Zemlja prijazna šola in zmagovalna šola v kategoriji Najbolj aktivna šola v šolskem letu 2012/13 v projektu Zemljo so nam posodili otroci.

Dogodek je spremljal tudi eko bazar, kjer so se naši učenci zabavali in družili z znanimi osebnostmi ter maskotami posameznih sponzorjev. V šolo smo se ponosni vrnili z nagradami, vrečkami dobrot in trdno odločeni, da se bomo tudi v prihodnje trudili ostati aktivna in planetu Zemlja prijazna šola.

MENTORICI DARJA GRUDEN IN LUCIJA
KODRCA Z UČENCI OŠ ROJE

si nadeli slušalke in poslušali razpravo v slovenskem jeziku.

Maja Rihtar

Vozili smo se vso noč. Ko smo zjutraj prispeli, smo odšli na ogled mesta. Ogledali smo si glavne mestne značilnosti. Mesto se mi je zdelo zelo lepo, saj ima tak starinski stil. Všeč mi je bila katedrala, saj je zelo velika in ima bogato arhitekturo. V katedrali je štoklja, ki je tudi znak mesta. Zanimivo je, da teče reka okoli celotnega mestnega jedra.

Neja Kokalj

Bilo je zelo zanimivo, ker smo videli, kako izgleda parlament od znotraj, in da so nam povedali, kaj sploh delajo politiki.

Natalija Petrovič

Meni je bila ekskurzija zelo všeč. V Münchnu je bilo zelo dobro, ker smo imeli nekaj prostega časa.

Peter Sturm

METKA MURN,
RAVNATELJICA OŠ DRAGOMELJ

20 let Vrtca Dominik Savio Karitas Domžale

V župnijski cerkvi Marijinega vnebovzvetja v Domžalah so v soboto, 20. aprila, pripravili slovesnost ob 20. obletnici Vrtca Dominik Savio.

VRTEC DOMINIK Začelo se je s sveto mašo, ki jo je daroval ljubljanski nadškof Anton Stres. Z njim so somaševali župnik Janez Šimenc, Avgust Klobčar in prof. Anton Štrukelj; pri oltarju je bil tudi gojenec vrtca, diakon Marko Mohor Stegnar. Cerkve je napolnila množica, v kateri so bili tisti, ki so pred dvajsetimi leti postavljali temelje enemu izmed prvih katoliških vrtcev v Sloveniji, zatem vzgojitelji in otroci, ki so ali še obiskujejo Vrtec Dominik Savio, s svojimi starši, sodelavci Karitasa in mnogi drugi, ki so na tak ali drugačen način povezani z njim.

Nekateri so se v mislih vrnili v leto 1992, ko je zamisel o katoliškem vrtcu začela dobivati realne temelje; drugi v mesece priprav na to, da je hiša na Krakovski lahko postala to, kar je danes; tretji na 1. april 1993, ko so prvič prišli v "službo"; in

spet drugi na ponedeljek v velikem tednu 1993, ko so prestopili prag vrtca s svojimi najmlajšimi ter jih izročili v varstvo vzgojiteljem in vzgojiteljicam. S tem je Vrtec Dominik Savio – Karitas Domžale, v katerem je bilo takrat trideset otrok, dejansko postal prostor vzgoje, ki se ni sramovala pridevnika "krščanska". V spominu se je marsikdo vrnil v drugo majsko soboto istega leta, ko so vrtec slovesno blagoslovili, otroci in vzgojitelji pa so takrat ob pomoči gostujočih prvič pripravili pester kulturni program.

Sveta maša je bila zahvala za veliko delo, ki je bilo opravljeno doslej in prošnja za božji blagoslov pri delu vseh, ki so povezani z vrtcem. Molitvi je svoje dodal številčen pevski zbor pod vodstvom Lojzeta Štefana in glasbene spremljave. Tudi vrsta drugih sodelavcev pri bogoslužju se je zvrstila od

uvoda v mašo do zahvale. Nadškof Anton Stres je v nagovoru po evangeliju najprej izrekel zahvalo Bogu in vsem, ki so prispevali k temu, da lahko praznujemo jubilej vrtca. Zatem je skupaj z navzočimi razmišljal o pomenu katoliške vzgoje in o pravici staršev ter otrok do tega, da si sami izbirajo vzgojne ustanove, ki najbolj ustrezajo njihovemu prepričanju. Po obhajilu se je začasni direktor Karitasovega vrtca Dominik Savio Rok Pogačar zahvalil Bogu in ljudem za dosedanje podporo ter obljubil, da bodo s skupnimi močmi nadaljevali poslanstvo, ki so ga začeli pred dvajsetimi leti.

Maši je sledila akademija, v kateri so se predstavili nekdanji in sedanjí obiskovalci vrtca skupaj s svojimi vzgojiteljicami. Njihove nastope je s spremno besedo vsebinsko dopolnila Blaženka Mali. Nastopili so otroci iz skupin Angelčki, Zvezdice, Sončki, Zvončki in Lučke s svojimi vzgojiteljicami. O svojih doživetjih je spregovoril diakon Marko Mohor, ki je sam obiskoval vrtec. Slišali smo več pevskih nastopov posameznikov, skupin ter združenega zbora staršev in otrok. Sledile so zahvala in simbolična darila – rože iz krep papirja. Zbrane je nagovorila tudi podžupanja Andreja Pogačnik Jarc, ki se je udeležila slovesnosti v imenu Občine Domžale. Vrtec Dominik Savio ni obogatitev samo za župnijo, ampak tudi za občino, saj vrši poslanstvo kot vsi drugi vrtci v občini in skupaj z njimi dopolnjuje vzgojno ponudbo kraja. Vrtcu je v imenu občine za praznik podarila umetniško sliko. Program je ves čas spremljal tudi nadškof Stres, ki se je zatem pridružil še živahni množici pred cerkvijo. Za pogostitev so z združenimi močmi poskrbeli skavti, sodelavci vrtca in župnijske Karitas ter starši.

TONE GORJUP

Hoja za vodo

Na letošnji svetovni dan vode, 22. 3. 2013, so se otroci skupine Mehurčki (Vrtec Urša, enota Češmin) z vzgojiteljicama Urško Salajko in Sašo Križman odpravili na Hojo za vodo.

VRTEC URŠA Hoja za vodo je v svetu znana in uveljavljena aktivnost, pri nas pa skoraj nepoznana. Glavno sporočilo Hoje za vodo je ozaveščanje na področju oskrbe s pitno vodo z gibanjem, s hojo. Za naše osnovne fiziološke potrebe porabimo minimalno 1,5 do 3 litre dnevno. Ko se po takšno količino vode odpravimo peš (ne glede na vremenske razmere), se naš odnos do vode zagotovo spremeni.

Preden začnemo s samo aktivnostjo, si izberemo neko dnevno opravilo, vezano na porabo vode. Naj bo to umivanje, ščetkanje zob, kuhanje, zalivanje vrta, pranje avtomobila. Izmerimo količino vode, ki jo pri takšni aktivnosti porabimo. Potem to vodo natočimo v steklenice in se odpravimo na pot. Za pohod si lahko izberemo bližnji hrib, vodni izvir, sprehajalno pot ob reki ali gozd. S Hojo za vodo se naš odnos do vode resnično spremeni. Če v naših domovih ne bi imeli pip, bi se morali po 117 litrov vode (kar je statistično povprečje porabe vode na dan na Slovenca) vsak dan odpraviti peš! Bi jo še porabili v takšni količini? Letos so za vodo prvič hodili otroci skupine Mehurčki. Ob učenju skozi igro so otroci izmerili, koliko vode so porabili pri

enem umivanju rok. Takšno količino vode so natočili v manjše steklenice (0,5 l) in se odpravili na pohod ob Kamniški Bistrici. O vodi vedo že veliko, vedo tudi, da so včasih po vodo za kuhanje, umivanje in pranje morali hoditi peš. Tako so s Hojo za vodo tudi sami pridobili izkušnjo o tem, koliko truda je potrebno vložiti v to, da pridemo do vode, ki nam sicer priteče iz pipe. Ta dan je vsak otrok prenesel 0,5 litra vode, prehodili pa smo dobre 4 km. Pipe v vrtcu še danes skrbno zapirajo in o tem, kar so se naučili, radi povedo tudi odraslim.

Posebno presenečenj nas je pričakalo v maju, ko so nam iz svetovne organizacije World Walks for Water, kjer smo tudi registrirali našo hojo za vodo, sporočili, da smo izmed vseh sodelujočih iz celega sveta prejeli nagrado za najbolj navdihujočo fotografijo malih pohodnikov za vodo!

Hoja za vodo se lahko izvaja čez celo leto, s tem opozarjamo na pomanjkanje pitne vode, na skrbnejše ravnanje z njo, na izražanje spoštovanja temu temeljnemu gradniku našega obstoja, voda je pravica vseh.

JERNEJA PAVČEK, POBUDNICA PROJEKTA HOJA ZA VODO, WWW.HOJAZAVODO.COM

VRTEC DOMŽALE

Vokalna skupina Vrtca Domžale

Sončnice

z zborovodjo **Uršulo Jašovec**

vabi na **2. letni koncert z naslovom**

SONČNE PESMI!

Kulturni dom Radomlje, **7.6.2013 ob 19. uri**

Gostje:
plesalci iz **Cicidoma**
z vzgojiteljico
Vero Kolenc

Vijudno vabljeni. Vstop prost.

VESELE POLETNE POČITNICE

26. do 28. junij
1. do 5. julij
8. do 12. julij
5. do 9. avgust
19. do 23. avgust

od 10 h do 15 h

Naš čas bomo preživel i igrivo ob družabnih igrah, sproščujoče ob filmih in glasbi, kreativno, raziskovalno, izletniško, sladko....

Prispevek je 4€ na dan (prevozi, vstopnine, sladki priboljški, kreativni material).
Malico otroci prinesejo s seboj.
Program je namenjen otrokom od 1. razreda OŠ dalje.

Obvezne predhodne prijave pričnemo zbirati **17.6.2013** na tel. **722-66-00**, na **info@czm-domzale.si** ali osebno v Centru.

Prijavnice dobite tudi na naši spletni strani **www.czm-domzale.si**

Število mest je omejeno !

Center za mlade Domžale, Ljubljanska c. 58, 1230 Domžale

KULTURA

LJUBEZEN DO KULTURE

TONE KOŠENINA, predsednik društva

Prvih 20 let uspešnega dela Kulturnega društva Groblje

Vera Vojska

To, da ljubezen do kulture – naj gre za aktivno delo na tem področju ali le za obisk tovrstnih prireditev na območju vseh treh Jarš, Rodice in Grobelj – ni nova, pričajo uspešna dela kulturnih društev: Katoliškega slovenskega prosvetnega društva za občino Jarše, Pevskega društva Lipa, Prosvetnega društva Vilko Rožič Jarše ter Sindikalnega kulturno umetniškega društva France Kokalj v Induplati Jarše, dolgoletno tradicijo pa ima tudi Oktet bratov Pirnat. Čeprav se je kultura gojila tudi v drugih društvih, je potreba po organizirani kulturni dejavnosti rasla. Anton Košenina in Stane Cotman sta bila pobudnika ustanovitve Kulturnega društva Groblje 3. septembra 1993. Prvi predsednik je postal Stane Cotman, ki je društvo vodil en mandat, za njim pa društvo še danes vodi prizadevni Anton Košenina, eden najbolj vsestranskih kulturnih delavcev. V pogovoru z njim sem skušala izvedeti kar največ zanimivosti iz 20-letnega življenja in dela Kulturnega društva Groblje, kjer so in še skrbijo za množičnost in kvaliteto rast posameznih kulturnih skupin, ki se uveljavljajo ne samo v lokalnem, ampak tudi v državnem in mednarodnem okolju. Najprej pa o začetkih društva.

Kulturno društvo Groblje je ponovno združilo vse, ki so imeli tovrstno dejavnost radi – pa naj si gre za zborovsko petje, folkloro, gledališko dejavnost, za organizacijo prireditev ali željo pokojne zborovodkinje Metke Pichler, ki nas je večkrat dregala, češ, naredite že kaj. Ustanovni občni zbor smo imeli v gasilskem domu v Srednjih Jaršah, kjer je prepeval Oktet bratov Pirnat. V naslednjih dneh sta že začela vaditi Mešani pevski zbor Groblje s pevovodjem Tomažem Pirnatom ter gledališka sekcija; gasilski dom, kasneje pa šola Jarše sta bila nekaj časa tudi kulturni dom. Logotip društva je na mojo prošnjo izdelal arhitekt Anton Benda in smiselna poteza je bila pentlja, ki povezuje vse zaselke naše krajevne skupnosti (Zg. Jarše, Sr. Jarše, Sp. Jarše, Rodico in Groblje).

Sprehodiva se najprej po pevskem področju.

Na našem območju je veliko število odličnih pevcev, med katere bi najprej uvrstil svetovno znani Oktet bratov Pirnat, skupaj z OŠ Rodica pa je naše društvo posebno skrb namenilo tudi opernemu pevcu Antonu Šublju. Kot že rečeno, je v okviru KD Groblje najprej pel Mešani pevski zbor Groblje, katerega prvi zborovodja je bil Tomaž Pirnat, za njim Janja Dragan Gombač, kasneje Peter Pogačar. Od septembra 2009 zbor vodi Matevž Kink. V začetku leta 2010 je zbor začel samostojno pevsko pot in deluje kot MEPZ Klas Groblje. Pred sedmimi leti je zborovodja Peter Pogačar zbral mlada dekleta, ki so prepoznava kot dekliški pevski zbor »Moj spev«. Pevke s kvalitetnim petjem in žarom razveseljujejo poslušalce na mnogih nastopih in dosegajo zavidljive uspehe.

Gledališka dejavnost je tista, na katero ste še posebej ponosni?

Res je. Kljub temu, da ni bilo primernih prostorov, niti za vaje niti za igranje, je gledališka skupina redno delovala. To dejavnost je kot režiser začel Evstahij Moder s predstavo Naše mesto v prevodu brata Janka Modra, sledil mu je Danijel Potočan s predstavo Tajno društvo PGC, kasneje je režiral Jezičnega dohtarja Petelina, Gospo poslančevu ter Sem se oženil. Helena Herle je pripravila Četrtega kralja, moj oče Franc Košenina že prej Pri Hrastovih ter v letu 1996 Micki je treba moža. Rafael Pinoza je režiral Pepel in kri, Nataša Cotman pa Včeraj popoldan in Mesto Arbela. Od leta 2003 predstave režira Drago Plevel z že skoraj tradicionalno odlično gledališko ekipo, ki z aktualnimi vsebinami in dobro igro navdušuje vedno polno dvorano. Tako je doslej režiral predstave: Izsilje-

na ženitev, Trije vaški svetniki, Lumpacij Vagabundus, Pričarani ženin, Skupno stanovanje, Gonja za srečo, Gosposka kmetija, Charleyeva tetka, Jara meščanka, Zakonski vrtiljak, uspešnica pa je tudi letošnja predstava Pesem s ceste.

Za folkloro skupino bi lahko rekla, da je iz malega zraslo veliko.

Otroška folklorna skupina je pod vodstvom Naje Zapušek in Darje Žebovec plesala nekaj let. Pred leti pa smo bili veseli ustanovitve odrasle folklorne skupine, ki jo vodi Nevenka Unk Hribovšek in je v lanskem letu že praznovala prvih pet let uspešnega dela. Mednarodno obarvani folklorni večeri »V Grobljah kot nekoč« so prava uspešnica, folklorna skupina pa tudi ob pomoči dr. Franca Hribovskega dosega lepe uspehe doma in v tujini ter je med nami spet vzbudila veselje do kulturne dediščine.

To področje tudi sicer spremljate oz. ste ga spremljali s prireditvami, ki jih v organizaciji Kulturnega društva Groblje ne manjka.

Sprva je bila ena takšnih tradicionalnih prireditev »Vinska trgatev«, ki se je organizirala šest let in je bila namenjena predvsem zbiranju sredstev za ureditev Kulturnega doma Groblje, ki je bil do leta 1995 ključavničarska delavnica, danes pa je hram kulture, vreden tega imena. Zadnjih devet let organiziramo »Druženje pod lipami«, v okviru katerega se sredi maja v lipovem drevoredu zbere veliko rezbarjev in rokodelcev, vse pa povezuje ljudska glasba na različne načine.

Prepoznavni ste tudi po vsakoletni razstavi slovenskih jasic.

V letih od 2004 do 2009 so bile zelo odmevne razstave slovenskih jasic v različnih materialih, kjer so sodelovali razstavljavci iz vse Slovenije. Ogledalo si jih je na stotine obiskovalcev od blizu in daleč, ki so si tako polepšali adventni čas. Razstavo pospremimo z nastopom glasbenih in pevskih skupin, obiščejo pa jo tudi najbolj znani slovenski cerkveni dostojanstveniki. Razstave pospremimo tudi s poštnim žigom pa poštnimi znamkami, voščilnicami in razglednicami.

Kulturni dom je tudi svojevrstno razstavišče?

Najprej bi omenil Ex tempore, devet likovnih srečanj, na katera smo povabili likovna društva in posameznike ter jim omogočili ustvarjanje motivov, povezanih z zanimivostmi in znamenitostmi v naši krajevni skupnosti, pa tudi izven nje. Tako smo pripravili vsakoletne (prodajne) razstave ter jih med ljubitelje ob slovenskem kulturnem prazniku pospremili s kulturnimi programi. Poleg Ex tempora so v našem domu razstavljali številni ustvarjalci, med njimi Marjan Vodnik, Janez in Meta Jarc, Miha Kač ter drugi. Ob teh razstavah smo pridobili nekaj finančnih sredstev, hkrati pa smo oblikovali tudi likovno zbirko društva.

Znani ste tudi po organizaciji koncertov najboljših slovenskih vokalnih skupin, pa ne le slovenskih.

Slovenski oktet, Carmina Slovenica, Ljubljanski oktet, Slovenski madrigalisti, Ljubljanski madrigalisti, De profundis iz Kranja, New swing quartet so le nekateri od nastopajočih v našem domu, ki so nam ponudili vrhunske koncerte. Večkrat smo gostili tudi znane skupine iz tujine.

Sva morda še kaj pozabila?

Vsako leto skupaj z župnijo Jarše pripravimo miklavževanje. Sodelujemo z občino, krajevno skupnostjo, OŠ Rodica in vsemi ostalimi društvi v kraju. Obeležili smo spomin na nekatere najbolj znane prebivalce naših vasi. Tako smo postavili spominsko ploščo ob 100-letnici rojstva Alojzu Mavu v Grobljah. Ob 100-letnici šole v Jaršah se je postavil tudi kip industrialcu in dobrotniku Petru Majdiču. V sodelovanju z OŠ Rodica smo izdali knjigo o opernem pev-

Dekliški pevski zbor »Moj spev« ob 5. obletnici delovanja.

Odrasla folklorna skupina Groblje ob obisku kardinala dr. Franca Rodeta septembra 2010.

Druženje pod lipami.

Mešani pevski zbor Groblje ob 10. obletnici delovanja.

Dobro sodelovanje in ljubezen do slovenske pesmi, folklore, kulturne dediščine, do kulturnega udejstvovanja tudi po 20 letih ostajata enaka. Želim si, da bo tako tudi v prihodnje, ter vabim vse, da nas čim večkrat obiščejo ter si življenje popestrijo s kulturnim dogajanjem.

cu Antonu Šublju. V okviru Kulturnega društva Groblje smo pripravili projekt za postavitev v letu 1952 podrtje Majdičeve kapelice v Zg. Jaršah. Sodelujemo še na vseh

pomembnejših prireditvah, tudi ob obisku kardinala dr. Franca Rodeta in drugih, lahko bi našel gostovanja in še marsikaj ...

Kulturni dom Groblje ste za prijetno pribežališče članov in članic društva ter obiskovalcev uredili predvsem s prostovoljnimi deli.

Sprva smo za prostore koristili gasilski dom v Jaršah, prvo gledališko predstavo in vaje opravili kar v Kulturnem domu Dob, nato bili nekaj časa v Majčevem dvoru, vseskozi pa se trudili, da uredimo Kulturni dom Groblje. Ureditev je terjala več tisoč ur prostovoljnega dela, finančna sredstva smo zbirali sami, hvaležni pa smo tudi krajevni skupnosti in Občini Domžale. Imamo pogoje za delo, seveda pa imamo še mnogo potreb.

Morda še kaj za konec?

Dobro sodelovanje in ljubezen do slovenske pesmi, folklore, kulturne dediščine,

do kulturnega udejstvovanja tudi po 20 letih ostajata enaka. Želim si, da bo tako tudi v prihodnje, ter vabim vse, da nas čim večkrat obiščejo ter si življenje popestrijo s kulturnim dogajanjem. Hvala pa vsem, ki so nam v vseh teh letih pomagali, zlasti našim strokovno usposobljenim mentorjem ter vsem prostovoljcem. Hvala in naj bo tudi v prihodnjih letih v naši krajevni skupnosti veliko kulturnih trenutkov. Pa še na jubilejno prireditev v jeseni bi rad povabil vse bralce Slamnika. Dobrodošli! □

Ustanovni člani KD Groblje: Stane Cotman, Nada Cotman, Tone Košenina, Boris Razpotnik, Marjan Jeretina, Marta Jeretina, Franc Košenina, Vinko Cotman, Ana Jene, Marija Černe, Franc Novak in Aleš-Stanislaw Stražar

20 let

sreda, 5. junij 20h
četrtek, 6. junij 20h

David Mamet: NOVEMBER

SNG Drama Ljubljana / režija: Matjaž Zupančič / igrajo: Matjaž Tribušon, Uroš Fürst, Jurij Zrnec, Alida Bevk, Andrej Nahtigal / strupena farsa o najvišji politiki, aktualna za vse čase

GLEDALIŠČE

Najzanimivejši del opusa znamenitega dramatika Davida Mameta je usmerjen v strupeno, neprizanesljivo kritiko političnih mehanizmov v današnjem svetu, točneje v Združenih državah Amerike. V uprizoritvi November se loti samega političnega vrha v Beli hiši. Dogajanje strupene politične farse je postavljeno v ovalno pisarno, kjer se iztekajo zadnji dnevi vladavine ameriškega predsednika Charlesa Smitha. Na volitvah mu slabo kaže, v materialnih zadevah se je uštel, zato zdaj s

pomočjo svojih svetovalcev (ti so bodisi cinčni, bodisi nepopravljivi idealisti) panično rešuje, kar bi se še dalo rešiti. Pri tem se ne ustraši skrajno bizarnih potez, nesramnega izsiljevanja in vsakršnih manipulacij. Igra je polna črnega, že kar obešenjaškega humora, s katerim razkriva zakulisje politike, ki bi prav lahko zadevala vse nas in je še kako aktualna tudi v našem prostoru.

ponedeljek, 17. junij 20h
torek, 18. junij 20h

Pierre Palmade, Christophe Duthuron: UBEŽNICI

Narodni dom Maribor / režija: Nenni Delmestre / igrata: Maja Blagovič, Vladimir Jurc / komedija o dveh ubežnicah, ki na skupni avanturi postaneta nerazdružljivi prijateljici

Zgodba pripoveduje o rivalstvu in prijateljstvu dveh žensk, ki skupno pot povsem slučajno začneta ob treh zjutraj na državni cesti, ki sta si jo gospe izbrali za svoj štoparski podvig. Starejša, Klavdija, ženska polna življenja, z obsežno biografijo ter težko prtljago življenjskih radosti in ljubezenskih užitkov, beži iz doma za ostarele, v katerega jo je povsem brezčutno "pospravil" njen sin. Mlajša, Margot, mati in žena, s pestro preteklostjo nepotrebnih reči, pa beži iz svojega doma in od svoje družine točno na hčerkin 18. rojstni dan, saj se zaveda, da njeno življenje žene, matere in služkinje ne vodi nikamor! Ko tako štopata ob avtocesti se povsem nenačrtovano prične njuna skupna zgodba, potovanje dveh "osvobojenih" žensk, ki ju bo skozi niz komičnih situacij, dogodkov in avantur pripeljalo do resničnega prijateljstva. Takšnega, ki ga tudi čas ne more izničiti.

KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA

Ljubljanska 61, Domžale,
informacije in rezervacije: t. 722 50 50
www.kd-domzale.si

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

JUNIJ KOLEDAR PRIREDITEV

IZBR@NO V KNJIŽNICI DOMŽALE

Uredil in izbral: Janez Dolinšek

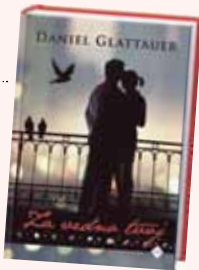
knjige za odrasle

Daniel Glattauer

Za vedno tvoj

CANKARJEVA ZALOŽBA, 2013

Daniel Glattauer se po uspešnicah Proti severnemu vetru in Vsakih sedem valov vrača z romanom Za vedno tvoj. V njem se spet ukvarja s problematiko odnosa med žensko in moškim, spoznavanjem in iskanjem partnerja, s katerim bi lahko vztrajali v vzajemni sreči. Glavna junakinja Judith, poslovna ženska sredi tridesetih let, spozna Hannesa, arhitekta v začetku štiridesetih let, ki se najprej zdi sanjski moški. Vendar pa se po začetnem navdušenju in Judithinem uživanju v tej nenadni oboževanosti s strani Hannesa ta sanjskost začne razblinjati ... na tej točki roman dobi triler-ski spin, kar sicer ustvari napetost, ki bralcu roke dobesedno prilepi na knjigo, vendar pa zaradi nenadnega razvoja zgodbe njenega odnosa v precej bolj skrajno smer lahko pomeni tudi zmanjšano možnost identifikacije z glavnima junakoma – v smislu potolaženosti bralke/bralca, da kaj takega se pa njej/njemu vendarle ne more zgoditi. Daniel Glattauer torej tudi tokrat ni razočaral, ampak po mojem mnenju niti z Vsakih sedem valov niti z Za vedno tvoj ni presegel svojega prvenca Proti severnemu vetru.

Žarko Laušević

Leto mine, dan nikoli: dnevnik nekega kaznjenca

MODRIJAN, 2013

Najprej me je pritegnila fotografija na naslovnici, takoj zatem pa še naslov. Nisem se mogla upreti. Nekoč eden najboljših igralcev nekdanje Jugoslavije. Nepozaben v filmu Oficir z vrtnico. V resnici marsikdo ne ve, da se mu je življenje leta 1993 obrnilo na glavo. V Podgorici je v času razpadanja nekdanje države v samoobrambi ubil dva fanta, enega huje ranil. Obsojen je bil na 13 let zapore, odsedel je 4 leta in se leta 1998 odselil v Ameriko. Žarko se v knjigi seveda spominja žalostnega dogodka, opisuje življenje v ječi, a se prav tako loti tudi spominov na igralsvo in piše o vsakdanjosti našega življenja. Predvsem pa o uničenem življenju. Žarko pravi, da ko človek nekoga ubije, ni nikoli več svoboden. Knjiga, ki naredi velik vtis na človeka.

Tanja Mravak

Morava se pogovoriti

EBESEDE, 2012

Morava se pogovoriti je zbirka petnajstih kratkih zgodb hrvaške avtorice Tanje Mravak (1974), ki živi med Sinjem, kjer je bila rojena, in Splitom, kjer je zaposlena v Centru za avtizem. Za zbirko je avtorica prejela številna priznanja, med katerimi je morda najbolj ugledna nagrada časopisa Jutarnji list za najboljšo prozno delo, objavljeno leta 2010. »Zgodbe Tanje Mravak so polne tišine, neizgovorjenega, pometenega pod preprogo, potlačenega in v skrajnem primeru izdavljenega bodisi skozi solze bodisi skozi stisnjene zobe zaradi nemočne jeze, žal pa sogovornik takrat gleda televizijo, posluša glasbo, se pretvarja, da bere časopis, ali pa mora nujno telefonirati.« Pogovoriti se ali zgolj govoriti prinaša bistveno razliko. To so zgodbe, ki bi si zaslužile uvrstitev v vsak, tudi najožji, izbor najboljših kratkih zgodb.

Nara Petrovič

Bog: navodila za uporabo

ŽAREK, 2009

V knjigi, ki bi jo opisal kot preizkus, koliko se zavedamo sebe in sveta okrog nas, Nara opisuje, kako naivno in sistematično uporabljamo boga za razne osebne namene in s tem izgubimo še tisti kanček duhovnosti, kar smo je mogoče kdaj imeli ali pa smo vsaj mislili, da jo imamo. Sprašuje se, kdo je določil, kako uporabljati boga – krščanstvo, islam, hinduizem, in v nadaljevanju, kdo smo mi sami, da bi lahko določali in odločali o življenju ljudi, mar smo Bog? Opiše nas kot ovce, ki so zdresirane po merilih družbenih avtoritet, kar tudi smo. Predvsem pa nam polaga na dušo, kako se bomo odločili živeti, kje bomo sami našli boga in z njegovimi 'navodili za uporabo' spoznamo, da je bog povsod oz. 'vmes' – med naravo in resnico, ljudmi in vesoljem, filozofijo in mistiko, v odnosu do vseh in vsega. Vendar pazljivo! Če na podlagi lastne vere zahtevamo, da tudi drugi sprejmejo to vero za svojo lastno, lahko zabredemo in se vrtimo v začaranem krogu ponavljajoče se zgodovine.

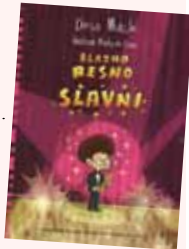
knjige za otroke in mladino

Desa Muck

Blazno resno slavni

MLADINSKA KNJIGA, 2013

Blazno resno slavni je mladinski roman iz zbirke Blazno resno slovenske pisateljice Desy Muck. Zgodba pripoveduje o lepota in pasteh snemanja filma, problematiki odvisnosti od slave in zvezdnštva, o ljubezni do filma in seveda o nepozabnem prijateljstvu. Skozi oči najstnika, ki igra glavno vlogo v mladinskem filmu, avtorica prikaže vse sladkosti in pasti igralskega poklica, hkrati pa nas sooči z zakulisjem in komičnimi situacijami, ki spremljajo snemanje filma. Razkriva notranjosti filmske industrije. Grega je rdečelas 13-letni fant, ki je v svojem telesnem razvoju kar malce zaostal. A se mu kljub temu nekega dne nasmehne sreča in dobi vlogo v novem slovenskem filmu „Krvava njiva“. Skozi zgodbo najstniški junak ob pomoči režiserja Hijacinta spozna, da je cena za slavo in zvezdnštvo včasih precej visoka, a da jo je vredno plačati, saj je ustvarjanje filma navkljub številnim zapletom in neprijetnostim še zmeraj čarobno. Predvsem pa je pomembno zanj, saj med snemanjem osebnostno dozori.

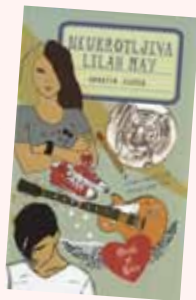

Vanessa Curtis

Neukrotljiva Lilah May

ZALA, 2011

Petnajstletno Lilah May imajo sošolci za „čudakinjo“. Starša sta obsedena s svojima službama – mama je klovnesa, oče pa krotilec levov v živalskem vrtu. Njeno življenje je prazno, žalostno, saj je pred dvema letoma izginil njen brat Jay. Od takrat se je za njim izgubila vsakršna sled. Lilah je polna jeze in sovraštva, saj za to krivi sebe. Zelo pogreša svojega brata, njune pogovore ... Da bi ji bilo lažje, piše svoj dnevnik jeze. Ker je jezna na ves svet, ne vidi, da imata tudi njuna najboljša prijatelja Bindi in Adam težave. Mladinski roman Neukrotljiva Lilah May nam odpira vprašanja za pogovore o najstniških težavah, zasvojenosti z drogami ... Spoznamo, da je življenje lažje in lepše, če težave zaupamo svojim prijateljem.

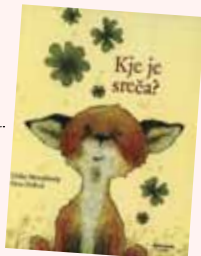

Ulrike Motschiunig

Kje je sreča?

MOHORJEVA CELOVEC, 2013

Ko lisjčkova mama zboli in mu reče, da se bo z malo sreče kmalu pozdravila, se lisjček odpravi v gozd – iskat to srečo, ki jo mama očitno potrebuje, da bo ozdravela. Za nasvet, kje lahko najde srečo, sprašuje različne gozdne živali, ki mu tudi različno odgovarjajo – pač glede na to, kar osrečuje njih. Lisjček tako postaja obupan in se nazadnje vrne domov brez da bi našel srečo (vsaj tako verjame) ... Preprosta zgodba z globokim sporočilom, ki ga danes lahko najdemo v neštetih knjigah za odrasle, ki nam ga (sicer popačeno) sporočajo številni motivatorji in guruji, pa vendar še vedno ne verjamemo, ne dojamemo in ne sprejmemo (pogosto ravno zaradi omenjenih nosilcev in načinov podajanja tega sporočila). Ta slikanica nam to pove „kot petletniku“. Ja, sreča je res v nas in edino tam jo lahko vedno znova najdemo. Vse ostalo je nasedanje in kupovanje iluzij. Odlična slikanica za otroke in odrasle – zame zaenkrat najboljša izdana v letošnjem letu.

mediateka

Misija Argo (Argo)

DVD, CON FILM, 2012

Iran, leto 1979. V Iranu vlada kaos in nemiri pod vodstvom šaha ajatola Homeinija. Za rakom umirajoči šah dobi zatočišče v ZDA. Iranci zato protestirajo in demonstrirajo na ulicah. 4. novembra demonstrirajo pred ameriškim veleposlaništvom v Teheranu, kjer zahtevajo, da vrnejo šaha v Iran, da mu bodo sodili in ga obesili. Demonstranti vdrejo v veleposlaništvo, zaposlenim uspe uničiti dokumente in šestim celo uspe pobegniti. Zatečejo se na kanadsko veleposlaništvo. Po 69 dneh ujetništva ubežnikov dobi klic agent CIE Tony Mendez (Ben Affleck), da jih mora spraviti na varno, ker drugače jih bodo Iranci obtžili, da so vohuni in jih ubili. Zamisli si rešitev. Snemanje znanstvenofantastičnega filma v Iranu. Tako dobijo ubežniki nove identitete, izdajati se morajo za filmsko ekipo, ki je prišla pogledat teren za snemanje filma. Celotna ideja se zdi nemogoča, ampak je še vedno edina rešitev. Namreč – skriti bi bili vsem na oči ... Film je posnet po resničnih dogodkih, po objavljenih zaupnih dokumentih, in je dobil več oskarjev v letošnjem letu.

kino v parku
poletni filmi v Češminovem parku
v juliju
MestniKino
Domžale
www.kd-domzale.si

Claude Bolling

Zadnji koncert 15. sezone modrega – glasbenega abonmaja v Domžalah

Foto: arhiv KDFB

KDFB Zanimiv naslov in še bolj zanimivo, da že uvodoma ne zapišem, še bolj kvaliteto in raznoliko glasbo smo doživeli tokrat (15. maja) v Domžalah. Nasploh je bil ta teden dovolj jazzovsko obarvan, kar samo kliče k ponovni oživitvi jazzovske scene v tamkajšnji Galeriji Domžale. Tokrat seveda na povsem nov in (ponovno) duhovit način, saj smo v izvedbi naše prve dame flavte, slovite Irene Grafenauer, slišali samo eno, zato pa obsežno, skoraj uro trajajočo Suito za flavto in jazzovski (klavirski) trio, št. 2: klavir, kontrabas in bobni francoskega svetovljana Claudeja Bollinga; zato tudi tak naslov tega koncerta v iztekaajoči se sezoni modrega abonmajskega ciklusa KDFB v Domžalah in seveda še vedno pod umetniško taktirko neumornega Mateja Bekavca.

Isto delo sem pred desetletjem v skoraj enaki zasedbi že slišal v Mariboru, že takrat z Ireno Grafenauer. Umetnica je preprosto glasbenica brez meja, brez kompromisov. Njen flavtni credo je neumoren, zanjo ni take ali drugačne glasbe, ne slabe in ne dobre, zanjo ni pomembne in manj pomembne, resne oz. klasične in zabavne, tudi jazzovske glasbe – za-

njo je samo še glasba. Ta vez se mi vleče zato tudi že od takrat. Kajti v Bollingovi glasbi je vsega po malem, seveda pa gre v vseh osmih stavkih (Espiegle, Amoureuse, Entr'aims, Vagabounde, Pastorale, Affectueuse, Intie in Jazzy) za poudarjeno in izpostavljeno vlogo solistične flavte. Kako tudi ne, saj je delo francoski skladatelj Bolling napisal (1975) za slovitega solista Jeana Pierra Rampala. In je mešanica baročne elegance in modernega swinga. Kot taka je postala velika uspešnica, od zdaj pa je tudi pri nas prav po zaslugi Irene Grafenauer pravi hit. Podobne, pa tudi filmske glasbe najdemo pri omenjenem skladatelju še veliko, saj je bil sam tudi izvrsten pianist, po sodelovanju s številnimi glasbeniki na področju resne in jazzovske glasbe pa tudi izjemno občutljiv in uspešen skladatelj. Seveda vseskozi pišem le o Ireni Grafenauer, ker pa je bil ves čas na domžalskem odru še (spremljevalni) trio v zasedbi: Jaka Pucihar/klavir, Aleš Avbelj/kontrabas in Marko Juvan/bobni, je bil tole res čisto pravi jazz. Umetniki so si ga scensko popestrili še z različnimi barvnimi kulisami v ozadju kot neke vrste vizualizacijo raz-

položenskosti tako različnih, kontrastnih stavkov; pa tudi nekaj stavkov umetnikov smo slišali na ta račun. Soigra umetnikov je bila na tej ravni več kot odlična, da ne pišem o skoraj že skrajnih naporih enih kot drugih; seveda gre vse tole tudi na rovaš prve, flavtistke Grafenauerjeve, ki je bila spet v svoji stari, dobri, da ne zapišem odlični formi. Njen ton in njeni kar dve flavti (kajti v predzadnjem stavku/Intime zahteva partitura tudi ta flavtni različek), torej tudi altovska flavta, so več kot odlični. Umetnica z odlično tehnično tehniko dosega prav briljantne muzikalne bravure, tiste, ki jih je morda zaradi niansiranja v temle jazzu še več, kot pa smo jih morda nazadnje slišali na njenem koncertu v Portretu ženskosti tudi v Tomčevi dvorani KDFB.

Iztekla se je torej več kot uspešno in optimistično še ena, zdaj že druga Bekavčeva sezona jubilejnih koncertov 15. sezone modrega – glasbenega abonmaja v KDFB. Ali vsi tile nastavki sploh še omogočajo kaj boljšega, kar smo že slišali? Težko bo še crescendirati v tej smeri, kajti tudi v glasbi ne moremo mimo vzponov in padcev.

DR. FRANC KRIŽNAR

Poljub čopiča

Lipa Domžale nas je povabila na razstavo v Galeriji Domžale

»Likovniki Univerze za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale so stopili na pot organiziranega likovnega ustvarjanja že v šolskem letu 1999/2000, in če se na kratko ozrem na njihovo delo, me prevzameta ponos in veselje nad ustvarjalnostjo, ki jih vseskozi spremlja,« je na odprtju likovne razstave prve ter druge skupine ljubiteljskih slikark in slikarjev Lipe Domžale 16. maja 2013 v Galeriji Domžale dejala Metka Zupanek, ravnateljica univerze. Razstavo je med ljubitelje umetnosti pospremila s čestitko in željo, da na vsakem srečanju z mentorico Mojco Vilar nadaljujejo in nadgrajujejo svoje delo.

Tudi tokrat smo imeli gledalci kaj videti, predvsem pa slišati, saj je mentorica vsako ustvarjalko oz. ustvarjalca na kratko predstavila, vse pa zaradi njihovega pridnega dela pohvalila. Obe skupini sta se doslej predstavili na 54 skupinskih razstavah, petih lastnih ex temporih, na 20 razstavah drugih društev, z likovnimi deli so obogatili večino Lipinih literarnih zbornikov, kar na 55 samostojnih razstavah smo občudovali ustvarjalno delo in moč posameznih ljubiteljskih slikarjev in slikark, ki so v tem času prejeli tudi nagrade in priznanja. Da niso le likovnice, so do-

kazale s petjem s kitaristko Miro Jarc ter recitacijami, ko so povedale, da je življenje kot platno, prežeto z barvami, ki odsevajo žalost, veselje, pričakovanja ... Mentorica Mojca Vilar, dipl. slikarka, ni govorila le o ustvarjalnosti, temveč o spoštovanju življenja, prijateljstva, svetu lepote in resnice, svežih oblikah tehnologije, iskanju motivov ter prelivanju impresij na papir.

Na tokratni razstavi v Galeriji Domžale sta se predstavili dve skupini. Prva skupina: Mira Jarc, Irena Osolnik, Angela Dolžan, Nuša Lojen, Binca Lomšek, ki izraža svoje občutke, Vlasta Janžekovič, Zinka Brečko, Iva Petek, Mila Gvozdič, Franci Kerč in Silvo Zdovc; druga skupina: Dragica Šetina, ki pomaga tudi kot mentorica, Dušan Klopčič, Veronika Jezeršek, Brigita Leskovar, Jožica Tomšič, Breda Cerar, Majda Korbar Božič, Tatjana Pirjavec, Milka Inkret, Štefka Šraj, Vesna Breznik, Ema Burja in Gregor Kralj.

Sijaj mi sončece so ob koncu zapele dekleta, ki jim skupaj z mentorico in Društvom Lipa za čudovito razstavo iskreno čestitam in želim, da bi bili njihovi ustvarjalni četrtki tudi v prihodnje v veselje vsem.

VERA VOJSKA

Slikarke tudi rade zapojejo. Mojca, hvala!

Massimo Savić & Matija Dedić

5. večer 15. sezone KDFB glasbeno scenskega abonmaja

KDFB Na letošnjem 5. koncertu – predstavi glasbeno-scenskega abonmaja domžalskega KDFB sta na njihovem velikem odru v duu nastopila hrvaška glasbena umetnika: pevec in skladatelj Massimo Savić in pianist Matija Dedić. S sporedom skladb prvega (M. Savića), Arsena Dedića (očeta Matije D.) in jazzovskih standardov sta v komornem jazzovskem duu pa tudi solistično ponovno in po dolgem času spet enkrat razgibala sicer zahtevno in poznavaško domžalsko jazzovsko sceno.

Zato, ker smo v kar petih zaporednih prejšnjih sezonah lahko spremljali prav to, specializirano jazzovsko sceno na posebnem domžalskem glasbenem odru, v Galeriji Domžale; in ker te scene ni več, je bil tudi tokratni odziv nenavaden. Umetnika sama pa sta ga poimenovala za komorno gledališko sceno. In tak je bil tudi spored izvrstnega pianista in pevskega solista. Oba in vsak zase se ponašata z velikim številom diskografskih izdaj, zato sta verjetno kar težko izbirala in izbrala vse, kar smo slišali v dobri uri in pol njunega neprekinjenega nastopa. Poleg omenjenih jazzovskih standardov angleške in ameriške provenience, je bilo nadalje še največ njune lastne glasbene ustvarjalnosti, pa še dela Arsena Dedića, Gorana Bregovića idr. To pomeni, da smo slišali angleški in hrvaški jezik, med drugim pa je večer pevskega solista, baritonist Massimo (roj. 1962 v Pulju), tudi ves čas napovedoval in komentiral. Umetnik je na sceni vse od leta 1983, ko mu je bilo 21 let, in po dostopnih enciklopedijskih podatkih velja za (hrvaškega) pop pevca. Da ni od muh, kar je dokazal tudi v tako tenkočutni zasedbi glasu in klavirja (to bi lahko primerjali z neke vrste najbolj intimno vokalno inštrumentalno komorno zasedbo, samospevom), je doslej M. Savić dokazal s kar petimi hrvaškimi nacionalnimi nagradami Porin (2004–07 in 2012) za pesmi kot so: Znam zašto te osjećam/Vem, zakaj te čutim, Bacila je sve niz rijeku/Vrgla je vse vzdolž reke, Ne plaći/Ne jokaj, Da mogu/Da lah-

ko in Iz jednog pogleda/Iz enega pogleda. Njegovo niansiranje pevskega glasu, ki tu pa tam povzame še tlesk z rokami in ples, je zavidanja vredno. Intimnost, komornost, prepričljivost, diskretnost in izjemen smisel za tako različne interpretacije so bile tokratne odlike obeh: tudi pianist se je izkazal z izvrstnimi klavirskimi bravurami v številnih pred-, med- in poigrav; že njun začetek je bil skrajno (gledališko, odrsko) fascinanten, saj je pevski solist pristopil na domžalsko sceno povsem neopazno, medtem ko je pianist že preigraval svoje pasaže. Prav Massimo-ve izvedbe standardov izpod avtorstev in priredb Nata Kinga Colea, Franka Sinatre, Raya Charlesa, Billie Holiday idr. (v izvirni angl.) pa so utrdili pramaštvo naših tokratnih gostov na domžalskem glasbeno-scenskem odru. V smislu njunih (napovedanih) jazzovskih standardov pa sta tudi v scenskem, svetlobnem in tonskem pogledu več kot opravičila svojo vlogo, jazzovski šarm in sloves. Oba sta tudi zato zagotovo vredna nadaljnjih in morda še bolj specializiranih (mednarodnih) pa tudi še večjih jazzovskih uspehov.

DR. FRANC KRIŽNAR

Kabaret Marlene Dietrich

4. večer 15. sezone KDFB glasbeno scenskega abonmaja

KDFB Kranjsko Prešernovo gledališče (PG) je tokrat v omenjenem ciklusu v Domžalah gostovalo kar dva večera (23. in 24. aprila 2013) in predstavilo kabaret ter nemško igralko in pevko Marlene Dietrich (1901–1992). Kabaret izhaja iz francoske besede in pomeni majhno zabavno gledališče s sporedom, sestavljenim iz šansonov, skečev, satire in kratkih govorov, večidel politične, sicialnokritične in umetniške usmeritve. Prvotno (1881) je bil zasnovan kot avantgardna zabava za izbrano občinstvo, pozneje pa se je razvil v komercializirano obliko za široke množice, kar je še danes. Marlene Dietrich, s pravim imenom Maria Magdalena von Losch, pa se je kot Nemka razvila na ameriških filmskih platnih. V glasbenem pomenu je bil zanjo značilen globok glas, z moškimi oblačili pa je postala pojem vamp ženske. Najbolj popularna je njena pesem Od glave do pete sem za ljubezen nemškega filmskega skladatelja Friedricha Hollaenderja (1896–1976), ki jo je zapela v filmu Plavi angel (Paramount/ZDA, 1930), kamor se je takrat tudi preselila. Od konca 60. let prejšnjega stoletja pa se je pojavila v mestu (francoskega) šansona, kamor se je vrnila, in tam tudi končala svoj opus. To pa so tudi okviri, v katerih se je gibala omenjena domžalska predstava s kranjskimi gosti.

Na njihovem velikem odru v Tomčevi dvorani KDFB so v predstavi o burnem življenju enigmatične hollywoodske ikone z naslovom Kabaret Marlene Dietrich avtorja Nebojše Popa Tasića nastopili Vesna Pernarčič in Darja Reichman v vlogi M. Dietrich, Miha Rodman v vlogi Bernarda in pianist Davor Herceg (Joži Šalej). Tukaj je zlasti še z glasbenega gledališča omembe vredna dvojnost naslovnega lika, kontroverzne igralko in pevke M. Dietrich, ki jo

zaradi dramskega kot glasbenega, pevskega pomena te vloge predstavlja kar dve igralki: ena proti drugi in v spogledovanju z ogledali (v garderobi) sta to kar obe (D. Reichman in V. Pernarčič). Slednja potem nastopi v velikem finalu, kjer v pravem soju največje hollywoodske bleščave predstavi ob klavirski spremljavi ter tudi s kar nekaj solističnimi (klavirskimi) vložki pianista D. Hercega še nekaj najbolj znanih pesmi, ki jih je v letih svoje evropske in ameriške kariere pela M. Dietrich; nekatere med njimi tudi v svežih, slovenskih prevodih, spet druge v angleškem in nemškem jeziku: Nabrita Lola, Vsa ljubezni se predam, V Berlinu me še čaka kovček sna, Spet je pomlad, spet nov poljub, Morda več se ne vrnem domov, Iluzije, Sem le žigolo, Lili Marlen in druge. Pevka V. Pernarčič se je dodobra živela v vse tole igralsko in pevsko življenje in delo M. Dietrich ter ponovno poleg svoje igralske dominantne postavila na oder še svoje dobro znane in uveljavljene šansnerske kvalitete. To je pa itak že dobro znana »dodana vrednost« naših najboljših (gledaliških) igralk in igrancev iz pretekla in polpretekla dobe. M. Dietrich kot imanentna, krovna tema te predstave PG (v sezoni 2012/13) pa še dodatno ponuja raziskovanje igralskega poklica, poklica zabavljača, ki mora na odru in v zaodrju (saj se prvi del predstave odigra v zaodrju, zakulisju, v garderobi) vedno (po)kazati svoj klovnovski obraz. Tako kot dramski tekst načne dekonstrukcijo mita Zvezde, predstavo še najbolj zanima poigravanje z odrsko iluzijo in odrskimi konvencijami, ki jo vzpostavlja in ruši igralski trojček. Dvojnost, ki je prisotna že pri sami podvojitvi lika Marlene Dietrich, se prenese tudi na formalno raven predstave. Ta je zgrajena,

kot že rečeno, iz priprave na nastop, kjer (obe) Marlene govori o svojem življenju, ljubimcih in (filmskih) vlogah, vojni in ljubezni, in iz samega nastopa. To je kabaret.

Predstava sama pa je bila tako zaradi koncepta, poudarjene gledališko-glasbene dualnosti več kot upravičeno umeščena v okvire domžalskega glasbeno-scenskega abonmaja. To smo v tem kontekstu že marsikdaj ugotovili in kar je zagotovo še ena posebnost tovrstne scene KDFB.

DR. FRANC KRIŽNAR

Vlado Kreslin in Godba Domžale “skuhala” nepozabno glasbeno večerjo

Godba Domžale je v sodelovanju s prekmursko glasbeno legendo 17. maja v Hali Komunalnega centra Domžale pripravila pravo glasbeno poslastico, ki je poslušalcem popestrila deževen petkov večer, ki ga še dolgo ne bodo pozabili.

GODBA DOMŽALE Godba Domžale, pod vodstvom Damjana Tomažina, zna s svojim izbranim in glasbeno obarvanim repertoarjem neprestano osvajati svojo publiko. Letos jim je na pladnju ponudila pravo glasbeno pojedino, katero pa ni pripravila čisto sama, temveč skupaj z glasbeno legendo Vladom Kreslinom. Za glasbeno „predjed“ so poslušalci lahko pokušali prave simfonične izvedbe treh skladb: Rakoczi-marsch, Szegediner polko in Carnival variations, ki so jo dodatno »začinili« s svojim solom na trobentah Daniel Savnik, Klemen Gnidovec in Anže Kozjek. Vrhunec glasbenega večera je z izvedbo skladb Odpiram okno, Cesta, Lili Marlen in My Way, seveda vse ob spremljavi Godbe Domžale, popestril Vlado Kreslin, ki je »glavno jed« Pomladnega koncerta naredil nepozabno. Na koncertu pa nista sodelovala le Godba Domžale in Vlado Kreslin, temveč tudi nihče drug kot sama publika, ki je Vladove skladbe pela skupaj z njim, tako da je odmevala vsa dvorana. Da je bil večer ne le glasbeno izpilen, temveč tudi sproščen in zabaven, je s svojim komičnim povezovanjem poskrbel Boštjan Gorenc - Pižama, ki je dodobra nasmejal tako publiko kot same godbenike na odru. Godbeniki so, preden se jim je na odru še enkrat pridružil Vlado

Kreslin, kot uvod v „sladico“ pripravili še nekatere skladbe: Stevie Wonder in Concert, ob zvokih katere se poslušalci niso mogli zadržati, da ne bi zraven peli, nato pa so navdušeno publiko mimo Danke-schön, Bert Kaempfert popeljali še v Dixie Mood, ki ga je s svojimi solističnimi instrumenti izvedla »rodbina« Gnidovec: Klemen na trobenti, Jernej na klarinetu in Andraž na pozavni. Godbi se je proti koncu ponovno pridružil Vlado, ki je s svojo črno kitaro sam odpel nekaj skladb, nato pa je skupaj z godbo publiko ponesel, da bi zletela (in ujela svoje sanje) vse do Goriškega v Piran. Po tako eksplozivni »glavni jedi« si je publika glasno izborila tudi „desert“ v obliki treh dodatkov, a smo imeli na koncu vseeno občutek, da so poslušalci praktično nenasitni ...

Godbi Domžale in Vladu Kreslinu čestitke za sodelovanje, kakršnemu Domžale že dolgo niso bile priča, ter za izvedbo njihovega Pomladnega koncerta, ki daleč naokoli presega tradicionalne izvedbe „plehmuskarskih“ koncertov. Vsi, ki so 17. maja v večernih urah sedeli v dvorani Hale Komunalnega centra Domžale, zagotovo ne bodo pozabili tega izjemnega, pa čeprav deževnega petkovega večera.

TJAŠA KRIŽNAR

Foto: Fotostudio Majhenič

660 let Radomelj

Kronološka razstava o kraju in filmi kluba Mavrica

KULTURNI DOM RADOMLJE V Radomljah so 6. maja odprli bogato razstavo o preteklosti Radomelj in okolice. Z njo so obeležili droben dogodek, ki bo zaznamoval več prireditvev v kraju. Leta 1353 se Radomlje prvič omenjajo v listinskem zapisu. Tega leta je namreč samostan Mekinje za doto prejel kmetijo v Radomljah, da je Marjeta lahko postala nuna. Že štiri desetletja za tem je bila postavljena cerkva svete Marjete. Na panojih, ki so zapolnili Kodrovo dvorano in galerijo Dom, se obiskovalcem odvrti skoraj sedemstoletna zgodba: od listin, predmetov, Valvasorjevih podob do fotografij, ki orisujejo gospodarski, naselbinski, društveni in kulturni razvoj krajev na levem bregu Bistrice. Zaradi pomanjkanja prostora ni razstavljenih zadnjih dveh desetletij, ki pa bosta predstavljeni ob prvi naslednji priložnosti.

Razstavo je svečano odprl Igor Jeretina, predsednik Sveta KS Radomlje, ki je opisal pomen obletnice in pomembnost zavedanja, da ima vsak novi dan korenine v preteklosti. Zahvalil se je Foto, kino in video klubu Mavrica za razstavo ter obljubil, da bo kraj po svojih močeh vedno podpiral

društveno dejavnost, ki je v vse bolj od-tujenem svetu elektronskega povezovanja temelj prepotrebnih osebnih stikov.

V filmskem programu so obiskovalci lahko videli Radomeljsko kroniko dogodkov leta 2012 ter filme o starodavnem izdelovanju opeke in o Opekarni Radomlje, v zgodbo preneseno Šrajevo pekarno, gasilce med prestavljanjem barake, burlesko Dobri stari časi iz leta 1966, prijeten večer pa so v počastitev dneva zmage nad nacifašizmom zaključili z igranim filmom Janeza Kosmača in Karola Steinerja Marjetice, ki je leta 1986 na republiškem festivalu v Trzinu prejel drugo nagrado, v Bački Topoli pa diplomu. Od igralcev sta bila na projekciji navzoča Andrej Hrovat in Nuška Huth. V nagovorih med filmi so se spomnili tudi Mitja Zupančiča, takratnega predsednika krajevne organizacije SZDL, ki je pred 45 leti Mavrici pomagal v kulturnem domu pridobiti klubsko sobo, in dveh delovnih prostorov pri Kosmačevih na Hudem in Müllerjevih v Mengšu. Poudarili pa so, da Mavrica ne le oblikuje dogajanje v kraju, ampak ga tudi vestno beleži in shranjuje.

IGOR LIPOVŠEK

Koncert učiteljev

V četrtek, 25. aprila, ob 19. uri je glasbena šola organizirala vsakoletni koncert učiteljev v Tomčevi dvorani KD Franca Bernika.

Kulturni program je bil zanimiv in poslušalcem prijazen, saj so profesorji začutili, da je ljudem bližje lahkotnost in pestrost muziciranja. Nastopajoči na tem večeru so bili: Žan Legat in Tomaž Smole na harmoniki, Luka Einfalt na evfoniju, Miran Juvan, Jože Smrekar in Martina Golob Bohte na klavirju, Lovro Ašič na vibrafonu, Miro Novak in Ervin Jakončič na kitari ter Anastazija Juvan – vokal.

Organizatorica nastopa je bila Petra Einfalt, ki je program tudi vodila. Ob tej priložnosti je napovedovalka tudi najavila zaključek pedagoškega dela prof. klavirske igre gospe Martine Golob Bohte. Njeno vsestransko plodovito življenjsko kulturno-umetniško delo je obeležila koordinatorka večera. Njena ustvarjalna prezenca je bila zelo bogata, kar potrjuje njena umetniško kulturna življenjska pot.

Martina Golob Bohte je profesorica klavirske igre, pianistka in korepetitorica na Glasbeni šoli Domžale. Imenovana je večkratna prejemnica posebnega priznanja za odlične korepeticije na državnih in mednarodnih tekmovanjih mladih glasbenikov. Več let je članica Kulturnega društva Miran Jarc v Skočjanu, kjer deluje kot korepetitorica in pevkva v zboru. Pevsko izobrazbo si je pridobila v času študija na Akademiji za glasbo v Ljubljani in pela v zboru Slovenske filharmonije. Končala je tudi nižjo glasbeno šolo iz violončela. Sodeluje na številnih prireditvah lokalno in širše. Martina Golob Bohte je že več kot štiri desetletja dejavna tudi na področju turistične ponudbe mesta Kamnik, kot promotorka slovenske oblačilne dediščine, kjer s svojo družino že tri generacije promovira kmečko in mestno oblačilno kulturo za

doprinos k ohranjanju slovenske identitete. Tako je ženska revija Jana pred nekaj leti izbrala gospo Martino Golob Bohte za najlepšo Slovenko v kamniški narodni noši in

prav tako je pred leti dobitnica nagrade Toma Brejca na osrednji slovesnosti 25. marca 2013 prejela zlato priznanje Občine Kamnik.

SAŠA KOS

Martina Golob Bohte

"Okusimo besedo"

Zaključili smo 5. sezono bralne značke za odrasle "Okusimo besedo", namenjeno spodbujanju in uveljavljanju branja.

KNJIŽNICA DOMŽALE Kriterija pri izboru literature sta predvsem kakovost besedila in aktualnost gradiva, ki zajema različne žanre. Letos je sodelovalo 89 bralcev: v Domžalah 45, Mengšu 17, Trzinu 14, Šentvidu 11 in 2 v Moravčah. Največkrat brani knjigi letošnje bralne značke sta bili Pomladni dan Cirila Kosmača in Angeli Toneta Pavčka, o katerih ste napisali tudi največ navdušujočih utrinkov. Sledijo Nesmrtno življenje He-

nriette Lacks Rebecce Skloot, Modrikasti sneg Piotra Bednarskega, Prepričevanje Jane Austen, Samo, da bo zdravje Metke Klevišar, Spominjarije Poldeta Bibiča, Taksi Halida Al Hamisija, Sarin ključ Tatiane de Rosnay, Drevo spoznanja Neže Maurer, Tri močne ženske Marie Ndiaye, Verjemi, da te imam rad Luise Leante, Trte umirajo stoje Bogdana Novaka, Dolga pesem Andre Levy ...

Prireditve ob zaključku bralne značke

s podelitvijo priznanj in nagrad je popestrila Nana Milčinski z nežnim vokalom in izjemno interpretacijo Ježkove poezije ob klavirski spremljavi Jožija Šaleja. Nagrade za sodelujoče sta prispevali Založba Mladinska knjiga in Študentska založba.

Hvala za sodelovanje in povabljeni k "Okusimo besedo" 2013/2014.

SLAVA SABOL ČUK,
KNJIŽNICA DOMŽALE

VELIKI DOBRODELNI KONCERT

torek, 25. junij 20h

Kulturni dom Franca Bernika Domžale

koncert abonmajskega komornega orkestra za letovanje socialno ogroženih otrok iz Domžal na otoku Krku, v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine

program: Mozart, Finzi

solist: Mate Bekavac

REZERVACIJE t. 722 50 50

Kulturni dom Franca Bernika Domžale, Ljubljanska 61, Domžale
www.kd-domzale.si, t. 722 50 50, m. blagajna@kd-domzale.si

KULTURA

Portret ženskosti

Spet se je zgodilo, kar Domžale na glasbeni zemljevid uvršča zelo visoko: kot gostja je nastopila naša prva dama flavte Irena Grafenauer.

KDFB Bil je to še en njen veliki »comeback« (povratak) po tistem, ko je v soju podobne bleščave nastopila l. 2003 s slovitim frankfurtskim simfoničnim orkestrom v okviru takratnih svetovnih glasbenih dnevo v Ljubljani. Pa njen tokratni začetek sploh ni bil tak: brez navedbe njenega imana v koncertnem listu, po prvem (Debussyjevem) Syrinxu (za flavto solo) in vokalno inštrumentalnim triu Une flute invisible/Nevidna flavta Camilla Saint Saënsa za sopran, flavto in klavir, skupaj s sopranistko Marto Močnik in pianistom Acom Biščevićem, ko je naša Irena igrala kar iz za zavese, preostala dva pa na odru, pred nami. Potem, torej šele v tretji skladbi tega večera, La flute enchantée/Očarana flavta za sopran, flavto in klavir, pa je šele stopila izza zavese in se kot nenajavljena gosta razkrila tudi osebno: od nevidnosti in takojšnje očaranosti do res same in prave očaranosti. Bila je spet tista prava Irena Grafenauer – z vso polnostjo svojega flavtnega tona, z njegovimi niansami, z interpretativnimi poudarki, skratka naša Irena Grafenauer, ki smo jo pred časom poznali celo bolj na tujih kot pa na domačih

glasbenih odrih. Kljub temu lahko zapišem, da je skupaj s preostalima dvema partnerjema dosegla enega prvih vrhuncev »še« v Portrait/Portret pri nas komaj kaj znane francoske skladateljice in pianistke Cecile Louise Stephanie Chaminade. To ni bil samo skladateljčin Portret, to je bil še en Portret naše I. Grafenauer. Flavtistka je nadaljevala svoj povratak več kot optimistično. Ob izredno razpoloženem pianistu A. Biščeviću se je lotila tudi Concertina, op. 107, iste skladateljice. Ne pretiravam, če zapišem, da je v tem delu še bolj pretiravala z vsemi svojimi »minulimi« glasbeniški-mi sposobnostmi, ki očitno ostajajo ali pa se celo rojevajo na novo. Šele sedaj je potemtakem prišel na vrsto klarinetist Mate Bekavac, ki je skupaj z zelo dobro izbrano pevsko solistko – sopranistko M. Močnik in ponovno s pianistom Biščevićem pustvaril še znameniti Schubertov samospev Pastir na skali. Še ena izjemna kreacija, ki zdaj med žensko flavto in moškim klarinetom še vedno prednjači zdaj v tej, tenorski in solistični – sopranski legi. Ampak I. Grafenauer se je še vrnila na tokratni domžalski glasbeni oder in odigrala svojo vlogo

»gostje« več kot primadonsko: bila je še solistka v 3-stavčni Schubertovi Sonatini v D-duru, D 384, in seveda tudi iz tega izziva izšla več kot »zmagovalka«. I. Grafenauer pa je s sopranistko in pianistom tale večer sklenila z Bachovo cerkveno kantato oz. eno od njenih znanih verzij – priredb za sopran in obligatno obo (tudi s flavto!) Ich habe genug/Vsega imam dovolj, BWV 82a.

Glede na vse te programske in izvedbene kvalitete je bilo zatorej kakršnokoli opravičevanje umetniškega vodje M. Bekavca, da mu pač iz različnih in opravičenih razlogov pri zadnjih dveh koncertih te sezone (tale in 15. 5.) ni šlo tako, kot si je želel, da je zato vse skupaj enostavno prenesel v naslednjo sezono, brez posebnega pomena. Še toliko bolje, kajti kar dve že zastavljeni ideji nam torej še preostane-ta, sicer pa: ali se po vseh tehle dosežkih flavtistke Grafenauerjeve, klarinetista Bekavca in pianista Biščevića sploh še da kaj nadgraditi, izboljšati, preseči? Že vse tole so zagotovo neke vrste presežki, na katere pa vesoljna Slovenija in Ljubljana spet po pregovornem pravilu ne dasta kaj dosti!

DR. FRANC KRIŽNAR

Tovarna Univerzale – spomini na slamnikarstvo

Aprilsko srečanja pod slamniki v Slamnikarskem muzeju Domžale je bilo namenjeno tistemu delu želje Študijskega krožka za postavitev muzeja, da bi muzej dopolnjevali z različnimi zgodbami, povezanimi z razvojem slamnikarstva na območju naše občine.

SLAMNIKARSKI MUZEJ Tokrat je bil večer – lahko bi bil praznovanje ob prvem rojstnem dnevu Slamnikarskega muzeja – namenjen tovarni Univerzale in spominom na slamnikarstvo. Vodila ga je Cveta Zalokar - Oražem, v njem pa so stare pesmi, ki prav zaradi njih ne bodo nikoli pozabljene, prepevale ljudske pevke s pevovodkinjo Maro Vilar. Najprej nas je sogovornica spomnila na dolgo in pomembno tradicijo na področju slamnikarstva. Slišali smo za Jakoba Oberwalderja, za nekdanjo Vovkovo lokacijo, pa kar za dve tovarni slamnikov – prvo iz leta 1908 in drugo, veliko, iz leta 1931, spomnili smo se znanega Vinka Zalokarja pa več kot 100.000 v posameznem letu narejenih slamnikov. Pa tudi na t. i. domžalsko tekstilno tovarno, v okviru katere se starejši še sedaj spominjo na Univerzale, Oteks Šmarco, Trak in Filc, nismo pozabili. Obudili smo spomine na Jožeta Boriška, na Štefana Demšarja in prišli do leta 1950. Začetki Univerzale sicer segajo v leto 1931, ko je tovarna klobukov in slamnikov prešla v slovenske roke, ko je mladi strokovnjak Matija Svolfšak postal tehnični direktor, Univerzale pa je kot direktor vodil od leta 1961 do 1988, ko se je upokojil. Voditeljci pa so se v pogovoru pridružile še Joži Košak, Milica Vavpetič, Miha Korošec, Jelka Kralj, Marija Sušnik in še katera od nekdanjih delavk, vsak s svojimi spomini, ki so marsikomu, ki je bil povezan z Univerzale, privabili solze v oči.

Gospod Matija Svolfšak je obudil spomine na začetek svojega dela, ko ni bilo zaloga, ko so odlični finomehaniki kar sami delali rezervne dele, ko je bila problem sezonska proizvodnja, ko se je začela konfekcija, še prej so delali rudarska pokrivala. Nato so prišle kape, klobuki itn. Slamnate kite so v tistem obdobju prihajale s Kitajske, slamniki pa so našli pot v vse dele nekdanje skupne domovine, v druge države pa ne. Število zaposlenih se je povečevalo od 140 na 630; še 400 pri kooperantih. Spomnili smo se velikega požara, razvoja tovarne in zatona, med spomini je bil tudi slamnik za Tita. Milica Vavpetič je začela v delavnici in zaradi svoje spretnosti napredovala v vodjo ter povedala, da ni bilo slamnikov nikoli dovolj. Bila je stroga do sebe in drugih, kar so prisotne delavke tudi pritrdile, pa ob tem malo hudomušno pripomnile, kako so kljub njeni strogosti našle kakšen trenutek zase. Joži Košak je kot šivalka v Univerzalu nabrala 37 let delovne dobe in še danes pravi: »Zelo lepo je bilo.« Pogovarjali smo se o zahtevni normi, o ponosu na starejša dekleta, ki so s svojimi izkušnjami iz tujine pomagala pri pridobivanju znanj o šivanju slamnikov in so bila zelo spoštovana. Delalo se je iz pšeničnih kit. Miha Korošec je pripovedoval o pridobivanju volne, tudi z ladij, ki so se potopile, o oblikovanju slamnikov, tulcev in klobukov, o prijetnem sodelovanju deklet in fantov, čeprav je bilo teh bistveno manj. Slišali smo, da je šel prvi dobiček za ureditev wc-ja in kopalnic.

Jelka Kralj, ki je slamnikarskemu muzeju podarila kar precej gradiva, je pripovedovala o uspešnih potnikih, o delu slamnikov in tulcev pa tudi o plačilni disciplini. Zanimiva je zgodba njene stare mame, ki je hodila slamnike šivat po več evropskih državah. Zgodba Marije Sušnik in njenih 30 let v Univezale pa se je začela s šivanjem slamnikov prvi dan, nato je bila predelavka. Slišali smo, da je na preši delala gospa Majda in bila ena redkih, ki je opravljala sicer bolj moško delo, zanimiva pa je bila pripoved Borisa Razpotnika st., ki je v Univerzale kot finomehanik preživel 10 let in, podobno kot ostali zaposleni, menil, da je Matija Svolfšak za vse naredil veliko dobrega. Tone Juvan je opozoril na dobre pevke v Univezale, tudi Milico Vavpetič.

To je bil večer, ko smo delili spomine na nekdanji Univerzale, na katerega nas je spomnil tudi poseben slamnik, ki ga je za nekdanjega direktorja Matija Svolfška zašila Joži Košak. Hvala vsem, ki so nam pomagali, da bo zgodba o Univerzale postala del Slamnikarskega muzeja Domžale ter nas še dolgo spominjala na nekoč uspešno firmo, kakršnih danes ni več. »Sinoč mi je bil ukraden rožmarin,« so ob koncu zapele pevke. Spominov tistega večera ne more ukrasti nihče, ob bivših delavkah in delavcih tovarne, ki so jih obudili, jih sedaj kot spomine na slamnikarske čase in izkušnje hranimo tudi vsi prisotni.

VERA VOJSKA

Foto: Ana Benio

Gostovanje Godbe Domžale v Franciji

Pa je končno napočil mesec april, ki smo ga člani Godbe Domžale nestrpno pričakovali, saj nas je, skupaj z mažoretkami iz Vukovarja, čakalo gostovanje v francoskem mestu Fleurance.

GODBA DOMŽALE Tako smo v petek, 5. aprila, popoldne na avtobus naložili kovčke in instrumente ter se z mažoretkami odpeljali v Francijo naproti. Pot v Fleurance je bila dolga, saj nas je čakalo skoraj 20 ur vožnje, a to nam ni delalo velikih težav, saj smo si čas krajšali tudi s prepevanjem pesmi, igranjem taroka in seveda z medsebojnim druženjem. V soboto dopoldne smo končno prispeli pred hotel Le Fleurance, kjer nas je sicer pričakalo hladno in malce vetrovno vreme, a nas to seveda ni zmotilo. Z veseljem smo pričakali večer, ko nas je čakala prva povorka skupaj z vukovarskimi mažoretkami, in sicer po samem središču mesta Fleurance. Nedeljski dan pa je bil obsijan s soncem in v zgodnjih popoldanskih urah je bil čas za glavni del našega izleta – za povorko, v kateri je bilo udeležениh mnogo zanimivih mask, med vsemi pa smo ponosno korakali tudi mi, Godba Domžale, in mažoretke iz Vukovarja. Zopet smo zakorakali po mestnem središču ter s korakanjem in igranjem navduševali številčno množico. Pred glavnim odrom smo se ustavili in na mestu zaigrali

koračnico, na katero so mažoretke izvedle svojo plesno točko. Po uspešni povorki pa je zvečer v šotoru sledil še glasbeno-plesni program, ki ga je za vse obiskovalce pripravila Godba Domžale skupaj z vukovarskimi mažoretkami. Znova so dokazale svoje izjemne plesne spretnosti s palico, domžalski godbeniki pa smo pokazali znanje, ki smo ga zadnje mesece intenzivno pridobivali na vajah iz korakanja. Za konec smo namreč izvedli poseben godbeni poklon, nad katerim so bili gledalci navdušeni in nas nagradili z bučnim aplavzom. S tako čudovitimi vtisi smo se po nastopu usedli na avtobus in odpeljali nazaj v rodno Slovenijo. Od mažoretke smo se poslovili na ljubljanski železniški postaji, saj so svojo pot domov nadaljevale z vlakom, mi pa smo se odpravili v Domžale v godbeni dom, kjer so nas že pričakovali naši najbližji. Vikend v Franciji nam bo še dolgo ostal v lepem spominu, saj ga je poleg uspešnega igranja in korakanja zaznamovalo tudi sproščeno vzdušje in obilica dobre volje.

NATAŠA KOKALJ

Jenkret je biv

Pripovedovalski festival v Motniku

Motnik je prijeten kraj v Tuhinjski dolini in letos so se prizadevni člani kulturnega društva skupaj s Knjižnico Kamnik in sodelavkama Ireno Cerar ter Ivanko Učakar že drugič lotili organizacije pravljичnega festivala, ki so ga poimenovali JENKRET JE BIV. Posvečen je Gašperju Križniku, pomembnemu zbiralcu ljudskih pripovedi iz 19. stoletja, ki je bil rojen in je zelo aktivno zbiral gradivo prav v okolici Motnika. V okviru dvodnevne prireditve, ki bo potekala dne v soboto, 8. junija, vas prizadevni organizatorji vabijo na celo vrsto dogodkov, ki se bodo zvrstili. Rdeča nit dogajanja bo obujanje tradicije pripovedovanja in ponovna umestitev pravljice v naše življenje. Križnikove pravljice bodo na pripovedovalskih dogodkih za odrasle in otroke s pripovedovanjem in nastopi predstavili

uveljavljeni pripovedovalci iz vse Slovenije: Rok Kušan, Ivanka Učakar, Mirjam Štih, Anja Štefan, duo Vroča župa (Goran Završnik in Rok Kosec), Ciril Horjak, Ana Duša in Andreja Erdlen. »Križnikov festival na najboljši način vrača pripovedno izročilo tja, od koder je izšlo,« pravi Anja Štefan, priznana pisateljica, pesnica ter pripovedovalka, ki je zelo aktivno na festivalu že drugo leto vodi pripovedovalsko delavnico. »Folklorne pripovedi, ki jih je v Motniku in okolici zbiral Gašper Križnik, ponovno razširja med Motničani, hkrati pa nanje opozarja tudi zainteresirano publiko s celotnega slovenskega prostora. Program je oblikovan tako, da gradivo smiselno povezuje z lokalnimi danostmi, nagovarja pa tako otroke kot odrasle.«

CVETA ZALOKAR - ORAŽEM

20

CET

18:30 | SREČEN ZA UMRET
ZA ZAMUDNIKE

20:30 | NE!

21

PET

18:00 | POŠASTI Z UNIVERZE
sinhronizirano, 5+

20:00 | NE!

22

SOB

10:00 | POŠASTI Z UNIVERZE
sinhronizirano, 5+
SOBOTNA FILMSKA MATINEJA

27

CET

10:00 | SKRIVNOSTNI VARUHI GOZDA
sinhronizirano, 5+
POČITNIŠKA MATINEJA

19:00 | RAZGLASITEV VOJNE

28

PET

10:00 | POŠASTI Z UNIVERZE |
sinhronizirano, 5+
POČITNIŠKA MATINEJA

18:00 | POŠASTI Z UNIVERZE |
sinhronizirano, 5+
PLESALKA V SENCI

29

SOB

10:00 | SKRIVNOSTNI VARUHI GOZDA
sinhronizirano, 5+
SOBOTNA FILMSKA MATINEJA

18:00 | POŠASTI Z UNIVERZE |
sinhronizirano, 5+
RAZGLASITEV VOJNE

1

SOB

10:00 | ZAMBEZIA |
sinhronizirano, 5+
SOBOTNA FILMSKA MATINEJA

7

PET

18:30 | RESNIČNOST

20:30 | ČAS PO ZEMLJI 4K

8

SOB

10:00 | SKRIVNOSTNI VARUHI GOZDA
sinhronizirano, 5+
SOBOTNA FILMSKA MATINEJA

19:00 | ČAS PO ZEMLJI 4K

21:00 | RESNIČNOST

11

TOR

20:00 | KDO SE BOJI ČRNEGA MOŽA?
+ pogovor z režiserjem Janezom Lapajnetom | OTVORITEV
DIGITALNEGA KINO PROJEKTORJA

12

SRE

18:30 | NE!

21:00 | POLNOČ V PARIZU | ZA ZAMUDNIKE

13

CET

18:00 | SKRIVNOSTNI VARUHI GOZDA
sinhronizirano, 5+

20:00 | NEKAJ JE V ZRAKU

15

SOB

10:00 | SKRIVNOSTNI VARUHI GOZDA
sinhronizirano, 5+
SOBOTNA FILMSKA MATINEJA

19

SRE

18:30 | HYDE PARK NA REKI HUDSON |
ZA ZAMUDNIKE

20:30 | PLESALKA V SENCI

V JULIJU

KINO V PARKU
poletni filmi v Češminovem parku

Mestni kino Domžale se poleti v mesecu
juliju seli v Češminov park v Domžalah, kjer
bomo letos prvič postavili letni kino.
Spored filmov bo objavljen konec junija!

INFO

MESTNI KINO DOMŽALE se nahaja v
KD Franca Bernika, Ljubljanska 61,
Domžale | t. 722 50 50 | www.kd-domzale.si

Mestni Kino Domžale

DIGITALNI KINO TUDI V DOMŽALAH

V Mestnem kinu Domžale smo v mesecu maju zaključili dolgo načrtovani projekt digitalizacije in smo poleg dosedanjega 35 mm projektorja v našo tehniško kabino namestili še zmogljivi Sonyjev digitalni kino projektor, ki nam bo omogočal projekcije filmov v 4K resoluciji (4096 x 2160 pikslov). Samo za ponazoritev: to je 4-krat več pikslov kot pri HD videu.

Jure Matičič

Filmi na 35mm traku namreč postajajo vedno redkejši in po poletju jih na našem programu, razen ob kinotečnih in arhivskih projekcijah, skoraj ne bo več mogoče videti. Digitalni projektor za obiskovalce našega kina pomeni predvsem vrhunsko, kristalno čisto sliko in odličen zvok, iz programskega stališča pa veliko boljše dostopnost do filmov, ki jih bomo sedaj v Domžalah gledali takoj po slovenski in svetovni premieri.

35 mm filmski trak je več kot stoletje predstavljal zanesljivi standard v filmski industriji, nakar so ga počasi in zanesljivo začeli spodrivati digitalni formati. Najprej predvsem kot snemalni, kasneje tudi kot reproduktivni medij, ki pa bo v naslednjem letu ali dveh skoraj popolnoma izginil iz rednih kino programov. Prve digitalne projektorje so po svetu, predvsem v Ameriki, začeli nameščati okoli leta 2003, kmalu za tem pa se je sedem največjih filmskih studijev dogovorilo o skupnem standardu, ki naj bi nadomestil 35 mm filmski trak. Poimenovali so ga DCI (Digital Cinema Initiative), ki zelo podrobno definira sestavo filmskih vsebin in slikovnih datotek, karakteristike strojne opreme in kar je zelo pomembno, varnost filmskega materiala, ki ga običajno odklenemo s posebno datoteko, ki se imenuje KDM (Key Delivery Message). Dosedanje kino projektorje, ki so bili po nekaterih dvorinah stari tudi petdeset in več let, nadomeščajo zmogljivi digitalni projektorji, ki delujejo na osnovi dveh tehnologij: prvo, DLP, je razvilo podjetje Texas Instruments (uporablja jo večina proizvajalcev projektorjev: Barco, Christie, NEC, Kinoton, Cinemeccanica), Sony pa je predstavil svojo lastno tehnologijo z imenom SXRD. Projektorji se po resoluciji ločijo na 2K in 4K projektorje, pri čemer so tej zadnji namenjeni predvsem najzmogljivejšim sistemom in večjim platnom. Tipično opremo kino dvorane sedaj sestavljata projektor in server, ki skrbi za predajanje in odkodiranje vsebin, ogromno modifikacij pa so morali kinematografi napraviti tudi na ozvočenjih, ki sedaj ponujajo veliko bolj čisto in definirano reprodukcijo zvoka kot dokaj omejen zvočni zapis na filmskem traku.

Pot filmskega traku na arhivske police

je za marsikoga zelo žalosten dogodek, saj prav videz slike, projicirane iz traku ter značilno "ropotanje" filmskega projektorja v marsikom zbudi nostalgijo po starih dobrih časih. Poleg tega je trak skorajda neuničljiv in se ga lahko predvaja tudi po dolgih letih pozabe. Seveda je tudi res, da slika iz filmskega traku ponuja daleč najboljšo resolucijo in s tem kar se da pravo iluzijo "gibajočih slik", celo izrazi na obrazih glavnih filmskih junakov se zdijo malce bolj globoki, bolj življenjski. Ampak tudi trak ima številne slabosti, od katerih je najbolj izrazita njegova obraba, kar smo mnogi doživeli kot praske na sliki, opešan zvok in še bi lahko naštevali. Poleg tega je tudi kvaliteta filmskih kopij v zadnjih letih drastično padla, zadnji žebelj v krsti pa je bila odločitev Kodaka in Fujifilma, ki sta bila glavna proizvajalca 35 mm filmskega traku, da ustavita njegovo proizvodnjo, kar pomeni, da nam ostanejo le še nakopičene zaloge. Te so sicer ogromne, namenjene pa bodo predvsem arhiviranju filmov. Digitalni medij, ki ga predstavlja t.i. DCP (Digital Cinema Package), v osnovi skupek zakodiranih datotek, namenjenih predvajanju filma, po drugi strani ponuja vedno brezhibno sliko, ostre in stabilne podnapise, boljše barvne kontraste in tudi bolj dinamičen digitalni zvok.

Velika večina kinematografov po Evropi, ZDA in Aziji je v preteklih letih že prešla na digitalno tehnologijo, tako da je bilo konec leta 2012 v Evropi digitalnih že več kot 75% platen, na sredini leta 2013 pa je ta odstotek verjetno še višji. Države kot sta na primer Nizozemska in Norveška sta digitalni že od začetka lanskega leta, v Ameriki so že pri okroglih 90%, kar je prevetrilo način delovanja kinematografov, poenostavilo ustvarjanje programskih vsebin in kljub investicijam v novo opremo, pocenilo distribucijo filmov. Slovenija je bila na področju digitalizacije v primerjavi z ostalimi evropskimi državami v krepkem zaostanku, pravzaprav smo bili po številu digitalnih projektorjev še nedavno na predzadnjem mestu. V letu 2013 se bo kot kaže stanje vendarle popravilo, čeprav se bo veliko manjših mestnih kino dvoran znašlo v nezavidljivem položaju in bodo morale za vedno zapreti svoja vrata, saj gre za dokaj zahtevne investicije, ki pa so tudi sicer pokazale na zelo slabo upravljanje s kinematografsko infrastrukturo, ki je povečini zastarela in slabo vzdrževana. V Sloveniji je v veliki meri digitaliziran

ODPRTJE NOVEGA DIGITALNEGA KINO PROJEKTORJA

premiere kratkega filma
Kdo se boji črnega moža?

pogovor z režiserjem filma
Janezom Lapajnetom in
ekipo filma

glasbeni nastop skladatelja in kitarista
Uroša Rakovca

torek, 11. junij ob 20h

Mestni kino Domžale, Ljubljanska 61
t. 722 50 50 / www.kd-domzale.si

Digitalni projektor za obiskovalce našega kina pomeni predvsem vrhunsko, kristalno čisto sliko in odličen zvok, iz programskega stališča pa veliko boljše dostopnost do filmov, ki jih bomo sedaj v Domžalah gledali takoj po slovenski in svetovni premieri.

vsaj del komercialnih kinematografov (multipleksi), zelo malo pa je digitalnih dvoran med manjšimi kini in med člani Art kino mreže. Ta združuje 25 slovenskih kinematografov, ki se posvečamo kvalitetnim avtorskim ter evropskim filmom in v slovenskem prostoru ohranja prisotnost kinov tudi v manjših mestih, predvsem pa skrbimo za programsko raznolikost. Položaj se je v zadnjem letu zaostрил do te mere, da je od digitalizacije odvisen obstoj posameznega kinematografa in v veliki meri so odločilno vlogo pri opremljanju manjših kinematografov odigrale lokalne skupnosti, ki si želijo še naprej ponujati kvaliteten in raznolik filmski program. V Art kino mreži se je

najprej digitaliziral ljubljanski Kinodvor, sledila sta kina v Zagorju in Radovljici, v mesecu maju pa še kina v Trbovljah, Izoli in Domžalah. Ostali manjši kina pričakujejo, da se bodo z digitalno opremo nadgradili do konca leta 2013, čeprav večina filmskih distributerjev po poletju ne bo več zagotavljala 35 mm filmskih kopij.

Film ima na Domžalskem močno prisotnost še izpred druge svetovne vojne. Že v časih nemega filma so v Sokolskem domu ustanovili prvi Domžalski kino, ob rojstvu zvočnega filma pa so imeli Domžalčani enega od prvih zvočnih projektorjev v Sloveniji, kar pomeni, da so vedno sledili tehnološkim napredkom. In prav prehod iz nemega na zvočni film mnogi ocenjujejo za prav tako prelomnega kot je prehod iz analognega na digitalni kino. V drugi svetovni vojni je Sokolski dom zgorel in z njim tudi kino, ki pa se je takoj po koncu vojne preselil v Društveni dom, današnji Kulturni dom Franca Bernika Domžale, kjer so filme vrteli do izgradnje nove kino dvorane. V tem času je v okolici Domžal delovalo kar nekaj platen (Radomlje, Mengeš, Kamnik, mobilni kino ...) So-dobna dvorana v SPB-ju je zelo nesrečno zaprla svoja vrata le kakšno leto po odprtju ljubljanskega Koloseja, kino pa se je v Domžale vrnil šele pred štirimi leti in to znova v Društvenem domu z Mestnim kinom Domžale in z zelo natančno programsko zasnovano. Že takrat smo v dvorano namestili 35 mm kino projektor, ki tudi sedaj ostaja v dvorani z namenom

prikazovanja starejših in kinotečnih filmov. Redni filmski program pa od sedaj naprej poteka večinoma v digitalni obliki saj smo v mesecu maju zaključili adaptacijo tehnične kabine in vanjo namestili še Sonyjev SRX 515 projektor, ki zagotavlja kontinuiteto filmskega programa, ki pa bo sedaj še bolj aktualen, z izboljšano sliko in zvokom.

Poleg tega bomo letos v mesecu juliju prvič postavili tudi letni kino v Češmi-novem parku, kar pomeni, da bodo ljubitelji filma lahko tudi med poletjem, pod zvezdami, uživali v svojih najljubših filmih z isto vrhunsko sliko kot v kino dvorani. Po juliju v Domžalah pa se bo letni kino v avgustu preselil tudi v Kamnik, kjer bomo kot del festivala Kam-fest filme predstavljali v idiličnem okolju grada Zaprice. □

Za slavnostno otvoritev digitalnega kino projektorja 11. junija smo izbrali film *Kdo se boji črnega moža?*, domžalske produkcijske hiše Triglav film, režiserja Janeza Lapajnet, ki je s svojimi filmi reden gost našega kina. Po projekciji se bomo pogovarjali z njim in glavnim igralcem filma, Tilnom Lapajnetom. Na premieri pa se nam bo pridružil tudi kitarist in skladatelj Uroš Rakovec, ki nam bo odigral nekaj avtorskih skladb, ki jih je napisal tudi za Lapajnetove filme. Seveda pa v digitalni filmski sliki v Mestnem kinu Domžale lahko uživate že od začetka junija. Lepo vabljeni!

FIT POLETJE.

Od 1.6. do 30.6. lahko kupite poletno karto s katero kar tri mesece za le 100 € obiskujete fitnes in vodeno vadbo.

FITNES, BOWLING, BILJARD.
Fit fit, Slamnikarska cesta 1, 1230 Domžale

www.fit-fit.net

POLITIČNE STRANKE

SDS / DR. ROMANA JORDAN, SLOVENSKA POSLANKA V EP

Alenka Bratušek, zamenjajte agresivnost s povezovalnostjo!

Iztekel se je teden, ko je slovenska vlada morala v Bruselj poslati paket protikriznih ukrepov. Zaradi leta trajajoče krize, v katero se vedno bolj pogrezamo, je Slovenija mnogo bolj prisotna tudi v pogovorih v Evropskem parlamentu. Kolege skrbi dogajanje v naši državi, želijo si, da bi nadaljevali z izvajanjem lani začelih protikriznih ukrepov. Želijo, da bi dokazali, da znamo sami skrbeti za svojo državo in ne potrebujemo tuje pomoči. Nihče v Sloveniji naj ne misli, da si tuji želijo vstopiti v Slovenijo, nam posoditi denar in nam hkrati naložiti ostre varčevalne ukrepe! Cena denarja, torej zadolževanje države, posameznikov in podjetij, postaja vse višja. Določa se na finančnih trgih na podlagi verodostojnosti države in stopnje zaupanja vanjo. Zato je hitro ukrepanje potrebno bolj kot kadar koli doslej. Bruseljska priporočila za izhod iz krize so znana: učinkovita javna uprava, porabiti toliko, kot proizvedemo, zdrav bančni sektor, spodbudno okolje za zagon gospodarstva. Trgi pa so občutljivi tudi na medijska sporočila in signale, ki izhajajo iz slovenskega javnega prostora. Zato imajo nastopi javnih osebnosti še veliko večje posledice kot kadar koli doslej. Odnos do javnosti mora biti pošten in transparenten, sporočila metana polen in medsebojnega obtoževanja pa državi veliko bolj škodijo kot koristijo. Držati moramo skupaj. Gre za Slovenijo, ne za Pozitivno Slovenijo, ne za Novo Slovenijo in niti ne za Slovensko demokratsko stranko. Taka drža bi pomagala Sloveniji, v pragmatičnem političnem smislu pa najbolj trenutni vladi. Zato me iskreno čudi obnašanje predsednice vlade, ki ga ne morem razumeti. Ko je v pičli uri državnemu zboru predstavila protikrizne ukrepe, je zelo ostro obsodila delovanje prejšnje vlade. Kot da so vsi dolgovci, neaktivnost bank, prezahtojenost v Sloveniji rezultat enega leta delovanja Janševe vlade. Korektna ocena pa vendarle pokaže, da je prejšnja vlada zastavila delo v pravo smer, kar je priznala celo predsednica vlade na samem začetku svojega mandata. Pravo smer so potrdili tudi v Bruslju, opazili so jo na mednarodnih trgih, kjer se je ugled Slovenije konec lanskega leta začel počasi izboljševati.

Želim si, da bi trenutna slovenska vlada ukrepala vsaj tako odločno, kot je Janševa, in da bi Slovenija znova pridobila izgubljeno verodostojnost. Držim pesti, da bi vladi Alenke Bratušek uspelo, ker želim dobro ljudem v Sloveniji! A premierka bo morala spo-

“ Držim pesti, da bi vladi Alenke Bratušek uspelo, ker želim dobro ljudem v Sloveniji! A premierka bo morala spoznati, da potrebuje podporo koalicije in opozicije. Predsednica vlade mora takoj spremeniti agresiven način komuniciranja (...) . Delovati mora povezovalno, odprto, strokovno in odločno. Smo v tako težkih časih, da mora bolj kot politične barve prevladati kvaliteta predlogov.

znati, da potrebuje podporo koalicije in opozicije. Predsednica vlade mora takoj spremeniti agresiven način komuniciranja, v katerem stranke prejšnje vlade obtožuje celo grehov, ki jih niso naredile. Delovati mora povezovalno, odprto, strokovno in odločno. Smo v tako težkih časih, da mora bolj kot politične barve prevladati kvaliteta predlogov. Da znamo biti odgovorni do svoje države, moramo dokazati takoj, ob kakršnem koli oklevanju se bomo potapljali tako močno, da nas bo lahko rešila le evropsko-mednarodna trojka. Zlato fiskalno pravilo je pomemben pokazatelj verodostojnosti Slovenije – v Bruslju sta ga potrdili Pahorjeva in Janševa vlada. Političnemu vrhu v državnem zboru sta se medtem pridružili Pozitivna Slovenija in Državljska lista, ki sploh še nista obstajali, da bi se lahko pravočasno izrekli do fiskalnega pravila. A v državnem zboru imata le 34 poslank in poslancev in sta torej v manjšini. Bodo stranke zmogle potrditi to, kar so obljubile, in začele dokazovati verodostojnost Slovenije z lastnim zgledom?

PS / SAŠA KOS, POSLANKA POZITIVNE SLOVENIJE V DRŽAVNEM ZBORU RS

Medparlamentarna konferenca o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki

Kot članica parlamentarnega odbora za obrambo sem se v Dublinu na Irskem udeležila drugega srečanja medparlamentarne konference o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki. Na konferenci so sodelovale delegacije nacionalnih parlamentov držav članic Evropske unije in Evropskega parlamenta, delegacije nacionalnih parlamentov držav kandidatke ter delegacije evropskih držav članic organizacije NATO, ki niso članice EU in so se konference udeležile kot opazovalke.

Na uradnem začetku konference so udeležence nagovorili predsednik spodnjega doma irskega parlamenta Sean Barrett, predsednik skupnega odbora za zunanje zadeve in trgovino Pat Breen ter vodja delegacije Evropskega parlamenta Elmar Brok, v nadaljevanju pa je spregovorila visoka predstavnica EU za zunanje zadeve in varnostno politiko Catherine Ashton. Predstavila je prednostne naloge in strategije EU na področju skupne zunanje in varnostne politike ter skupne obrambne in varnostne politike. Posebno pozornost je namenila dogajanju na afriški celini in izpostavila prednosti “celovitega pristopa” politik in instrumentov EU za koherentno in učinkovito zagotavljanje skupnih ciljev. Med drugim je izpostavila tudi pomembno vlogo žensk v procesih demokratizacije, zaključila pa je s tem, da je naloga EU in njenih držav članic kontinuirana podpora procesom tranzicije, ki so se pričeli v več arabskih državah, vendar je ob tem potrebno spoštovati in upoštevati tudi specifične lastnosti vsake posamezne države. Irski podpredsednik vlade in minister za zunanje zadeve in trgovino Eamon Gilmore je nagovoril udeležence na temo “Preprečevanje konfliktov - vloga EU kot mirovnika” in predstavil pogled irskega predsedstva na področju skupne zunanje in varnostne politike (SZVP). Poudaril je, da je EU zgled za reševanje sporov, ki so se pojavljali v zadnjih stoletjih kot posledica sovraštva in delitev. Izpostavil je vlogo EU kot sile, ki si prizadeva za dobro v svetu. Pozval je k večji uporabi mediacije kot koristnega in strokovno zelo učinkovitega orodja. V razpravi so udeleženci izrazili potrebo po

dejanskem oblikovanju skupne zunanje in varnostne politike EU. Dotaknili so se problematike dobave orožja upornikom v Siriji, spodbujanja dobrega upravljanja, reševanja konflikta v Izraelu, zagotavljanja ustreznih sredstev za razvojno pomoč ipd. Podpredsednik irske vlade Gilmore je tudi poudaril, da bi lahko Evropa storila več v zvezi z davčno pravičnostjo in ne zagotavlja davčnih oaz za večnacionalne družbe, ki se izogibajo plačilu davkov v afriških državah, kjer delujejo.

Minister za pravosodje, enakopravnost in obrambo

“ Podpredsednik irske vlade Gilmore je poudaril, da bi lahko Evropa storila več v zvezi z davčno pravičnostjo in ne zagotavlja davčnih oaz za večnacionalne družbe, ki se izogibajo plačilu davkov v afriških državah, kjer delujejo.

Alan Shatter je predstavil naloge irskega predsedstva na področju skupne varnostne in obrambne politike. V razpravi, ki je sledila, so udeleženci izpostavili predvsem vpliv gospodarskih razmer na zagotavljanje obrambnih zmogljivosti, zmoglost odzivanja EU na obstoječe in nastajajoče nevarnosti, pomen oblikovanja skupnega razumevanja prednostnih nalog, krepitev operativne učinkovitosti, izboljšanje zmogljivosti EU, da bi se čim bolj učinkovito odzivala na svetovne dogodke, ter potrebo po sodelovanju z drugimi mednarodnimi in globalnimi partnerji. Ob koncu konference so bili sprejeti zaključki druge medparlamentarne konference o skupni zunanji in varnostni politiki ter skupni varnostni in obrambni politiki ter odločitev, da bo tretja medparlamentarna konferenca potekala v Vilni v Litvi od 4. do 6. septembra 2013. Poslanska pisarna je odprta vsak ponedeljek od 14. do 16. ure. Vljudno vabljeni!

LDS / ANTON PRESKAR, PREDSEDNIK OO LDS DOMŽALE

Ali bo prenovljena Liberalna demokracija Slovenije uspešna v prihodnosti?

16. maja je bil kongres LDS-a, na katerem je bila obravnavana Deklaracija Liberalne demokracije 2013, prenovljen statut in volitve vrha stranke: predsednika/predsednice in podpredsednikov/podpredsednic. Predstavniki občinske organizacije LDS Domžale smo se skupaj z odboroma LDS Ljubljana in LDS Maribor aktivno vključili v pripravo kongresne dokumentacije. Osnovni moto deklaracije je »Hočemo demokratično parlamentarno demokracijo – svobode, oblasti ljudstva in medčloveške solidarnosti ne damo!« Prenovljena LDS bo storila vse, da se kot politična stranka, kot način razmišljanja in političnega življenja ter kot pomemben politični akter vrne v parlament in da v parlament vstopi tudi civilna družba. V sodelovanju z drugimi strankami želi zagotoviti v slovenski družbi navzočnost LIBERALIZMA kot množično alternativo konzervativizmu, avtoritarizmu in populizmu. Politično delovanje Liberalne demokracije Slovenije je zato utemeljeno na treh načelih: na načelu LIBERALIZMA, ki določa, da mora biti v svobodni družbeni skupnosti zagotovljena vsestranska svoboda posameznikov in družbe tako, da sta obe svobodi omejeni le s svobodo drugih; na načelu DEMOKRATIZACIJE, ki določa, da vsa oblast izhaja edino iz ljudstva in da je edino ljudstvo sme izvrševati; na načelu SOLIDARNOSTI, ki določa soodgovornost kot temelj v medsebojnih odnosih posameznikov, ki tvorijo humano družbo. Zakaj prenovljena LDS? Zato, ker je bilo ravno liberalcem ukradeno največ – to je dobro ime. Danes je že vsem jasno, da se je v pojem neoliberalizma odel najbolj vulgarni kapitalizem in pod to preobleko začel svoj plenilni pohod in ponovno uvedbo razredne družbe, družbe bogatašev in revežev. Vendar stara LDS ni zmogla moči, da bi njegovo pogubnost pravočasno spoznali, se ji odrekli in se ji uprli. Najprej smo se morali očistiti in prenoviti. Prenoviti zato, ker so nas izučila naša dobra dela in napake. Zato, ker so nas zapustili vsi tisti, ki so v sodelovanju z nami skrbeli samo za osebne koristi. LDS spreminja svoj

način delovanja, saj vanj uvaja neposredno demokracijo in načelnost. Prizadevanja za spremembe začenjamo v Liberalni demokraciji Slovenije z lastnim zgledom, s spremembami našega delovanja, z uveljavitvijo sprememb statuta stranke. Vse somišljenike in simpatizerje pa pozivamo, da se nam v naših vrstah pridružijo. To so naši krajši povzetki kongresnih dokumentov LDS 2013, ki so v veliki meri nastali prav med nami v Domžalah. Na koncu pa ne moremo mimo občinske proslave od dnevu upora proti okupatorju, 27. aprila, na Žejah, kjer sem bil navdušen nad kulturnim programom in slavnostnim govornikom dr. Matjažem Kmeclom – njegov oris tistega časa in današnje situacije je bil res odličen. In zvečer v stoodstotno zasedenih dvorani v Stožicah

“ Zakaj prenovljena LDS? Zato, ker je bilo ravno liberalcem ukradeno največ – to je dobro ime. Danes je že vsem jasno, da se je v pojem neoliberalizma odel najbolj vulgarni kapitalizem in pod to preobleko začel svoje plenilni pohod in ponovno uvedbo razredne družbe, družbe bogatašev in revežev. Vendar stara LDS ni zmogla moči, da bi njegovo pogubnost pravočasno spoznali, se ji odrekli in se ji uprli. Najprej smo se morali očistiti in prenoviti.

veličasten koncert tržaškega pevskega zbora Pinko Tomažič s številnimi gosti, ki so na moderen način približali tako partizansko domoljubno pesem kot uporniško pesem drugih narodov. Na koncertu sem pričakoval samo starejše ljudi, pa sem bil prijetno presenečen nad številnimi mladimi in mlajšimi generacijami, ki sicer vojnih in medvojnih časov niso doživljali oz. krizo doživljajo danes v naši samostojni državi.

NSI / LJUDMILA NOVAK, POSLANKA NSI V DRŽAVNEM ZBORU

Bo denar od novih davkov in kreditov porabljen za prave projekte?

Slovenija si je v tujini ponovno uspela sposoditi denar, vendar razloga za veselje ob tem ni. Dejstvo namreč je, da mora Slovenija za svoje dolgoročne kredite vsako leto plačati nekaj več kot 600 milijonov evrov obresti. Pri tem nas bodo samo obveznice, ki jih je izdal sedanjí finančni minister Čufer, letno stale 147 milijonov evrov davkoplačevalskega denarja. Vlada je sicer predstavila strategijo, ki naj bi Slovenijo popeljala iz gospodarske krize, a odprtih ostaja kar nekaj vprašanj. Znižanju plač v javnem sektorju naj bi sledilo tudi zvišanje DDV-ja s 1. julijem, kar bi po nekaterih ocenah slovenskemu gospodarstvu lahko zadalo dodaten udarec namesto potrebnih spodbud. Nejasno ostaja tudi vprašanje, za katere projekte bo vlada namenila denar, ki ga bo zbrala s povišanimi davki in prispevki. Če bo denar vložen v razvojne projekte, ki bodo poganjali perspektivna podjetja, ki bodo posledično (predvsem mladim) omogočala nove zaposlitve, uspeh verjetno ne bo izostal. Če pa delitev proračunskega denarja in upravljanje z državnim premoženjem ne bosta transparentna in učinkovita, nas zagotovo čakajo še večje težave in nova naporna pot iz globokega brezna krize. Prav tako je zelo pomembno vprašanje, ali bo vlada napovedane reforme tudi v resnici izpeljala. V Sloveniji smo namreč že kar nekaj let priča velikopoteznim strateškim dokumentom za posamezne reforme in ukrepe, ki pa so žal pogosto ostali zapisani le na papirju. V praksi pa je do sedaj pogosto zmanjkalo volje in poguma, da bi se teh novih podvigov in zahtevnih projektov zares lotili. Tudi zato je situacija, v kateri se danes nahaja naša domovina, težja in bolj zahtevna – v primerjavi z nekaterimi drugimi tranzicijskimi državami, ki so družbeno preobrazbo opravile hitreje, bolj uspešno in učinkovito. Če bi nekatere reforme v Sloveniji izvedli že prej, bi bile te manj radikalne in zato tudi manj boleče. Nova Slovenija bo konstruktivna opozicija in ne bo blokirala nujnih sprememb. Takega treznega in državotvornega razmisleka pa žal ni bila sposobna prejšnja opozicija, ki je v mandatu naše vlade s političnimi blokadami poskušala zaustaviti projekte,

ki jih sedaj (paradoksalno) poskuša realizirati sama – slabo banko, SDH, fiskalno pravilo, varčevanje v javnem sektorju ...

Še nekaj besed o zaupanju. Morda se premalokrat zavedamo, koliko stvari v naši družbi je odvisnih od medsebojnega zaupanja – družinsko življenje, služba, poslovni odnosi ... Celo banke, kljub vsej svoji »mogočnosti«, živijo le od zaupanja svojih strank in zato se z njimi ne bi smele poigravati. Krščanska demokracija, ki ji pripadamo v stranki NSI, že nekaj let opozarja, kako pomembna je ohranitev temeljnih družbenih vrednot, kot so poštenost, delavnost, sočutnost, solidarnost, osebna odgovornost in spoštovanje. Kriza, v katero smo zašli, je zato priložnost

“ V Sloveniji smo že kar nekaj let priča velikopoteznim strateškim dokumentom za posamezne reforme in ukrepe, ki pa so žal pogosto ostali zapisani le na papirju. V praksi pa je do sedaj pogosto zmanjkalo volje in poguma, da bi se teh novih podvigov in zahtevnih projektov zares lotili.

za razmislek o tem, kakšno ravnanje nas je pripeljalo v to situacijo, in hkrati tudi priložnost, da svoje obnašanje in delovanje v družbi postavimo na nove temelje. Zdrava kmečka pamet nam pravi, da lahko porabimo le toliko, kot smo si ustvarili. In kriza, ki smo ji priča, je pokazala, da na kredit lahko lagodno živimo le kratek čas. Ne moremo se namreč izogniti obdobju, ko je potrebno kredit z obrestmi vred vrniti. V kolikor se nam pri odplačevanju kaj zalomi, pa pogosto postavimo na kocko svojo materialno in socialno varnost ter s tem ogrozimo blagostanje svoje družine in celo širše družbe. Previdnost in bolj premišljena, konservativna drža pri najemu kredita zato nista nikoli odveč. Tega se bomo morali zlasti v prihodnosti bolj zavedati.

POLITIČNE STRANKE

SDS / MAJDA ZEVIK

Kako se domžalska "zelena" spreminja v "črno"

Pričakovan odziv občanov in postavljena vprašanja: »Ste svetnica v OS in KS, kaj se dogaja s povečanjem računa za mešane odpadke – črna posoda?« Kaznovani smo, namesto da bi bili kaznovani tisti, ki polnijo črne posode z vsemi mogočimi odpadki, ki niso skrbni! Vzgajamo otroke: Ločujte, pozna se pri ceni. V teh časih sklicevanje na denar pri vzgoji poleg ekologije še vedno prime. In postopoma zelena kultura pride v navado.

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki, sprejet na 19. seji OS po skrajšanem postopku in predhodno obravnavan le na seji Odbora za komunalne dejavnosti, je povzročil povečanje mesečnega stroška smetarine za 30,66

“Prizadeta so vsa, zlasti gospodinjstva v eno- in dvostanovanjskih hišah. Stanovalci v blokih so do sedaj imeli in še imajo možnost naročanja prilagojenega volumna posod za odpadke in s tem vplivanja na ceno.

% ali zneskovno za 3,7 meseca po prejšnjem načinu obračuna. V ta izračun je upoštevano tudi tiho povečanje smetarine (?) med decembrom 2012 – 30,7691 EUR in januarjem 2013 – 31,5383 EUR, kar predstavlja 2,5 %. Prizadeta so vsa, zlasti gospodinjstva v eno- in dvostanovanjskih hišah. Stanovalci v blokih so do sedaj imeli in še imajo možnost naročanja prilagojenega volumna posod za odpadke in s tem vplivanja na ceno. Napravljenega koraka nazaj glede ekološkega pristopa k zbiranju odpadkov in povzročitve socialne krivice v širšem smislu ni težko dokazati. Pri zmerno skrbnem ločevanju, kar omogoča infrastruktura – ekološki otoki, se posode z mešanimi

odpadki, tudi najmanjši volumen, napolnijo le v mesecu do 6 tednih, tako trdijo mnogi občani, pogoj je, da gospodinjstva ločujejo vsaj povprečno zgledno. S podražitvijo so stimulirani tisti, ki ne ločujejo, zaračunava se praznjenje praznih ali polpraznih zabojnikov, obnem nastajajo stroški nepotrebne odvoza – stroški goriva so po podatkih JP Prodnik odločujoči –, onesnaženje v prometu z izpusti plinov tudi. Odvoz bio odpadkov na sedem dni že s 16. februarjem je drug problem. Obrezovanje drevesnic, grmovnic v parkih, drugih javnih površinah, blokih in mnogih hišah opravljajo profesionalne organizacije, ki vejevje tudi odpeljejo in ga uporabijo kot lesno bio maso. Večina lastnikov eno- in dvodružinskih hiš vejevje doma obdela – delno za kurjavo, delno za kompost in zastirke ali ga sami odpeljejo na deponijo. Zato ni potrebno finančno obremeniti vseh občanov. Kje je zelena politika občine in kakšen je pogled in odnos do občanov, tudi socialno zelo šibkih, ki skrbno ravnaajo z vsemi dobrinami?

Prejšnji mesec so bili objavljeni podatki o občinah, ki so na prvih desetih mestih po ločenem zbiranju podatkov. Domžal ni med njimi, kljub vsem pogojem, ki so dani. Ni prave stimulacije, ni učinkovite kontrole vsebine posod. V teh dneh smo si lahko ogledali primer Vrhnike. Že 10 let so cene komunalnih storitev enake. Vzrok: skrbno ločevanje, kontrola, gospodarjenje z odpadki. Občani, ki imajo določeno obdobje, čas plenice, na katere se izgovarjajo naši dražitelji, večjo potrebo, lahko zaprosijo za dodatno posodo. Delno – samo delno – lahko razumemo obrazložitve in zagovor posloводства za to potezo. Župan kot predlagatelj pa bi moral gledati širše in mnogo bolj vsebinsko in dolgoročno. Cel svet stimulira investicije in življenje v skladu z zeleno politiko, tudi z velikimi materialnimi podporami, kar je nesporno dolgoročno vlaganje. In pri nas?

SDS / MAG. TOMAŽ DEŽELAK

SPB – soseska spominov

Spominjam se leta 1984 – nostalgija, kaj hočete, bližam se petinštiridesetemu –, ko sem se kot mlad blokovčan prvič z vlakom peljal v srednjo šolo v Kamnik. Bilo je navsezgodaj zjutraj, bližali smo se Domžalam, v daljavi pa se je nekaj neizmerno bleščalo. Kot biser. Bili so bloki. Mislim sem si: »Halo! Saj to je nekaj fantastičnega!« Kasneje so mi povedali, da je to »SPB«. Ko danes hitim na sejo občinskega sveta skozi iste pasaže, ki sem jih le »dobrih« dvajset let nazaj tako občudoval, me okolica opomni, da se vsi razvijamo, staramo in čez leta umremo. A imam občutek, da je del okoli mene že skoraj umrl. Pasaže so skorajda prazne, zapuščene. Gostinski lokali samevajo. Vsaka druga vrata so »okrašena« s ponudbo o prodaji. Sprašujem se zakaj. Zakaj je ta, nekoč tako eminentna soseska, kjer si lahko pojedel kos slastne pice pri znanem košarkarju ali kupil elegantno spodnje perilo za svojo najdražjo, utonil v pozabo? Sprašujem se, zakaj je ta soseska vedno na programih reševanja vseh političnih strank, nikoli pa se nič ne zgodi. Upam, da se to sprašuje tudi moj, vaš in ne nazadnje soseskin župan.

Morda ne poznam dobro problematike. No ja, se tolažim, pa saj je župan tudi očitno ne. Morda je ne more razumeti, saj ni nikoli resnično živel v bloku in morda zato njegove obljube obvisijo v zraku. Žal. Ko hodim po pasaži, se sprašujem, ali je ljudi, ki tam stanujejo, kdo resnično poslušal, ko jih je vprašal, kaj so njihove težave. V misel se mi prikraše nenavadno spoznanje, da moraš verjetno tu resnično živeti, in ne le bivati, da tamkajšnje stanovalce razumeš. Sprašujem se, koliko ljudi je v tem in njim podobnih naseljih, ki so podobni čudovitim čebelnjakom, ogroženih. Koliko ljudem je potrebno pomagati? Pridem do spoznanja, da veliko preveč.

Ob vseh teh vprašanjih, ki mi rojijo po glavi, pri-

hajam na sejo občinskega sveta, na kateri bomo sprejemali rebalans (spremembo) občinskega proračuna. Denar se bo deloma, hvala bogu, namenil tudi Rdečemu križu in Karitasu. Ljudem, ki ga resnično potrebujejo. Zakaj hvala bogu? Ja, zato ker

“Sprašujem se, zakaj je ta soseska vedno na programih reševanja vseh političnih strank, nikoli pa se nič ne zgodi.

so Domžale »imele« srečnega dobitnika na lotu. Veljavna zakonodaja pa med drugim določa, da se 15 odstotkov od dobitka nameni lokalni skupnosti. Torej, hvala bogu! In seveda, hvala županu, ki je uslišal prošnje svetnikov, tako levece kot desnice, da slabih deset odstotkov od dobljenega kolača nameni tistim, ki ta sredstva resnično najbolj potrebujejo. Torej, hvala obema!

Občutek majhnega zadovoljstva, ki me je spreletaval, zato ker je nekdo končno upošteval moj predlog, torej da se sredstva dodeli najbolj potrebnim, je bil ob pomisleku na sosesko, ki prav tako potrebuje pomoč, kratkotrajen. Zopet me je prešinil tisti mladostni vtis o blešččem biseru in uvidel sem, da bo potrebno še veliko dobitkov na lotu, da se bo nekdo zopet spomnil, da ne samo ljudje, ampak tudi soseske potrebujejo pomoč. Pomoč, da živijo in se razvijajo. Spoštovani g. župan, zahvaljujem se Vam, ker ste dovolil, da pomagamo ljudem. Pozivam Vas, da pripravite ukrepe, s katerimi bomo pomagali soseskam, kajti soseske so ljudje. Upam, da razumete, da tudi soseske, tako kot tudi ljudje, včasih potrebujejo pomoč. Želim Vam vse dobro.

LTD / KAMAL IZIDOR SHAKER

Javni zavod Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale

Občina Domžale nadaljuje z dobrimi projekti, s sledenjem trendom ter pogledom v prihodnost v dobrobit vas – občank in občanov. Trditev bom poskušal v naslednjih parih stavkih pojasniti in obrazložiti namene in cilje le-te. Projekt, ki je dalj časa zorel in čakal, da vzklije, bo po vsej verjetnosti do poletja le zaživel. Kaj pravzaprav je oz. bo zavod Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale ter zakaj smo se na občini odločili za ta korak? Verjetno ste že slišali za javni zavod Center za mlade Domžale, ki deluje v Domžalskem domu in je bil ustanovljen leta 1998 z namenom nudenja pomoči staršem in otrokom, ki eksperimentirajo z drogo ali so z njo zasvojeni, sodelovanja z Uradom za droge ter drugimi institucijami, vezanimi na preventivno dejavnost, svetovanja, organiziranja individualne učne pomoči, »Šole za starše«, usposabljanja za pomoč in razvijanja življenjskih veščin, računalniškega opismenjevanja in ustvarjalnega preživljanja prostega časa. Dejavnosti zavoda pa se iz leta v leto širijo ter so se razširile do te mere, da smo lansko leto na občini začeli razmišljati o tem, da bi le-te tudi pravno formalno zapisali v odlok o ustanovitvi. Na pobudo občinskega sveta je bila lansko leto točka dnevnega reda na seji uamknjena. Nato pa je bila na željo ustanovitelja Občine Domžale in občinskega sveta pripravljena relativno obširna študija delovanja Centra za mlade Domžale in kratek pregled stanja mlade in stare populacije ter delovanja društev upokojencev in mladih. V okviru študije je bil pripravljen tudi okviren plan dela novega zavoda, ki naj bi v prihodnosti pokrival mlade in starejše, v kolikor bi občinski svet podprl idejo in odlok o ustanovitvi javnega zavoda Center za medgeneracijsko sodelovanje Domžale. Vedno je obstajala neka upravičena ali neupravičena bojazen glede ustanavljanja

javnih zavodov. Vedno so se porajala vprašanja, ali javni zavodi služijo svojemu namenu ali so sami sebi namen. Moje mnenje je, da so javni zavodi ravno tako v službi občank in občanov ter da morajo delati v korist občank in občanov, saj je to tudi namen »javnih služb«. Morda je slišati in videti, da se ustanavlja neko novo pravno osebo (kar je tudi res), ampak ne glede na to bomo dejansko samo razširili dejavnosti obstoječega javnega zavoda na populacijo starejših, ki naj bi (zaenkrat še) v Domžalskem domu postal stičišče medgeneracijskega sodelovanja in povezovalna

“Morda je slišati in videti, da se ustanavlja neko novo pravno osebo (kar je tudi res), ampak ne glede na to bomo dejansko samo razširili dejavnosti obstoječega javnega zavoda na populacijo starejših, ki naj bi (zaenkrat še) v Domžalskem domu postal stičišče medgeneracijskega sodelovanja in povezovalna točka dejavnosti številnih društev mladih in starejših.

točka dejavnosti številnih društev mladih in starejših. Upam in verjamem, da se bodo na tem mestu združevale mladinska nadobudnost ter izkušnje starejših in se bodo pozitivno/kvalitetno dopolnjevale. Kar je nasezadnje tudi namen medgeneracijskega sodelovanja. Kaj točno bo zavod počel, kakšne so njegove dejavnosti in plan dela pa bom zapisal v eni izmed naslednjih številk Slamnika.

ZARES / MARJAN MIRAI

Smo priča začetku reševanja težav ali na začetku propada?

Odvisno, koga poslušate ali berete. Vlada, s predsednico na čelu, je Evropi predstavila program stabilnosti in zatrjuje, da se bomo izvlekli sami, brez pomoči "trojke". Novico so mediji pospremili z negativnimi odzivi, ker da imajo zanesljive podatke, da ukrepi niso zadostni in premalo resni. Morda res. Toda komu verjeti? Človek se ne more znebiti vtisa, da mediji namesto za objektivno poročanje skrbijo zgolj za prodajno plat novic. In slabe zgodbe se vedno bolje prodajajo kot dobre. Ko tako nekajkrat podajo negativno mnenje o kakem dogodku, ki je po možnosti podkrepljeno z modrimi ugotovitvami kakega od neoliberalnih ekonomistov, ki tako vse gledajo s stališča kapitala, ima vsak še tako pozitiven projekt negativen prizvok. Opoziciji pa tako nobena poteza sedanje vlade ni povšeči. Kot da mi vsi skupaj ne prenesemo, da bi lahko kdorkoli v državi naredil kdaj tudi kaj pozitivnega. In če gre pri tem za vlado, pa še posebno ne.

Mogoče je, da imajo dobro obveščeni mediji še celo prav. Bi bilo pa vseeno bolj modro, da bi z oceno počakali do uradnega odgovora Evrope. Ni mogoče, da bodo ob prebiranju naših medijev prišli do ugotovitve, da slovenski narod komaj čaka evropsko pomoč in nam bodo ugodili. Očitno je, da res potrebujemo nekoga od zunaj, da nam pove, kaj je potrebno narediti in na katerega bomo lahko obesili vse negativnosti, ki se nam bodo zgodile, pa čeprav smo jih sami zakuhal. In čeprav je modro možnosti za reševanja težav preigravati za zaprtimi vrati in javnost, še posebej tujo, obveščati, ko je strategija jasna, je pri nas postalo pravilo, da se o vsem razpravlja v medijih. Dokumenti že kako najdejo pot do njih, s čimer se ustvarja vtis "visoke demokratično-

sti postopkov", čeprav nam bi moralo biti jasno, da s tem zgubljammo še tisto malo pogajalske prednosti. Kar spomnimo se, kako so rasle kreditne obresti vsakokrat, ko je kak naš politik, sicer za domača ušesa, v tujini omenjal mogoč bankrot države ali nujnost evropske pomoči, in kako so padala bonitetne ocene ob javnem razglabljanju, kako smo razdeljeni in ka-

“Vlada je dosegla dogovor s sindikati javnega sektorja, plače gredo dol. Je to pozitivna poteza ali krčenje že tako znižane potrošnje? In kaj bo naslednji korak? Plač se ne da v nedogled zniževati.

ko se za nič ne uspemo dogovoriti – kriza gor ali dol. Vlada je dosegla dogovor s sindikati javnega sektorja, plače gredo dol. Je to pozitivna poteza ali krčenje že tako znižane potrošnje? In kaj bo naslednji korak? Plač se ne da v nedogled zniževati, podjetj tudi nimamo veliko in ob prisilni prodaji ne bomo od njih veliko iztržili. Resno se bomo morali vzeti v roke, ker v nasprotnem primeru tudi vsemogočna "trojka" ne bo imela kaj početi z nami.

Smo po dvajsetih letih od osamosvojitve res padli na raven bruseljskega protektorata, kot se v današnjem Delu sprašuje dr. Ivan Kristan? Je imel Cankar prav, res potrebujemo gospodarja, ki bo odločal namesto nas in o nas?

¹Dr. Ivan Kristan, Proti mentaliteti protektorata, Delo (Ljubljana, 15. 5. 2013)

NSI / JANEZ VASLE, BIVŠI POSLANEC DRŽAVNEGA ZBORA RS

Začasno (?) slovo od politike

Pred dobrim letom sem nepričakovano in ne prav z veseljem postal poslanec. V bistvu sem kandidiral na zadnjih volitvah predvsem zato, da s svojo poznanostjo med ljudmi še enkrat prispevam svoj stas in glas k povratku Nove Slovenije v hram demokracije. Potem se je nepričakovano zgodila desna koalicija, ki je zelo uspešno začela izvajati protikrizne ukrepe. Novo delo je bilo zelo zanimi-

vo. Nikakor ne gre samo za sedenje in pritiskanje na gumb ob glasovanjih. Za vsakim pritiskom na gumb je precej razgovorov, usklajevanj in, kar je mene najbolj motilo, nasprotovanja za vsako ceno, ker predlogi niso prihajali iz pravega naslova. Predstavljal sem si, da bomo v kriznih časih za našo domovino stopili skupaj in protikrizno zakonodajo sprejemali čimbolj soglasno. Spomnimo se pred-

“Za vsakim pritiskom na gumb je precej razgovorov, usklajevanj in, kar je mene najbolj motilo, nasprotovanja za vsako ceno, ker predlogi niso prihajali iz pravega naslova.

stavnikov takratne opozicije, predvsem PS, kako so ovirali sprejeme ključnih zakonov za našo bližnjo in daljnjo prihodnost. Ponorčeval sem se, da si

moral opraviti izpit iz „žlehtnobe“, če si hotel postati njihov član. Nasprotno imam dobro mnenje o opozicijskih poslancih iz SD. Spomnim se E. A. Schwarzbartla, ki je dejal, da se je z njimi težko o čem dogovoriti, če pa se dogovoriš, to čvrsto drži. Ne spomnim se, da bi katerikoli sestav parlamenta imel toliko afer kot tokratni. To je zato, ker ljudje, ki so za to sposobni, nočejo kandidirati, politični prostor pa nikoli ne ostane nezapolnjen in zato imamo, kar imamo. Zato kandidirajmo in hodimo na volitve in referendum ne glede na to, koga podpiramo. Tako bomo neposredno pomagali ustvariti ustrezne demokratične standarde in bolj začutili, da gre za našo domovino in državo.

MOŽ Z RDEČO ZASTAVICO

FRANCI PAVLIČ, športni sodnik s tremi licencami

Brez pravil preprosto ne gre. Nikjer v življenju in še posebej ne v športu, kjer številni iščejo takšne in drugačne bližnjice do zmag in dosežkov. Tukaj v igro stopijo sodniki.

Bojana Vojska
Foto: Iztok Dimc

V ekipi je vedno pametno imeti nekoga, ki pozna vsa pravila igre in jim sledi. Franci Pavlič je kot sodnik nepogrešljiv za Klub borilnih veščin Domžale, kjer sodi (in trenira) kickboxing, za mnenja in nasvete pa ga kot sodnika lahko vprašajo tudi nogometaši in boksarji.

Začniva kar pri kickboxingu, kjer imate dvojno vlogo, in sicer tako tekmovalca kot sodnika.

Z borilnimi veščinami se po malem ukvarjam že 25 let. Najprej sem osem let aktivno treniral karate, potem sem deset let hodil na fitnes in pridobil licenco za inštruktorja fitnesa. Nato sem štiri leta treniral Jiu Jitsu in se 2008 priključil Klubu borilnih veščin Domžale ter treningom kickboxinga. Šele tu sem zares spoznal, kaj so pravi treningi!!! Po dveh letih sem bil v 2010 tudi članski državni prvak v disciplini K-1 Rules. Glede vloge sodnika pa se je vse skupaj začelo, ko je trener kickboxinga Marjan Bolhar izvedel, da sem nogometni sodnik. Predlagal mi je, da bi postal še sodnik v kickboxingu, saj v klubu ni bilo nobenega. Lotil sem se dela in čez nekaj mesecev pridobil licenco. Zaradi veliko predhodnega znanja iz različnih borilnih veščin in sodniške prakse sem bil vajen nastopati pred velikim številom gledalcev, zato mi to ni predstavljalo nobenih težav. Do sedaj sem sodil na 20 turnirjih.

Preskok na vaš prvi šport in prvo sodniško licenco – nogometno.

Kot večina mladih fantov sem tudi jaz ogromno igral mali nogomet, kot član šolske nogometne ekipe in na raznih turnirjih v malem nogometu. Seveda sem nogomet spremljal tudi na televiziji in imel svoje vzornike. Nikoli pa nisem bil član katerega izmed nogometnih klubov in nogometa niti nisem treniral. Pravi, veliki nogomet sem srečal šele, ko sem postal nogometni sodnik. To je bilo leta 1992, pri 22 letih. Zaradi dobre fizične pripravljenosti so me sodniki iz DNSL (Društvo nogometnih sodnikov Ljubljana) povabili v svojo ekipo, za katero sem odigral veliko tekem. Na začetku se nisem najbolje znašel na velikem igrišču, a sem bil zaradi kondicije in borbenosti vseeno koristen igralec.

Kako ste torej iz povsem ljubiteljskega nogometaša postali nogometni sodnik?

Čisto po naključju. Ker na turnirjih v malem nogometu v naših krajih nikoli ni bilo šolanih sodnikov, brez sodnika pa se nogomet težko igra, smo tekme sodili kar sami. Zaradi česar je večkrat prišlo do preprirov. Prijatelj je nekoč omenil, da je spoznal nogometnega sodnika, ki nam je bil pripravljen razložiti nogometna pravila. «Predavanja» se je poleg mene udeležilo še pet kolegov in na naše veliko začudenje nam je g. Meršak začel razlagati pravila velikega nogometa. Na hitrico smo si priskrbeli še knjigo o pravih nogometnih igrah, čez štiri dni smo že opravljali teoretični izpit pod taktirko komisije iz DNS Ljubljana. Izpit sem uspešno opravil, že čez dva tedna me je v nabiralniku čakalo obvestilo o sojenju.

Je šlo vse gladko na prvem sojenju?

Bila je kadetska tekma v Smladniku, na kateri sem bil pomočnik sodnika. Bil je izziv, saj sem nogometna pravila obvladal le teoretično. V le nekaj dneh sem se iz ljubiteljskega igralca spremenil v popolnoma opremljenega sodnika, z vso opremo, le brez pravih izkušenj ... Pri teh je bil ključni člen g. Meršak, ki mi je dan

Vsem nadobudnim športnikom in njihovim staršem svetujem, da se preizkusijo v različnih športih in na koncu izberejo tistega, v katerem bodo resnično uživali. Šele potem se je treba ukvarjati z vprašanjem kariere, ki je odvisna od številnih dejavnikov.

pred tekmo delo, gibanje in znake sodnika predstavil na igrišču.

V 21 letih sojenj ste najbrž videli že vse možne situacije?

Skupno imam odsojenih že preko 600 tekem na različnih nivojih. Vsaka je poglavje zase, je bilo pa zanimivo srečanje z začetka moje kariere, ko sem prvič kot glavni sodnik sodil članom ekip Rado mlje in Belinka. Na tej tekmi sem tudi po moji «zaslugi» izključil kar tri domače in dva gostujoča igralca – to je tudi moj neslavni rekord. Nisem se sicer izkazal kot dober sodnik, a dokazal, da imam dovolj poguma in sem iz pravega testa. Morda je čudno, a to je bilo na začetku kariere pomembnejše od pravih tehničnih presoj. Kar so opazili tudi vodilni možje pri DNSL.

Ste sodnik v prvi slovenski nogometni ligi.

Svojo kariero sem kot vsi sodniki začel pri mlajših selekcijah, nadaljeval sem s člani v medobčinski ligi, III SNL, II SNL in končno v I SNL, kjer mi zaradi starostne omejitve 45 let ostajata še dve sezoni. Lahko povem, da je veliko do-

brih sodnikov, ki svoje delo opravljajo na visokem nivoju. Najboljši dokaz za to je Damir Skomina, ki spada med najboljše sodnike na svetu. V zadnjih letih sta se hitrost in dinamika nogometne igre zelo povečali, kar je predvsem posledica boljše fizične pripravljenosti igralcev. Zato moramo biti vrhunsko pripravljeni tudi sodniki. V Sloveniji imamo sodniki obvezne kondicijske treninge dvakrat tedensko, trikrat letno so preizkusili telesne pripravljenosti. Ob tem se zahteva še popolna osredotočenost od začetka do konca tekme, saj lahko utrujenost ob koncu tekme privede do odločilne napake, ki vpliva na rezultat in je tekma uničena. Tukaj bi omenil še pomočnike sodnika, ki so prepogosto v ozadju. Včasih so bili morda res le «avtmigici», danes pa glavni sodnik brez dobrih pomočnikov težko uspešno izpelje sojenje tekme. Le-ti lahko velikokrat celo bolj vplivajo na končni rezultat kot glavni sodnik, saj oni odločajo o offsjaidu in prehodu žoge preko golove črte.

Gledalcem tekem se včasih zazdi, da ste sodniki celotno igro prisotni na vsakem koraku nogometašev. To zagotovo zahteva visoko raven telesne pripravljenosti?

Za telesno pripravo poleg obveznih sodniških treningov skrbim še s treniranjem kickboxinga. Ta je po mojem mnenju eden izmed športov, ki od človeka zahteva najbolj celovito aktivacijo telesa: ogromno kondicije, moči, gibljivosti, eksplozivnosti in koncentracije.

Nogomet in kickboxing za kondicijo, še kaj?

Za kondicijo poleg tega skrbim še s občasnimi treningi atletike, in sicer s šprinti. V letu 2011 sem bil tudi udeleženec XXI. Balkanskih atletskih veteranskih iger, ki so jih gostile Domžale. Nastopil sem na 100 m in dosegel tretje mesto. Seveda toliko športov skupaj ne bi šlo brez pravih prehrane, na področju katere že več

let sodelujem z go. Natašo Klarič, ki je po mojem mnenju največja strokovnjakinja za prehrano in je v veliki meri zaslužna za moje uspehe.

Poleg nogometne in kickboxing sodniške licence ste eden izmed prvih v Sloveniji s sodniško licenco za boks.

V marcu 2013 je v Mariboru potekal prvi tridnevni seminar za sodnike v boksu v Sloveniji. Glavni predavatelj je bil g. Harald Schweinzer iz Avstrije, priznan mednarodni sodnik pri AIBI, ki je sodil tudi na olimpijskih igrah. Bil sem eden izmed približno 20 kandidatov za sodnika, tisti, ki smo ga opravili, smo prva generacija boksarskih sodnikov z uradno licenco, saj jih do sedaj v Sloveniji ni bilo. Glavni povod je ukvarjanje z boksom v našem klubu in večanje zanimanja za boks in kickboxing v Sloveniji, tu pa je še pomanjkanje sodnikov in nova priložnost za moje sodniško udejstvovanje v prihodnosti, saj se mi kariera nogometnega sodnika izteka.

Imate tri sodniške licence. Kaj je recept za uspešnega športnega sodnika?

Mislím, da mora imeti sodnik v nogometu, kickboxu, boksu ali v katerem drugem športu tudi sam izkušnje kot tekmovalec. Osnova je še dobra podkovanost s teoretičnim znanjem in pravili, ki se kar pogosto spreminjajo, dobra telesna kondicija, sposobnost koncentracije, samozavest, odločnost. Sodnik mora znati včasih tudi malo odigrati, včasih mora biti zelo energičen, drugič umirjen. Na vsako sojenje se je potrebno pripraviti. Ne le oprema in pravila ter počitek, pametno se je pozanimati na primer tudi o tem, po kakšnem sistemu igra neka nogometna ekipa in morda tudi o posameznih tekmovalcih.

Katere so glavne razlike v sojenju nogometa in borilne veščine?

Za največjo razliko bi izpostavil medijsko podprtost nogometa, v katerem

se obrača veliko denarja, zaradi česar je psihični pritisk veliko večji. Zato je prav, da sodniško delo na vsaki tekmi nadzoruje tudi kontrolor sojenja in na podlagi videnega tudi oceni posameznega sodnika. Sicer so nogometne tekme krajše kot turnirji boksa, ki običajno trajajo ves dan. Razlika je tudi v pomenu napake – v nogometu že ena sama sodniška napaka lahko vpliva na končnega zmagovalca, v borilnih veščinah pa se razlika med borci pokaže običajno že tekom cele borbe in posamezna točka le redkokdaj odloča o zmagovalcu. V vsakem primeru pa mora biti napak čim manj, vedno težimo k temu, da jih sploh ne bi bilo.

Ste tudi osebni trener.

Delam na tem, da sem eden izmed najbolj pripravljenih sodnikov v Sloveniji, zato se že več let poklicno ukvarjam tudi z osebnim trenerstvom in svetovanjem o prehrani. Sam zaupam nutrigenomiki, to je znanosti o individualizirani prehrani. Preko upoštevanja določenih pravil skrbim za optimalno zdravje, dobro počutje, telesno težo, oblikovanje telesa in vrhunsko psihofizično pripravljenost. Na poti do zdravja, zadovoljstva in dobrega počutja pomagam tudi drugim.

V življenju velikokrat zmanjka energije že za vsakdanja opravila. Nam zaupate vašo skrivnost?

To me res sprašujejo mnogi – od kod mi toliko energije, da se ukvarjam s toliko različnimi stvarmi, kaj me motivira in koliko odrekovanja zahteva vse to. Moj odgovor pa je čisto preprost. Delam samo to, kar imam najraje in v čemer najbolj uživam. Zato pri tem ni nobenega odrekovanja. Vsem nadobudnim športnikom in njihovim staršem svetujem, da se preizkusijo v različnih športih in na koncu izberejo tistega, v katerem bodo resnično uživali. Šele potem se je treba ukvarjati z vprašanjem kariere, ki je odvisna od številnih dejavnikov. □

Kolesarjenje 2013 – Cestna dirka za Pokal Andreja Hauptmana

Ena izmed tradicionalnih športno rekreativnih prireditev, s katero že vrsto let obeležujemo praznik občine Domžale, je tradicionalna cestna kolesarska dirka, ki šteje tudi za Pokal Slovenije za kategorije amaterjev, mastersov in žensk, v organizaciji Zavoda za šport in rekreacijo Domžale ter Kolesarskega kluba Hrast. Letos je dirka dobila novo ime: Cestna dirka za Pokal Andreja Hauptmana.

Kot je v obrazložitvi napisal mag. Janez Župančič, direktor Zavoda za šport in rekreacijo Domžale, »smo veseli, da je tako uspešen kolesar, naš občan, z odmevnimi rezultati v svetovnem in evropskem merilu, podprl s svojim imenom naša prizadevanja za ta sedaj že znani dogodek, ki ga bomo v prihodnje dvignili še na višji nivo«.

Cestna kolesarska dirka za Pokal Andreja Hauptmana se je začela dan po prazniku občine Domžale v Športnem parku Domžale s skupnim startom tekmovalcev in rekreativcev – teh je žal iz leta v leto manj – ter nadaljevala s startom tekmovalcev v Dobu. Najdaljša proga je bila dolga 47 km, njena višinska razlika pa cca 430 metrov, tekmovalce pa je iz občine Domžale popeljala skozi občini Moravče in Lukovica na cilj v Domžale. Posebej pozorni so morali biti na nevarnem spustu z Račnega Vrha, pri zavoju v levo na Tuštanju, pa tudi na desnem zavoju proti Češnjicam, na celotni trasi od Peč do Moravč, iz Imovice do Brezij. Posebno pozornost pa so namenili tudi ciljnemu sprintu v Dobu. Kljub temu, da se je kolesarska sezona komaj začela, so vsi udeleženci pokazali zelo dobro pripravljenost, tako da so, razen dveh padcev z malce večjimi posledicami, vsi udeleženci varno in nepoškodovani pripeljali na cilj, kjer so jih čakale spominske medalje in majice, topel obrok in pijača, najboljše pa tudi medalje in pokali. Te so podeljevali Andrej Hauptman, Andreja Pogačnik Jarc, podžupanja občine Domžale, ter mag. Janez Župančič, glavni organizator in koordinator prireditve. Absolutno je zmagal Lucijan Premer (Izvir Vipava) pred Simonom Novakom (Terrabike Team Vir), tretji pa je bil Damjan Čibej (Bambi). Poglejmo še rezultate:

Med ženskami A je bila najboljša Danijela Svetik (KD Brda), med B je zmagala Vida Ceglar (Bicikel.com), v kategoriji C pa je bila najhitrejša Andreja Trojar (KD Mobilni).

Andrej Hauptman (Foto: Vera Vojska)

Med amaterji A je zmagal Blaž Bonča (KK Tušmobil), med amaterji B pa Simon Avbar (Papež Podgorje), med master A Matej Lovše (KK Tušmobil), med master B Igor Kopše (Team korak naprej), med master C Aleš Hren (ŠD Poljane), med master D Iztok Melanšek (CVS Mobile SportStyle), med master E Branko Bojanc (KD Sprint), med master F Boštjan Slak (KD Brda), med master G Ivan Kastelic (BVG Gulč), med master H Bojan Lampe (ŠD Turbo M), med master I Herbert Kotnik (KD Mengeš). Čestitamo!

Cestna kolesarska dirka za Pokal Andreja Hauptmana je bila že 11. po vrsti in je lepo uspela. Pogrešali smo le več rekreativcev, ki jih vsakodnevno srečujemo ob

Kamniški Bistrici in na drugih kolesarskih poteh naše in drugih občin. Organizator se zahvaljuje tudi sponzorjem: občina Domžale, občina Lukovica in občina Moravče, ProAction, Elan-Inventa d.o.o., Mercator d.d., Helios d.d., Zavarovalnica Triglav, Platenka d.o.o., Controlmatik Commerce, Peter Korošec s.p., Esad Mulalič s.p., Erdani šport d.o.o., Domžale, Slovenijašport d.o.o., Dušan Peterka s.p., Jus Securitri, Družba za varovanje G5 in vabi vse udeležence letošnjega kolesarjenja pa tudi vse druge ljubitelje tega lepega športa in rekreacije: Dobrodošli na KOLESARJENJU ZA POKAL ANDREJA HAUPTMANA 2014.

VERA VOJSKA

Zmagovalke v ženski kategoriji (Foto: V. V.)

Zmagovalci med moškimi (Foto: V. V.)

Sankukai Državno prvenstvo za mladince in člane in DT za otroke

Če bi morali z eno samo besedo opisati rezultate letošnjega vrhunca sezone, bi lahko dejali preprosto odlično!

SANKUKAI KARATE KLUB DOMŽALE V nedeljo, 17. marca, se je odvijalo prvo vzemirljivo doživetje – mladinsko in člansko državno prvenstvo. Zahvaljujoč spodbudam, predvsem pa trdemu delu, trudu in vloženim energijam, so naši Domžalčani dosegli odlična mesta. Dobili smo namreč kar dve bronasti medalji, tri državne podprvke in eno novo državno prvakino. V kategoriji mladink so domžalska dekleta zasedla vsa tri mesta: na tretjem mestu je končala Alja Valenčič, državna podprvkinja je postala Lara Šinkovec, svoj naslov pa je potrdila lanskeoletna državna prvakinja Tjaša Šinkovec. Ka-

tegoriji mladink so sledili mladinci. Tu je z bronasto medaljo okoli vratu končal Andrej Resnik, naslova državnega podprvaka pa se je veselil Grega Vrečar. Izvrstno sta se odrezali še dve dekletici v kategoriji članic. Tretje mesto je dosegla Teja Medle, srebro pa si je priborila Teja Grad. Vsem dekletom in fantom ob uspehu iskrene čestitke! Približno mesec dni po državnem prvenstvu pa so se napolnile tribune telovadnice v Cerkljah na Gorenjskem, kjer je potekal državni turnir za otroke. Tako so tudi naši otroci potrdili dobro delo domžalskih trenerjev, saj so dosegli odlične rezulta-

te. Žiga Gostič, Nik Pirc, Max Žibert, Mark Poljanšek in Max Bizjak so si priborili bronasto medaljo vsak v svoji kategoriji, ki so bile razdeljene glede na starost in težo. Na tretjem mestu je končala Pia Pavlič, ki je tekmovala v kategoriji mlajših deklic, ki so se pomerile v katah. Drugo mesto sta si prislužili Pia Pajk in Katarina Levec Grafoner, ena med starejšimi, druga pa med mlajšimi deklicami. Zmagovalec v svoji kategoriji pa so dosegli: Ariana Cuderman v katah ter Iztok Podpečan in Luka Sokler v borbah. Vsem karateistom iskrene čestitke in veliko športnih uspehov še naprej!

TJAŠA ŠINKOVEC

Dobitniki medalj iz DP mladinci in člani

Brata Podpečan med borbo iz DT

ATOM-ovci so se aktivirali za pokal "Domžale 2013"

Rezultatna lista še nikoli ni bila tako popisana z imeni tudi letos najboljše ekipe karateistov na že 3. Mednarodnem S.K.I.F. KYU turnirju za pokal „Domžale 2013“ – ATOM Domžale.

KARATE DRUŠTVO ATOM SHOTOKAN-DO DOMŽALE Domžalsko društvo pod taktirko Lovrenca Kokalja se je na karate turnirju, ki se je odvil 7. aprila 2013 v telovadnici podružnične šole oš Domžale v Ihanu, odrezalo tako po organizacijski kot po tekmovalni plati. Na tatami je v predstavah spretnosti in veščine karateja ter v kumite borbah stopilo 185 karateistov. Nastopi so se vrstili eden za drugim, vse do finalnih, ki so pritegnili pozornost največ spremljevalcev. Ti so bodisi nagrajevali zmagovalce in ploskali ob podelitvah ali bodrili poražence ter jim s tem vlivali samozavest in borbenost. ATOM je kljub organizacijskemu zalogažu za turnir aktiviral veliko karateistov in karateistk, ki so ob koncu skupaj dvignili pokal „Domžale 2013“. Ni lepše nagrade kot osvojiti pokal svojega mesta, za to je vedno vredno stopiti skupaj.

Utrinke in rezultate tekmovanja si lahko ogledate na spletni strani ATOM Domžale, za pokušino pa fotografija in imena nosilcev zlatih medalj iz vrste ATOM-ovcev: Particija Vehovec, Naja Svetin, Tesa Štihec, Karin Podboršek, Breda Hrovatin, Lina Mecilošek, Hana Kerič, Marjeta Paj-

nič, Klemen Muhvič, Timotej Mršič, Mitja Hofer, Matjaž Kljun, Primož Krajšek, Žan Podboršek in Andrej Naškoski.

Za odlične dosežke na dveh mednarodnih turnirjih v Avstriji 4. in 5. maja 2013 veljajo čestitke še zmagovalcem: Tamari Kokalj, Žanu Podboršku, Patriciji Vehovec

ter drugouvrščenima Ivi Perger in Timoteju Kokalju. Tamara in Timotej sta kot člana TEAM SLOVENIA branila barve Slovenije, in sicer je bila Tamara z ekipo najboljša v kumite borbah in srebrna v katah, Timotej pa je z ekipo ovojil tretje mesto v katah.

BOJANA VOJSKA

O sedemkratnem državnem prvaku ter vseh drugih uspehih letošnje pomladi

Tokratno kratko poročilo o zavzetih in borbenih članih ter članicah Kluba borilnih veščin Domžale začenjamo s čestitkami Marjanu Bolharju, tudi predsedniku kluba, ki je naslov državnega prvaka doslej osvojil že sedemkrat, ima pa tudi mednarodni status Olimpijskega komiteja Slovenije.

KLUB BORILNIH VEŠČIN DOMŽALE Zaposlen je v Centru požarne varnosti Domžale, kjer mu sodelavci v prostem času pomagajo pri treningu. Izjemen tekmovalec ima za seboj uspešno in bogato tekmovalno kariero, ki jo stalno nadgrajuje z uspehi. Tokrat mu lahko čestitamo za drugo mesto, ki ga je osvojil na WAKO – evropskem pokalu v Beogradu. Tudi tokrat poudarja, da je to skupni uspeh, zato se iskreno zahvaljuje za pomoč poklicnim gasilcem Heliosa, vodji poveljniku Rudiju Volčinju, vodjem izmen: Janiju Jeraju, Matjažu Korošču, Milanu Petercu, Bogdanu Potočniku ter Heliosu, Občini Domžale, Zavodu za šport in rekreacijo Domžale, Radiu Hit, Krajevni skupnosti Dob. Poglejmo še druge odlične uspehe kluba borilnih veščin. Slovenska kickboxing

(WAKO) reprezentanca je v Innsbrucku med 1520 tekmovalcev iz 25 držav na prestižnem mednarodnem tekmovanju WAKO svetovni pokal "Austrian Classics 2013" dosegla lepe uspehe, med njimi so bili uspešni tudi Domžalčani: Hana Mihelčič je osvojila 3. mesto, Teja Mihelčič pa je bila peta – obe sta nastopali med starejšimi kadetinjami. Na Pula kickboxing open je Teja Mihelčič med starejšimi kadetinjami do 46 kg osvojila 2. mesto, enako v disciplini point fight do 50 kg, tretja pa je bila v disciplini light contact do 46 kg. Andrej Repnik je bil med mladinci, 63 kg in 69 kg, prvi – obe kategoriji disciplina Kick light, Hana Mihelčič pa je med starejšimi kadetinjami do 42 kg osvojila 1. mesto, tretja pa je bila v disciplini point fight do 46 kg.

VERA VOJSKA

Uspešni v Puli (od leve proti desni): Teja Mihelčič, Andrej Repnik, Hana Mihelčič. Čestitamo.

Marjan Bolhar s sodelavci iz Centra požarne varnosti Domžale, ki so zelo ponosni nanj.

na kratko

DOMŽALSKA ATLETIKA

Manca Avbelj podrla 17 let star slovenski rekord

Rekordna znamka 14,90 m Pomurke Dražnikove v 3-kilogramski krogli za mlajše mladinke se je dolgo upirala, a morala 13. 4. 2013, po kar 17 letih, popustiti pod vrhunsko predstavo atletinje Atletskega kluba Domžale Mance Avbelj. Odločna metalka je kroglo na domačem metalšču sunila čez magično mejo 15 m (15,19 m) in s tem močno (za skoraj dva metra!) izboljšala svoj osebni rekord, znamka pa je hkrati še nov klubski rekord, slovenski rekord ter norma za nastop na svetovnem prvenstvu za mlajše mladince, ki bo julija v ukrajinskem Donjecku. Upamo, da bo novi rekord zdržal krajši čas, saj ima Manca v načrtu 16-metrsko znamko.

Gabriela Kumek prvič čez mejo 60 m

Ko smo se domžalski atleti in ljubitelji atletike že veselili prve norme za velika tekmovanja, je v krog za met kladiva stopila še ena članica AK Domžale, Gabriela Kumek, ga vrgla 60,81 m, in dodala še eno normo za svetovno prvenstvo za mlajše mladince. Gabi se je veselila osebnega in izboljšanega klubskega rekorda, velik motiv pa je tudi presežena meja 60 m, ki jo je v zgodovini slovenske atletike preseglo le nekaj deklet.

Alja Sitar z dvema normama že na prvi stopki

Prvi šprint nove sezone v italijanski Palmanovi 1. 5. 2013 je članica Atletskega društva AS Alja Sitar začela zelo hitro. Z rezultatom 11,73 s se je na desetinko sekunde približala lanskemu najhitrejšemu teku in se uvrstila med potnike na evropsko prvenstvo za mlajše člane julija na Finskem in med člane slovenske reprezentance na Sredozemskih igrah junija v Turčiji. Najhitreje dosedaj je Alja nastopila tudi v Mariboru 16. 5. 2013, ko se je z osebnim rekordom na 200 m spustila pod 24 s (23,97 s) in dosegla še normo za 200-metrsko preizkušnjo na evropskem prvenstvu. Naj bo nadaljevanje še hitrejša in morda nas Alja presenetila še z normo za svetovno prvenstvo!

BOJANA VOJSKA

Gabriela Kumek (z leve) in Manca Avbelj

ZDRAVSTVENA NEGA STOPAL PANČUR

01/72 45 106

VLASTA PANČUR
(v stavbi zdravstvenega doma Domžale)

Popoldne: ponedeljek, sreda
Dopoldne: torek, četrtek, petek

Optika Škofic že od 1975

Ljubljanska 87, Domžale
T: 01 721 40 06

delovni čas:
pon.-pet.: 8-12 in 16-18
sobota: 9-12

Slovenski paraplegiki so se ob prazniku že petnajstič pomerili za Pokal občine Domžale

Ena izmed tradicionalnih prireditev, ki že vrsto let obeležuje 19. april – praznik občine Domžale, je kegljanje slovenskih paraplegikov, ki so se v organizaciji Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine letos že petnajstič pomerili za Pokal občine Domžale.

DRUŠTVO PARAPLEGIKOV LJUBLJANSKE POKRAJINE Več kot 40 kegljačev in kegljačic se je na kegljišču v Kamniku – v Domžalah je zadnja leta to nemogoče, saj kegljišča žal nimamo – pomerilo za Pokal občine Domžale. Paraplegiki iz vseh območnih združenj so se pomerili v konkurenci deklet in fantov, posebej hrabro so metali veterani, Pokal občine Domžale pa je letos v stalno last prejela ekipa Društva paraplegikov ljubljanske regije, ki je tretjič zapored zmagala ekipno. Glavni organizatorke kegljaškega turnirja, ki so ga sodili člani Kegljaškega kluba Domžale, Cvetki Štim, je za svoja prizadevanja v imenu Občine Domžale šopek poklonil mag. Janez Zupančič, direktor Zavoda za šport in rekreacijo Domžale. Udeležence turnirja pa so pozdravili tudi Mirjam Kanalec, predsednica Skupščine Zveze paraplegikov Slovenije, Gregor Gračner, predsednik Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine in zadolžen za šport v okviru zveze. Športni referent v društvu paraplegikov ljubljanske pokrajine pa je Robert Žerovnik. Poglej-

mo še zmagovalce: med dekleti je zmagala Senka Ivanišević, pred Cvetko Štim in Mar-to Janežič; pri fantih je bil najboljši Miran Jernejšek, pred Viktorjem Rupnikom ter Zlatkom Bernarškom, med veterani pa je prvo mesto osvojil Franc Ekart, pred Slavkom Ivančičem ter Emilom Palameto.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine se iskreno zahvaljuje Občini Domžale –pokrovitelju 15. kegljaškega turnirja paraplegikov za Pokal občine Domžale, hkrati pa izreka iskreno zahvalo že ostalim donatorjem in sponzorjem: Zavod za šport in rekreacijo Domžale; Brown Forman Worldwide d.o.o., Ljubljana; Klimer Štim d.n.o.; MG inštalaterstvo d.o.o., Kratina; Avto servis Božo Kveder s.p., Kratina; Igor Bizilj s.p., Češnjice; Verpex d.o.o., Jarše pri Domžalah; Zavarovalnica Triglav d.d., Ljubljana; Avto GP Govejšek Peter s.p., Brezje pri Dobu; Pekarna Kancilija Pavel Kancilija s.p., Domžale; Helpy d.o.o., Trzin; Boštjan Vindšnurer, Brezje pri Dobu in Ortosana d.o.o., Trzin.

VERA VOJSKA

Najuspešnejši tekmovalci (foto: Vido Repanšek)

Pokal Slovenije v endurancu

Za nami je prva letošnja tekma za pokal Slovenije v endurancu – vzdržljivostnem jahanju, ki sta jo skupaj pripravila ŠKD Bregar in DZRK Pristop in je potekala po poteh občin Domžale in Lukovica.

JAHANJE Žal je slabo deževno vreme v soboto, 11. maja, botrovalo skromnejši udeležbi kljub temu, da so se organizatorji tudi tokrat potrudili in pripravili res zanimivo in razgibano progo. Že jutraj, ko so na prizorišče prve letošnje tekme za pokal v endurancu prihajali prvi tekmovalci in tekmovalke, se je slutilo, da bo tokratna tekma nekaj posebnega predvsem zaradi dežja, ki je spremljal tekmovalce na progi, in razmočenega terena. Vendar tekmovalci in tekmovalke niso imeli problema, saj sta se na startu v dobrih 10 minutah pomerila v endurancu. Prvi so se na pot odpravili tekmovalci, ki so morali prejezditi najdaljšo razdaljo, in za njimi še tisti s krajšo progo. Tokrat je moral Franci Lisjak (Mond) na 44 km priznati premoč lepšega spola, saj sta zasedli drugo mesto Niki Janežič (Princ Secondo) in prvo Kim Hočevar (Vezir). V klubski in pravilnostni tekmi na 30 km je prvo mesto pripadlo Tanji Malovrh (Rasheeda Bint Hawi) in drugo Barbari Klanšek (Lana). V tem razredu je tekmovalc tudi odstopil. Posebno priznanje in nagrado si je prislužila tudi Nina Lauko, ki je drugače tekmovalka v dresurnem jezdenju in eventingu, bolj domače mitiraryu,

a se je kar dobro kosala tudi v endurancu, čeprav na sposojenem konju. Vendar pokalov in priznanj niso bili deležni samo jahači, ampak so tudi konji poleg kakšnega priboljška za osvojeno mesto dobili rozeto, ki jim jo je tako kakor tekmovalcem podelil predsednik ŠKD Bregar Matej Juteršek skupaj s predstavniki kluba soorganizatorja ter tekmovalne komisije. Kljub neugodnim vremenskim razmerah je bila tekma uspešno izvedena. Številne pohvale udeležencev in spremljevalnih ekip organizatorjem so dobra vzpodbuda za naprej.

DJD

Helios nepričakovano končal na 5. mestu

Dasiravno je Helios tik pred koncem drugega kroga državnega prvenstva uspel nanizati dve zmagi in s tem povečati možnosti za uvrstitev v polfinale, pa se je na koncu moral zadovoljiti z nezaželenim 5. mestom.

KK HELIOS DOMŽALE Najprej je Helios v gosteh porazil mariborsko ekipo Messer, ki je letos na veliko presenečenje vseh košarkarskih ljubiteljev pristala na visokem 3. mestu. Domžalčanom je predvsem stekel met za tri točke, znali so ohraniti mirne živce na parketu in tako postaviti rezultat 76:84, za katerega je za Helios največ točk priigral Damir Rancič (22). Naslednja tekma in tudi tesna zмага se je zgodila na domačem parketu Hale KC proti ekipi Tajfun iz Šentjurja. Izid tekme je pomenil za eno ali drugo ekipo odločilno potezo za naprej, tako smo bili priča napeti borbi pod obema obročema. Prva četrtina je pripadala domačim, ki so dosegli prednost šestih točk, ampak gostje iz Šentjurja niso dovoljevali lahkega nadaljevanja. Šele ob polčasu je prišlo do dvomestne prednosti za Helios (+10 in 40:30). Med polčasom je sledilo finalno tekmovaljevo pokrovitelja AS Domžale z glavno nagrado – motorjem Hondo Vision 50 v metanju za tri točke, kjer se je pomerilo 6 finalistov od 7. Dobi-

li smo dva superfinalista, ki sta imela vsak po še en met in na koncu je glavna nagrada pripadala Rožletu Bratcu.

V nadaljevanju tekme je Tajfun z veliko vneme poskušal obrniti rezultat v svoj prid, vendar so Domžalčani ostali zbrani in uspeli zadržati zmago doma s končnim izidom 76:68. Tudi na tej tekmi je bil najboljši strelec domačih Damir Rancič s 26 točkami. Zadnja odločilna tekma za vstop v polfinale se je tako odvijala v Laškem proti ekipi Zlatoroga, kjer so Domžalčani stavili vse na zmagovalno žogo. Kljub obetavnemu začetku Heliosa pa so vodilne niti kaj hitro vzele v roke Laščani in nadalje celo tekmo diktirali tempo. Tako so se na koncu veselili pomembne zmage in novih tekem v polfinalu, Helios pa je z rezultatom 76:67 in skupno tremi zmagami pristal na 5. mestu lestvice lige Telemach. Pri Heliosu je na slednji izstopal Đorđe Majstorovič s 23 točkami in 10 skoki.

BESEDILO: SAŠO KOZLEVČAR

FOTO: PETER KOPRIVNIKAR

Tekmovanja so se pričela

Že v mesecu marcu so se pričela tekmovanja v umetnostnem kotalkanju in domači kotalkarski klub PIRUETA se je že udeležil treh tekmovanj.

KK PIRUETA Prvo je bilo mednarodno tekmovaljevo v Renčah, naslednje, ki je šlo tudi za Pokal Slovenije, je bilo prav tako v Renčah, zadnje pa je bilo mednarodno tekmovaljevo v Novi Gorici. Kot vedno so se tudi tokrat tekmovalci odrezali zelo dobro in posegli po najvišjih mestih tako v Renčah kot v Novi Gorici. Še posebej so bili uspešni Leja Žajdela, Ana Marija Divovič, Rebeka Košir, Elizabeta Košir, Maša Pustotnik, Petra Pokovec in Veronika Brešar.

Prav slednji dve, ki letos nastopata v kategoriji članic, sta presenetljivo dobro opravili s svojimi teknicami in sta si že praktično rezervirali mesto v državni reprezentanci in s tem nastope na evropskem in svetovnem prvenstvu. Edina konkurentka jima je svetovna podprvakinja Lucija Mlinarič, ki bo tudi letos poskušala vse, da ponovi lanskoletni rezultat. Sedaj se vsi tekmovalci pripravljajo na naslednje tekmovaljevo, ki bo na Dunaju, kamor nas prijateljski klub vsako leto povabi. Takšno sodelovanje, ki krepi sodelovanje med klubi na mednarodnem nivoju, je vredno vzora.

Seveda pa ne mirujejo tudi hitrostniki, ki se pripravljajo na tekmovaljevo v sezoni 2013, ki so tik pred vrati. Pospešeno so trenirali predvsem na fitnesu v zimskih mesecih, sedaj pa gre tudi zares in vsakodnevni treningi se odvijajo, kjer je to le mogoče. Da pa se kotalkarski klub PIRUETA udeležuje tudi drugih humanitarnih akcij, so člani dokazali, ko so se udeležili akcije Očistimo

Domžale 2013, in sicer je bila le-ta v soboto, 20. aprila. Na povabilo Krajevne skupnosti Simona Jenka so se zbrali na zbirnem mestu v Športnem parku poleg TEN-a in tako pomagali pri čiščenju okolice in samega Športnega parka. Veseli nas tudi dejstvo, da bo takšno prostovoljstvo upoštevano pri odločitvah o tem, koliko finančnih sredstev bo iz različnih občinskih razpisov prejel posamezni prosilec.

Veronika Brešar

36. rally Saturnus

V nedeljo, 12. maja 2013, se je zaključil 36. rally Saturnus

RELLY Spoštovani občani in vsi ljubitelji avtomobilskega športa, naj takoj v začetku zapišemo: »Tudi z vašo pomočjo!« Rally je vrst avto športa, ki se odvija z registriranimi vozili. To omogoča, da deloma poteka v javnem prometu na t. i. etapah in na zaprtih hitrostnih preizkušnjah, kjer se tekmuje na čas. Na teh delih je izjemno pomembna varnost. Kot ste verjetno opazili, to zagotavljamo tudi s pomočjo krajanov. Zato želimo že v pripravi vzpostaviti dobro sodelovanje z lokalnimi društvi, še posebej s prostovoljnimi gasilci, ki nam največkrat pomagajo pri redarskih nalogah. Iz tega sledi: brez uspešnega sodelovanja z lokalno skupnostjo rallyja enostavno ni mogoče organizirati. Kako smo to uspešno ponudbo predstavili obiskovalcem. To pa je že dokaz, da si velik del prebivalcev želi atraktivnih dogodkov, kamor rally nesporno sodi. Verjamemo, da lahko takšno prireditev v prihodnje izvedemo skupaj z vami še bolje in da jo boste »vzeli za svojo«.

Vsekakor se po tej poti zahvaljujemo vsem, ki bivate ob neposredni trasi letošnjega tekmovanja, za vaše razumevanje in potrpljenje, posebno tistim, ki ste bili 5–6 ur znotraj cestnih zapor. Posebna zahvala gre tudi krajanom, ki ste kot prostovoljni gasilci sodelovali z nami, prav tako uredništvom občinskih glasil, saj smo z vašo pomočjo pravočasno obveščali prebivalce, in ne nazadnje županom in njihovim sodelavcem za nasvete in pomoč pri pripravi vseh potrebnih dovoljenj.

Tudi iz športnega vidika je bila prireditve uspešna. V vseh treh dneh tekmovanja je nastopilo 77 posadk, ki so prišle iz enajstih držav Evrope. Veseli nas tudi, da je bila slovenska posadka Aleks Humar - Florjan Rus najboljša, kar še bolj utrjuje sloves našega rallyja.

Ob zaključku vas vabimo, da nam pošljete vaše videnje prireditve. Še posebej bodo dobrodošle vaše fotografije z letošnjega rally Saturnusa. Vse nam pošljite do ponedeljka, 10. junija 2013, na e-naslov: info@rally-saturnus.si. Najboljše bomo objavili na naši spletni strani: www.rally-saturnus.si. Avtorjem najboljših treh fotografij bomo podelili majice ali kape prireditve. Prav tako kličemo: Pridružite se nam tudi prihodnje leto! in vam pošljamo športni pozdrav.

VIKTOR LEVEC,
PRESEDNIK ORGANIZACIJSKEGA ODBORA

Foto: Uroš Modlić

MI-KI smo osvojili 6 naslovov državnih prvakov

V soboto, 6. aprila, in v nedeljo, 7. aprila, je na Vrhniki potekalo državno prvenstvo v cheerleadingu in cheer plesu, kjer so Sovice z izjemnimi nastopi pokazale, da so najboljše v državi. Osvojile so kar enajst naslovov državnih prvakinj, poleg tega pa so osvojile tudi tri tretja mesta in eno šesto mesto.

PLESNA ŠOLA MIKI Od petka do nedelje, 10.–12. maja, je v Novem mestu potekal 1. del Državnega prvenstva v modernih tekmovalnih plesih 2013. Športna dvorana Leona Štuklja je gostila slovenske plesalce pretežno street disciplin. Tam smo bili tudi Mikijevci – vsi tisti, ki smo se z uspešnimi nastopi na pokalnih turnirjih uspeli uvrstiti na državno prvenstvo. Skupno smo osvojili: 6 naslovov državnih prvakov, 4 naslove viceprvakov in 2 tretji mesti. Z 12 medaljami smo 6. najboljši klub od 35 klubov prejemnikov medalj. Skupno smo opravili kar 20 finalnih nastopov in 30 plesnih točk. Takšni pa so naši rezultati:

1. mesto, Niko Komac;
1. mesto, Janez Štrukelj;
1. mesto, Niko Komac in Žiga Colarič;
1. mesto, Žigan Krajncan, EB solo člani;
1. mesto, Dejan Djurovič in Andraž Mrak;
1. mesto, Oriental mix mala skupina (kor. Andrea Zanardi);
2. mesto, Žiga Colarič, EB solo mladinci;
2. mesto, Dejan Djurovič, EB solo člani;
2. mesto, Ajda Križman in Karin Remec, OP pari mladinci;
2. mesto, Mladinska orient mala skupina;
3. mesto, PILOTI, otroška HH formacija (kor. Martina Mrak Tekavc);
3. mesto, Klara Senica, jazz solo članice;
4. mesto, Mina Kikelj, jazz solo deklice;
5. mesto, Žiga Farkaš in Eva Ramšak, HH duo otroci;
6. mesto, Matija Ternovec, EB solo mladinci;
6. mesto, Žigan Krajncan, HH solo člani;
6. mesto, Eva Gorjup, jazz solo mladinke;

MI-KI OSVAJAMO

Državna ženska liga 2013 v šahu

Zmagovalec Maribor, Domžale odlične tretje

ŠAH v državni ženski ligi, ki je v drugi polovici aprila potekala v Ljubljani, je nastopalo osem najboljših ženskih zasedb v državi. Zmagala je ekipa ŽŠK Maribor, na čelu z mednarodno mojstrico Vesno Rožič. Ta ekipa je tudi pokazala največ udarnega naboja. Na drugo mesto se je z dvema velemojstricama, Janjo Krivec in Ano Srebrnič, uvrstila Nova Gorica, tretje pa so bile Domžalčanke, s prvo postavljeno mojstrsko kandidatko Špelo Orehek, fide mojstrico Petro Grošelj in mojstrico Vilmo Nadvešnik.

Uvrstitev Domžalčank je vredna pohvale, čeprav je tudi res, da denimo niso nastopale najboljše tujke: za Kočevje Anna Ushenina, za Radensko Pomgrad Vajda Szidonia, za Triglav Krško pa Mariya Muzychuk. Ekipe so sicer šteje tri igralke. Domžale so štirikrat zmagale, pri čemer so bile zelo pomembne visoke zmage z 2,5:0,5 z močnim Triglavom Krško v petem kolu, s Tomom Zupanom Vzajemna iz Kranja kolo pozneje in z Radensko Pomgrad v drugem kolu. Pomembna je bila tudi zmaga z zelo neugodno Komendo v prvem kolu, za katero je na prvi deski igrala ena izmed najbolj talentiranih slovenskih šahistk La-

ura Unuk, ki je premagala Orehkovo. Zelo pomemben je bil nedoločen rezultat z Mariborčankami v četrtem kolu, vse partije so se končale z remijem, Orehkova je remizirala z Rožičevo. Domžalska zasedba pa je izgubila z Novo Gorico, vendar pa je Špela premagala Krivčevo, medtem ko je Vilma Nadvešnik izgubila s Srebrničevo. Domžale so klonile tudi v zadnjem kolu s Kočevjem z 1:2, tako da sta naposled obe ekipi imeli enako število točk, vendar pa so imele Domžale 9 meč točk (iz dvobojev), Kočevje pa 8. Na prvi deski je Špela Orehek iz šestih partij osvojila dragocene tri točke in pol, izvrstna pa je bila izkušena Petra Grošelj, ki je iz šestih partij zbrala štiri točke in pol. Enako število je dosegla tudi Vilma Nadvešnik, ki je edina odigrala vseh sedem partij. Dve partiji je igrala tudi Maja Nadvešnik in osvojila dragocene pol točke.

Vrstni red: ŽŠK Maribor, 16; ŠK Nova Gorica, 14; ŠD Domžale in ŠD Kočevje s po 13; ŠK Komenda 9; ŠD Radenska Pomgrad in ŠS Tomo Zupan Vzajemna Kranj s po 6,5; ŠK Triglav Krško 6. Zadnja ekipa je izpadla v prvo žensko državno ligo, Maribor pa bo lahko nastopal v evropski ženski ligi.

JOŽE SKOK

Domžalski plesni dan bo 10. junija

Mikijevi plesalci in pedagogi že nestrpno pričakujemo našo tradicionalno zaključno produkcijo – Domžalski plesni dan. Letos bomo za vas nastopili v ponedeljek, 10. junija, ob 17.30 in ob 20.00 uri v Dvorani komunalnega centra Domžale.

Ob 17.30 uri se bodo predstavili vsi rekreativni plesalci iz domžalskih in okoliških šol, kjer plešemo celo šolsko leto. Pridružili se jim bodo vsi predšolski, šolski in odrasli plesalci vseh plesnih vrst in znanj, ki trenirajo v Plesalnici PŠ Miki na Kamniški cesti 24a v Zgornjih Jaršah. Zelo ponosni smo na vse naše plesalce, na ves podmladek, ki nadebudno srka vse gibe in korake, ki jih ponujamo. Kdo ve, morda jih že v kratkem srečamo na kakem pravem plesnem tekmovanju?!

Ob 20. uri se predstavlja plesna elita Plesnega kluba Miki z vsemi izvrstnimi plesalci in z vsem sijajem letošnjim plesnih uspehov, ki si jih lahko ogledate na www.mikiples.com.

Obeta se nam lep plesni dan. Držite ritem z nami! Pridite in uživajte še vi.

MI - KI PREDAJAMO

na kratko

KARTING

Vita Pilih štartala v sezono 2013

Vita Pilih je stara devet let in obiskuje četrti razred OŠ Preserje pri Radomljah. Vita tekmuje v kartingu v državnem prvenstvu Slovenije in mednarodnem Sportstil pokalu. Prva letošnja dirka se ni začela nič kaj obetavno, saj je obležala v postelji. Druga dirka je potekala v italijanskem Čedadu in v spremenjenih vremenskih razmerah. Napetost se je začela že na letečem startu, ki so ga morali dvakrat ponoviti, na koncu pa je na finalni dirki osvojila tretje mesto. Tretja dirka sezone je bila prvi vikend maja na Vrtolbi in z zelo slabo organizacijo dirke. V finalni dirki je po trčenju v prvem ovinku prišla v vodstvo, a je že pred koncem prvega kroga direktor dirke pokazal rdečo zastavo, kar je pomenilo prekinitev in takojšnje ustavljanje dirkalnikov. To je posledično zaradi nepoznavanja signalizacije dirkača za njo povzročilo trk v Viti dirkalnik od zadaj s polno hitrostjo. Sledila je prekinitev dirke, po ponovnem startu pa si je priborila končno peto mesto, kar je bilo za dirkanje s poškodovanim zadkom dirkalnika lep uspeh.

Vita v svojem dirkalniku (Foto: Iztok Pavlin)

BMX

ŠD EZ3X

Ob koncu meseca aprila in v času prvomajskih počitnic smo uspešno izvedli dva projekta s področja urbanih športov. Prvi dogodek BMX ČEVAPI SEŠEN je požel veliko zanimanja, saj se ga je udeležilo krepko preko 30 BMX kolesarjev s cele Slovenije in sosednje Avstrije. Predvsem veseli smo bili obiska mlajših udeležencev, ki so prikazali velik potencial v tovrstnih športih. Manjkalo pa ni tudi čevapov, ki so tekom dneva udeležencem dajali energijo za izvajanje vseh mogočih akrobacij na njihovih malih kolesih. Na koncu dogodka pa smo v namen motivacije podelili še nekaj praktičnih nagrad, ki so nam jih prispevali naši zvesti sponzorji. Med prvomajskimi počitnicami pa so na svoj račun prišli vsi tisti, ki so želeli spoznati urbane športe oziroma nadgraditi svoje znanje. Izvajali smo šolo športov, s katerimi se ukvarjamo. Odziv je bil odličen in nam je dal vedeti, da je v Domžalah in okolici vedno več zanimanja za tovrstne športe.

Vse občane in adrenalinske navdušence vabimo na srečanje rolkarjev čevapi skate sešen, ki bo na sporedu 1. junija v športnem parku Domžale, natančneje na rolkarskem poligonu. Več informacij o našem delu in dogodkih najdete na naši spletni strani www.ez3x.si.

EKIPA ŠD EZ3X

na kratko

TAK DOMŽALE

Dvigalci uteži iz Domžal ostajajo na prvem mestu

Za dvigalce uteži se je v nedeljo, 21. 4. 2013, odvijala zadnja ekipna tekma v prvi polovici leta in fantje ter dekleta iz Domžal uspešno ostajajo na vrhu lestvice. Tretje kolo ekipnega prvenstva Slovenije se je s ponovno zmago domačih uspešno zaključilo. Pomerili so se klub CF Celje, TK Plamen iz Ljubljane in TAK Domžale. Fantje iz Domžal so kljub bolečim žuljem na rokah premagali konkurenco in so tako v tretjem kolu od šestih ostali na prvem mestu razpredelnice. Za ekipo domačih so nastopali Orešek Jernej z rezultatom: poteg 97 kg, sunek 124 kg, 272,69 točk, Štefan Dominko (poteg 102 kg, sunek 126 kg, 272,63 točk), Valentin Orešek (poteg 100 kg, sunek 128 kg, 263,82 točk), Dominik Kozjek (poteg 100 kg, sunek 128 kg, 262,8 točk), Boštjan Peterca (poteg 100 kg, sunek 130 kg, 255,9 točk) in Blaž Kuhar (poteg 70 kg, sunek 90 kg, 202,84 točk). Rezultati po ekipah: 1. – TAK Domžale, 1327,85 točk; 2. – CF Celje, 1080,42 točk; 3. – TK Plamen, 833,05 točk.

Domžalčani so se v soboto, 11. 5. 2013, odzvali na povabilo kluba Bač iz Srbije, kjer se je odvijalo mednarodno tekmovanje. Nastopali so klubi iz Madžarske in bivše Jugoslavije, kjer so se pomerili za največji pokal. Ekipa so zastopali po trije tekmovalci in ekipa Domžal, če se že ne more pohvaliti s stopničkami, se lahko pohvali s šestim mestom in kot najlepša ekipa, saj je bila edina ekipa s tekmovalko, najmočnejšo slovenko Petro Pavlič. Tekmovanje pod slovensko zastavo so zastopali Boštjan Peterca, Petra Pavlič in Dominik Kozjek, ki je postavil nove osebne rekorde v potegu (101 kg), sunku (130 kg) in biatlonu (231 kg).

TANJA

STRELSKO DRUŠTVO DOMŽALE

Uspeh mladih domžalskih strelcev

Za zaključek tekmovalne sezone 2012/2013 je ekipa kadetov SD Domžale v postavi: Rok Jamšek Burja, Nejc Kovač in Žan Pestotnik nadgradila lanskoletno 3. mesto. Na 22. Državnem prvenstvu v streljanju z zračnim orožjem, ki se je odvijalo 20. in 21. 4. 2013 v Cerknici, je namreč osvojila ekipni naslov državnih prvakov v kategoriji kadetov z zračno pištolo.

AVTOR PRISPEVKA IN FOTOGRAFIJE
JURIJ ŠTIFITAR

Ekipa kadetov SD Domžale (od leve proti desni): Kovač Nejc, Jamšek Burja Rok in Pestotnik Žan

Domžalskim nogometašem 3. mesto in pot v Evropo!

Vse do zadnjega kroga letošnjega državnega prvenstva so se nogometaši NK Domžale borili za tretje mesto in vstopnico, ki jih vodi v mednarodno tekmovanje, in jo na zadnji tekmi z zmago proti Muri 05 tudi osvojili.

NK DOMŽALE Potem ko je NK Maribor že pred časom osvojil naslov državnega prvaka, sta se Domžale in Koper borila za 3. mesto. Do Evropske lige, za katero se bodo borili v mednarodnih kvalifikacijah, je bilo potrebno osvojiti 60 točk, Domžalčanom je to uspelo predvsem z zmagovanjem v gosteh. V zadnjem mesecu dni, ko so odigrali kar osem tekem, je bil izkupiček 13 točk, za tretje mesto pa so v končnici zadostovale tri zmage in štirje izenačeni izidi, zabeležili pa so tudi eno zmago, prav proti neposrednemu tekmeu Kopru. Prva od zadnjih sedmih tekem je bila proti ekipi Celja. Domžalčani so iz gostovanja prišli brez zadetka in z eno točko, podoben rezultat pa so zabeležili pred domačo publiko ob gostovanju Aluminijskega, kjer je bil končni izid 1:1, Domžalčani pa so sicer povedli v prvem polčasu. Kot

omenjeno, sreča v Kopru ni bila naklonjena gostom, domačini so bili prepričljivo boljši in proti Domžalam s 3:0 zabeležili pomembne 3 točke. Sledila sta še dva domača remija – proti ekipi Triglav Kranj (1:1) in proti Mariboru (1:1). Zadnje tri tekme, pa so Domžalčanom prinesle popoln izkupiček točk. Najprej so z rezultatom 1:0 zmagali v Velenju proti Rudarju. Sledila je domača zmaga ob gostovanju HiT Gorice, Domžale so tokrat slavile 3:0 in še zadnje gostovanje, ki je zadnje nedeljo v mesecu potrdilo osvojevo 3. mesto in pot v evropsko tekmovanje Domžal. Zmaga proti Muri 05 je bila v Prekmurju dosežena z rezultatom 1:0. Domžalskim nogometašem čestitamo za nov osvojeni uspeh!

MATEJA A. KEGEL

FOTO: PETER KOPRIVNIKAR

Odlični uspehi na kadetskem državnem namiznoteniškem prvenstvu RS

Konec aprila je Namiznoteniška sekcija Mengeš (NTS Mengeš) v Športni dvorani Cerklje na Gorenjskem organizirala 22. državno prvenstvo za kadete in kadetinja posamezno, dvojice in mešane dvojice.

NAMIZNI TENIS Na tekmovanju je nastopilo 135 tekmovalk in tekmovalcev iz 27 slovenskih klubov. Iz naše sekcije NTS Mengeš je na tekmovanju nastopilo 13 tekmovalk in tekmovalcev, večina jih prihaja ravno iz domžalske občine. Tekmovanje so uspešno vodili: Tone Gostiša in Jože Mlakar, vrhovni sodnik Janez Stibrič, ki je skrbel tudi za računalniško obdelavo rezultatov, in vodja sodnikov Dušan Osolin. Na tekmovanju je sodilo 26 namiznoteniških sodnikov NTS Mengeš, ki so korektno opravili svoje delo. Državno prvenstvo se je po otvoritvi ter zaigrani državni himni pričelo s tekmovanji v žrebanih skupinah s po štirimi igralci vsak z vsakim. Prvo- in drugouvrščeni sta se uvrstila v finalni del tekmovanja, kjer se je igralo do konca na izpadanje. Kar osem tekmovalcev in tekmovalk NTS Mengeš se je uvrstilo v finalni del tekmovanja.

V finalnem delu tekmovanja je Nejc Erjavec dokaj nesrečno izgubil v borbi za

mesto med najboljših osem v državi z rezultatom 3:2 s Petrom Hribarjem in se uvrstil na 9.–16. mesto, enako uvrstitev je dosegel Tim Pavli. Nejc je s soigralcem Aljažem Frelihom v igri dvojic osvojil 5.–8. mesto, s soigralko Ano Tofant pa sta se uvrstila na 9.–16. mesto.

Pri dekletih so se v finalni del tekmovanja uvrstile Nika Kobetič, Katarina Stražar in Ana Tofant. Precej smole pri žrebu sta imeli Katarina in Ana, saj sta se srečali že v drugem krogu finalnega dela. Ana je nato nadaljevala z odličnimi igrami in klonila šele v finalu proti državni reprezentantki Tamari Pavčnik iz Hrastnika ter osvojila odlično 2. mesto. Z osvojevo medaljo je bil poplačan trud Ane Tofant in delo na treningih pod vodstvom Davida Orešnika, prav tako je to nagrada organizatorjem in vsem članom NTS Mengeš.

JANEZ STIBRIČ
FOTO JANEZ STIBRIČ

Vodstvo tekmovanja ter v ospredju trener David Orešnik in Ana Tofant, ki je osvojila 2. mesto na tem državnem prvenstvu.

Polfinale državnega prvenstva v namiznem tenisu za osnovnošolce

V Novi Gorici je nedavno potekalo polfinale državnega prvenstva v namiznem tenisu za osnovnošolce. Igralce in igralke sta na tekmovanju vodila trenerja David Orešnik in Janez Stibrič in vsi skupaj se lahko pohvalijo z odličnimi rezultati.

NAMIZNI TENIS Tekmovanje se je začelo z boji posameznikov in posameznic v okviru starostnih skupin, kjer so se pomerili vsak

(OŠ Preserje pri Radomljah).

Sledilo je še ekipno tekmovanje, kjer je nastopila ekipa OŠ Rodica (v postavi Ju-

Udeleženci polfinala državnega prvenstva za osnovnošolce v Novi Gorici skupaj s trenerjema Davidom Orešnikom in Janezom Stibričem

z vsakim, najboljši pa so se uvrstili v finale, ki bo predvidoma konec maja v Muti na Koroškem. V kategoriji dečkov od 6. do 9. razreda je zmagal Tine Zajc (OŠ Preserje pri Radomljah), v enaki kategoriji je pri deklicah prvo mesto osvojila Nika Kobetič (OŠ Rodica), Sara Stražar (OŠ Trzin) je osvojila četrto mesto. Pri deklicah od 1. do 5. razreda je prvo mesto osvojila Vita Kobetič, drugo pa Tara Kobetič (obe OŠ Rodica), pri dečkih v enaki kategoriji je Janez Popelar (OŠ Preserje pri Radomljah) osvojil četrto mesto. V kategoriji dečkov, ki že imajo točke Namiznoteniške zveze Slovenije, je bil Nejc Erjavec na koncu peti, v enaki kategoriji je pri deklicah zmagala Ana Tofant (OŠ Vodice), tretje mesto je osvojila Katarina Stražar

re Topič, Peter Topič, Nika Kobetič, Vita Kobetič in Tara Kobetič. Po izredno izenačenih tekmah in posameznih dvobojih je ekipa OŠ Rodice osvojila tretje mesto, kar sicer ni zadostovalo za nastop v finalu državnega prvenstva (čeprav ni manjkalo veliko, zgolj še en dobljeni set bi jih uvrstil v finale), vendar pa je ta ekipa po starosti bila daleč najmlajša in že naslednje leto se bo upravičeno lahko potegovala za naslov ekipnih državnih prvakov.

Vsem, ki so se uvrstili v finale, iskrene čestitke ter želje za uspešen nastop tudi na finalu, ostalim pa vse čestitke za dobro odigrane tekme ter dosežene lepe uvrstitve.

JANEZ STIBRIČ
FOTO JANEZ STIBRIČ

Obvestila Zavoda za šport in rekreacijo Domžale

Zavod za šport in rekreacijo Domžale sporoča, da je možno rezervirati še **nekaj prostih terminov** v objektih:

Kopališče – odbojcarska igrišča:

- za igranje odbojke na mivki na odbojcarskih igriščih;

Drsališče – večnamensko športno igrišče v Športnem parku Domžale:

- za kotalkanje, rolanje, igranje inline hokeja, druge prireditve.

Prijave lahko pošljete po elektronski pošti na naslov: jzupancic@siol.net, tedensko pa bo ažuriran urnik objavljen tudi na spletni strani Zavoda: www.zavod-sport-domzale.si.

Zavod za šport prav tako sporoča, da bo začel zbirati prijave za nakup letne karte za kopališče. Po ugodni ceni bo mogoče nabaviti enotno letno karto za kopališče in drsališče, kjer bo v novi drsalni sezoni uvedena minimalna vstopnina. Osnovni podatki za pridobitev letne karte so: ime in priimek, leto rojstva, točen naslov prebivališča.

MAG. JANEZ ZUPANČIČ, UNIV. DIPL. OEC.,
DIREKTOR ZAVODA ZA ŠPORT IN REKREACIJO DOMŽALE

PITNA VODA V LETU 2012

Voda iz naših pip je zdrava

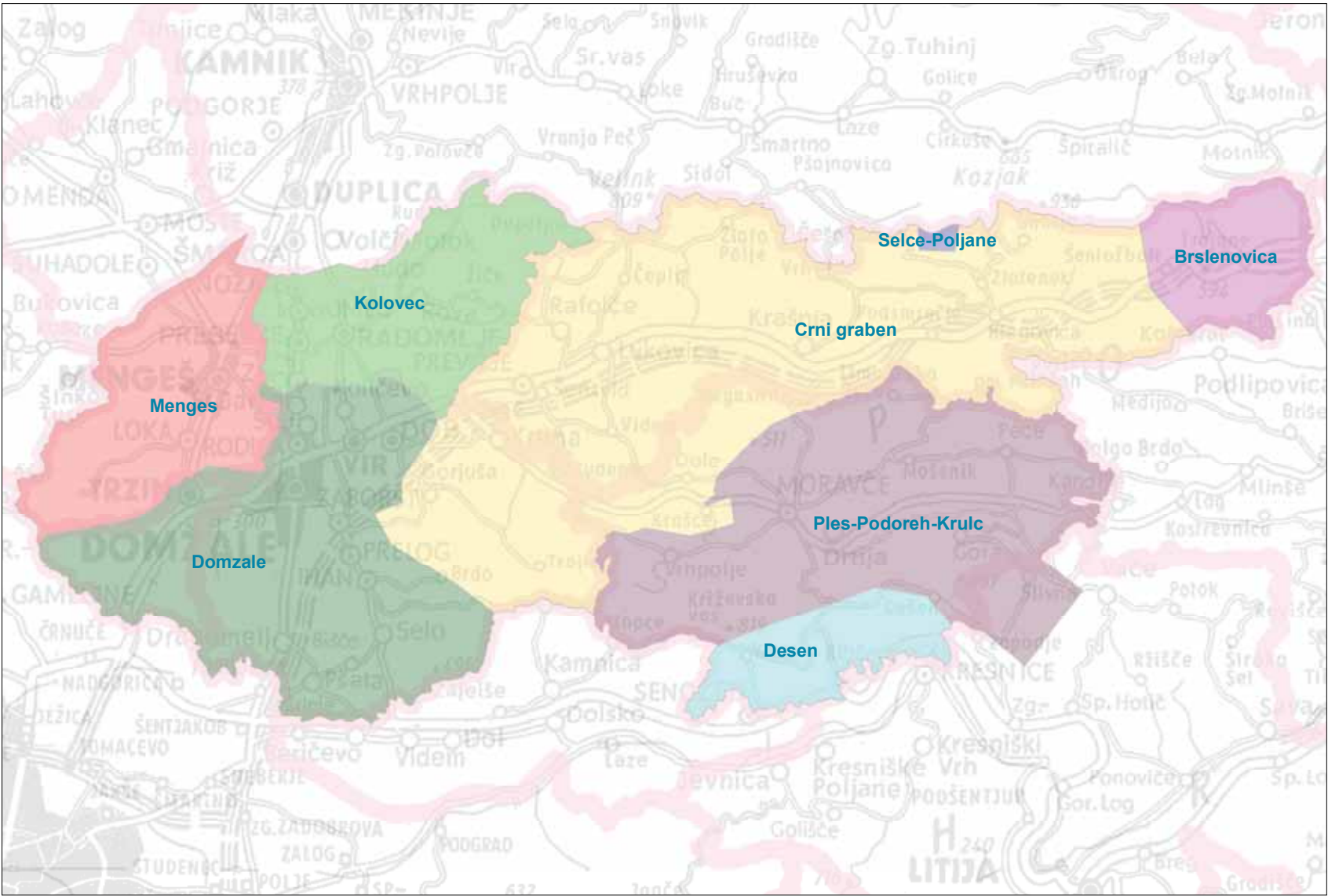
Uporabniki upravičeno pričakujejo varno oskrbo s pitno vodo, brez negativnih vplivov na zdravje. Voda, ki jo vsakodnevno uživamo in uporabljamo, ne sme vsebovati mikroorganizmov, parazitov ali njihovih razvojnih oblik, ki za zdravje pomenijo nevarnost. Na vodooskrbnih območjih, ki so v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Prodnik, v domove priteka pitna voda, katere skladnost in zdravstvena ustreznost ustrežata zakonodajnim predpisom, usklajenim z evropskimi zahtevami. Rezultati nadzora pitne vode v letu 2012 kažejo, da je njeno uživanje varno ter da iz naših pip teče zdrava in sveža pitna voda.

Strog nadzor pitne vode

Nadzor nad zdravstveno ustreznostjo in skladnostjo pitne vode poteka na dveh ravneh, in sicer z notranjim nadzorom in državnim monitoringom. V sklopu notranjega nadzora se izvajajo redni odvzemi vzorcev pitne vode za laboratorijske preiskave. Število vzorcev in obseg posameznih mikrobioloških preiskav in fizikalno-kemijskih analiz je določen v letnem načrtu odvzema vzorcev pitne vode, ki ga izvaja Zavod za zdravstveno varstvo Kranj. Izven letnega načrta izvajamo tudi nadzor, ki ga zahtevajo uporabniki in nadzor po interventnih delih na vodovodnem omrežju. Vsakodnevni nadzor pitne vode skrbno prilagajamo trenutnim razmeram na vodovodnem sistemu in ugotovitvam državnega monitoringa vode ter drugim informacijam, ki jih dobimo od uporabnikov ali pooblaščenih ustanov.

Varnost oskrbe s pitno vodo

Še tako skrbno načrtovanje in izvajanje nadzora pitne vode pa še ne zagotavljata zadostne varnosti obratovanja vodovodnega sistema in zaščite uporabnikov pred tveganji zaradi možnih onesnaženj. Možne nevarnosti in nevarne dogodke, ki lahko ogrozijo varnost oskrbe s pitno vodo, moramo pravočasno prepoznati. Na nekatere, kot je na primer potres, ne moremo vplivati, druge pa lahko z ustreznim načrtovanjem in rednim vzdrževanjem

objektov in naprav v vodovodnem sistemu preprečimo, saj tveganja poznamo in jih znamo učinkovito preprečevati. Rezultati nadzora ne povedo le, kakšno vodo pijemo, temveč omogočajo pregled nad delovanjem vseh faz varne vodooskrbe s pitno vodo od vodnih virov do uporabnika.

Oskrbovalna območja pitne vode ločena po sistemih

Oskrbovalno območje je zemljepisno določeno območje, ki se oskrbuje s pitno vodo iz enega ali več vodnih virov. Javno komunalno podjetje Prodnik je upravljavec 8 vodovodnih sistemov, preko katerih oskrbuje s pitno vodo prebivalce občin Domžale, Mengeš, Trzin, Lukovica in Moravče.

Katere parametre pitne vode nadzorujemo

Pri ocenjevanju skladnosti pitne vode upoštevamo določene mikrobiološke in kemijske parametre. Spremljamo tudi indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti niso določene na osnovi neposredne nevarnosti za zdravje, saj imajo le opozorilno vlogo. Če so njihove vrednosti povišane, preverimo vzroke in prisotnost drugih onesnaževal. Med indikatorske parametre zato spadajo mikrobiološki in tudi fizikalno-kemijski parametri, kot so denimo barva, električna prevodnost in vrednost pH vode.

Tabela 1: Pogosto nadzorovani parametri pitne vode

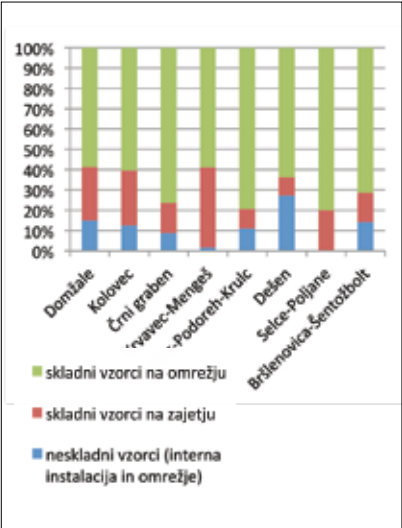
Parameter	Enota	Mejna vrednost
Elektroprevodnost	µS/cm	2500
pH		≥ 6,5 do ≤ 9,5
Amonij	mg NH ₄ /L	0,5
Nitrit	mg NO ₂ /L	0,5
Nitrat	mg NO ₃ /L	50
Klorid	mg Cl/L	250
Krom	µg/L	50
Železo	µg/L	200
Svinec	µg/L	10
Atrazin	µg/L	0,1
Desetilatrazin	µg/L	0,1
Pesticidi – vsota	µg/L	0,5
Trihalometani	µg/L	100
Escherichia Coli	v 100 mL	0
Koliformne bakterije	v 100 mL	0

Mikrobiološka preizkušanja pitne vode se izvajajo v večjem obsegu od fizikalno-kemijskih, saj bi prisotnost zdravju nevarnih organizmov lahko povzročila akutna obolenja. V pitni vodi zato ne sme biti mikroorganizmov fekalnega izvora. Rezultati fekalnih preizkušanj so

največkrat indikatorski, rezultati kemičnih preizkušanj pa nam povedo, ali in v kakšnih koncentracijah so v pitni vodi prisotne snovi naravnega (kalcijeve in magnezijeve soli) ali antropogenega izvora (nitrati). Koncentracije preskušanih parametrov v pitni vodi se med oskrbovalni območji bistveno ne razlikujejo.

Rezultati analiz odvzetih vzorcev v letu 2012 v okviru notranjega nadzora

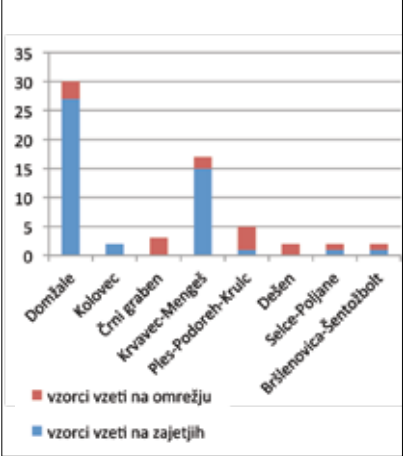
Graf 1: Rezultati preskusov vzorcev pitne vode – notranji nadzor (mikrobiološke preiskave)

V okviru notranjega nadzora so določena stalna odvzemna mesta, ki omogočajo celovit nadzor pitne vode na posameznih delih vodovodnega omrežja. Za mikrobiološke preiskave je bilo v letu 2012 odvzetih in laboratorijsko preiskanih 172 vzorcev pitne vode na vodooskrbnem sistemu Domžale, 48 na Kolovcu, 68 na Črnem grabnu, 56 na sistemu Kravec-Mengeš, 63 na sistemu Ples-Podoreh-Krulc, 11 na Dešenu, 5 na sistemu Selce-Poljane in 7 na sistemu Bršlenovica-Šentožbolt. V sklopu teh preiskav je bilo na črpališčih vodovodnega sistema Domžale odvzetih 45 vzorcev pitne vode, ki so bili glede na obseg opravljenih preiskav vsi skladni s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04 26/06, 92/06, 25/09). Iz

omrežja vodovodnega sistema Domžale je bilo odvzetih 127 vzorcev. V primerih, kjer je prišlo do neskladnosti vzorcev, odvzetih na omrežju, so bili glede na vzrok neskladnosti izvedeni ustrezni sanacijski ukrepi. Ustreznost izvedenih ukrepov se je preverila z laboratorijskimi preiskavami vzorcev pitne vode. V večini primerov neskladnih mikrobioloških vzorcev, v sklopu notranjega nadzora, je prišlo do neskladnosti zaradi slabe interne vodovodne instalacije, kar potrjuje tudi državni monitoring, kjer ni bilo neskladnega vzorca odvzetega na javnem vodovodu. Na tem mestu bi želeli vse uporabnike opozoriti, da tudi sami redno in ustrezno poskrbijo za svoje interne vodovodne napeljave.

Graf 2: Rezultati preskusov vzorcev pitne vode – notranji nadzor (fizikalno-kemijske analize)

Za fizikalno-kemijske analize je bilo v preteklem letu v okviru notranjega nadzora odvzetih in laboratorijsko preiskanih 30 vzorcev pitne vode na vodovodnem sistemu Domžale, 2 na Kolovcu, 3 na Črnem grabnu, 17 na sistemu Kravec-Mengeš, 5 na sistemu Ples-Podoreh-Krulc, po 2 pa na Dešenu, Selce-Poljane in Bršlenovica-Šentožbolt. Na vseh sistemih so bili vsi odvzeti vzorci, glede na obseg opravljenih analiz za potrebe notranjega nadzora, skladni s pravilnikom. Rezultati tako notranjega, kot tudi državnega nadzora pitne vode kažejo, da je uživanje le-te varno, da je voda, ki priteče iz pip, zdrava, dobra in vedno sveža. □

041 631 970
www.tentrade.si
NGVIDIC
nizke gradnje

Urejanje dvorišč
in okolice, izkopi, rušenje
in gradnja dovoznih cest.

Ten Trade d.o.o., Videm 6B, Dol pri Ljubljani

KOMPOSTARNA HUMIS
DOMŽALE
ZEMLJE, KOMPOSTNE MEŠANICE ...
031/66-88-88

KOMPOSTARNA HUMIS DOMŽALE
Fino presejani komposti, zemlje in zemljske mešanice za vrtove, zelenice, grmovnice, tople grede, lončnice in druge namene.
NAHAJAMO SE OB DISKONTU "TUŠ" V JARŠAH PRI DOMŽALAH.

Slikopleskarstvo in fasaderstvo
David Blejc s.p.
Ste si zaželeli novih barv?
Osvežimo vaš dom skupaj!
Študljanska 37a, Domžale
GSM: 041 340 266
www.blejc.si
David.blejc@gmail.com

STROJNI TLAKI – ESTRIHI – IZSUŠEVANJE
hitro, kvalitetno in ugodno
031 689 832
TLAKI KOS d.o.o., Ljubljanska 33, Kamnik

OKOLJE

PEGASTI KAČNIK – V ZNAMENJU KAČE

Naši predniki so imeli silno domišljijo. Ko so med bujnim zelenjem pomladnega gozda ugledali rdečkast jezik sredi zelene čeljusti, so v tem videli kačji jezik, ki gleda iz odprtih ust strupenjače. In ker je bilo podobnih rastlin več, so jim nadeli imena, kot so kačnik, kačunka in kaček.

Anton Komat
Foto: Mojca Vilar

Pegasti kačnik

To so imena, ki govore kačji jezik, s kačami pa ni šale. Angleži so bili bolj veseljaško naravnani. Tam, kjer smo mi videli kačji jezik, so oni prepoznali vrček za pivo, zato kačniku pravijo »kukavičji vrček« (cuckoo-pint). Kakorkoli že, pišem o sila nenavadni rastlini, ki se imenuje pegasti kačnik. Naj opis te rastline prepustim botaniku Ivanu Tušku, Slovencu, profesorju Višje realke v Zagrebu. Knjiga Štirje letni časi (avtor E.A. Rossmassler), ki jo je Tušek prevedel, je izšla davnega leta 1867 pri Matici Slovenski: »Iz mesnate, pod zemljo plazeče korenike, ki je ravno tako polna koristnega močeca kakor hlapne strupenine, dvigujejo se neposredno veliki sočnati pšičasti listi in pa čuden cvet, ki nas živo opominja na goščave tropiških gozdov. Tako tuj in nikour v rodu stoji zraven drugih slovenskih rastlin kakor kak ostanek iz starodavnih časov. Okoli dolzega, kija-stega, vijolčastega betiča, ki nosi spodej pestiče in prašnike, ovija se velik trebušnat, zgoraj rtast tulec, kakor kapuca okoli temnega menihovega obraza. Marsikteri mestjan ne bi verjel, če mu ga prinesemo, da raste po bližnjem grmovju,

ampak mislil bi, da smo ga vzeli iz kakega rastlinjaka.« Pegasti kačnik (*Arum maculatum*) raste v senčnih logih, ob vodah in po vlažnih gozdovih, kot so tisti okrog Rove ali pod Kolovcem. Kačnikovo rastišče obiluje z dušičnimi spojinami, zato med njegovo družčino spadajo rastline, ki so indikatorji založenosti tal z dušikom: čemaž, navadni repuh, volčja češnja, volčja jagoda, trpežna srebrenka, vse vrste zvončkov in kresničevje. Spada v družino kačnikovk (*Araceae*), za katero je značilno ozko, betičasto socvetje, obdano z ovršnim listom v obliki tulca oz. »škrniclja«, njihov plod pa je jagoda. Mednje spadata pravi kolmez (*Acorus calamus*) in kačunka (*Calla palustris*). Oba sta rastlini močvirij, do enega metra visoki kaček (*Dracunculus vulgaris*) pa najdemo v grmovnatih pobočjih in mejicah.

Surovi strupeni, kuhani okusni

Spomladi najprej poženejo listi, so temnozeleni z rjavimi pegami in dolgi do 15 cm. Če je kačnikov škrnicelj dežnik, ki varuje socvetje, potem kačnikovi veliki široki listi prestrezajo dež in vodijo dežnico po svojih pecljih naravnost k stebelnem gomolju. Ta je v bistvu odelitev stebela rastline, podobno kot pri krompirju. Obe rastlini pa imata še nekaj skupnega, surovi sta strupeni za človeka. Tako krompirjeve kot kačnikove gomolje moramo prekuhati ali prepražiti, da postanejo okusna hrana. Kačnikovi gomolji so bili v vojnih časih, ki je tudi krompir-

ja primanjkovalo, rešitev pred lakoto, saj vsebujejo 70 % škroba. Sicer vsa rastlina vsebuje strup aronin, saponinske alkaloidne in kalcijev oksalat. Največ strupa je najti v prelepih kačnikovih plodovih, rdečih jagodah, ki so tako pregrešno privlačne v jesenskem času.

Bistveno je očem skrito

Zanimivo je, da se korenina pegastega kačnika počasi premika v globino tal, nekako tako kot deževnik. Korenina se zaradi raztezanja parenhimskih celic v širino zaradi turgorja najprej razširi in skrči, potem pa raztegne in rezultanta tega dogajanja je, da se v naslednjem koraku pomakne navzdol. Take korenine imajo na površini kolobarjasto strukturo, kot da so krožno nagubane. Pri kačniku, katerega seme klije na površini tal, korenina zaradi te sposobnosti počasi potuje v tla do globine 12 cm. Toda neverjetna čarovnija pegastega kačnika je skrita v njegovih cvetovih. Bet, ki kot kačji jezik štrli iz ovoja škrniclja, je rumene barve. To pa je vse, kar vidimo. Bistveno je očem skrito, bi rekel Mali princ. Socvetje je varno skrito v kroglasti zadebelitvi spodnjega dela škrniclja. V njej so spodaj ženski cvetovi, potem sterilni cvetovi in zgoraj moški cvetovi. Če opazujemo škrnicelj kačnika, bomo ugledali številne drobne žuželke, ki pristajajo na škrniclju in izginjajo nekje v njegovem dnu. Že od daleč jih privablja močan vonj po mrhovini oz. scalin, ki ga izloča bet. Temu vonju pa se pridružuje še vonj po medicini, ki prihaja iz socvetja. Ko mušice iščejo medicino, se prerinejo skozi ožino tulca, ki jo zapira pas dlačic. Na koncu dlakavega tunela jih čaka sladko obilje. Srečni obiskovalci se ob gostiji kobacajo preko godnih brazd in jih opraišo. Vsakega slavlja pa je enkrat konec, in ko si mušice po obilni gostiji zaželejo svežega zraka, ugotove, da ne morejo ven. Poševno ležeče dlačice jim kot mišelovka zapirajo izhod in sladkosnedi požeruhi se prelevijo v zapornike. Nič jim sicer ne manjka, so na varnem in na izborni hrani, pa še za prijetno toploto je poskrbljeno. Kačnik je namreč velika posebnost med rastlinami, saj je razvil poseben metabolizem hitre razgradnje škroba, ki sprošča veliko toplote, kar 17 °C nad okolno temperaturo. Temperatura v cvetu kačnika lahko celo preseže 30 °C, zato je infrardeče sevanje, ki ga zaznajo žuželke, tretji magnet, ki jih privablja. Sladki zapor pa traja, dokler ne dozore prašniki. Ni predolg, morda 24 ur. Takrat ovenejo rešetke zapora in pot je odprta. Mušice na poti na svobodo rastlina posiplje z izdatno količino peloda. In potem nekje blizu spet omamno zadiši po novi gostiji. Kačnikove mušice so kot kronični povratniki, ki med kratkimi trenutki svobode nenehno romajo iz zapora v zapor. Toda to potovanje zapornikov v naravi se nekega dne nekje konča. Ko oplojeni kačniki odcvetijo, se tudi mušice posvetijo svojemu potomstvu in tako gre iz roda v rod že skozi milijone let v večnih krogih življenja. Kača je simbol hierofanije naravne svetosti – svetosti sveta, in vse kače, kačniki, kačunke in kaček skupaj sestavljajo prvobitno mnogoterost, nerazčlenljivo prvobitno, so kot prasnov, materia prima alkimistov. In kaj je ta prvobitna snov, ki se kar naprej zvija, izginja, se levi, obnavlja, prenavlja in prerajeva ter znova pojavlja, če ne življenje samo? □

2013	JUNIJ / ROŽNIK		
31 PE	RIBI	VODA • MOKRO stopala, nart, prsti na nogah ogljikovi hidrati	LIST
01 so			
02 NE Dan železničarjev	OVEN	OGENJ • TOPLO glava, možgani, oči beljakovine	PLOD
03 po			
04 to			
05 sr Svetovni dan okolja	BIK	ZEMLJA • HLADNO vrat, tilnik, ušesa, zobje sol, korenina, gomolji	KORENINA
06 če			
07 pe	DVOJČKA	ZRAK • SVEŽE SVETLO dihala, ramena, roke, dlani maščoba, olje	CVET
08 so S. dan gasilcev Dan Primoža Trubarja			
09 NE	RAK	VODA • MOKRO pljuča, prsi, želodec, jetra ogljikovi hidrati	LIST
10 po			
11 to			
12 sr	LEV	OGENJ • TOPLO srce, krvni obtok, arterije, hrbet beljakovine	PLOD
13 če			
14 pe S. dan krvodajalstva	DEVICA	ZEMLJA • HLADNO prebavila, vranica, trebušna slinavka sol, korenina, gomolji	KORENINA
15 so			
16 NE	TEHTNICA	ZRAK • SVEŽE SVETLO kolki, ledvice, mehur maščoba, olje	CVET
17 po S. dan boja proti šir. puščav in suše			
18 to			
19 sr	ŠKORPIJON	VODA • MOKRO spolni organi, sečevod ogljikovi hidrati	LIST
20 če			
21 pe	STRELEC	OGENJ • TOPLO stegna, vene beljakovine	PLOD
22 so			
23 NE	KOZOROG	ZEMLJA • HLADNO sklepi, kolena, kosti, koža sol, korenina, gomolji	KORENINA
24 po			
25 to Dan državnosti	VODNAR	ZRAK • SVEŽE SVETLO goleni, vene maščoba, olje	CVET
26 sr			
27 če Dan Slovenske policije	RIBI	VODA • MOKRO stopala, nart, prstni na nogah ogljikovi hidrati	LIST
28 pe Izzid Slamnika			

Storimo, kar moremo – s tem, kar imamo, in tam, kjer smo!

Objavljamo del dijaškega esejja na temo Življenje v krizi z natečaja, ki ga je razpisala Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici, in za katerega je Urška Ravnikar, dijakinja 3. f Srednje šole Domžale, prejela dijaško Gosarjevo nagrado za leto 2013.

Stori, kar moreš – s tem, kar imaš, in tam, kjer si je izrek Theodora Roosevelta, bivšega predsednika Združenih držav Amerike, ki je leta 1906 kot prvi Američan dobil Nobelovo nagrado za mir. Njegov izrek lahko razumemo kot poziv za rešitev iz krize, v kateri smo se znašli. Vsak posameznik bi si moral po svojih najboljših močeh zavestno prizadevati za delovanje v korist narave in sočloveka, s čimer bi prispeval svoj pomemben delež k izboljšanju sveta.

O kakšni krizi torej lahko govorimo v sodobni človeški družbi? Prepoznavamo npr. osebno, socialno, politično, ekonomsko, ekološko, etično-moralno krizo ... Čutimo jo na vsakem koraku, je sestavni del naše stvarnosti. Svetovna recesija je na pohodu in prinaša na stotine nezaposlenih tudi pri nas. Spremljanje poročil o mnogih odpuščenih, stečajih, padcih na borzah, praznih policah Rdečega križa, ljudeh na robu preživetja, nepojmljivo uničeni naravi, vsesplošni apatiji poraja nelagodne občutke. Sprašujemo se, kaj bo z nami. Kot gimnazijki, ki še nimam točno določene vizije prihodnosti, se mi poraja vrsta vprašanj, kaj bo z menoj. Kakšne so moje možnosti za uspešno in srečno prihodnost? Ali se bo čez nekaj let sploh še možno zaposliti? Bo potrebno oditi v tujino? Bo naporno študiranje zamen? Takšna in podobna vprašanja si zastavljamo mnogi izmed nas srednješolcev. A pravega odgovora ne poznamo. Če pogledamo še dlje v prihodnost in si predstavljamo, da se nam le nekako uspe zaposliti ter tako posledično pademo v kolesje pokojninskega sistema, nas seveda zanima, kakšna bo naša pokojnina. Ali jo bomo glede na konstantno višanje delovne dobe (58–65 let) sploh prejemali ter ali jo bomo psihično in fizično še zmožni koristiti? Kaj torej storiti? Naj se odločim za dolgoleten študij in razvijam svoje sposobnosti, da bom tako morda s svojim delom kar najbolj celostno koristila družbi, ali je varneje in zanesljiveje, če si čim hitreje poiščem službo? Pot iz dileme ni enostavna. Pomirja in bodri pa me vedenje, da je bila zgodovina polna gospodarskih rasti, ki so jim nato sledile krize in z njimi recesije. Še več, vsa ta nihanja in iz njih izhajajoče spremembe so večinoma pomenile konec starega in začetek ter postavitev novega trdnega boljšega sistema, kar je družbo vodilo k napredovanju. Bodimo torej optimistični.

Bolj kot to, kako se bomo izvili iz politične krize in recesije, me skrbi, kako bo z našo naravo. Mnogokrat sem bila že očarana nad prelestnimi barvami, ki se prelivajo na nebu, nad svežim zrakom v neverjetno veličastnih gorah, neskončno širino morja ter mnogimi posebnimi vrstami rastlin in živali. Ljudje se premalo oziramo na okolje. S tem ko lahkomišelnost uničujemo naravo, ne pomislimo, da se le-ta na nekaterih področjih ne bo nikoli povsem obnovila. Ko smo se znašli v njej, je bila neokrnjena, dala nam je vse, kar smo potrebovali, mi pa ji vračamo tako, da jo uničujemo in pljuvamo v lastno skledo. Na področju ekologije se v zadnjih letih veliko dogaja, vendar po mojem mnenju še premalo. Vzemimo za primer žuželke, ki se ponoči orientirajo po svetli luni, in ob tem pomislimo, koliko teh malih bitij vzame obcestno svetilko za svojo luno in koliko je takih »lun« oz. nepotrebnih svetilk, ki obdajajo naše ceste in domove. Zdi se, kot da nalašč povzročamo izumiranje vrst.

Velik ekološki problem je tudi pitna voda. S škropivi in gnojili vztrajno slabšamo njeno kvaliteto, morda v Sloveniji še zadostuje merilom čiste vode, saj imamo veliko gozdov, gora ..., drugod po svetu pa ni tako. Ni treba iti zelo daleč. Že v Kijevu npr. iz pip ne teče pitna voda. Vsaj ne taka, ki bi jo človek brez pomisleka uporabil. Ljudje jo za pitje in kuhanje kupujejo na ulici – »kvazi« prečiščeno. Mimo trimilijonskega mesta sicer teče gigantski Dneper, ki pobere ogromno nesnago na svoji dolgi poti in to ljudje – malo prečiščeno seveda – dobijo v pipe. Ker pa živimo na istem gibljivem planetu, se voda slej ko prej s pomočjo izparevanja in oblakov premeša po vsem svetu. Tako en sam posameznik, ki ni večš ravnanja z gnojlili, ustvarja krizo na svetovnem nivoju. Zato je prav, da se redno

in korektno izvajajo tečaji o nevarnosti morebitnih strupenih sredstev ter da se ljudi poučuje o varovanju okolja, v vseh možnih pogledih. Zelo sprejemljive se mi zdijo tudi akcije, kot so na primer Očistimo Slovenijo v enem dnevu, ki sem se je udeležila tudi sama. Več kot 200.000 (10 %) se nas je danes zganilo, zavihalo rokave, se združilo v akciji, ki je poleg tega, da je bila zelo praktična, tudi povezovalna. Združila nas je v skrbi za našo skupno domovino. Pokazali smo, da nam ni vseeno.

“Zavestno sami pri sebi se moramo odločiti in začeti sprejemati odločitve v smeri dobro za nas in hkrati za sočloveka. Če bi se vsak posameznik (ne glede na vse ostale) sam pri sebi zares odločil za iskreno pozitivno spremembo in za aktiven doprinos k spremembi okolice, bi bil svet veliko boljši.

Kriza tu, kriza tam. Že skoraj vsakodnevno govorimo, da živimo tudi v obdobju krize vrednot – moralni in duhovni krizi. Kaj bomo torej storili s tovrstno krizo, ki še nikoli v zgodovini ni bila podobna? Loteva se me občutek, kot da imamo zadnje čase vsi polna usta vrednot. Da so ogrožene, da jih ni, da se spreminjajo ...

Najbrž je res, da ima vsaka doba svojo krizo, ki ji daje svoj pečat. Mi se po mnenju strokovnjakov nahajamo v krizi prevrednotenja vrednot, kar naj bi pomenilo, da so pomembnejše vrednote neke na dnu, manj pomembne pa na vrhu vrednostne lestvice.

Sociologi pri nas mladih namreč ugotavljajo, da so z vrha izrinjene socialne vrednote, medtem ko so na njihovo mesto stopile individualne. Nam mladim naj zato ne bi bile najvažnejše vrednote, kot so razumevanje, sočutje, medsebojna pomoč oz. čut za posameznika – darovanje prostega časa komu, ki je pomoči potreben. Tudi spoštovanje koga ali česa naj ne bi imelo velikega pomena. Na prednostno lestvico naj bi postavili tekmovalnost, egocentrizem, ambicioznost, zaslužek ... Sama delno sprejemam te vrednote, a z veliko mero kritične presoje. Med svoje najpomembnejše vrednote bi vsekakor vključila družino, ki bi morala biti dragocena vsem mladim. Zdi se mi zelo pomembna, saj se v njej učimo vzpostavljati medosebne odnose, razvijati sodelovanje, zaupanje, izražati in obvladovati čustva. Če smo kot otroci v družini prikrajšani za razvijanje zdrave osebnosti, nosimo posledice v nadaljnjem življenju in imamo hude težave pri vzpostavljanju medsebojnih odnosov. Menim, da je družina zelo pomembna za obstoj družbe kot celote, v današnjem času pa se žal postavlja na rob in prav zato se vse bolj zastruje tudi družbena kriza.

(...) Ko vidimo prizore krutosti, ki se dogajajo okoli nas, smo razburjeni, a že v naslednjem trenutku pozabimo. Nezadovoljstvo izražamo samo takrat, ko se problem dotakne nas – ko trpimo sami, zahtevamo pravico, ko na lastni koži občutimo nepravico. O drugih ne razmišljamo, drugi za nas niso tako pomembni. To pa je napaka. Zavestno sami pri sebi se moramo odločiti in začeti sprejemati odločitve v smeri dobro za nas in hkrati za sočloveka. Če bi se vsak posameznik (ne glede na vse ostale) sam pri sebi zares odločil za iskreno pozitivno spremembo in za aktiven doprinos k spremembi okolice, bi bil svet veliko boljši.

Storiti moramo to, kar lahko, s tem, kar imamo, tam, kjer smo, zdaj! Pa naj bo to na področju družbenega življenja, v družinskem krogu ... spremljajmo dogajanje v državi, pojdimo na volišča, skrbimo za okolje, pomagajmo bližnjemu ... Vselej mislimo na prihodnost, na sočloveka, na okolje in na življenje glejmo pozitivno, kajti le tako se bodo lahko razvijali zdravi in čudoviti metulji.

KOLUMNA • KAM GREŠ, ČLOVEK?

ANTON KOMAT

OHRANIMO SEMENA PREŽIVETJA!

Poljščine, sadje in zelenjava v današnji prehrani izvirajo iz divjih rastlin, ki so bile kultivirane v davnini.

Prvotni kmetovalci so izbirali in sejali semena rastlin z izbranimi lastnostmi, kot so velik pridelek, okusnost, odpornost proti škodljivcem, boleznim in okoljskim stresom. Kmetje so vzgojili tisoče različnih sort (varietet), od katerih je imela vsaka značilen dedni material. Še dandanes ohranjenim pravimo tudi tradicionalne ali historične varietete. Nekateri vzgojitelji so nadaljevali vzgojo starih sort do današnjih dni. Ti žepi tradicionalnega kmetijstva so naravna muzejska zbirka genske pestrosti. Ohranjanje starih sort zaradi njihove vitalnosti in izjemne genske pestrosti nam daje zagotovilo za varnejšo prihodnost. V več kot 100 državah že delujejo genske banke, semenarska podjetja ali danes vse bolj pomembne mreže zbiralcev semen. Vsem je skupen cilj, da varujejo gensko pestrost kulturnih rastlin. Tudi znanost je dejavna. Znanstveniki prenašajo gene med sorodnimi rastlinami s tradicionalnimi tehnikami križanja, ki jim pravijo žlahtnjenje, ali z metodami sodobnejšega, vendar izjemno tvegane genskega inženirstva. Pri slednjih poskušajo identificirati ciljni genski segment, ga izolirati in spojit z DNA druge rastline. Toda genski tehnološki ne znajo sintetizirati nobenega gena! Ciljne gene morajo pridobiti v divjih vrstah ali starih sortah. Na teren pošiljajo plačane lovce na semena – genske pirate, ki genski material enostavno krajejo po celnem svetu, ga prenašajo v laboratorije korporacij, ki semena patentirajo kot svojo intelektualno lastnino in potem tržijo pod svojo blagovno znamko.

Toda zaradi uničevanja okolja izginjajo naravna rastišča divjih prednikov koruze, pšenice, krompirja, ječmena in drugih vrst kulturnih rastlin. Hkrati pa prav tisto, kar so imenovali »zelena revolucija«, torej industrijsko agrokemično podprto kmetijstvo, danes najbolj ogroža prehransko varnost človeštva. Ironija je v tem, da se je izguba genske pestrosti pričela prav z zeleno revolucijo v šestdesetih letih. Z najboljšimi željami so strokovnjaki razvili nova čudežna semena, kar je povzročilo, ob podpori kemičnih gnojil, izjemno povečanje pridelka, najbolj pri rižu in pšenici. Toda čudežna semena niso bila popolna! Odpornejši insekti in virusni mutanti so hitro premagali gensko odpornost novih hibridov. To je pognalo raziskovalce v lov za geni. Toda naravna rastišča divjih prednikov in historičnih varietet nezadržno propadajo in izginjajo. Na njihovih mestih pa se širijo gensko degenerirani kloni kulturnih rastlin! Današnji svetovni trendi z obsežnim monokulturo z le nekaj sortami v množični pridelavi so izjemno rizični. Garrison Wilkes, profesor biologije na univerzi Massachusetts, vodilna svetovna avtoriteta na področju genske erozije, piše: »Izginjanje lokalnih historičnih varietet in njihovo nadomeščanje z novimi hibridi je enako odstranjevanju kamnov iz temeljev hiše in njihovi uporabi za popravilo strehe te iste hiše!«

Ključ za varno prehrano ljudi torej tiči v divjih rastlinah in historičnih varietetah! V vsakem semenu tiči genom organizma, ki je potreboval za svojo evolucijo več milijonov let. Čudežna spirala DNA določa odpornost rastline proti rastlinojedom, boleznim, suši in podobnim naravnim silam. Genom rastline določa njen okus, vonj, obliko in vse njene prehranske kvalitete. Geni iz divjih vrst in starih varietet imajo neprecenljivo vrednost za žlahtnitelje, ki žele vzgojiti naravno odporne sorte kulturnih rastlin. Poglavitni problem je v tem, da stare sorte izginjajo najmanj s hitrostjo, s katero kmetje na svoje površine uvajajo nove hibride.

V današnji pridelavi pa je le nekaj hibridov vsake vrste kulturnih rastlin. Ob razvoju teh pa semenarski koncerni stavijo le na količino pridelka in računajo, da bo znižano odpornost proti škodljivcem in boleznim rešilo kemično posredovanje s pesticidi. S tem pa je pot v katastrofo na široko odprta, kajti vsemogočni pesticidi odpovedujejo na celi črti! Vse bolj očitna je nemoč industrijskega kmetijstva, ki skupaj s kemično industrijo nevarno hazardira s svetovno prehrano! V svetu je lačnih že več kot milijarda ljudi in lakota vse bolj trka tudi na naša vrata.

Slovenija je imela izjemno pestrost historičnih varietet kulturnih rastlin. Tega izjemnega kulturnega izročila naših prednikov nismo varovali, zato nam je izumrlo okrog 80 % starih sort. Danes smo

prisiljeni uvažati 93 % vseh potrebnih semen za naše kmetijstvo. Prav samomorilsko smo uničili večino pestrosti historičnih sort in s tem postali odvisni od tujih korporacij, ki nadzirajo svetovni trg s semeni. Velika večina uvoženih semen pa je tretirana s fungicidi ali insekticidi. Prvi so za človeka kancerogeni in hudi hormonski motilci, drugi pa so živčni strupi, ki tudi v t. i. nenevarnih koncentracijah povzročajo motnje delovanja višjih možganskih

“Ohranjanje pestrosti naših starih sort pomeni ohranjanje kulturne dediščine Slovencev.

centrov, ki se kažejo pri otrocih kot hiperaktivnost, težave s pozornostjo in kratkoročnim spominom ter motnje fine grafomotorike; pri odraslih pa kot sindrom kronične utrujenosti, o katerem sem že pisal na teh straneh.

Zadnjih 30 let smo pričeli pravemu razcvetu svetovnega semenarstva. Kemične in farmacevtske korporacije so zavohale sijajne dobičke in pričele investirati v semena. Prigrabile so si celoten nadzor nad verigo, od semen, tehnologije pridelave do oblikovanja ponudbe hrane v supermarketih. Le slabih 30 let je bilo potrebnih, da so korporacije korenito spremenile svetovno zasnovano semenarstvo. Pokupile so nekdanja zasebna ali tradicionalna družinska semenarska podjetja in se tako ob pomoči izsiljene zakonodaje spreminjajo v popolne monopoliste nad semenskim materialom. Znebiti se žele še preostalih tekmecev in pospešiti koncentracijo svetovnega semenarstva! Poglejmo, kako to poteka!

Leta 1978 je bila podpisana International Convention for the Protection of New Varieties, ki je pravni temelj privatizacije semen, hkrati pa nadaljnega uničevanja historičnih sort. Uvedene so bile nacionalne liste in sortni certifikati, za pridobitev katerih je potrebno veliko denarja. Tega pa imajo dovolj le velike korporacije. Ne smemo pozabiti, da so ti stroški enaki za zasebnega semenarja in za korporacijo. S to razliko, da slednje premorejo trg, ki se meri v milijardah dolarjev! Pravi udar po historičnih sortah je leta 1980 povzročila evrobirokracija. Evropska komisija je tega leta praktično ukinila pridelavo več kot 1500 različnih sort zelenjave. Vrtnarji, zasebni semenarji in kmetje so bili s svojimi historičnimi sortami dobesedno pregnani s trga semenske ponudbe.

Te dni smo pričeli drugemu velikemu udaru korporacij preko Evropske komisije. V pripravi je poskus lastninjenja še preostalih čudežnih preživih starih sort kulturnih rastlin. Cilj naj bi bil »urejanje svobodnega trga« skozi obvezno registriranje in testiranje starih sort, kar naj bi bilo izhodišče za izdajo »sortnih certifikatov«. Neregistrirana semena, ki jih neuko ljudstvo prodaja na tržnicah, naj bi bila vir najhujših bolezni in škodljivcev. Toda, če citiram znanstvene vires, smo v začetku 50-ih poznali dobro stotnijo škodljivcev in bolezni kulturnih rastlin, danes jih agronomska stroka šteje preko tisoč. Ta strahotni porast števila škodljivcev in obolenj je le dokaz, da je industrijsko kmetijstvo pred dokončnim zlomom in da je ekološko kmetovanje edina garancija za varno prihodnost človeštva.

Rastline so osnova za človekovo življenje in preživetje. Ohranjanje njihove raznolikosti je strateška podlaga za varno prihodnost človeštva. Ohranjanje pestrosti naših starih sort pomeni ohranjanje kulturne dediščine Slovencev. Stare sorte v Sloveniji so prav tako del naše dediščine kakor naš jezik, zgodovinski spomin, arheološke ostaline, ljudske pesmi in pravljice ali umetnost. Poleg vsega so to živa bitja, ki so bivala z nami in ob nas, nas hranila, oblačila in zdravila! Semena preživetja smo prejeli od naših prednikov in dolžni smo jih ohraniti za naše otroke.

Ali smo pozabili, kako so nam farmacevtske korporacije ukradle zdravilne rastline, tako da so prepovedale njihovo prodajo na tržnicah in jih sedaj lahko kupimo le za velik denar v lekarnah? Ali bomo dovolili, da nam ukradejo še semena starih sort, semena našega preživetja?

1. Slamnikarski sejem

Domžale, 8. junij 2013

Vabimo vas na 1. slamnikarski sejem, ki bo v soboto 8. junija 2013, od 9.00 ure do 20.00 ure v parku pri Občini.

Predstavili se bodo rokodelci, ki se ukvarjajo s slamo: pletenje kit, šivanje slamnikov, izdelovanje cekarjev, slamnatih okrasov, košar, peharjev, panjev, pokrivanje streh, izdelovanje hiš iz slamnatih bal ... v spremljajočem programu bodo sodelovali: godba Domžale, otroška in odrasla folklorna skupina, ljudske pevke in godci, zbor... **Skupaj z vami bomo odprli začetek sezone nošenja slamnikov! Privoščite si nov slamnik!**

OBJAVE

Srce tvoje je zastalo,
zvon v slovo ti je zapel,
misel nate bo ostala,
spomin za vedno bo živel.

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila naša draga mami, prababica, babica, sestra in teta

Štefka Kaplja

iz Doba, Ljubljanska cesta 14

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za sv. maše in cerkev ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Hvala osebju ZD Domžale in Bolnišnice dr. Petra Držaja, govornici za besede slovesa ter župniku Juretu Ferležu za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine ...

V SPOMIN

30. maja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, teta in sosed

Marija Hribar

po domače Gmajnarjeva Mici iz Preloga, Breznikova c. 1

Radi bi se zahvalili vsem in vsakemu posebej, ki z lepo mislijo postojite ob njenem grobu, ji prižgete sveče v njen spomin in ji zaželite večni mir!
Mama Mici, v mislih smo s teboj!

Vsi njeni

Kako prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
nenadoma utihnil je tvoj glas,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.

ZAHVALA

Janko Janez Dimic

Neizmerna žalost in bolečina je legla na našo družino, ko smo se morali za vedno posloviti od našega dragega moža, očeta in starega očeta. V žalosti, ko smo ostali sami, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spoštovali in ga imeli radi ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku Janezu Šimencu za lepo opravljen cerkveni obred. Posebna zahvala je namenjena Godbi Domžale za zaigrane žalostinke in pevcem iz Radomelj za sočutno petje ob slovesu.

Zahvalili bi se tudi KO za urologijo UKC Ljubljana, posebno dr. Kordiču, njegovemu osebному zdravniku dr. Mušiču ter pogrebni službi Vrbančič.

Hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, hvala za vsak topel stisk roke in tolažilno besedo, darovano cvetje, svete maše in sveče.

Vsi njegovi

Tako tiho, skromno si živila,
takšno tudi si življenje imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustila draga mama, tašča, babica, prababica in teta

Marija Erbežnik, roj. Cerar

(Apnarjeva Mimi),
Vir, Šaranovičeva cesta 7

Zahvaljujemo se za izrečena ustna in pisna sožalja, darovane sveče in svete maše. Zahvala tudi Sašu in njegovim prijateljem za pevski poklon mami pred vežico in vsem, ki ste jo imeli radi in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala gospodu župniku Jožetu Tomšiču za čustveno opravljen obred in tolažilne besede ter pogrebni službi Vrbančič. Posebna zahvala celotnemu timu za bolezen ALS na UKC Ljubljana, ki je nesebično in srčno skrbel in pomagal pri lajšanju te bolezn.

Vsi domači

ZAHVALA

V 91. letu nas je zapustil naš dragi mož, ati, brat in stric

Franc Mihelčič

iz Vira, Bukovčeva 20, pri Domžalah

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja ter darovano cvetje in sveče.

Zahvala pa tudi vsem tistim, ki ste nam ob teh žalostnih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, ter vsem, ki ste Franca spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku Jožetu Tomšiču za opravljen pogrebni obred, pevcem, izvajalcu Tišine in pogrebni službi Vrbančič.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat posebna hvala.

Žalujoci: žena Slavka, sin Zvonko ter ostali sorodniki

ZAHVALA

V 79. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, babica, prababica, tašča in sestra

Anka Kržan

iz Domžal

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Hvala g. župniku za opravljen cerkveni obred in pogrebni službi Vrbančič ter pevcem. Posebna zahvala dr. Mojci Zajc - Kraševac za dolgotrajno zdravljenje ter osebju Doma počitka Mengeš za skrbno nego v zadnjih dneh njenega življenja.

Žalujoci: vsi njeni

Tako tiho, skromno si živila,
takšno tudi si življenje imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 86. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, tašča, sestra in teta

Anica Šetinc

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za vsa pisno in ustno izrečena sožalja, sočutne stiske rok in tolažilne besede. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje ter sveče, ki bodo še dolgo gorele v njen spomin. Hvala tudi osebju Doma počitka v Mengšu za nesebično skrb in nego, gospodu župniku za opravljen poslovljni pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in pogrebni službi Vrbančič za dostojanstveno slovo. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

S pomladjo ti zaspala si,
zunaj pa prav vse cveti.
Tvojega glasu več ni.
Mami, pogrešamo te vsi.

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, babi, prababi, sestra, tašča, teta in svakinja

Vida Adlešič

roj. Beigot, iz Ihana

Ob boleči izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavkam ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter nam v težkih trenutkih žalosti stali ob strani. Zahvalili bi se tudi Zdravstvenemu domu Domžale, dr. Mojci Zajc - Kraševac, patronažni službi, župniku Andreju Pozniču za lep obred ter pogrebni službi Vrbančič, pevcem in trobentaču. Posebno pa se zahvaljujemo vsem sosedom iz Dragarjeve ulice za nesebično pomoč pri izgubi naše drage mame.

Pogrešali jo bomo vsi, ki smo jo imeli radi.

Tako tiho, skromno si živila,
takšno tudi življenje si imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep,
a boleč spomin.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 80. letu starosti sklenila moja draga žena, naša mami, babica in prababica. Od nje smo se poslovili v petek, 19. aprila 2013.

Slavka Grum

rojena Kosec, iz Potočnikove ulice 2 v Domžalah

Ob boleči izgubi naše najdražje se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem ostalim za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste našo drago v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, Kvartetu GRM, praporščakom, pogrebni službi Vrbančič, trobentaču za zaigrano tišino, Godbi Domžale in GD Stob. Prav posebno se zahvaljujemo ge. Seifrid Zlati za lep in sočuten poslovljni govor.

Vsi njeni, ki smo jo imeli radi in ki jo bomo pogrešali

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
je čas, ki celi rane,
je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata in strica

Franca Dečmana

iz Vira pri Domžalah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, poslovnim sodelavcem, društvom ter vsem, ki ste ga spoštovali in imeli radi. Hvala za vsa izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje ter darove za svete maše in cerkev. Posebna zahvala še pogrebni službi Vrbančič ter gospodu župniku Jožetu Tomšiču za lepe poslednje besede in gospodu Robertu Stoparju za čutno zaigrano pesem na harmoniki. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči;
tam sonce sreče ti ne vgasne,
resnice sonce ne stemni.
Simon Gregorčič

V SPOMIN

Franc Banko

iz Domžal
(1933–2013)

Na državni praznik, 27. aprila, smo se poslovili od pokojnega Franca Banka, po domače Franckovega Franceta iz Šentpavla pri Dragomlju, ki nas je zapustil po dopolnjenem 80. letu starosti. Visoki starostni jubileji so tudi ob staranju prebivalstva slovesnosti za redke izbranice, staranje in štetje let pa je naša skupna slabost.

Pokojni France je bil velik strokovnjak na elektro področju in zgodilo se je, da je kot tak reševal Belinko, kjer je bil zaposlen, v kočljivějšíh momentih. Posebej ga je cenil tudi direktor, gospod Marjan Cerar, in je po njegovem interveniranju ugodno rešil zaplet s kakim zaposlenim, ki bi sicer »letek« iz službe – bil je torej socialno čuteč človek. Meni osebno pa je posebno imponiral njegov izredno pozitiven odnos do slovenstva kot vrednote. Vsaka neenakopravnost slovenskega jezika z jeziki drugih, tedaj jugo-slovanskih narodov ga je vznemirjala in je nanjo konstruktivno tudi opozarjal. Glede arbitražnega sporazuma s Hrvaško ga je upravičeno skrbelo, da »hlapci na oblasti« ne bi napravili še ene priložnosti. Pokojni France je bil zares nacionalno osveščen, na pa nacionalistično. Šlo mu je za to, kako utrditi našo identiteto. Dediščino, ki nam jo zapušča pokojni France – Slovenci smo Slovenci zaradi slovenskega jezika –, naj ustvarjalno odmeva v naših srcih, tudi v skrbi pred poangleženjem. Ker pa noben človek ne bo opravičen pred neskončno svetim Bogom, ako mu On sam ne odpusti vseh grehov, raznih pomanjkljivosti in morebitne opustitve dobrega, ga priporočimo Njegovemu usmiljenju ali mu namenimo toplo, zbrano, mehko misel, pač odvisno od vsakokratnega umevanja sveta in življenja.

Dragi France, počivaj v miru Božjem!

Ivan Kepić

OBČINA DOMŽALE

Obvestilo o rekonstrukcijah cest v poletnem času

Spoštovane občanke in občani, v poletnem času bodo na območju občine Domžale potekale naslednje večje rekonstrukcije cest:

1./ Rekonstrukcija Kolodvorske ceste v Domžalah

Začetek del:

21. 6. 2013.

Območje izvedbe:

od poslovalnice BKS do železniške postaje.

Obseg del:

rekonstrukcija ceste, sanacija kanalizacije in vodovoda. Izvedena bo ureditev pločnika in kolesarske steze, zasnovano je poševno parkiranje na vzhodni strani. Predvidena je namestitve urbane komunalne opreme in zasaditev z drevesi.

Zapora ceste:

v času gradnje bo cesta popolnoma zaprta za ves promet, obvozi bodo urejeni.

Zaključek del:

predvidoma 31. 8. 2013.

2./ Rekonstrukcija Rojske ceste v Domžalah – tretja faza

Začetek del:

predvidoma konec julija 2013.

Območje izvedbe:

od križišča z Vegovo do križišča z Ljubljansko cesto.

Obseg del:

rekonstrukcija ceste, sanacija vodovoda, izgradnja nizkona-petostnega omrežja, gradnja pločnika.

Zapora ceste:

v času gradnje bo cesta popolnoma zaprta za ves promet, obvozi bodo urejeni.

Zaključek del:

predvidoma 31. 8. 2013.

3./ Sanacija vozišča na povezovalni cesti od Domžal do priključka AC

Začetek del:

predvidoma 15. 6. 2013.

Območje izvedbe:

od mostu preko Kamniške Bistice do Kopališke ceste.

Obseg del:

zamenjava spodnjega ustroja in asfaltne prevleke.

Zapora ceste:

v času gradnje bo promet potekal izmenično enosmerno z časno prometno signalizacijo.

Zaključek del:

predvidoma konec junija 2013.

4./ Rekonstrukcija Prešernove ceste v Radomljah

Začetek del:

20. 6. 2013.

Območje izvedbe:

od Kulturnega doma Radomlje do križišča za Hudo.

Obseg del:

rekonstrukcija ceste, obnova vodovoda in gradnja pločnika.

Zapora ceste:

v času gradnje bo cesta popolnoma zaprta za ves promet, obvozi bodo urejeni.

Zaključek del:

predvidoma 15. 9. 2013.

Vse uporabnike prosimo za strpnost in dosledno upoštevanje prometne signalizacije v času gradenj. Zahvaljujemo se vam za razumevanje.

OBČINA DOMŽALE, URAD ŽUPANA

Seznam prodajalcev na tržnem prostoru v Domžalah v juniju 2013

ržni prostor obratuje ob torkih, sredah, četrtek, petkih in sobotah, razen ob praznikih. Prodajalci z oznako* imajo mesečni najem zaprtih stojnic in imajo možnost prodaje vse dneve obratovanja tržnega prostora.

NAZIV PRODAJALCA	PRODAJNI ARTIKLI	DNEVI PRODAJE
Černivec Alojzij, Radomlje	mleko iz mlekomata	24 ur na dan
Abram Marjan, Brestanica	klobase, salame, ocvirki, mast, tlačanka, panceta, slanina, šink, krače, sv. parklji, jetrna pašteta	*
Sašo Žaljec s.p., Domžale	jajca, nagrobne sveče, nagrobne elektronske sveče, dekorativne sveče	*
Vrabec Rikardo, Dutovlje	vino, likerji, žganje, sadni sokovi	*
Alija Škerić, Rožno, Blanca	različne vrste sadja, zelenjave, jabolčni sok in kis	*
VI-JA d.o.o., Žalec	sveče	*
Domes d.o.o., Zajelše, Dol pri Ljubljani	suhomesnati domači izdelki in polizdelki	*
Anžič Branka, Bišče, Domžale	mlevski izdelki (žita, izdelki in polizdelki), različna zelenjava, orehi, fižol, med, propolis, jajca, domače žganje ter različni izdelki iz žganja	*
Srček d.o.o., Lukovica	kruh in peciva, drobtine, slaščičarski izdelki, slaščičarsko pecivo, testeninarski izdelki in vse vrste testenin	*
Hubat d.o.o, Mengeš	sadike balkonskega cvetja, enoletnic, lončnic in zelenjave	*
Križman Marjan, Ižanska cesta, Ljubljana	mleko, maslo, skuta, smetana, kajmak, kisl mleko, jogurti, različne vrste sirov in jajca	*
Kmetija – sirarna Bogataj, Gorenja vas	siri, namazi, sveži siri, skuta, smetana, surovo maslo, mleko, sirotka, fermentirani izdelki in ostali mlečni izdelki	*
Globočnik Dušan, Radomlje	mesnine iz svinjskega mesa (klobase, salame, hamburška slanina, panceta, bržola, krušna slanina, ocvirki in zaseka, šobeli) in konjskega mesa (klobase, salame, pršut)	*
Prosenc Ana, Beričevo, Dol pri Ljubljani	sadike zelenjave, sadike lončnic za grede in balkone, krizanteme v skledah, loncih in rezano cvetje	*
Bohinec Jamnik Dragica, Kamnik	zelenjavne in okrasne sadike	vsi dnevi obratovanja
Ribnikar Dušan, Nasovče, Komenda	zelenjava ter kisl zelje in repa	sobote
Mavrič Miran, Dobrovo v Brdih	breskve, marelice, češnje, fige, vino	srede, petki, sobote
Erklavec Valentin, Domžale	različne vrste zelenjave, sadje in jajca	torki, srede, petki, sobote
Loboda Štefi, Domžale	različne vrste zelenjave	sobote
Tomažin Vinko, Straža pri Raki	vino cviček PTP, modra frankinja in dolenjsko belo vino	petki
Svetek Franc, Dobrunjska cesta, Ljubljana	različne vrste zelenjave, kisl zelje, kisle zeljne glave in kisl repa, sadje in jabolčni sok	torki, srede, petki, sobote
Ostaneč Jože, Male Pece, Šentvid pri Stični	zelenjava, kisl zelje in repa, domači ajvar, domača vegeta, vložena paprika, vložene kumarice, vloženi stročji fižol, vloženi pekoči feferoni, sušeni in mleti: paprika, peteršilj ter zelena	sobote, razen 15. 6. 2013
JDJ-Avrikel J d.o.o., Sp. Brnik	sadike: zelenjave, balkonskega cvetja, za gredice in grobove, zelišč in dišavnice; rezano cvetje in cvetlični aranžmaji, suhe čajne mešanice in zelišča, zelenjava, sokovi, konzervirano sadje in zelenjava, žgane pijače, naravna mila ter eterična olja	5. 6., 7. 6., 12. 6., 14. 6., 19. 6., 21. 6., 26. 6., 28. 6. 2013
Konjar Jure, Dobrovo v Brdih	kozji sir – poltrdi in mehki z dodatki ali brez, dimljen kozji sir, skuta, dimljena skuta, mleko in sirotka	6., 15. 6. in 29. 6. 2013
Žugec Barica, Domžale	solata, krompir, čebula, paradižnik, paprika, radič, motovilec, začimbnice, korenje, peteršilj, zelena, koleraba, cvetača, melancani, zelje, ohrovt, fižol, grah	sobote
Kopač Janez, Podgorica, Ljubljana Črnuče	različne vrste zelenjave	četrтки, petki, sobote
Goršek Hilda, Frankolovo	različni sokovi, domače sušeno sadje in zelišča, različne vrste kruha in potic, pecivo, rezanci, mesni izdelki (salame, slanina, ocvirki, prekajene domače klobase, bunke, budžola, pašteta)	torki, petki, sobote
Rumpret Andraž, Šentjernej	sadje (jabolka, namizno grozdje, breskve), sadni sokovi, jabolčni čips, jabolčni kis, solatnice, plodovke (paprika, paradižnik), gomoljnice (zelena, koleraba), zelje, repa in jagodičje	srede, petki
Pirnat Stanislav, Ljubljana Črnuče	krompir, solate, zelje, repa, koleraba, rdeča pesa, zelena por, cvetača, brokoli, korenje, peteršilj, česen, čebula, fižol, paprika, paradižnik, majaron, špinača, motovilec, grah, brstični ohrovt	petki, sobote
Adamič Jožef, Komen	kraški teran in teranov liker	8. 6. in 22. 6. 2013

Opomba: V seznamu so navedeni prodajalci, ki so zakupili stojnice do oddaje tega obvestila.

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

Dne 22. aprila je v 63. letu za vedno odšla naša draga žena, mamica in babi

Marjeta Hribar, roj. Drešar

Ob boleči in nepozabni izgubi naše preljube žene, mami in babi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, nekdanjim sodelavkam ter vsem, ki ste jo imeli radi in jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje, darovali cvetje in sveče ter nas tolažili in nam stali ob strani. Zahvalili bi se tudi njenemu osebному zdravniku dr. Tomažu Mušiču, ki nam je bil na voljo ob vsakem trenutku, župniku Janezu Šimencu za lepo opravljen obred, patronažni sestrí Romani ter pogrebni službi Vrbančič.

Pogrešali jo bomo vsi, ki smo jo imeli radi.

Mož Franci, sinova Matjaž in Gašper z družinama ter hči Urška z družino

*Unforgettable, that's what you are,
Unforgettable though near or far,
Like a song of love that clings to me,
How the thought of you does things to me,
Never before has someone been more ...
Nat King Cole*

Z neskončno žalostjo sporočamo, da se je od nas poslovil

Alfons Savnik

(14. julij 1942–9. maj 2013),

ki je po dolgi bolezni in za vse nas zelo tragičnem koncu mirno zaspal v krogu svoje družine. Zelo smo hvaležni za mnoga leta, ki smo jih mogli preživeti s teboj. Vselej si nam bil ljubezniv mož in oče, vedno te bomo pogrešali. Tvoja ljubezen, dobrota, tvoja modrost in tvoj humor nas bodo spremljali vsak dan.

Z ljubeznijo in hvaležnostjo: Katharina Savnik - Kräuchi, Alexandra Savnik, Matthew Savnik in Andrea Fankhauser, sestre in brata, ostalo sorodstvo in prijatelji.

Zahvaljujemo se zdravnikoma dr. med. Martinu Waeberu iz bolnišnice Burgdorf in dr. med. Ursu Sieberju iz Hindelbanka, ki sta nas spremljala do konca. Pogreb in žalna slovesnost bosta v pokojnikovem rojstnem kraju, na pokopališču v Domžalah, dne 10. junija 2013 ob 17. uri.

*Ko najdražje izgubimo,
se trga nam srce –
bolečino neizmerno
zdaj blažijo le solze.*

ZAHVALA

V 86. letu je odšel k Bogu

Jože Burkeljca

iz Radomelj

Zahvaljujemo se sorodnikom, znanecm, prijateljem iz Radomelj in Preserj za vsak ljubeč stisk roke, tople in sočutne objeme, podarjeno cvetje in nešteto sveč, ki bodo še dolgo gorele v njegov spomin. Zahvala tudi vsem, ki ste nam na kakršen koli način nudili pomoč. Hvala zastavonoši, podjetju Helios, g. župniku Janezu Jarcu, ljudskim pevcem iz Blagovice, govornici in pogrebni službi Vrbančič.

Posebna zahvala tudi cvetličarni Na ovinku – ge. Mojci in g. Alešu, g. Marjanu Kocmanu – Gostilna pri Zlati kaplji, osebni zdravnici dr. Olgi Ložar in vsemu zdravstvenemu osebju, ki so ga tako lepo negovali v zadnjih dneh njegovega življenja.

Žalujoci – njegovi najdražji in vsi, ki so ga imeli radi in ga spoštovali

*Vsi, ki radi jih imamo,
nikdar ne umro,
le v nas se preselijo
in naprej, naprej živijo,
so in tu ostanejo.*

V SPOMIN

Letos maja mineva deseto leto, odkar sta nas zapustila

Pavel in Zlata Lukan

iz Domžal

Hvala vsem, ki ohranjate spomin nanju.

Hči Bibijana z družino

PISMA BRALCEV

Univerzale nekoč in danes

V marčevski številki Slamnika in Novic sem opazila vabilo, da bo Slamnikarski muzej priredil večer slamnikarskih spominov na tovarno Univerzale in ker smo bili bivši zaposleni še prav posebej vabljeni, tega res nisem hotela zamuditi. Ko sem poklicala nekaj bivših sodelavk, če bodo šle na srečanje, so mi vse po vrsti rekle, da nima jo tam kaj iskati glede na to, kako so nas »zbrcali« iz tovarne ob koncu te nekoč uspešne zgodbe.

Zelo zanimiv večer se je odvijal ob pripovedovanju zgodb delavcev, ki so Univerzale iz nič postavili na zelo uspešno podjetje, ki je dajalo kruh več generacijam ljudi iz Domžal in okolice. Gospod Svoljšak, dolgoletni direktor tovarne, je povedal, da je v tovarni prišel kot mlad tekstilec brez izkušenj z nalogo, da tovarno, potem ko so prejšnji tirolski lastniki propadli in je prišla v last banke (zgodovina se ponavlja zopet je last banke), ponovno spravi v pogon. Čeprav brez izkušenj in programov se je lotil dela in postopno je dobivala tovarna nov zagon. Najprej s slamniki, ker pa je neenakomerna sezona slamnikov povzročala praznino, so jo nadomestili s proizvodnjo klobukov iz filca. Sprva so tulce iz filca nabavljali pri dobaviteljih, leta 1932 pa so uvedli še proizvodnjo tulcev iz volne in se tako izognili nerednim dobavam in odvisnosti od drugih. Tovarna je odpirala vedno več delovnih mest. Dobiček so usmerjali v razvoj. Prvi dobiček so namenili za izgradnjo stranišč, saj so pred tem imeli stranišča »na štrbunk.« Proizvodnjo slamnikov, tulcev in klobukov je tovarna opravljala do leta 1956, ko ji je bila pripojena krojaška delavnica in se je tovarna pričela ukvarjati še s proizvodnjo konfekcije. Sprva je bil način proizvodnje obrtniški, po letu 1964 pa se je podjetje specializiralo za proizvodnjo športne konfekcije. Razvoj je bil zelo hiter. S količino je naraščala tudi kakovost izdelkov in precej proizvodnih kapacitet je bilo namenjenih za najzahtevnejše poslovne partnerje iz tujine, saj smo tako prišli do nujno potrebnih deviz za obratovanje, za nabavo novih strojev, materialov... Tovarna se je nenehno širila. Slamnikom in klobukom iz filca se je pridružila še proizvodnja kap iz tkanin. Leta 1970 je obrat pridobil nove proizvodne prostore. V najboljših časih je bilo na sezono izdelanih 350 000 slamnikov. Tovarna je ustvarjala dobiček in ga vlagala v razvoj, saj

se v tistem »gnilem socializmu« dobička ni smelo izplačevati, razmerje plač pa je bilo 1:4. Plače so bile izplačane vedno v roku in poravnani vsi prispevki (nad tem je bedela SDK). V teh dobrih časih smo nakupili veliko rekreacijskih objektov (9 stanovanj in 3 prikolice na morju, stanovanje v Kranjski Gori in koč na Veliki planini). Kupili smo jih tako, da smo delali ob prostih sobotah, večkrat smo se odrekli regresu ali delu regresa za ta namen. Ko je gospod Svoljšak konec osemdesetih odšel v pokoj, je v tovarni delalo 630 delavcev in še preko 400 pri kooperantih. Bili smo ugledno podjetje z veliko kapitala, znanja, z veliko proizvodnjo pokrival in športne konfekcije.

To dediščino je leta 1990 nasledil imenitno izobražen paket strokovnjakov iz občinskih vrst. Nekaj časa smo še nekako delali, novo vodstvo je registriralo blagovno znamko DUNLOP, po kateri smo bili prepoznavni, in smo jo dobro tržili. Seveda pa je z osamosvojitvijo prišlo do izgube južnega trga in vse večjih težav, ki so jih vodilni reševali najprej po mehki varianti z upokojevanjem, potem z zaprtjem obrata v Mariboru, z odprodajami rekreacijskih objektov, prodali so tudi park ob tovarni (tega je nato Občina odkupila in verjetno je ob tem tudi kdo kaj zaslužil) in seveda tudi s hipotekarnimi krediti. Skratka to vodstvo je pripeljalo nekoč uspešno podjetje na rob propada, čeprav delavci takrat tega še nismo vedeli. Predsednik NS, ki je bil obenem predstavnik največje hipotekarne upnice NLB Domžale, nam je na skupščini sporočil, da se je takratni direktor »utrudil« in da ima vso previco za odhod. Odšel je za svetovalca na Abanko, bil pa je tudi predsednik NS Zavarovalnice Triglav. Za njim je ostalo 240 delavcev in kup hipotekarnih dolgov, iz katerih nas ne bi mogla rešiti še tako dodelana finančna reorganizacija. Za nas delavce se je začela 3-letna agonija. Najprej je leta 2001 po prisilni poravnavi odšlo na Zavod za zaposlovanje preko 100 delavcev, leta 2002 pa smo po stečaju prišatali tam tudi ostali. Vsi smo odšli brez odpravnin, tisti iz prisilne poravnave zato, da ne bi ogrozili obstoja »zdravega jedra«, ki je še eno leto »crkavalo«. Teh treh let ne bom nikoli pozabila, pa če me zgrabijo najhujša oblika demence. Vse težave so se reševale izključno na hrbtnih zaposlenih, ker smo potrpežli preko vseh meja, delali

smo preko polnega delovnega časa, ob sobotah, tri leta smo bili brez regresa, seveda ker smo reševali podjetje, čakali smo na že tako nizke plače, ki smo jih prejмали z večmesečnim zamikom ... s tem pa nismo rešili ničesar, le managerjem in njihovim svetovalcem smo omogočili, da so dobro zaslužili (individualne pogodbe) in nas še dodatno oskubili, čeprav niso ničesar rešili. Dolgovi so naraščali in izničili vse premoženje že zdavnaj prej. Prav rada bi vedela, v čigavem interesu je bilo takšno izčrpavanje. Zakaj g. Marolt ni odstopil leta 1995, ko se je prvič pojavila večja izguba, če ni bil več kos razmeram? Zakaj predsednik NS g. Mezgec, ki je bil človek iz banke, ni odreagiral? Je bilo opustošenje načrtno? Govorilo se je, da je imela občina določene interese in da je obstajal dogovor med županjo in takratnim direktorjem banke, ki je bila naša največja hipotekarna upnica, da bodo potem prostore poceni prodali, bodisi za muzej, za prihod umetniških fakultet, za prihod računalniške fakultete ... Glede na to, da je bila ocenjena vrednost UNIVERZALA na 1. javni dražbi 904 mio sit, prodana pa je bila za 406 mio sit (mislim da 7. dražba), seveda NLB Domžale, in glede na to, da je Občina ves čas držala zaščito na tej nepremičnini, bi lahko bilo tudi kaj na tem.

Stečajni upravitelj nam je priznal vse terjatve iz naslova neizplačanih plač, neizplačanega regresa za 3 leta in odpravnin, vendar ker je bil izkupiček od prodaje premajhen, smo delavci dobili 3 % poplačila. Pravna država? Delavske pravice? Bla, bla, bla ...

Seveda bom še naprej spremljala, kaj se bo v bodočnosti zgodilo s to tako zanimivo elitno lokacijo. Decembra 2008 sem v Slamniku prebrala, da je banka hotela nepremičnine Univerzala prodati za 6,9 mio €, čeprav je za njih plačala 406 mio sit, kar je dobrih 1,6 mio € halo000...

Študijskemu krožku o slamnikarstvu želim vse dobro, da bi čimprej vzpostavili tehnične pogoje, da naučijo šivati še kakšno šivalko. Predlagam pa jim tudi, da najdejo prostor za še eno pano, na katerem bi obležili še ta neslavni konec nekoč uspešne tovarne za spomin in opomin našim znancem, saj smatram, da se ta nič lepa zgodba ne bi smela kar pomesti pod preprogo.

MARTA MLAKAR

Tržnica

K pisanju me je vzpodbudil prispevek »Stojnica, kjer je najdaljša vrsta«. Menim, da ni primerno protežirati na tržnici le enega prodajalca. Glede na to moram reči – pa brez pretiravanja, da resnično domače ima kmetija Erklavec. Poleg tega je potrebno poudariti, da člani te družine proti nikomur ne zganjajo takih ali drugačnih namigovanj.

Sodim tudi, da bi morala biti med prodajalci solidarnost. Med seboj bi si morali pomagati in ne škoditi. Velja pa tudi rek »dobro blago se samo hvali« in ob tem ni potrebno kaj veliko besed. Res pa je, da je potrebna zdrava konkurenca. Ni pa treba pri tem škoditi drugemu. To se sicer lahko obrestuje, ampak le za kratek čas.

MARIJA

Starševski pogled na vadbo

Kot starša me najbolj skrbi za zdravje in dobro počutje otrok. Seveda pa tudi, da bodo otroci imeli kakovostno in sproščeno otroštvo ter dobre navade, ki jih bodo spremljale tudi kasneje v življenju. S športom dobijo večino tega v paketu. In odločitev je padla. Obe hčerki sem vpisala na atletiko pri ŠAD Mavrica. Ker je bila ena pretirano tekmovalna, druga pa pravo nasprotje, sem upala, da se bo tudi to malce uravnovesilo. In se je. Sedaj že več kot pol leta pridno hodita na vadbe.

Opazam, da sta se navadile na to obveznost, ki jo imata. Predvsem pa na povečanje pozitivne energije, veselja do gibanja tudi izven vadb, tudi kakšno o zdravi prehrani mi povesta. Zanimivo pa se mi je zdelo to, da sta noro navdušene nad »tortico«, ki jo postrežejo po koncu

Smo v časih, ko bi morali biti solidarni med seboj. Tržnica je prostor, kjer se srečuje mnogo ljudi. Vsakdo si o vzdušju tod ustvari svoje mnenje, ki je včasih pravo, včasih pa tudi ne. To pa je odvisno tudi od tega, kdo ti mnenje posreduje in s kakšnim namenom.

Bilo bi lepo, če bi take predstavitve pisali tudi o ostalih kmetih – prodajalcih. Le tako bi se počasi ustvarilo solidno mnenje o vseh dobrih in seveda počasi izločilo tiste, ki delajo prepire in tako bi bila domžalska tržnica prostor, kjer bi se še raje srečevali in kupovali dobro domače slovensko blago – beri: tudi zdravo zelenjavo.

MARIJA

MALI OGLASI	
Prodamo hišo v Kresnicah, l. 1962, velikosti 170 m2, zemljišče 602 m2. Cena: 119.500,00 €. HIŠA NEPREMIČNIN RE, d.o.o., soseska BISTRA, Ul. Nikola Tesla 17, Domžale. t: 040 414 141	Vem, da prijazna punca živi, na tej številki me dobi. t: 031 860 668
ŠIVALNI STROJI: servis in prodaja šivalnih strojev (gospodinskih in industrijskih). Anton Pratnaker s.p., Slamnikarska 3b, Domžale. t: 041 920 149	Samozaposlen, delaven moški išče iskreno, zgovorno dekle. t: 041 510 457
Kupim rabljeno vozilo, od letnika 2000 naprej, za lastno uporabo. t: 031 264 290	Prodam DRVA. Razžagana v paleti. Prevoz zagotovljen. t: 040 438 733
Inštrukcije matematike in fizike v centru Domžal. t: 031 504 357	Male oglase sprejemamo v času uradnih ur (vsak delavnik med 10. in 12. uro, v sredo tudi popoldan med 14. in 16. uro) osebno v uredništvu ali pisno v nabiralnik oziroma po e-pošti: slamnik@kd-domzale.si .

Zakaj je izbira v resnici tiranija

Dr. Renata Salecl, gostja srečanj z ustvarjalci v Knjižnici Domžale

Na zanimivih in dobro obiskanih pogovorih, ki jih v Knjižnici Domžale pripravljajo Cveta Zalokar - Oražem, smo v maju gostili slovensko filozofinjo in sociologinjo, ki je vse bolj svetovno znana in popularna. Salecloveja je diplomirana iz filozofije (lahko smo izvedeli, da se je za filozofijo odločila zato, da ji ne bo treba čakati na pokoj, da bi lahko brala knjige, ki jih tako obožuje), doktorirala pa iz sociologije, je redna profesorica in znanstvena svetnica na Inštitutu za kriminologijo Pravne fakultete v Ljubljani. V 80-ih je bila aktivna članica Ljubljanske šole psihoanalize. Že nekaj let pa je gostujoča profesorica na številnih tujih univerzah, tako v New Yorku pa tudi na londonski School of Economics.

Doslej je izdala štiri odmevne knjige: DISCIPLINA KOT POGOJ SVOBODE(1991), ponatis 2010, PERVERZIJJE LJUBEZNI IN SOVRAŠTVA (1998 angleška, pri nas 2011), O TESNOBI (izvirnik 2004, v slovenščini 2007) ter morda najbolj odmevno in v številne svetovne jezike prevedeno knjigo IZBIRA. Na naslovnici sta vedno dva kozarca vode, pol prazen in pol poln, na pogovoru pa smo izvedeli, da so pri kitajskem prevodu uporabili tri, saj naj bi s tem nekako pokazali, da so drugačni kot drugi. Knjigo v spletnih knjigarnah oglašujejo s stavkom znanega pisatelja Hanifa Kureishija: »Nimate druge izbire kot da preberete Izbiro.« Glede na svoj žanr je izjemno brana, ljudje so jo kar nekako vzeli za svojo, saj jim je pomagala, da se s spoznanji, ki jih prinaša, manj krivijo za napačne izbire; tako so spoznali in odkrili, da ni idealnih staršev, partnerjev, kaj šele idealne ljubezni, sanjske službe ...

Na pogovoru je avtorica poudarila, da je izbira je ena ključnih človekovih možnosti, saj dejstvo, da se je oseba zmožna odločati, odpira možnosti za spremembo. Dandanes je zagata v tem, da vsakršno izbiro vidimo kot docela iracionalno, naše prepričanje o njej pa je vse bolj prilagojeno ekonomski teoriji in potrošništvu. Opozarja, da smo si dovolili, da nam te izbire vladajo. V resnici potrebujemo dosti širše razumevanje izbire. In prav o tem je bilo težišče pogovora. Za knjigo IZBIRA je pravzaprav na začetku želela drugačen naslov, namreč TIRANIJA IZBIRE. Izbiro, ki naj bi imela sicer na splošno pozitiven prizvok, je v resnici problem. Zato velja ne samo za izbiro, pač pa za marsikaj drugega (na primer v zadnjem času tako opevane pojme kot so konkurenčnost, varčevanje, finančni trgi) opozorilo: Kadar je neka ideja v določenem času deležna posebnega poveljevanja, je treba biti glede tega zelo previden. Zato je prav, da naredimo vse, da ne bi bili podrejeni diktaturi izbiranja.

Človek je v kapitalizmu zanimiv le kot potrošnik, izbira je mogoča le, dokler je v polju potrošnje, ekonomije, porabe, ko pa se posameznik zares znajde v vlogi, da mora izbirati, je reakcija, kot opozarja Salecloveja, tesnoba, negotovost, nervoza, človek se težko odloča v množici možnosti. Zato se sodobnemu človeku stalno vzbuja občutke ogroženosti, tesnobe, brezperspektivnosti, brezizhodnosti, brezupa, celo krivde (preveč ste trošili, sledi kazen), ni občutka varnosti, ljudje so prežeti s strahom za preživetje. »Katastrofičnost je stalno v zraku,« pravi Salecloveja. Na pogovoru smo skušali tudi najti odgovore,

zakaj, kako in s čim se pasivizira 99 % ljudi, da niso bolj uporniški in ne izvedejo sprememb, da mirno sprejemajo revščino, ponižanje, podrejanje in varčevanje preko vseh meja. Tem za pogovor ponuja današnji čas res ogromno, tako smo se dotaknili tudi problema mlade generaci-

je, stranpoti in napak permissivne vzgoje in pomena discipline – ne le za vzgojo, pač pa svobodo posameznika.

Srečanje smo zaključili z lepo mislijo Johna Lennona, ki je čudovito pel, da je »življenje tisto, kar se ti zgodi, medtem ko si zaposlen z delanjem drugih načrtov«.

z občutkom za naravo

BIOTERA, podjetje za ravnanje z organskimi odpadki, d.o.o. na podlagi 10. člena Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010) in 9. člena Uredbe o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi (Uradni list RS, št. 70/2008) objavlja

NAZNANILO

O NAČINU ODDAJANJA BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIH KUHINJSKIH ODPADKOV IN ODPADNIH JEDILNIH OLJ IZ GOSTINSTVA

Kot registriran zbiralec biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov ter odpadnih jedilnih olj in maščob, vpisan v evidenco zbiralec odpadkov, ki jo vodi Agencija RS za okolje pod številko 434, obveščamo vse povzročitelje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj iz gostinstva, da oddajanje kuhinjskih odpadkov in odpadnih jedilnih olj poteka na sledeč način:

Biorazgradljive kuhinjske odpadke in odpadna jedilna olja prevzemamo od povzročiteljev oziroma imetnikov odpadkov s celotnega področja Republike Slovenije. Odpadki se oddajajo na lokaciji nastanka odpadkov in vodotesnih posodah. Pobrano polno embalažo takoj nadomestimo s prazno, očiščeno in dezinficirano. Pogostost oddajanja odpadkov poteka v dogovoru z imetnikom odpada. Odvozi se izvajajo z vozili, namenjenimi za prevoz tovrstnih odpadkov, ki ustrezajo normativom glede opremljenosti.

BIOTERA, D.O.O.

www.sam.si

Udarno kladivo

METABO KHE 2443

komplet

Gratis:

+

+

+

+

samova cena

219 €

Ponudba velja od 1. 6. do 30. 6. 2013.

SAM JARŠE
 Preserska cesta 1,
 Zg. Jarše, 1235 Radomlje
 tel.: 01 72 98 800
 e-pošta: info@sam.si

Prodajni program:

	gradbeni material		vodovod, ogrevanje		barve, laki		vijaki, okovje		vrtni program		elektro		keramika in kop. oprema
---	-------------------	---	--------------------	---	-------------	---	----------------	---	---------------	---	---------	---	-------------------------

POČITNICE 2013

TEME MAVRIČNIH POČITNIC v DOMŽALAH	DATUM Od 7-16 ure	ST.	CENA
POKLICNE	17.-21.6.	14+	85€
GREMO NA MORJE/nastanitev	1.-7.7.	6+	245€
VODNO-ŠPORTNE	1.-5.7.	5+	110€
INDIJANSKE	8.-12.7.	4+...	110€
VODNO-PLESNE	15.-19.7.	6+	110€
DOMŽALSKE	22.-26.7.	8+	120€
KOLESARSKE	29.7.-2.8.	7+	110€
JAMARSKKE	5.-9.8.	8+	120€
VODNO-PUSTOLOVSKE	5.-9.8.	6+	110€
KUHARSKE/ 4 dni	12.-16.8.	7+	100€
GLASBENE	19.-23.8.	6+	115€
ATLETSKE	19.-23.8.	6+	110€
OD KMETIJE DO KMETIJE	26.-30.8.	6+	110€

PLAVALNI TEČAJI

DOMŽALE

1.-5.7., 8.-12.7., 15.-19.7.,
5.-8.9.8., 12.8.-16.8.,
19.8.-23.8./cena; 110€

Tudi vikend plavalni tečaji

POLETNI VADBENI PROGRAMI

PROGRAM	DATUM	LOKACIJA	URA	dan
ABECEDA ŠPORTA	2.7.-27.8.	TEN TEN IGRALA - BAZEN	17.30-19 ure	Torek
VODNI PROGRAM	3.7.-28.7	BAZEN	18.00-19 ure	sreda
ATLETSKA ABECEDA	4.7.-22.8.	STADION - BAZEN	17.30-19 ure	četrtek

LOKACIJA/nastanitev	DATUM
KRANJSKA GORA	21.6.-25.6.
MOZIRJE-GOZDNA ŠOLA	7.7.-13.7.
MOZIRJE-GOZDNA ŠOLA	20.7.-26.7.

☺ NOVO! Dnevno varstvo otrok od 6 let dalje. Igra, gibanje, ustvarjanje, raziskovanje, bazen. (JULIJ - AVGUST)

Več informacij dobite na; www.sadmavrica.si ali

031/314-870. Prijavite se lahko na

sad.mavrica@gmail.com

NAGRADNA KRIŽANKA 5

Nagrajuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale,
nagrade pa so: 3 x 2 vstopnici za ogled filmske predstave

NAGRADNA KRIŽANKA

5

Kulturni dom
Franca Bernika, p.p. 2
1230 Domžale

NAGRADNA KRIŽANKA 4

**NAGRAJENCI, ki so pravilno rešili
križanko v glasilu Slammnik, št. 4-2013**
Alenka MIJOVIČ, Partizanska c. 47, 4220
Škofja Loka, prejme 2 vstopnici za ogled
filma v KD F. Bernika za sezono 2012/2013
Vida DOBRIN, Kovorska c. 49, 4290 Tržič,
prejme 2 vstopnici za ogled filma v KD F.
Bernika za sezono 2012/2013

Slavka PETERKA, Študljanska 76, 1230
Domžale, prejme 2 vstopnici za ogled
filma v KD F. Bernika za sezono 2012/2013

Nagrade podarja:
Kulturni dom Franca Bernika,
Ljubljanska cesta 61, 1230 Domžale

Rešitev križanke:
FILMSKI TEDEN EVROPE V DOMŽALAH.

**Pravilne odgovore nam lahko pošljete
do ponedeljka, 17. 6. 2013, na naslov:
Uredništvo Slamnik, Ljubljanska 61,
1230 Domžale**

ROK ZA ODDAJO

Naslednja številka Slamnika izide v **petek, 28. junija 2013**. Rok za oddajo prispevkov je v **četrtek, 13. junija 2013, do 12. ure**.

				predstavlja Sony Digital Cinema 4K																							
AVTOR: GREGA RIHTAR		AMERIŠKI LITERAT (EDGAR ALLAN)		STARA PLOŠČIN- SKA MERA		ČUSTVE- NOST, LIRIČNOST		RENJU		1		PLAT		SLIKAR SAMOUK		RUSKI PISATELJ ILF		ZELO STRUPEN BREZ- BARVEN PLIN		ANDREJ STARE		ORIENTALSKA RIŽEVA JED Z OVČJIM MESOM		PRIPRAV- NIK ZA DUHOV- NISKI POKLIC		MESTO V ITALIJI, TARANTO	
		ENO- STRANSKA RESNICA																		AMERIŠKA PEVKA BENATAR TONE KUNTNER							
		VEDA O ORIENTAL- JEZIKIH ŽIVALSKA MASCŌBA						OPERNI SPEV STROKOV. ZA MONTA- NISTIKO										HALOGEN PLIN (CI)									
ČRTOMIR ZOREC		PRIDOBIV, ZIVLJENA, ENERGIJE Z UPORABO PR. KISIKA		FIGOVEC		LEG. KRALJI BRITANJE NAS GEOGRAF (DUŠAN)														ANGLEŠKO SVET. PIVO RIMSKA BOGINJA JEZE							
								DESNI PRI- TOK DRINE NEKDAŠNJA ENKLAVA V MAROKU																			
								STARO- GRŠKI JEZIK JUDOISTKA SRAKA								VULKAN. RUDNINA PISATEL- JICA PEROCI											
SOVJETSKI REZISER (ALEK- SANDER)						ŠVICARSKI DENAR GRENKI ZELISČNI LIKER						IZDELOVA- LEC CEVI NAS LITER. ZGODOVIN. (JANKO)								TONE TOMŠIČ POD- ZEMELJSKI HODNIK							
MRZLICA, KI SE POJAVLJA VSAK OSMI DAN										DELEŽ PARCELA						TENIŠKI REKVIZIT TELESNA ODPRTINA PRI PTIČIH						NAS NEKDANJI NOGO- METAS (GREGOR)		AKVARIJ- SKA RIBICA			
BERNARD VUKAS				MAJHNA MIS AM. IGRAL. (ROBERT DE)						SIRSKI DIKTATOR (BAŠAR AL) URADNA LISTINA						NEKDANJI AMERIŠKI METALEC KROGLE (DALLAS)		VRV, OŽE DRAG KAMEN									
ŠKOTSKI OTOK						ALBANEC, SIFAR AVSTRILJ. POROČEV. AGENCIJA								OTOK JUŽNO OD LOŠINJA ČEBELJA TVORBA													
BARIERA, PREPREKA								DROBNO- GLED LEO ESAKI												DARJA ALAUFG DUŠKO IVANOVIČ							
MODEL- RANJE V VOSKU																FRANCOŠKI FOTOGRAFI FELIX TOURNA- CHON											
SLIKAR MAVEC						HOLAND. SLIKAR VAN DER NEER				PERJE PRI REPI, NATJE						SUROVINA ZA LONCE											

POMOČ: AEROBIOZA- pridobivanje življenjske energije z uporabo prostega kisika. CIANOVOODIK- zelo strupen brezbarven plin. IONA- škotski otok. LEAR- legendarni kralji Britanije. ROU- sovjetski režiser (Aleksander). ZEROPLASTIKA- modeliranje v vosku

Koledar dogodkov

Pripravila: Maša Renner, foto: promocijski material

PETEK, 31. MAJ 2013

KONCERT DALMATINSKE GLASBE

KD Grajski oktet

Vabilo na koncert

KD Grajski oktet vas ob prehodu v tople poletne mesece vabi na koncert dalmatinske glasbe, ki bo 31. maja ob 20.30 uri v atriju gradu Tuštanj (Moravska dolina). Gostje koncerta bodo ženska klapa A CAPPELLA in tamburaši KUD Vrhpolje. V primeru dežja bo koncert v kulturnem domu Moravče. Več informacij in rezervacija vstopnic na: www.grajskioktet.si Vljudno vabljeni!

SOBOTA, 1. JUNIJ 2013

RAZSTAVA

Knjižnica Domžale

Razstava knjižnih ilustracij

V času Mladinskega literarnega festivala Bralnice pod slamnikom vas vabimo na ogled razstave knjižnih ilustracij Ane Zavadlav in skulptur učencev OŠ Marije Vere Kamnik. Razstava bo v Knjižnici Domžale na ogled od 22. maja do 8. junija 2013.

NEDELJA, 2. JUNIJ 2013

RAZSTAVA

Hala KC Domžale

Zaključek razstave 104 ustvarjalcev Slikarske šole Blaža Slaparja

Vabljeni na zaključek slikarske razstave 104 ustvarjalcev Slikarske šole Blaža Slaparja, ki bo v Hali KC Domžale.

PONEDELJEK, 3. JUNIJ 2013

DELAVNICA O PODJETNIŠTVU

Študentski klub Domžale

Javno nastopanje in retorika

Potne dlani, cmok v grlu, tresočče roke so znak treme. Vse te znake se da obvladovati in doseči, da bomo na oder stopili samozavestno in prepričali publiko. Pridite in se naučite kako! Prijave so možne do petka, 31. maja 2013, na ŠKD-ju! Predava: Helena Felc.

SREDA, 5. JUNIJ 2013

GOSTOVANJE SNG DRAMA

KD Franca Bernika

Strupena farsa o najvišji politiki, aktualna za vse čase in okolja

Najzanimivejši del opusa znamenitega dramatika Davida Mameta je usmerjen v strupeno, neprizanesljivo kritiko političnih mehanizmov v današnjem svetu, točneje v Združenih državah Amerike. V uprizoritvi November se loti samega političnega vrha v Beli hiši. Dogajanje strupene politične farse je postavljeno v ovalno pisarno, kjer se iztekajo zadnji dnevi vladavine ameriškega predsednika Charlesa Smitha. Na volitvah mu slabo kaže, v materialnih zadevah se je uštel, zato zdaj s pomočjo svojih svetovalcev (ti so bodisi cinični bodisi nepopravljivi idealisti) panično rešuje, kar bi se še dalo rešiti. Pri tem se ne ustraši skrajno bizarnih potez, nesramnega izsiljevanja in vsakršnih manipulacij. Igra je polna črnega, že kar obešenjaškega humora, s katerim razkriva zakulisje politike, ki bi prav lahko zadevala vse nas in je še kako aktualna tudi v našem prostoru.

ČETRTEK, 6. JUNIJ 2013

BREZPLAČNA DELAVNICA

Knjižnica Domžale

Brezplačna delavnica urjenja spomina (3. in 4. del)

Vabimo vas na delavnico urjenja spomina, ki bo potekala v četrtek, 6. in 13. junija 2013, od 9. do 11. ure. Delavnico organizira Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije. Delavnica poteka v okviru projekta MemoHELP, ki je namenjen reševanju problema na področju pešanja spomina pri starejših ljudeh. Delavnico vodi mag. Vanja Jus.

DOBRODELNI DOGODEK

Center za mlade Domžale

Dobrodelni boljšak starih knjig

Vsak prvi četrtek v mesecu ste od 9. do 19. ure vabljeni v Domžalski dom, Ljubljanska 58, na dobrodelni boljšak starih knjig – Za Dejanov objem. Informacije dobite na tel. št.: 01 722 66 00 ali na e-naslovu: info@czm-domzale.si. Cena knjig: od 0,50 € do 1,00 €.

OKROGLA MIZA

Knjižnica Domžale

Strpnost v odnosu do otrok in zakaj mora biti otrok priden za vsako ceno

Vabimo vas na okroglo mizo, ki je namenjena mladostnikom in odraslim, ki se sprašujejo, kaj nam v današnjem svetu pomenijo moralne vrednote. Tako so se stoletja pred nami spraševali ljudje in se o tem tudi pogovarjali. Danes je namreč videti, da vsakdo dela, kar hoče, vrednote je mogoče celo tržiti na t. i. prostem trgu. Kaj to pomeni za naše prihodnje generacije? Za otroke, ki so nam dar in za medsebojne odnose. Gostje na okrogli mizi bodo dr. Dušan Rutar, Jasna Solarović, mag. Tomaž Herga, Irena Zajc in dr. Franci Jazbec. Ker nam ni vseeno za našo prihodnost otrok pa tudi nas samih, vabljeni k diskusiji. Okroglo mizo bosta moderirala Marina in Mare Štempihar. Vstop prost.

PETEK, 7. JUNIJ 2013

CIKEL RUSKIH FILMOV

Knjižnica Domžale

Mi smo iz prihodnosti (2008)

Knjižnica Domžale v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana – Slovansko knjižnico in Mednarodnim klubom slovanskih rojakov Ruslo prireja cikel ruskega filma. Do konca leta 2013 se bodo zvrstili štirje ruski filmi s slovenskimi podnapisi, drugi že v petek, 7. junija 2013, ob 18. uri. Film pripoveduje o štirih prijateljih, ki živijo v Sankt Peterburgu, in se preživljajo z izkopavanjem ter prodajo vsega, kar je povezano z 2. svetovno vojno. Ko se nekega dne spet odpravijo v peterburški okoliš po naslednji »ulov«, se jim začno dogajati čudne nevšečnosti. Ker mislijo, da gre za halucinacije, se odločijo za osvežilno kopanje v jezeru. Ko priplavajo ven, se znajdejo na istem kraju, ampak v letu 1942. Mladeničem 21. stoletja ne preostane drugega, kot da se bojujejo, obenem pa jih skrbi vrnitev v svoj čas. Vstop prost!

SOBOTA, 8. JUNIJ 2013

JOGA

Arboretum Volčji Potok

Z joga na sprehod v Arboretum Volčji Potok

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Domžale in Krajevna skupnost Simona Jenka vabita na sprehod, vadbo joge na prostem in pogostitev v soboto, 8. junija. Zbor bo ob 9. uri na parkirišču pri bazenu v Domžalah (ob vsakem vremenu), od koder se bomo ob Kamniški Bistrici sprehodili do arboretuma, kjer bo ob 11.30 uri vadba joge. Brezplačne vstopnice za arboretum, ki vključujejo tudi kosilo in prevoz nazaj do zbirnega mesta, bodo udeležencem razdeljene na zbirnem mestu ob začetku sprehoda. V primeru dežja bo sprehod do OŠ Preserje pri Radomljah, kjer bo potekala vadba in kosilo. Obvezne prijave do 2. 6. 2013 na tel. št.: 031 231 440. Dodatne informacije lahko dobite na spletni strani: www.jvz.org/novice-domzale/138-domzale-novica-3. Vabljeni!

PONEDELJEK, 10. JUNIJ 2013

RAZSTAVA

Knjižnica Domžale

Razstava Indijaz

Na oddelku za odrasle bo potekala razstava Janeza Dolinška, ki se je še drugič sam podal raziskovat skrivnosti Indije. Potovanje v Indijo je zanj obenem potovanje k sebi, kot ljubiteljskemu fotografu pa mu Indija pomeni tudi nenadkriljive možnosti zajemanja podob te čudovite dežele v fotografski objektiv. Če si želite ogledati Indijo skozi njegove oči, ste vabljeni na fotografsko razstavo INDIJAZ. Razstava bo v Knjižnici Domžale na ogled od 10. 6. do 29. 6. 2013.

ČETRTEK, 13. JUNIJ 2013

BREZPLAČNA DELAVNICA

Knjižnica Domžale

Brezplačna delavnica urjenja spomina (4. del)

Vabimo vas na delavnico urjenja spomina, ki bo potekala v četrtek, 13. junija 2013, od 9. do 11. ure. Delavnico organizira Zveza društev za socialno gerontologijo Slovenije. Delavnica poteka v okviru projekta MemoHELP, ki je namenjen reševanju problema na področju pešanja spomina pri starejših ljudeh. Delavnico vodi mag. Vanja Jus.

NEDELJA, 16. JUNIJ 2013

VESELICA

GD Radomlje

Gasilska veselica

Gasilska veselica bo od 17. do 23. ure na prireditvenem prostoru pred domom gasilcev v Radomljah. Nastopila bo glasbena skupina Novi spomini.

TOREK, 18. JUNIJ 2013

RAZSTAVA

Arboretum Volčji potok

Razstava balkonskih zasaditev

Poleti pisano balkonsko cvetje krasi okenske police in balkone. V arboretumu je vsaka zasaditev edinstvena in vanjo so vključene tudi novosti na tržišču. Seznanite se z novimi rastlinami in zamislite si ter s njimi polepšajte svoje dvorišče.

NEDELJA, 23. JUNIJ 2013

ZA OTROKE

Arboretum Volčji potok

Delavnice s Čaruleso

Čarulesa je klovnesa in pravljničarka, nagajivka, ki ljubi življenje v vseh odtenkih in zatrdno verjame, da čarulija je – vsepovsod –, če le pogledamo z očmi srca. Otroke na prikupen način spozna s poglobljeno ekologijo ter jim z igro in umetnostjo odpre vrata v naravni svet, da bi spoznali, kako živ in zgovoren je. Tako z njim spletojo čustveno vez, ki jim podari občutek vseprepletenosti ter skupaj z njim odgovornost in zavedanje enkratnosti sveta, v katerem živimo. Delavnice s Čaruleso otroke popeljejo na igriv sprehod, na katerem bodo poslušali pravljice, pletli obleke za vile, plesali z cvetlicami in iskali skrite, čarobne koticke v parku. Na sprehod, za katerim ostanejo edine stopinje umetnije, ki smo jih ustvarili v poklon naravi, in žareče očke, ki se jih je dotaknila čarobnost naravnega sveta. Odvijale se bodo v bližini otroškega igrišča v parku arboretuma, primerne pa so za otroke od 4. leta naprej oz. za vse tiste otroke, ki so lahko uro in pol brez spremstva staršev. Plača se vstopnina v park. Prispevek za delavnico je 5 €. Prijave so obvezne, potepali se bomo le, če se vas prijavi vsaj pet! Na prireditve se morate prijaviti do petka do 12. ure, in sicer po e-pošti: prireditve@arboretum.si.

ČETRTEK, 26. JUNIJ 2013

ŠPORTNA VADBA

ŠKD Capoeira Slovenija

Tečaj za začetnike in nadaljevalce

ŠKD Capoeira Slovenija organizira tečaje za začetnike in nadaljevalce, za otroke in odrasle! Capoeira je telesna aktivnost, ki združuje elemente plesa in borilne veščine. Opazovalec lahko igra dveh capoeiristov opiše kot ples ali borbo, odvisno od načina njune igre, hitrosti gibov, mehke gibanja, uporabe moči itn. Z redno vadbo capoeire se naučimo samoobrambe, povečamo gibljivost telesa, pridobimo na telesni moči, izboljšamo koordinacijo v prostoru in razvijemo občutek za ritem. Capoeira je primerna za mlajše in starejše, ženske in moške, bolj in manj razgibane, zato ste vabljeni vsi, ki vas zanima nekaj novega. Vsak lahko v capoeiri najde nekaj zase, zato vabljeni v dobro družbo! Treninji so primerni za začetnike in nadaljevalce, otroke in odrasle. OŠ Rodica, Kettejeva ulica 13, Domžale: od 14. do 14.50 (začetna in nadaljevalna skupina) in od 15. do 15.50 (začetna in nadaljevalna skupina). Več informacij: www.capoeiraslovenija.si, capoeira.slovenija@gmail.com, 041 504 621

SOBOTA, 29. JUNIJ 2013

NORDIJSKA HOJA

Arboretum Volčji potok

Delavnica za odrasle

Nordijska hoja je gibanje, ki je primerno za vsakogar. Uporaba palic omogoča, da pri hoji uporabljamo tudi mišice trupa in rok, kar znatno poveča efekt vadbe. S to obliko vadbe dosežemo izboljšanje aerobne vzdržljivosti

in izboljšujemo funkcionalnost srca in žilnega sistema. Nordijska hoja ima več tehnik. Katero uporabiti in na kakšen način, vam bo na skupnih sprehodih po parku arboretuma predstavila inštruktorica nordijske hoje in fizioterapevtka Jahnava Vaishnav. Potrebujete

primerno obutev, športna oblačila, palice in veliko dobre volje. Tečaj je plačljiv, ceno poravnate izvajalki. Cena 4-urnega tečaja: 20 €/osebo. Možna bo tudi izposoja palic. Plača se vstopnino v park. Zbirno mesto je pri vhodu v park. Prijave na arboretumnh@gmail.com.

Vabimo vas na 1. slamnikarski sejem, ki bo v soboto 8. junija 2013, od 9.00 ure do 20.00 ure v parku pri Občini.

Sodelujejo:

Slamnikarski muzej Domžale
Učenci OŠ Venclja Perka in OŠ Rodica
KD Fanc Maselj Podlimbarski
ŠTD Konfin Sv. Trojica
Joži Košak Domžale - slamnati cekarji
Pajk klobuki Ljubljana - z bogato ponudbo slamnikov
Izdellovalci slamnatih izdelkov in okrasov iz Prekmurja in Koprivnice
Izdellovalci slamnatih peharjev in cekarjev ter krovci slamnatih streh iz Bele Krajine
Izdellovalci hiš iz slamnatih bal iz Prekmurja

Spremljajoči program:

MePZ Slamnik Ihan (10.00)
Goba Domažle (12.00)
KD Domžale - otroška folklorna skupina (13.00)
KD Domžale - Ljudske pevke (15.00)
Etno ansambel (17.00 - 19.00)

Skupaj z vami bomo odprli začetek sezone nošenja slamnikov! Privoščite si nov slamnik!

13. KULTURNI POLETNI FESTIVAL STUDENEC 2013

sobota 8. junij 2013 ob 21. uri Poletno gledališče Studenec Cena vstopnice: 15 €	MONOKOMEDIJA STAR FOTR Priredba in režija: Jurij Zrnec Igra: Janez Hočvar Rifle Viagra smeha na dedkov račun.	
sobota 15. junij 2013 ob 21. uri Poletno gledališče Studenec Cena vstopnice: 15 €	JUBILEJNI KONCERT - 10 let KLAPA MALI GRAD z gosti Gosti: Klapa Kvarner, Tamburaški orkester Vrhpolje, Ansambel Slovenski muzikantje	
četrtek 20. junij 2013 ob 21. uri in petek 21. junij 2013 ob 21. uri Poletno gledališče Studenec Cena vstopnice: 25 €	PRVI NARODNO-ZABAVNI MUZIKAL NA SVETU! BILA SVA MLADA OBA Narodno-zabavni muzikal z glasbo ansambla bratov Avsenik. Uživati boste v duhoviti in napeti romantični komediji, saj jo bosta vodila in usmerjala velemojstra smeha Nataša Tič Ralijan in Gojmir Lešnjak Gojc, nič manj zabavni pa ne bodo nadarjeni predstavniki igralskega podmladka Maruša Majer, Ziga Udir in Tadej Pišek. Navdušila vas bo izvirna glasba bratov Avsenik v izvedbi vrhunskih glasbenikov ansambla Gregorij, naslednikov in dedičev nepozabnih Avsenikov.	
PREMIERA sobota 13. julij 2013 ob 21. uri Poletno gledališče Studenec Cena vstopnice: odrasli 15 €, otroci 10 €, nedeljske predstave: popust 2 €	DOMAČA GLEDALIŠKA PREDSTAVA BURKA S PETJEM - KRSTNA IZVEDBA BUTALCI Po motivih Frana Milčinskega in Ervina Fritza napisal in približal današnjemu svetu Alojz Stražar. Ponovitve: 14., 18., 19., 20., 21., 25., 26., 27., 28. julij in 1., 2., 3., 4., 8., 9., 10. avgust. Vse predstave ob 21. uri	

Informacije in nakup vstopnic po telefonu: **051 / 61 61 51** (Marjana) **051 / 61 41 41** (Urša) vsak dan **od 9. do 12. ure** in **od 16. do 19. ure**

Nakup vstopnic preko spleta: **www.studenec.net**